УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Universitas Libera Ucrainensis · Ukrainische Freie Universität
Ukrainian Free University · Université Libre Ukrainienne
Філософічний Факультет · Facultas Philosophica

УКРАЇНСЬКІ ГРАМАТИКИ
редаґує Олекса Горбач

GRAMMATICI UCRAINI
editore Olexa Horbatsch

випуск 10 volumen

С. та О. Якубські

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Київ 1928

S. und O. Jakubśkyj

Russisch-ukrainisches Wörterbuch der Militärterminologie

Kyjiv 1928

Nachdruck und Nachwort von Olexa Horbatsch

Фотопередрук
з післясловом Олекси Горбача

Мюнхен 1993 München
Monachii

VP

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Universitas Libera Ucrainensis · Ukrainische Freie Universität
Ukrainian Free University · Université Libre Ukrainienne
Філософічний Факультет · Facultas Philosophica

УКРАЇНСЬКІ ГРАМАТИКИ
редаґує Олекса Горбач

GRAMMATICI UCRAINI
editore Olexa Horbatsch

випуск 10 volumen

С. та О. Якубські

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Київ 1928

S. und O. Jakubśkyj

Russisch-ukrainisches Wörterbuch der Militärterminologie

Kyjiv 1928

Nachdruck und Nachwort von Olexa Horbatsch

Фотопередрук
з післясловом Олекси Горбача

Мюнхен 1993 München
Monachii

Ukrainische Freie Universität
Pienzenauerstraße 15, 8000 München 80
Tel.: 98 69 28

Кошти фотопередруку цього випуску покрило
Братство кол.Вояків 1 УД УНА в Торонті.

Druck: Druckerei E.Mauersberger, Inh. M.Diebel
3550 Marburg/Lahn, Schwanallee 31

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК
ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Упорядкували С. та О. ЯКУБСЬКІ

Технічну та застосовану термінологію, позначену в словникові зіркою, зредагував Технічний Відділ Інституту Української Наукової Мови Української Академії Наук

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1928

З друкарні-літографії
Державного Видавництва
України — УАН

Укрголовліт № 1805 (3538) 27 р. Зам. № 335—10.000.

ПЕРЕДМОВА

З пропозиції Державного Видавництва України Технічний відділ IУНМ прийняв на редагування технічні та застосовані терміни словника військової термінології, якого упорядкували С. та О. Якубські. Для переведення цієї роботи відділ обрав комісію в складі: члена відділу Д. В. Панкевича, філолога відділу Ю. Г. Кондрачука та автора словника С. В. Якубського. Ця комісія розпочала свою роботу 1 лютого 1927 року й закінчила 15 травня 1927 року, відбувши 44 засідання. Технічні та застосовані терміни військового словника комісія перевірила та погодила з термінами, що їх ухвалили різні секції відділу, і ці терміни в словникові позначено зіркою, а решту термінів загальномовного характеру комісія не редагувала, і їх подано в словникові на підставі наукових матеріялів за відповідальністю авторів словника С. та О. Якубських.

Зважаючи на те, що українська технічна термінологія, а військова особливо, малодосліджена, терміни, що їх зредагував Технічний відділ, треба вважати за проекти військової української термінології, яка згодом буде досліджена та вдосконалена. Тому президія Технічного відділу прохає читачів подавати на адресу відділу (Київ, бульвар Шевченка, 14, Технічний відділ IУНМ) свої поради та зауваження до зредагованого матеріялу. Всі поради та зауваження Технічний відділ прийме з подякою та й використає їх у дальшому виданні фахового військово-морського словника.

Президія відділу Інституту
Української Наукової Мови УАН.

ВІД УПОРЯДЧИКІВ

Складаючи цього словника, упорядчики не мали можливости подати повної військової термінології через обмеження розмірами словника, що й так виріс майже удвоє проти наміченого розміру. Тому довелося обмежитися тільки головнішими термінами, що їх упорядчики вибрали з військових статутів, додавши до них лише слова з царини щоденного військового вжитку.

Терміни, що складаються з кількох слів, здебільшого подано на кожне слово, за винятком тих випадків, коли слова вжито не в початковій формі. Так, „механизм подающий“ можна шукати і на „механизм“ і на „подающий“, а „стол угломера“ — лише на „стол“.

Що-до вибору термінів та їх перекладу упорядчики мали в користуванні такі матеріяли:

Дисциплинарный устав РККА. Изд. 2-е „Военного Вестника“.

Дисциплінарний статут РСЧА. Вид. ДВУ 1926.

Устав внутренней службы.

Устав гарнизонной службы.

Залоговий статут. Вид. Школи Червоних Старшин. Харків, 1924.

Наставление по инженерно-техническому делу для командного состава всех родов войск.

Наставление по обозному делу РККА.

Руководство по ведению военных игр с комсоставом РККА.

Наставление для перевозки по железным дорогам войск РККА.

Положение о порядке воинских торжеств.

Боевой устав пехоты, ч. I. Изд. 3-е Военного Вестника.

Бойовий статут, ч. I. Вид. ДВУ. 1926.

Полевой устав, ч. II.
Боевая служба пехоты.
Стрелковые уставы, ч. I.
Винтовка образца 1891 г.
Рушниця зразку 1891 р. Вид. Школи Червоних Старшин 1924 р.
Револьвер системы „Наган“ обр. 1895 г.
Станковый пулемет системы „Максима“.
Ручной пулемет системы „Люиса“.
Ружейные и ручные гранаты.
Ручной пулемет системы „Кольта“.
Автомат Федорова.
Стрелковый устав, ч. II.
Стрелковый устав, ч. III, вып. 1 и 2.
Проекти перекладів статутів:
Револьвер системи „Наган“.
Станковий кулемет системи „Максима“
Ручний кулемет системи „Люїса“.
Рушничні й ручні гранати.
Боевые уставы артиллерии:
Материальная часть 76 *мм* полевой пушки обр. 1902 г.
Материальная часть 76 *мм* горной пушки обр. 1909 г.
Материальная часть 76 *мм* зенитной пушки.
Материальная часть 122 *мм* гаубицы обр. 1910 г.
37 *мм* пушка Маклена.
Бомбометы, минометы и ручные гранаты (атлас).
Правила стрельбы.
Применение приборов для стрельбы.
Уставы артиллерии изд. 1919.
Боевой устав конницы, ч. 1 и 2.
Наставление по телеграфно-телефонному делу.
Наставление по войсковой маскировке.
Сведения по военно-химическому делу.
Нилус и Маркевич. Курс артиллерии, ч. I. Взрывчатые вещества.
Руководство службы полевой артиллерии, отд. VII. Аммуниция.
Строевой устав авиации.
Наставление по боевому применению воздушных сил.
Боевой устав броневых сил.

Руководство по ведению войскового хозяйства.
Польско-русский военный словарь. Изд. „Военного Вестника“. 1926.
Английско-русский словарь военных терминов. Сост. Войнилович-Няньковский. Изд. „Война и техника“.
Правильник піхотинців. Розділ I Львів, 1914, вид. „Січового Союзу“
Російсько-український словник УАН, тт. I та III, вип. 1.
Уманець і Спілка. Словарь Російсько-український. Вид. ДВУ. 1925.
Б. Грінченко. Словарь української мови. Вид. ДВУ. 1925 р.
Г. Голоскевич. Український правописний словничок.
Акад. Тутковський. Словник геологічної термінології.
О. Курило. Словник хемічної термінології.
Калинович. Словник математичної термінології.
О. Ізюмов. Російсько-український словник. Вид. „Книгоспілки“. 1926.
Сабалдир. Практичний російсько-український словник.
Т. Секунда. Словник з обсягу механіки.
Практичний російсько-український словник для військових (вид. Школи Червоних Старшин, 1924) та инші словники.

Для слів, що їх немає в зазначених словниках, упорядчики мусили подавати свого проекта перекладу.

Оскільки військову термінологію ще не усталено остаточно й упорядчики цього словника мають замір і надалі працювати в цій галузі, вони звертаються з проханням до всіх осіб, які користуватимуться з цього словника, повідомляти їх за необхідні поправки й заздалегідь складають подяку за поміч у цій праці.

Упорядчики складають подяку начальницькому складові Школи Червоних Старшин 1926 року за поміч у вибиранні термінів.

1 січня 1927 року.
м. Київ.

А

***Абордаж** — абордáж, -жу.

***Абрис** — óбрис, -су.

***Авангард** — авангáрд, -ду.

***Авангардный** — авангардóвий; **А.** бой — бій авангардóвий.

Аванс — авáнс, -су.

***Аванпост** — аванпóст, -ту.

***Авария** — авáрія, -рії.

***Авиатор** — авіятор, -ра.

***Авиация** — авіяція, -ції.

***Авиационный** — авіяційний.

***Автобатарея** — автобатерíя, -рíї.

***Автоброневой** — автопáнцерний.

***Автомат** — автомáт, -та.

***Автоматический, -ки** — автоматúчний, -но; **А.** пушка — автоматúчна пýшка; **А.** огонь — автоматúчний вогóнь; **А.** оружие — автоматúчна зброя.

***Автомобиль** — автомобíль, -ля; **А.** броневой — автомобíль панцерний, автопáнцерник; **А.** дорожный — автомобíль дорóжній; **А.** легковой — пасажúрний автомобíль; **А**-ная часть — автомобíльна частúна; **А**-ный отряд — автомобíльний загíн; **А**-ный транспорт — автомобільний трáнспорт.

***Автомотоциклетный полк** — автомотоциклéтний полк.

***Автономия** — автонóмія, -мії, самоврядування.

***Автономный** — автонóмний; **А.** мина — автонóмна міна.

Авторитет — авторитéт, -ту.

Авторитетный — авторитéтний.

***Автосмесь** — автомішанúна, -ни.

***Автотранспорт** — автотрáнспорт, -ту.

Агент — агéнт, -та.

Агентура — агентýра, -ри.

***Агентурный** — агентýрний; **А.** разведка — агентýрна рóзвідка.

Агитация — агітáція, -ції.

***Агитационный снаряд** — агітаційний гармáтень.

Агитировать — агітувáти.

Агиткампания — агіткампáнія, -нії.

***Агитповозка** — агітвíз, -вóза.

***Административный** — адміністратúвний; **А.** должность — адміністратúвна посáда; **Административно-хозяйственный** состав — адміністратúвно-господáрчий склад.

Адрес — адрéса, -си; по адресу — на адрéсу.

***Адский** — пекельний; **А.** машина — пекельна машина; **А.** огонь — пекельний вогонь.

***Ад'ютант** — [illegible]ковий, -ого.

Азартный — ризиковитий, запальний, газардов(н)ий; **А.** игра — газардов(н)а гра.

***Азбест** — азбест, -ту.

***Азбестовый** — азбестовий; **А.** набивка — азбестова щільниця; **А.** шнур — азбестовий шнур.

***Азимут** — азимут, -ту.

***Азотный** — азотний; **А.** кислота — азотова кислота.

Академик — академік, -ка.

Академический — академічний.

***Академия** — академія, -мії; **А.** артиллерийская — артилерійна академія. **А.** воздушного флота — академія повітряної флоти; **А.** военная — військова академія; **А.** военно-медицинская — військово-медична академія, **А.** военно-техническая — військово-технічна академія.

***Аккумулятор** — акумулятор, -ра.

***Аккумуляторный** — акумуляторний; **А.** батарея — акумуляторна батерія.

Аккуратный — акуратний; (*точный, исполнительный*) дбалий, ретельний, справний.

***Акролеин** — акролеїна, -ни.

Акт — 1) акт, -ту; дія, дії; 2) акт, документ, -та; 3) (*пьесы*) дія, дії.

***Активированный** — активований; **А.** уголь — активований вугіль.

***Активность** — активність, -ности.

***Активный, -но** — активний, -но; **А**-ная оборона — активна оборона.

***Акустический** — акустичний.

***Алебастр** — алябастер, -тру.

***Алидада** — альгідада, -ди; **А.**-высотомер — альгідада-висотомір.

***Аллюр** — алюра, -ри.

***Алюминий** — алюміній, -нію.

***Алюминиевый** — алюмінійний.

***Амальгама** — амальгама, -ми.

***Амальгамировать** — амальгамувати.

***Аматол** — аматол, -лу.

***Амбразура** — амбразура, -ри; **А.** щель — щілина амбразури.

***Амбразурный** — амбразурний.

Амбулатория — амбулаторія, -рії.

Амбулаторный — амбулаторний; **А.** прием — амбулаторне приймання.

***Аммиак** — амоніяк, -ку.

***Аммонал** — амонал, -лу.

***Амплитуда движения** — амплітуда руху.

***Ампулька** — ампулька, -ки.

Ампутировать — ампутувати, відтинати.

***Амуниция** — амуніція, -ції.

***Амуничение** — зашорування.

***Амуничить** — зашорувати.

***Анализ** — аналіза, -зи.

***Ангар** — ангар, -ру.

***Анемометр** — анемометер, -тра.

***Анилин** — аніліна, -ни.

***Анкер** — анкер, -ра.

***Анкерный** — анкерний; **А.** кол — анкерний кілок.

Анкета — анкета, -ти.

***Антабка** — антабка, -ки.

***Антенна** — антена, -ни.

***Антимоний** — антимоній, -нію.

***Аппарат** — апарат, -ту; **А.** дымовой — апарат димовий; **А.** летательный — літний апарат; **А.** партийный — апарат партійний, **А.** политический — апарат політичний; **А.** телефонный, конечный — апарат телефонний, кінцевий.

***Аппаратная двуколка** — апаратна бідка.

***Аппарель** — апареля, -лі.

***Апроши** — апроші.

Аптечный — аптечний; **А.** двуколка — аптечна бідка.

Арест — арешт, -ту; домашний арест — домовий арешт.

Арестант — арештант, -та.

Арестантский — арештантський; **А.** отделение — арештантський відділ, -лу. [заарештування.

***Арестование** — арештування,

***Арестованный** — заарештований, арештований; книга арестованных — книга заарештованих.

***Арестовать, заарестовать, арестовывать** — арештувати, заарештувати, заарештовувати.

***Арка** — лук, -ку.

***Аркан** — аркан, -на; **А.** фуражный — ужівко, -ка.

***Арматура** — риштунок, -нку.

***Арматурный** — риштунковий; **А.** список — риштунковий реєстр.

***Армеец** — армієць, -мійця.

***Армия** — армія, -мії. [вона.

***Армия Красная** — Армія Червона.

***Армейский** — армійський, військовий.

***Арсенал** — арсенал, -лу.

***Арсенальный** — арсенальний.

***Арсин** — арсен-водень, -дня.

***Артиллерист** — гарматник, -ка.

***Артиллерия** — артилерія, -рії; **А.** баталионная — батальйонова артилерія; **А.** дальнобойная — далекобійна артилерія; **А.** дивизионная — артилерія дивізійна; **А.** зенитная — артилерія зенітна; **А.** конная — артилерія кінна; **А.** крепостная — артилерія фортечна; **А.** особого назначения — артилерія особливого призначення; **А.** полевая — артилерія польова; **А.** полковая — артилерія полкова; **А.** противоштурмовая — протиштурмова артилерія; **А.** сопровождения — артилерія супровідна; **А.** тракторная — тракторна артилерія; **А.** траншейная — траншейна артилерія.

***Артиллерийский** — артилерійний, гарматний; **А-я** панорама — артилерійна панорама; **А.** подготовка — артилерійна підготова; **А-ая** разведка — артилерійна розвідка; **А-ая** часть — гарматна частина; **А-ая** школа — гарматна школа; **А-ский** огонь — гарматний вогонь; **А-ский** парк — артилерійний парк; **А-ский** полк — гарматний полк; **А-ское** довольствие — артилерійне постачання.

***Арчак** — ленчик, -ка.

***Арьергард** — ар'єргард, -ду.

***Арьергардный** — ар'єргардовий; **А.** бой — ар'єргардовий бій.

Ассигнование — асигнува́ння.
Ассигновать — асигнува́ти.
Ассигновка — асигна́та, -ти, асигнува́ння.
Ассистент — асисте́нт, -та.
***Астролябия** — астроля́бія, -бії.
***Астрономический** — астрономі́чний; **А.** пункт — астрономі́чний пункт.
***Асфальт** — асфа́льт, -ту.
Атава — ота́ва, -ви.
***Атака** — ата́ка, -ки; **А.** внезапная — ата́ка на́гла; **А.** воздушная — повітряна́ ата́ка; **А.** газобалонная — ата́ка газобало́нна; **А.** газовая — ата́ка га́зова; **А.** минная — ата́ка мі́нна; **А.** облаком — ата́ка хма́рою; **А.** огнеметная — ата́ка вогнеме́тна; **А.** ответная — ата́ка зворо́тна; **А.** простая — ата́ка звича́йна; **А.** решительная — ата́ка рішу́ча; **А.** сквозная — ата́ка крізна́; **А.** стремительная — нава́льна ата́ка; **А.** фланговая — ата́ка фланко́ва; **А.** фронтальная — ата́ка фронта́льна; возобновить **Атаку** — відновити ата́ку; производить **А.** — робити, переводи́ти ата́ку; контратака — контрата́ка.
***Атаковать, атаковывать** — атакува́ти, атако́вувати.
***Атакованный** — атако́ваний.
Атлетика — атле́тика, -ки; **А.** легкая — атле́тика легка́; **А.** тяжелая — атле́тика важка́.

***Атмосфера** — атмосфе́ра, -ри.
***Аттестат** — атеста́т, -ту; **А.** денежный — атеста́т грошовий; **А.** на мыльное довольствие — атеста́т на милове́ постача́ння; **А.** на чайное довольствие — атеста́т на чайове́ постача́ння; **А.** продовольственный — атеста́т харчовий; **А.** фуражный — атеста́т фура́жний.
***Аттестационный** — атестаці́йний; **А.** комиссия — атестаці́йна комі́сія; **А.** соответствие — атестаці́йна відповідність.
***Аттестация** — атестаці́я, -ції.
***Аттестовать, аттестовывать** — атестува́ти, атесто́вувати.
Аттестованный — атесто́ваний.
Аукцион — авкціо́н, -ну.
***Ацетилен** — ацетиле́н, -ну.
***Аэродром** — аеродро́м, -му.
***Аэронавигатор** — аеронавіга́тор, -ра.
***Аэроплан** — аеропла́н, -ну; противоаэропланная установка — протиаеропла́нне уста́влення.
***Аэрос'емка** — аерозді́ймання.
***Аэрофотос'емка** — аерофотографува́ння.
***Аэростат** — аероста́т, -ту; **А.** привязной — аероста́т прив'язний.
***Аэрофотография** — аерофото́гра́фія.

Б

***Баба** — ба́ба, -би.
***Бабка** (*надкопытная кость*) — ба́бка, -ки; (*небольшая наковальня*) — ба́бка, -ки.
***Багор** — очі́па, -пи.
***Бадья** — цебе́р, -бра.
***База** — ба́за, -зи; **Б.** операционная — ба́за операці́йна; **Б.** передовая — ба́за передова́; **Б.** продовольственная — ба́за харчова́; **Б.** промежуточная — ба́за промі́жна; **Б.** фронтовая — ба́за фронтова́.
Базироваться — базува́тися.
***Базис** — ба́за, -зи.
***Бак** — бак, -ка.
***Баклага** — бо́клаг, -гу.
Баклажка — боклажо́к, -жка.
Балахон — балахо́н, -на.
***Балда** — до́вбня, -ні.
***Балистит** — балі́стит, -ту.
***Балка** (*множ.*) — трям, -му; **Б.** (*потолочная*) — сво́лок, -ка; **Б.** (*топогр.*). — ба́лка; **Б.** переводина — слиж, -жа; балочное строение (моста) — трямова́ мостова́ будо́ва.
***Балласт** — бала́ст, -ту; (*для судов*) саву́р, -ру.
***Баллистика** — балі́стика, -ки; **Б.** внешняя — балі́стика зо́вні́шня; **Б.** внутренняя — балі́стика середо́ва.
***Баллистический** — балісти́чний; **Б.** волны — балісти́чні хви́лі; **Б.** данные — балісти́чні да́ні; **Б.** качества — балісти́чні я́кості; **Б.** сведения — балісти́чні відо́мості.

***Баллон** — бало́н, -ну.
***Балочный** — трямовий.
***Банда** — вата́га, ба́нда.
***Бандаж** — (*колеса*) шина, -ни; (*проволочный*) по́в'язь, -зя.
Бандитизм — бандити́зм, -зму.
***Банка** — ба́нка, -ки; **Б.** жестяная — бляша́нка; **Б.** минная — мі́нний кущ.
***Банкет** — ві́ступка, -ки.
***Банник** — щітка, -ки; **Б.** разрядник — щі́тка розря́дник; **Б.** щетинный — щітка волосяна́.
***Банно-прачешно дезинфекционный отряд** — ла́зне-пра́льно-дезинфекці́йний відділ.
***Баня** — ла́зня, -ні.
***Барабан** — бараба́н, -на. **Б.** лимба — бараба́н лі́мбу; **Б.** отражателя — бараба́н відбивача́.
***Баран** — бара́к, -ка.
***Барашек** — бара́нчик, -ка; **Б.** зажимной — затискний бара́нчик.
***Баржа** — ба́ржа, -жі.
***Барка** — ба́рка, -ки.
***Баркас** — барка́с, -са.
***Барометр** — баро́метер, -тра.
Баррикада — барика́да, -ди.
***Барьер** — бар'є́р, -ра.
***Бастион** — бастіо́н, -ну.
***Батальон** — батальйо́н, -ну; **Б.** понтонный — батальйо́н понто́нний; **Б.** саперный — батальйо́н сапе́рний; **Б.** связи — батальйо́н звязку́.

*Батальонный—батальйо́новий; Б. артиллерия — батальйо́нова артиле́рія; Б. резерв — батальйо́нова резе́рва; по-батальонно — батальйо́нами.
*Батарейный — батері́йний; Б. очередь — батері́йна черга́.
*Батарея — батері́я, -рії; Б. аккумуляторная—батері́я акуму-ля́торна; Б. гаубичная — га́вбична батері́я; Б. горная — батері́я гі́рська; Б. замаскированная — батері́я замаско́вана; Б. конная — батері́я кі́нна; Б. ложная — батері́я фальши́ва; Б. тяжелая — батері́я важка́; „Батареею (орудиями), правое (левое), огонь"— „Батері́єю (гарма́тами), права (лі́ва), во́гонь".
*Батман (толчок)—ба́тман, -на; „Б. налево" — „ба́тмана вліво"; „Б. направо"—„ба́тмана впра́во"
*Барометр — баромéтер, -тра.
*Башенка — ве́жка, -ки.
*Башенный — вежови́й; Б. орудие — вежова́ гарма́та; Б. установка — вежова́ уста́ва.
Башлык — башли́к, -ка́.
*Башмак—черевик, -ка; Б. (*наконечник на свае*) — за́ківка, -ки; Б. кожаный — череви́к шкі-ряни́й; Б. тормазный — гальмо-ви́й черевик; Башмачный тормаз — черевичне гальмо́.
*Башня — ве́жа, -жі.
Бдительность — чу́йність, -ности, невсипу́щість, -щости; (*заботливость*) — дбайли́вість, -вости.

Бдительный — чу́йний, невсипу́щий; (*заботливый*)—дбайли́вий.
*Бебут — бе́бут, -ту.
*Бег — біг, -гу; Б. на лыжах — бі́гання ли́жвами; Б. скоростный — біг на шви́дкість; Бегом марш – бі́гом руш; бегучий узел— бігу́чий ву́зол; находиться в бегах — бу́ти втікаче́м.
Бегать — бі́гати.
*Беглый — утіка́ч, -ча́; побі́жний; Б. осмотр — побі́жний о́гляд, -ду; Б. огонь — перебі́жний во́гонь.
Бегство — утіка́ння, уте́ча, -чі; обратить в б. — погна́ти в ро́зтіч; обратиться в б. — поверну́ти навті́ки.
*Бегун — бігу́н, -на́.
Бедро — стегно́, -на́.
Бедствие — ли́хо, -ха, біда́, -ди́; Б. народное — ли́хо наро́дне; Б. общественное — ли́хо громадське.
*Без разделений — без по́ділу.
*Безбрустверный—безбру́стверовий; Б. окоп — безбру́стверовий ша́нець. [-ші.
*Безветрие — безві́тря, ти́ша,
Безвкусный — (*о пище*) несмачни́й; (*о газе*) — без смаку́.
*Безвлажный — безволо́гий.
*Безвоздушный — безповітря́ний.
Безвольный — безво́(і)льний.
*Безвредный — нешкідли́й.
Безвыходный — безви́хідний, безпора́дний.

Бездействие — бездія́льність; Б. власти — бездія́льність вла́ди.
*Бездорожье — бездорі́жжя.
*Бездымный — безди́мний; Б. порох — безди́мний по́рох.
Беззаветный, -но— безогля́дний, -но, без вага́ння, не вага́ючись.
Беззащитность — беззахи́сність, -ности, безоборо́нність, -ности.
Беззащитный — беззахи́сний, безоборо́нний.
*Беззвучный, -но — беззву́чний, -но.
*Безмен (пружинный) — ка́нтар, -ра.
Безнаказанность — безка́рність, -ности.
Безначалие — безуря́ддя.
*Безоблачный, -но — безхма́р(н)ий, -(н)о.
Безоговорочно — безпере́чно.
*Безопасность — безпе́ка, -ки; быть в б. — бути убезпе́ченим.
Безопасно — безпе́чне, -но.
*Безопасный — безпе́чний; Б. зона — безпе́чна зо́на.
*Безоружный — неозбро́єний.
*Безостановочный, -но — невпи́нний, -но, безупи́нний, -но.
Безотлагательный, -но — невідкла́дний, пи́льний, -но, невідкла́дно, не відкладаю́чи.
Безотлучно — невідхі́дно, невідсту́пно.
Безрезультатный, -но — безрезульта́тний, -но, даре́мний, -но, без на́слідку.

Безуспешный, -но — ма́рний, -не, -но; надаре́мний, -не(о).
Безымянный палец — підмізи́нний па́лець.
*Белила — біли́ло, -ла.
*Белильная известь — хлоро́ве вапно́.
*Белить, беливать (*здание*)— біли́ти, вибіля́ти; Б-ить известью— вапни́ти, вапнува́ти.
*Белый — бі́лий; Б. жесть — бля́ха, -хи.
Белье — біли́зна, -ни.
*Бензин — бензи́на, -ни.
*Бензинный— бензи́новий; б-ная двуколка — бензи́нова бі́дка.
*Бензиномотор — бензиномото́р, -ра.
*Бензол — бензо́л, -лу.
*Берег — бе́ріг, -рега; Б. обрывистый — бе́ріг урви́стий, крутобере́жжя; Б. отвесный — стрімки́й бе́ріг, стіпува́тий бе́ріг.
Береза — бере́за, -зи.
Березовый — бере́зовий.
*Берма — ви́ступка, -ки.
*Бертолетовая соль — бертоле́това сіль.
Беседа — бе́сіда, -ди, розмо́ва, -ви.
Бесконечный, -но — безмі́рний, безкра́йній, без мі́ри, без кра́ю.
Беспартийный — позапарті́йний.
*Бесперебойность—безпере́рвність, -ности.

Беспокоить — непокóїти, турбувáти, бентéжити.

Беспорядок — нéлáд, безлáддя.

Беспрекословный, -**но** — безсуперéчний, бéзнереч.

*__Беспрерывный__, -**но** — безперéрвний, -но, безперéстань.

*__Беспроволочный__ — бездротóвий; **Б.** телеграф — бездротóвий телегрáф.

*__Бессрочный__ — безтермінóвий, безстрокóвий; **Б.** имущество — безстрокóве майнó; **Б.** отпуск — безтермінóва відпýстка.

*__Бесформенный__ — безфóрмний.

*__Бесцветный__ — безкóлірний, безбáрвний; **Б.** газ — безкóлірний газ.

Бесцельный, -**но** — безцільний, -но.

*__Бесшумный__, **но** — безшýмний, -но, негаласлúвий, -во, без гáласу.

*__Бетон__ — бетóн, -ну.

*__Бетоньерка__ — бетонярка, -ки.

*__Бечёвка__ — мóтýз, -зу, швóрка, -ки.

Библиотека — бібліотéка, -ки, книгозбірня, -ні.

*__Бивак__ — бівáк, -ку; стать биваком — стáти бівáком; стоять на биваках — бівáком стоя́ти.

*__Бикфордов шнур__ — Бікфóрдів шнур.

*__Билет__ — білéт, квитóк, -тка; **Б.** отпускной — відпускнúй білéт.

*__Бинокль__ — бінóкль, -ля; призматический **Б.** — бінóкль призматúчний.

Бинт — бинт, -та.

Бинтовать — бинтувáти, обвя́зувати.

*__Бирка__ — бúрка, -ки; карб, -бу.

*__Битва__ — бій, бóю; вступить в битву — до бою стáти.

Бить — бúти; (*кнутом*) — батóжити; **Бить задом** (*лягать*) — брикáти, -ся.

Благодарность — дя́ка, -ки; **Б.** в приказе — дя́ка в наказі; „Благодарим“ — „щúро дя́куємо“

Благоприятный, -**но** — сприя́тливий, -во; **Б.** условия — сприя́тливі умови; **Б.** исход — щаслúвий кінéць.

*__Благоустройство__ — доброýстрій, -ою; упорядкувáння.

Бланк — блáнок, -нку.

*__Блеск__ — блиск, -ку.

*__Блестка__ — блúскітка, -тки.

*__Ближний, ближайший__ — блúзький, найблúжчий; **Б.** бой — блúзький бій; **Б.** дистанция — блúзькá дистáнція; **Б.** огонь — блúзький вогóнь; **Б.** от'езд — блúзький від'ї́зд; **Б.** разведка — блúзькá рóзвідка.

Близость — блúзькість, -кости; по-близости — поблúзу.

*__Блиндаж__ — бліндáж, -жу; **Б.** легкий — легкúй бліндáж.

*__Блиндировать__ — бліндажувáти.

*__Блиндированный__ — бліндажóваний.

*__Блок__ — блок, -ка.

*__Блокада__ — блокáда, -ди.

*__Блокгауз__ — блокгáвз, -зу.

*__Блокировать__ — блокувáти, обступáти.

*__Блуждать, блудить__ — блукáти, блудúти.

*__Блуждающий__ — мандрівнúй; **Б.** луч — мандрівнúй прóмінь.

*__Бляха__ — бля́ха, -хи.

*__Бляшка__ — бля́шка, -ки.

Бодрствовать — не спáти.

Бодрый — бадьóрий; сделаться бодрее — побадьорíшати.

*__Боевой__ — бойовúй, бóйний; **Б.** втулка — бóйний утýлок; **Б.** готовность — готóвість бойовá; **Б.** деятельность — бойовá діяльність; **Б.** единица — бойовá одиниця; **Б.** задача — бойовé завдáння; **Б.** линия — бойовá лíнія; **Б.** личинка — бóйний шрубáк, -кá; **Б.** ось — бóйна вісь; **Б.** плоскость — бóйна плóща; **Б.** позиция — бойовá позúція; **Б.** пружина — бóйна пружúна; **Б.** служба пехоты — бойовá слýжба піхóти; **Б.** стрельба — бойовé стрілянния; **Б.** часть — бойовá частúна; **Б.** щель — бóйна щілúна; **Б.** питание — бойовé постачáння; **Б.** столкновение — бойовá сýтичка; **Б.** взвод — бóйний звід; **Б.** вырез — бóйний вúріз; **Б.** выступ — бóйний вúступ; **Б.** выход бойка — бóйний вúхід розбивачá; **Б.** гребень — бойовúй грéбінь; **Б.** заряд — бóйний заря́д; **Б.** комплект — бóйний комплéкт; **Б.** конь — муштрóвий кінь; **Б.** патрон — бóйний набíй; **Б.** порядок — бойовúй поря́док; **Б.** расчет — бойовúй розрахýнок; **Б.** состав — бойовúй склад; **Б.** станок — бóйний станóк; **Б.** устав — бойовúй статýт; **Б.** участок — бойовá дільнúця; **Б.** газы — бойові гáзи; **Б.** действия — бойові дії; **Б.** припасы — бóйні припáси; **Б.** свойства — бóйні властúвості; **Б.** формы строя - бойовá фóрма лáду.

*__Боевик__ — бойовúк, -кá.

*__Боек__ — розбивáч, -чá.

*__Боеприпасы__ — бóйні припáси, -сів.

*__Боеспособность__ — боєздáтність, -ности.

Боеспособный — боєздáтний.

*__Боец__ — боєць (бійця́); столкновение бойцов — сутúчка бійцíв.

*__Бой__ — бій (бóю); **Б.** авангардный — бій авангардóвий; **Б.** арьергардный — ар'єргардóвий бій; **Б.** артиллерийский — бій гармáтний; **Б.** ближний — бій блúзький; **Б.** в горах — бій у гóрах; **Б.** в лесу — бій у лíсі; **Б** воздушный — бій повітряний; **Б.** в населенных пунктах — бій у залюднених пýнктах; **Б.** вольный — бій вíльний; **Б.** встречный — бій зустрíчний; **Б.** групповой — бій груповúй; **Б.** ночной — нíчний бій; **Б.** наступательный — бій нападнúй; **Б.** оборонительный — бій оборóнний; **Б.** открытый — бій відкрúтий; **Б.** отступательный — відступнúй бій; **Б.** преднамеренный — бій навмúсний; **Б.** рукопашный — бій рукопáшний; **Б.** уличный — бій вýличний; **Б.** штыковой — бій багнетóвий; боем управлять — керувáти бóєм; место **б.** — бойóвище.

***Бойница** — бійниця, -ці; **Б.** открытая — бійниця відкрита; **Б.** покрытая — бійниця вкрита; щеки бойницы — щоки бійниці.

***Бойня** (*скота*)—різниця, -ці.

Бок — бік (боку).

***Боковой** — боковий, бічний; **Б.** ветер — боковий вітер; **Б** линейка (*в лагере*)—бокова лінійка; **Б.** крышка — бокова покришка; **Б.** щель — бокова щілина; **Б.** охранение — бокова охорона; **Б.** авангард — боковий авангард; **Б.** выступ — боковий виступ; **Б.** наблюдательный пункт — боковий стежовий пункт; **Б.** отряд — боковий загін; **Б.** переключатель (*тел.*) — боковий перемикач; **Б.** уровень — бокова поземниця.

Бокс — бокс, -су.

***Болванка** — надібок, -бка.

Болезнь — хвороба, -би, хворість, -рости; **Б.** повальная—пошесть, -ти.

Болеть (**быть больным**)—хворувати на що, нездужати на що.

***Болотистый, болотный** — болотистий, болотяний; **Б.** местность — болотиста місцевість; **Б.** место — болотисте місце, багнище, -ща; **Б.** газ — болотяний газ.

***Болото** — болото, -та; **Б.** непроходимое — непрохідне болото; **Б.** проходимое—прохідне болото.

***Болт, болтик**—прогонич, -ча; **Б.** крепительный — прогонич закріпний; **Б.** поджимной—прогонич притиский; **Б.** стяжной — прогонич стяжний; **Б.** шарнирный — суставний прогонич.

***Болтать,-ся**—(*о жидкости*) бовтати, -ся; хитатися.

Больничный надзиратель—доглядач (-ча) шпиталю.

Больной—слабий, хворий.

Большевизм—більшовизм, -му.

Большевик—більшовик, -ка.

***Большой** — великий; **Б.** лопата—велика лопата; **Б.** палец — великий палець; **Б.** привал—велика постоянка; „**Больший ход**“ — „Збільшити ходи“.

***Бомба** — бомба, -би; „**Бомбой**“ (*команда*) — „Бомбою“.

***Бомбардирование** — бомбардування.

***Бомбардировать** — бомбардувати.

***Бомбить** — бомбувати.

***Бомбовоз** — бомбовіз, -воза.

***Бомбомет** — бомбомет, -ту.

***Бомбардировочный**—бомбардовий; **Б.** самолет—бомбардовий літак.

***Боннет** — бонета, -ти.

***Боны** (*мост.*) (*множ.*) — заплавень, -вня.

***Борн**—борн, -ну.

***Боров** (*печной*)—лежак, -ка.

***Борода** — борода, -ди.

***Бородка** — борідка, -ки; **Б.** трубки ударника—борідка трубки ударника.

***Бородок** (*пробойка у слесарей*) — пробоєць, -бійця.

Борозда — борозна, -ни; рівчачок, -чка.

***Бороздка** — рівчачок, -чка.

Борона — борона, -ни.

***Борт, бортик** (*понтона, лодки, платформы*)—облавок, -вка; (*платья*) край; **Б.** откидной — облавок відкидний.

Борьба — боротьба, -би.

***Бот** — бот, -та.

Ботинки — черевики, -ків.

***Боченок** — барило, -ла, барильце, -ця.

***Бочка** — бочка, -ки; (*ав.*) — перекат на крило.

Боязливость — полохливість, -вості; боязкість, -кости.

***Браковать** — бракувати; **-ванный** — бракований.

***Брандвахта**—брандвахта, -ти.

***Брандер** — брандер, -ра.

***Брандспойт** — виприскувач, -ча.

Брать, взять — брати, узяти; брать ногу — узяти ногу; брать в вилку—брати у міжник.

***Браунинг** — бравнінг, -га.

***Бревенчатый** — брусований.

***Бревно** — колода, -ди.

***Брезент** — брезент, -ту; **Б.** ведро—брезентове відро.

***Брезентовый** — брезентовий; **Б.** накидка — брезентовий плащ; **Б.** чехол—брезентовий покривець.

***Брешь** — вилом, -лому.

***Бригада** — бригада, -ди; кавалерийская бригада—кінна бригада; **Б** кондукторская—кондукторська бригада.

***Бригадир** — бригадир, -ра.

***Бризантный** — бризантовий; **Б.** вещество — бризантова речовина; **Б.** снаряд — бризантовий гарматень.

***Бровка** — кант, -та; (*шляху, греблі*) — тор.

***Брод**—брід, броду; **Б.** конный — брід кінний; **Б.** пеший — брід пішний.

***Бромбензилцианид** — бромбензилціанід, -ду.

***Бронебойный**—панцеробійний.

***Броневой, броненосный**—панцерний; **Б.** дрезина, бронедрезина — панцерна дрезина, панцеродрезина; **Б.** машина, бронемашина — панцерна машина, панцеромашина; **Б.** площадка — панцерна платформа, панцероплатформа; **Б.** часть — панцерна частина; **Б.** автомобиль — панцерний автомобіль; **Б.** поезд, бронепоезд — панцерний поїзд, панцеропоїзд; **Б.** паровоз — панцерний паротяг; **Б.** щит — панцерний щит; **Б.** силы, бронесилы — панцерні сили, панцеросили.

***Броненосец** — панцерник, -ка.

***Бронированный** — панцерований; **Б.** повозка — панцерований віз.

***Бронировать** — панцерувати

***Бронзовый** — спижовий; **Б.** втулка — спижовий утулок, -лка; **Б.** колонка — спижова колонка.

***Броня** — панцер, -ра.

***Бросание** — кидання.

***Бросать, -ся, бросить, -ся** — кидати, -ся, кинути, -ся, (*швырком*) шпурляти, шпурляти; бро-

ситься в штыки — вда́рити на багне́ти.

*Броском — навкидя́, кидькома́.

*Бросок — кидь, -ди.

*Брус, брусок — брус, -са, бру-со́к, -ска́; Б. угольный (*в сечении*) — брусо́к кутови́й; Б. угольный — ву́гільний брусо́к; Б. параллельные — бруси́ рівнолє́жні.

*Бруствер — бру́ствер, -ра; Б. скат — схил бру́ствера; безбрустверный окоп — безбру́стверовий ша́нець.

Брызга — бри́зка, -ки.

*Брызгалка — бри́зкалка, -ки.

*Брызгать, брызнуть — бри́зкати, бри́знути, при́скати, при́снути.

Брыкать, -ся — брика́ти, -ся.

Брюки — штани́, -ні́в; Б. на выпуск — штани́ пове́рх халя́в; Б. исподние - спі́дні (штани́); брючный ремень — очку́р, -ра́.

Брюшной — черевни́й; Б. мышцы — м'я́зи живота́; Б. пресс — черевни́й прес; Б. тиф — черевни́й тиф.

*Бугель — ри́хва, -ви.

*Бугор — горб, -ба́.

*Будка — бу́дка, -ки; будка-гриб - бу́дка-гриб.

*Буёк, буй — су́чка, -ки.

*Буерак — байра́к, -ка́.

*Букса — вісяни́ця, -ці.

*Буксовый — вісяни́чний; Б. вкладыш — вісяни́чний вкла́день.

*Буксир — голівни́к, -ка́; взять на буксир — загалюва́ти.

*Булыжник — бруко́вий ка́мінь, -меня, брукня́к, -ка́.

*Бумага — папі́р, -пе́ру; Б. графленная — ліні́єний папі́р; Б. копировальная — копіюва́льний папі́р; Б. масштабная — мі́рильний папі́р; Б. переводная — перебивни́й папі́р; Б. входящая — вступни́й папі́р; Б. исходящая — вихідни́й папі́р.

*Бумазейное кольцо — барха́нове кільце́, -ця́.

*Бунтик — скру́тень, -тня.

*Бура — бура́, -ри́.

*Бурав — све́рдел, -дла.

*Буровая скважина — свердлови́на, -ни.

*Буссоль — бусо́ля, -лі.

*Бут — бут, -ту.

*Буфер — відпру́жник, -ка; Б. рессорный — відпру́жник ресо́рний.

*Буферный — відпружнико́вий; Б. тарелка — відпружнико́ва та́рілка; Б. шайба — відпружнико́ва ша́йба; Б-ые вилы — відпружнико́ва ро́звилка; Б. нажим — відпружнико́вий натиска́ч.

*Бухта — зато́чина, -ни; (*каната*) — ко́йла, -ли.

*Бушмет — (*для пики*) стреми́ло, -ла.

*Бык — бик, -ка́.

*Быстро — шви́дко, ху́тко.

*Быстрота — шви́дкість, -кости, ху́ткість, -кости; Б. марша — шви́дкість ру́ху.

*Быстроходный — (*о лошади*) прудкобі́жний: (*о пароходе*) швидкопла́вний; (*об автомобиле*) швидкохі́дний; (*о моторе*) швидкору́шний; (*об аэроплане*) швидколі́тний.

Быт — по́бут, -ту.

*Бытность — пробува́ння; Б. вне службы — пробува́ння по-за слу́жбою.

Бюджет — бюдже́т, -ту.

Бюро ячейки — бюро́ осере́дку.

В

В, во — в, у, до, на.

В бою — підча́с бо́ю; Во внимание принять — до ува́ги взя́ти; В движении — підча́с ру́ху; В длину, глубину, ширину — завдо́вжки, завгли́бшки, завши́ршки; В накидку — на́бпашки; В отпуск увольнение — у відпу́стку звільнення; В приказе — в нака́зі; В расход — на вида́ток; В собственные руки — у вла́сні ру́ки; В составе — в скла́ді; В строю — в ладу́.

Команды:

*„В атаку за мной" — „В ата́ку за мно́ю"; „Во взводную колонну" — „В чотову́ коло́ну"; „В линию марш (стройся)" — „В лі́нію руш (ладна́йсь)"; „В передки, вперед (назад) марш" — „На передки́, впере́д (наза́д) руш"; „В полвынада коли" — „З піввипа́дом колі́"; „В походную колонну стройся (шагом марш)" — „У похі́дну коло́ну ладна́йсь (кро́ком руш)"; „В ротную линию стройся" — „В соте́нну лі́нію ладна́йсь"; „В ружье" — „До збро́ї"; „В руку" — „В ру́ку"; „В стайку" — „Згра́єю"; „В цепь" — „Ро́зстрільнею"; „В штыки" — „На багне́ти".

*Вага — штельва́га, -ги.

*Вагенбург — ва́генбург, -гу.

*Вагон — ваго́н, -на; В. крытый — кри́тий ваго́н.

*Вагонет, -на — ваго́не́та, -ти.

*Важный — важли́вий; В. проступок — важли́ва прови́на.

*Вазелин — вазелі́на, -лі́ни.

Вакансия — вака́нсія, -сії.

Вакантный — ві́льний, вака́нтний; В. должность — ві́льна поса́да.

*Вал, валик — вал, -ла, вало́к, -лка́; Валик безопасности — вало́к безпе́ки; В. крыла (*в седле*) — вало́к крила́; Валик подающего механизма — вало́к подава́льного механі́зму; Валик с конической шестерней — на́крутка.

*Валежник — ла́мань, -ни, сушня́к, -ку́, (*мелкий*) — хмиз, -зу.

*Вален (*упряжн.*) — о́рчик, -ка.

Валенок, -ки — ва́лянці, -ців, повстя́ники, -ків.

*Вальковый крюк — о́рчиковий гак.

Валяться (*о лошади*) — кача́тися, валя́тися.

Варежки — рукави́ці, -ви́ць.

***Ватерлиния** — водокрéс, -су.
***Ватерпас** — ґрунтвáга, -ги.
***Вахта** — вáхта, -ти.
***Вахтер** — вáхтер, -ра.
***Вбивать, вбить** — забивáти, забúти.
Вверенный — дорýчений.
***Ввинтной** — уґвинтнúй; **В-ое** дно — уґвинтнé дно.
***Ввинчивать, -ся, ввинтить, -ся** — уґвúнчувати, -ся, уґвинтúти, -ся.
Вводить, ввести—(у)вводúти, (у)ввестú.
Вводить лошадей — завóдити кóні.
***Вводный** — упускнúй, додаткóвий, вступнúй; **В.** провод — упускнúй прóвід; **В.** задание — додаткóве завдáння.
***Вдавленность** — втúсненість, -ности.
***Вдвигать, вдвинуть** — всувáти, всýнути.
***Вдвижной** — всувнúй.
Вдоль—(у)вподóвж, (у)вздовж.
Вдумчивость — вдýмливість, -вости.
Вдыхать, вдохнуть — (у)вдихáти, (у)вдохнýти.
***Ведение** — провáдження; **В.** огня —прóвадження вогню́; **Ведущий** огонь — що стрíляє
***Ведомость** — відóмість; **В.** вещевая—відóмість речовá; **В.** денежная—відóмість грошовá; **В.** ковочная —відóмість підкóвування; **В.** постовая — відóмість стійковá; **В.** суточная — відóмість добовá; **В.** распределительная—відóмість розподíльча; **В.** частей — відóмість частúн.
***Ведомство**—урядництво,-цтва; **В.** воздушного флота—урядництво повітряної флóти; **В.** морское — урядництво морськé; **В.** сухопутное — урядництво суходільне.
***Ведро** — відрó, -рá; **В.** брезентовое—брезентóве відрó; **В.** водопойное — відрó напувáльне.
***Ведущий** — тяговúй, напрямнúй; **В.** ось—тяговá вісь; **В.** поясок—напрямнúй поясóк.
***Веер** — вíяло, -ла; **В.** параллельный — вíяло рівнобíжне; **В.** расходящийся — вíяло розбíжне; **В.** сходящийся — вíяло збіжне.
***Величина** — величинá, -нú, велúкість, -кости; **В.** масштаба — велúкість мірúла.
***Велосипед** — велосипéд, -да.
***Венец** — вінéць, -нця́.
***Венок** — вінóк, -нкá.
***Вентиль** — вентúль, -ля.
***Вентилятор** — вітрогíн, -гóну, вентиля́тор, -ра.
***Вентиляция** — провíтрювання, вентиля́ція, -ції.
***Венчатый** — вінчáстий.
***Венчать** — вінчáти; (*крышу*) укривáти, покривáти; **В.** воронку — вінчáти вúрву.
***Венчик** — обідéць, -дця́; **В.** боевой личинки — обідéць бóйного шрубакá.
***Веревка** — мотýз, -за, швóрка, -ки; **В-ки** с грузиками—мотýзки з тягарця́ми.

***Веревочный** — мотузянúй; **В.** кольцо—мотузянé кільцé.
***Веретенное масло** — веретéнне мастúло.
***Веретено** — веретéно, -на.
***Верки** — вéрки.
***Вероятность** — (й)імовíрність, -ности; **В.** попадания—імовíрність влýчення, влучáння.
***Вероятный** — (й)імовíрний; **В.** отклонение — імовíрний вíдхил.
***Верстак** — варстáт, -ту.
***Верстовка** — верстíвка, -ки.
***Верстовой** — верстовúй; **В.** столб—верствá, -вú.
***Вертикаль** — прямовúс, -су.
***Вертикальный** — прямовúсний; **В.** вираж — прямовúсний вірáж; **В.** наводка — прямовúсне націлювання, **В.** пазы — прямовúсні ґáри; **В.** стенки — прямовúсні стíнки.
***Вертлюг** — óбороть, -ти; **В.** с подъемным механизмом — óбороть із підіймáльним механíзмом.
***Вертушка** — млинóк, -нкá.
***Верфь** — корабéльня, -ні.
Верх—верх, -ха, вершóк, -шкá.
***Верхний** — горíшній, вéрхній; **В.** окно — вéрхнє вікнó; **В.** паз — вéрхня ґáра; **В.** пальцы — вéрхні пáльці; **В.** линия — вéрхня лíнія; **В.** одежда — вéрхній óдяг; **В.** этаж — горíшній пóверх.
***Верховой** — верховúй, верхівéць, -івця; (*о ветре, воде*) горовúй.
Верхом — вéрхи, (*мн.*)вéрхами.
***Вершина** — верх, вершúна, (*горы*)—верховúна; вершина траектории— вершóк траєктóрії.
***Вес** — вагá; **В.** подъемный — підіймáльна вагá; **В.** разрывного заряда — вагá розривнóго заря́ду.
***Весло** — веслó, -лá.
Вести, весть — вéсти, провáдити; **В.** бой — провáдити бій; **В.** лошадь в поводу — вéсти коня́ на пóводі; **В.** лошадь в ровных шенкелях — вéсти коня́ в рівних шенкеля́х; **В.** наблюдение — стежúти; **В.** огонь — стріля́ти.
Вестовой — посланéць, -нця́.
***Весы** — терезú; **В.** десятичные — десяткóві терезú; **В.** пружинные — кáнтар; **В.** чашечные — шалькú.
***Ветвь** — гáлузь, -зи, гíлка, -ки; **В.** восходящая — гáлузь догíрна; **В.** выбрасывателя — гíлка викидачá; **В.** железнодорожная — залізнúчий рукáв; **В.** нисходящая —долíльна гáлузь.
***Ветер** — вíтер, -тра; боковой **В.** — бокóвий вíтер; встречный **В.** — супротúвний вíтер; попутный **В.** — ходовúй вíтер; порывистый **В.**—навáльний вíтер; сильный **В.** — велúкий вíтер; слабый **В.** — малúй вíтер, тиховíй; умеренный **В.** — помíрний вíтер.
Ветеринарный — ветеринáрний, ветеринáрський; **В.** врач — ветеринáрний лíкар; **В.** лазарет— ветеринáрний шпитáль; **В.** лечебный пункт—ветеринáрний лíкарський пункт; **В.** состав—ветери-

нарний склад; **В.** часть—ветеринарна частина; **В.** фельдшер — ветеринарний фельдшер; **В**-но-санитарная служба—ветеринарно-санітарна служба.

***Ветошь** — ганчір'я.

***Ветромер** — вітромір, -ра.

***Ветряный** — вітряний; **В.** мельница — вітряк, -ка.

***Веха, вешка** — тичка, -ки; вехи ставить — тичкувати.

Вечерний — вечірній, вечеровий; **В.** перекличка—вечірня перелі́ка.

Вешалка — вішалка, -ки, кілок, -лка.

***Вещевой** — речовий; **В.** ведомость — речова відомість; **В.** довольствие—речове постачання; **В.** каптенармус — речовий комірний; **В.** мешок—речова торба; **В.** склад — речовий склад, комора.

***Вещество** — речовина, -ни; **В.** бризантное — бризантова речовина; **В.** взрывчатое—речовина вибухова; **В.** горючее — речовина горюча; **В.** дробящее — речовина дробильна; **В.** легковоспламеняющееся — речовина займиста; **В.** метательное — речовина метальна; **В.** нарывное — речовина наривна; **В.** отравляющее — речовина труйна; **В.** слезоточивое— речовина слізна; **В** удушающее — речовина задушлива; **В.** цементирующее — речовина цементувальна; **В.** чихательное — речовина чхальна; **В.** ядовитое —речовина огруйлива.

Вещь — річ, речи.

Взаимный — взаємний, обопільний.

***Взаимодействие** — взаємодія, -дії; (*техн.*) — взаємочин, -ну. **В.** частей — взаємочин частин.

***Взаимоотношения** — взаємини.

***Взаимоположение** — взаємоположення.

Взбегание — збігання, вибігання.

***Взведение** — зведення; **В.** курка — зведення курка.

***Взвод** (*часть*) — чота, -ти; (*действие*)—звід (зводу), зведення; **В.** боевой — бойний звід; **В.** предохранительный—запобіжний звід; **В.** управления — чота керування; **В.** охранения — чота охорони; **В.** ударника— зведення ударника: командир взвода — командир чоти.

***Взводить, взвести** — зводити, звести.

***Взводный** — чотовий.

Взлезание — вилізання.

***Взлет** — зліт, зльоту.

***Взмах** — помах, -ху.

Взнос — внесок, -ска.

***Взнуздывать, взнуздать** — загнуздувати, загнуздати.

***Взрыв** — вибух, -ху; обыкновенный **В.** — звичайний вибух; разработка взрывом — розроблювання вибухом.

***Взрывание** — вибухання, висаджування (в повітря).

***Взрыватель** — запальник, -ка.

***Взрывать, взорвать** — висаджувати, висадити; скопувати, скопати.

***Взрываться, взорваться** — вибухати, вибухнути.

***Взрывчатое вещество** — вибухова речовина; дробящее **В.** вещество — дробильна вибухова речовина; детонирующее **В.** вещество — детонаційна вибухова речовина; бризантное **В.** вещество — бризантова вибухова речовина; метательное **В.** вещество — метальна вибухова речовина.

Взыскание — кара, -ри; дисциплинарное **В.** — дисциплінарна кара.

Взыскивать, взыскать — карати, покарати.

***Взять** — (в)узяти; **В.** на буксир — заголювати; Взять в вилку — взяти у міжник; Команда: „**В.** столько-то коробок" — „Взяти стільки ось коробок"; „Взять во фланг" — „зайти з флангу"; **В.** на передки—взяти на передки.

***Взятие высоты** — забирання, забрання висоти.

***Виадук**—віядук, -ка.

***Вибрировать**—вібрувати.

***Вибрирующий** — що вібрує.

***Вид** — вигляд, -ду; форма, -ми; внешний **В.** — зовнішній вигляд; ставить на **В.** — давати, дати на увагу; **В.** огня — рід вогню; **В.** поощрений—форма заохочування.

***Видимость**—видність, -ности.

***Видимый** — видний.

Видоизменять, видоизменить змінати, змінити.

***Визир** — прозірник, -ка.

***Визирование**—зорення; **В.** круговое — кругове зорення.

***Визировать, провизировать**— зорити, прозорити.

Визирное приспособление — пристрій зірний; визирный инструмент — струмент зірний.

***Вилка** — розвилка, -ки; міжник, -ка; **В.** соединительной планки — розвилка злучної планки; **В.** десятиделенная — десятиподілковий міжник; взять в вилку— взяти в міжник; **В.** пятиделенная — п'ятиподілковий міжник; предел вилки—границя міжника.

***Вилообразный** — вилкуватий.

***Вилы** (*мн.*) — вила (вил); розвилка, -ки; **В.** буферные — розвилка відпружникова.

Виновный — провинний, винуватий.

Виноградник — виноградник, -ка.

***Винт** — гвинт, -та; **В.** внутренний — гвинт середовий; **В.** вертикальный — прямовисний гвинт; **В.** дверцы — гвинт дверок; **В.** зажимной — затискний гвинт; **В.** наружный — зверхній гвинт; **В.** натяжной — натяжний гвинт; **В.** под'емного механизма — гвинт підіймального механізму; **В.** прижимной — гвинт притискний; **В.** регулирующий — регуляційний гвинт; **В.** с маховичком — гвинт з маховичком; **В.** упора — гвинт упори; **В.** установочный — гвинт установний; **В.** хвостовой — хво-

стовий ґвинт; **В. ходовой** — ґвинт ходовий.

***Винтовка** — ґвинтівка, -ки.

***Винтовой** — ґвинтовий, **В.** линия — ґвинтова лінія; **В.** нарезка — ґвинтова різь; **В.** выступы — ґвинтові виступи.

***Винтовочный** — ґвинтівчаний; **В.** порох — ґвинтівчаний порох, порох до ґвинтівки.

***Винтообразный** — ґвинтуватий.

***Вираж** — віраж, -жу; **В.** вертикальный — прямовисний віраж; **В.** пологий — віраж положистий.

***Виридиновая желтая** — жовто-зеленява фарба.

***Виридиновая коричневая** — рудувато-зеленява фарба.

Висеть — висіти, звисати.

***Вис** — звис, -су.

***Висячий** — висний; **В. лампа** — висна лампа; **В. замок** — колодка; **В.** траверс — висна траверза.

***Виток**, (*мн.*) **витки** — звій, звою, звої; Витки поршня для сцепления со стволом — звої толоку для зчіплення з цівкою.

***Витой** — кручений, звиваний; **В.** вырезы — кручоні вирізи.

***Вица** — каблучка, -ки; (*прутчная*) — гужівка, -ки.

Вклад — вклад, внесок, -ска; **В.** суммы — вкладення грошей.

***Вкладной** — вкладний; **В.** доска — вкладна дошка; **В.** ящик — вкладна скринька.

***Вкладывание** — вкладання; **В.** в котел — вкладання у казан.

***Вкладыш** — вкладень, -дня; **В.** буксовый — вісяничний вкладень; **В.** с зубчаткою — вкладень із трибком.

***Вклинение** — вклинення.

***Включать, -ся, включить, -ся,** (*техн.*) — вмикати, -ся, увімкнути, -ся; (*в список*) — заносити, занести.

***Включение** — (*техн.*) вмикання, увімкнення; (*в список*) занесення.

***Вколачивать, вколотить** — забивати, забити.

***Влага** — волога, -ги.

***Влагоупорный** — вологотривкий.

***Владение** — володіння, орудування; **В.** оружием — орудування зброєю.

***Владеть** — володіти, орудувати; **В.** оружием — орудувати зброєю; искусно владеющий — що вміло орудує.

***Влажный, -но** — вологий, -го.

Власть — влада, -ди; **В.** гражданская — цивільна влада.

Влево — вліво; „Влево отдельное дерево. Левее на два пальца — цель — 14. Наводить в середину цели“ — „Вліво окреме дерево. Лівіш на два пальці — розстрільня — 14. Націлювати в середину цілі“.

Влияние — вплив, -ву; (*о реке*) — впадання.

Влиять — впливати.

***Вместилище** — вмістище, -ща.

***Вмятость** — вдавленість, -ности.

Вне — по-за; **В.** боя — по-за боєм; **В.** службы — по-за служboю.

***Внезапность** — раптовість, -вости.

***Внезапный, -но** — раптовий, раптом, наглий, -ло; **В.** атака — нагла атака.

***Внеочередной** — позапорядковий, позачерговий.

Внеплановый — позапляновий.

***Внеслужебный** — позаслужбовий.

Внесрочное донесение — позатермінове донесення.

Внешкольная работа — позашкільна робота, -ти.

***Внешний** — зовнішній, верхній; **В.** баллистика — зовнішня балістика; **В.** вид — зовнішній, верхній вигляд.

Внимание — увага, -ги; обратить **В.** — звертати (звернути) увагу, зауважити; принять во **В.** — взяти до уваги; „Внимание“ (*команда*) — „увага“

Внимательный, -но — уважний, -но

***Внутренний** — (у)внутрішній, середовий; **В.** караул — внутрішня сторожа; **В.** крутость бруствера — внутрішня крутість бруствера; **В.** под'емный винт — середовий підіймальний ґвинт; **В.** порядок — внутрішній порядок; **В.** пост — внутрішня стійка; **В.** часовой — внутрішній стійковий; **В.** линия — середова лінія; **В.** служба — внутрішня служба; **В.** спайка (единство) — внутрішня єдність.

Внятный, -но — виразний, -но, ясний, -но.

Вовлекать, вовлечь — втягати, втягти.

***Вогнутость** — у(ві)гнутість, -тости.

***Вода** — вода, -ди; **В.** грунтовая — ґрунтова вода; **В.** питьевая — вода питна.

***Водный** — водний; **В.** транспорт — водний транспорт.

***Водовоз** — водовоз, -за.

***Водоворот** — вир, -ру.

***Водогрейня** (*в бане*) — водогрільня, -ні.

***Водоем** — водойма, -ми.

***Водокачка** — водотяжня, -ні.

***Водолаз** — порець, -рця.

***Водолазный** — порецький.

***Водомер** — водомір, -ру.

Водомерный — водомірний.

***Водомет** — водомет, -та.

***Водонепроницаемый** — водонепроникливий.

***Водоотводный** — водовідпливний, водовідвідний.

***В доохладительный** — водоохолодний.

***Водопад** — водоспад, -ду.

***Водопод'емный** — водотяжний.

Водопой — водопій, -пою.

***Водопойное ведро** — напувальне відро; **В.** корыто — напувальне корито.

***Водораздел** — вододіл, -лу.

***Водораздельная линия** — вододільна лінія.

*Водосборный колодец — водозбірня.

*Водослив, водосоединительная линия — водозбіг, водозбіжна лінія.

Водоснабжение — водопостачання.

Водяной — водяний; В. охлаждение — водяне охолодж(ува)ення; В. пар — водяна пара.

*Воевать — воюватися.

*Военнослужащий — військовий службовець, -вця.

*Военный — військовий, воєнний; В. академия — військова академія; В. игра — воєнна гра; В. почта — військова пошта; В.-воздушный флот — військово-повітряна флота; В-но-врачебное заведение — військова лікарня; В-о-голубиная почта — військово-голубина пошта; В-о-морская Раб.-крест. инспекция — військово-морська Роб.-сел. інспекція; В-о обязанный — військово-зобов'язаний; В-о-прикладное упражнение — військово-прикладна вправа; Военно-санитарный поезд — військово-санітарний поїзд; В. служба — військова служба; В-о-статистический обзор местности — воєнно-статистичний огляд місцевости; В-о-строительный — військово-будівельний; В-о-технический — військово-технічний; В-о-учебное заведение — військово-навчальний заклад; В-о-финансовый — військово-фінансовий; В-о-химическая служба — військово-хемічна служба; В-о-хозяйственный — військово-господарчий; В. событие — воєнна подія; В. положение — військовий стан; В. действия — воєнні дії; В. глазомер — військовий окомір; В. комиссар — військовий комісар; В. комиссариат — військовий комісаріят.

*Вожатый — проводар, -ря.

Вождь — проводир, -ря.

*Вожжа — віжка, -ки, (*мн.*) віжки.

*Возбудитель — збудник, -ка; В. взрыва — збудник вибуху.

*Возбуждать, возбудить — збуджувати, збудити; (*дело*) порушувати, порушити; (*вопрос*) піднімати, підняти (*питання*).

*Возводить, возвести — зводити, звести; (*строить*)—будувати, збудувати.

*Возвратный — зворотний; В. пружина — зворотна пружина; В. механизм — зворотний механізм.

*Возвращение — вертання.

*Возвышение — (*место*) підвищення; (*действие*) — піднімання, піднесення.

*Возвышенность — горбовина, -ни.

*Возвышенный—підвищений; В. профиль — підвищений профіль.

*Воздействие — натиск, -ку; В. дисциплинарное — дисциплінарний вплив.

*Воздух — повітря.

Воздухооборона — повітрооборона, -ни.

*Воздухоплавательный — повітроплавний; В. станция — повітроплавна станція; В. отряд — повітроплавний загін.

*Воздушный — повітряний; В. атака — повітряна атака; В. перспектива — повітряна перспектива; В. разведка — повітряна розвідка; В. сеть — повітряна мережа; В. яма — повітряна яма; В. наблюдение — повітряне стеження; В. охранение — повітряна охорона; В. бой — повітряний бій; В. резервуар — резервуар повітряний, на повітря; В. флот—повітряна флота; В. силы — повітряні сили.

Воззвание — відозва, -ви.

*Возимый — вожений; В. инструмент — вожений струмент; В. запас — вожений запас.

Возить — возити.

Возлагать, возложить — покладати, покласти.

*Возможность — можливість, -вости; змога, -ги; В. наблюдения — можливість стеження; В. стрельбы — можливість стріляння.

*Возмущение — 1) бунт, -ту; 2) збивання, збурення; В. магнитной стрелки — збивання магнетної стрілки.

*Возникать, возникнуть — виникати, виникнути, по(в)ставати, по(в)стати.

*Возобновление — поновлення, відновлення; В. огня — відновлення вогню.

Возраст — вік, -ку, літа; В. призывной — призовний вік.

*Войлок — повсть, -ти.

*Войлочный — повстяний; В. прокладка — повстяна переліжка; В. пыж — повстяний клиптух.

Воин — вояк, -ка (*мн.* вояки).

*Воинский — військовий; В. дисциплина — військова дисципліна; В. повинность — військова повинність; В. порядок — військовий порядок; В. почести—військова пошана; В. десятиборье—військове десятизмагання.

*Война — війна, -ни; В. горная — гірська війна; В. гражданская — громадянська війна; В. маневренная—маневрова війна; В. наступательная — нападна війна; В. оборонительная — оборонна війна; В. партизанская — партизанська війна; В. позиционная — позиційна війна; В. химическая — хемічна війна.

*Войско — військо, -ка; войска вспомогательные — допоміжне військо; войска технические — технічне військо; обеспечение войск — забезпечення війська; управление войсками — керування військом.

*Войсковой — військовий; В. начальник — військовий начальник; В. позиция — військова позиція; В. район — військовий район; В. соединение — військова злука; В. хозяйство — військове господарство.

*Вокзал — двірець залізничний.

*Волна — хвиля, -лі; В. газовая — газова хвиля; В. местности — хвиля місцевости; В. передатчика — хвиля передавача; В. приемника — хвиля приймача; В. электромагнитная — хвиля електромагнетна.

*Волнистый — хвилястий; В. линия — хвиляста лінія.

*Волоком тащить — переволікати, переволокти.

*Волчья яма — вовча яма, вовківня, -ні.

*„Вольно" — „Вільно".

*„Вольно, оправиться"—„Спочинь".

Вольнонаемный — вільнонайманий.

*Вольный — вільний; В. бой — вільний бій; В. движения—вільні рухи.

*Вольтижировка — вольтижування.

*Вольтижерское седло—сідло вольтижерське.

*Вольтова дуга — Вольтова дуга.

Воля — воля, -лі, свобода, -ди; сила В. — завзятість, -тости.

*Воображаемый — уявлюваний; В. плоскость—уявлювана площа.

Воодушевлять, воодушевить — запалювати, запалити.

*Вооружать, вооружить — озброювати, озброїти.

*Вооружение — зброя, -рої; озброєння.

*Вооруженный — озброєний; В. выводной — озброєний вивідник; Вооруженной силой — збройною силою.

Вопрос — питання.

*Вороненый — чорноблисковий.

*Воронка — 1) вирва, -ви (*в земле от взрыва*); 2) лійка, -ки

*Воронкообразный — лійкуватий.

Вороной — вороний.

*Ворот — коливоріт, -рота; (*в одежде*) — комір, -ра.

Ворота — брама, -ми.

*Воротник — комір, -ра; В. кожанный — шкіряний комір.

*Вороток — корба, -би.

*Воск — віск, воску.

*Восковка — восковий папір, -перу, восківка.

Воспаление — запалення, заятрення.

Воспитание — виховання; В. политическое — виховання політичне.

Воспитывать, воспитать — виховувати, виховати.

*Воспламенение — завогнювання, завогнення.

*Воспламенитель — завогнювач, -ча.

*Воспламенительный — завогнювальник; В. коробка — завогнювальна коробка.

*Воспламеняющий — завогнювальний; В. механизм — завогнювальний механізм.

Восполнять, восполнить—поповняти, поповнювати; В. пробел — поповнювати прогалину.

Воспрещать, воспретить — забороняти, заборонити.

Воспрещение отлучек со двора — заборона виходити зі двору.

*Воспроизведение—відтворення.

*Восстанавливать, восстановить—відновляти, відновити, поновляти, поновити; В. тишину — відновляти, відновити тишу.

Восстание — повстання.

*Восстановление — відновлення, поновлення; В. сил — відновлення сил.

*Восток — схід, сходу.

*Восходящий — догірний; В. ветвь траектории — догірна галузь траєкторії; В. линия — догірна лінія.

*Восьмерка — вісімка, -ки.

*Впадина — вглибина, -ни, западина, -ни.

Вползывать, вползать — (у)вповзати, (у)вповзти.

*„Вперед. Вдоль дороги" — „Вперед. Вподовж шляху".

*„Вперед закройсь" — „Вперед закрийсь".

*„Вперед отвесно — руби" — „Вперед навсторч—рубай".

*„Вперед слева прикладом бей" — „Вперед зліва прикладом бий".

Впечатление — враження.

*Вплавь — (в)уплин, вплав.

*Вправо—вправо; В. принять—поступитися вправо.

*Впрессованный — угнічений.

*Враг — ворог, -га.

Враждебно — ворожe.

Враждебный — ворожий; В. отношение — вороже відношення.

Врач — лікар, -ря; В. ветеринарный — ветеринарний лікар; В. гарнизонный — лікар залоговий; В. главный—головний лікар; В. дежурный — вартовий лікар; В. санитарный — санітарний лікар.

*Врачебное заведение—лікарня.

*Вращательное движение — обертальний рух.

*Вращать—обертати, крутити.

*Вращающийся — поворітний; В. защелка — поворітна защіпка.

*Вращение — обертання; В. снаряда вокруг оси — обертання гарматня навколо оси.

*Вредный — шкідний; В. действие — шкідна дія.

Временно — тимчасово.

Временный — тимчасовий; В. пост — тимчасова стійка; В. соединение — тимчасова злука; В. устав — тимчасовий статут.

*Время — час, -су; В. года — пора року; В. освещения одного снаряда — час освітлення одного гарматня; В. продолжительное — довгий час; В. суток—пора доби.

*Врубать, врубить — зарубувати, зарубати.

Вручать, вручить — подавати, подати (до рук).

*Вручную — рукопаш.

*Врываться, ворваться — вдиратися, вдертися.

*Всадник — вершник, -ка.
*Всаживать, всадить — застромляти, застромити, встромляти, встромити.
*Всасывательный — всисний; В. труба — всисна труба.
*Всасывать, всосать — вбирати, увібрати, всмоктувати, всмоктати.
Вскачь — скоком.
*Вскидка — скидання; на вскидку — з хвату.
*Вскок — підскок, -ку.
Всовывать, всунуть — засувати, засунути.
Всползать, всползти — злазити, злізти, вилазити, вилізти.
Вспалзывание — вилізання.
*Вспомогательный — допомічний; В. войско — допомічне військо; В. рычаг — допомічний важіль; В. точка — допомічна точка; В. угломер — допомічний кутомір; В. часть — допомічна частина.
*Вспучивание — здимання.
*Вспыхивать, вспыхнуть — спалахувати, спалахнути
*Вспышка — спалах, -ху; В. огня — спалах вогню.
Вставать, встать — (в)уставати, (в)устати.
*Вставлять, вставить — вставляти, вставити.
*Вставной — вставний.
Встреча — зустріч, -чи; В. взаимная — взаємна зустріч.
Встречать, встретить — зустрічати, зустріти.
*Встречный — зустрічний; В. бой — зустрічний бій; В. ветер — супротивний вітер; В. удар — зустрічний удар.
*Вступать, вступить — (у) вступати, (у)вступити; В. в бой — ставати, стати до бою; В. в караул — ставати, стати на сторожу.
*Вторгаться, вторгнуться — вдиратися, вдертися, втручатися, утрутитися.
*Вторжение — вдирання, втручання; В. войска — впад війська, наїзд війська.
*Второсрочный — друготерміновий; В. имущество — друготермінове майно.
*Второстепенный — другорядний.
*Втулка — утулок, -лка; В. боевая — бойний утулок, -лка; В. бронзовая — спижовий утулок; В. головная — головковий утулок; В. донная — денний утулок; В. запала — утулок підпальника; В. колесная — утулок колеса; В. соединительная — злучний утулок; В. опорная — опорний утулок; В. оседателя — утулок осідника; В. чугунная — чавунний утулок; В. эксцентрическая — ексцентричний утулок; Втулочка капсульная — утулок капсульний.
*Втупик — вбезвихідь; поставить в тупик — загнати вбезвихідь.
*Втыкать, воткнуть — втикати, увіткнути, застромляти, застромити.

*Втягивание — призвичаювання; В. в ходьбу — призвичаювання до ходи.
*Втянутость (тренированность) — призвичаєність, -ности.
Вход — вхід (входу).
*Входной — вхідний; В. дверь — вхідні двері.
Входящий — вступний; В. журнал — журнал вступних паперів.
Выбегать, выбежать — вибігати, вибігти.
Выбивать, выбить — вибивати, вибити.
*Выбоина — вибій, -бою.
*Выбор — вибір, -бору, обрання; В. местных предметов — вибір місцевих предметів; В. оружия — вибір зброї; В. рода огня — вибір роду вогню; В. точки стояния — вибір точки стояння; В. цели — вибір цілі.
*Выборка — вибирання.
Выборный — виборний.
Выбраковка лошадей — збракування коней.
*Выбрасывание — викидання.
*Выбрасыватель — викидач, -ча; В. ветвь — гілка викидача.
*Выбрасывающий механизм — механізм викидний.
Выбытие — вибуття, вихід, -ходу, виїзд, -ду.
Выведывать, выведать — вивідувати, вивідати.
*Выверочный барабанчик — вивірчий барабанчик.
*Выверять, выверить — вивіряти, вивірити.
*Вывинчивать, вывинтить — вигвинчувати, вигвинтити.
*Вывод — висновок, -вку; (*откуда-либо*) — виводіння, вивід, -воду.
*Выводить, вывести — виводити, вивести; В. из строя — вивести з ладу.
*Выводка (лошадей) — вивід (коней).
*Выводной — вивідний, вивідник, -ка; В. вооруженный — вивідник озброєний; В. паром — вивідний пором; В. трубка — вивідна трубка.
*Выгиб — вигин, -ну; закрут, -та, коліно, -на.
*Выгибание — выгинання.
Выговаривать — вимовляти.
*Выговор — догана, -ни; В. в приказе — догана в наказі; В. перед строем — догана перед ладом.
*Выгребная яма — вигрібна яма.
*Выгружать, выгрузить — вивантажувати, вивантажити.
*„Выгружаться направо" — „вивантажуватися направо".
*Выгрузка — вивантажування, вивантаження.
Выдавать, выдать — видавати, видати.
*Выдвигать, выдвинуть — висувати, висунути.
*Выдвижной — висувний; В. прицел — висувний мірник; В. лапа — висувна лапа.
*Выделка — виріб, -робу.
*Выделять, выделить — виділяти, виділити, вирізняти, вирізнити.

***Выдерж** — де́ржа, -жі.
***Выдержка** — ви́трим, -му.
Выедать, выесть (*овес*) — виї́дати, ви́їсти.
***Выезд** — ви́їзд, -ду́; **В.** на позицию — ви́їзд на пози́цію.
***Выездка** (*лошадей*) — виїжджа́ння.
***Выем, выемка** — вийма́ння, ви́йма, -ми; **В.** для защелки — ви́йма на за́щіпку; **В.** железнодорожная — залізни́чя ви́йма; **В.** кольцевой — кільцева ви́йма; **В.** суммы — вийма́ння грошей.
***Выемной** — вийма́ний; **В.** щит — вийма́ний щит.
Выжидать, выждать — вичі́кувати, ви́чекати, вижида́ти, ви́ждати.
***Выжим** — ви́тиск, -ку; (*гирь*) — ви́вага.
***Выжимание** — вида́влювання, витиска́ння; (*гирь*) — виважу́вання.
Выздоравливать, выздороветь — виду́жувати, ви́дужати.
***Вызов** — ви́клик, -ку; **В.** дежурных — ви́клик варто́вих; **В.** в ружье — ви́клик до збро́ї.
Вызывать, вызвать — виклика́ти, ви́кликати
***Вызывной** — викли́чний; **В.** кнопка — кно́пка викли́чна; **В.** приспособление (зуммер) — викли́чний пристрій (пищик); **В.** коммутатор — викли́чний комута́тор; **В.** сигнал — викли́чне га́сло.
Выигрывать, выиграть — вигравати, ви́грати; **В.** время — виграва́ти час.
***Выкатывать, выкатить** — вико́чувати, ви́котити.
***Выкатывание** — вико́чування.
***Выкладка** — на́клад, -ду.
***Выключать, выключить** — вимика́ти, ви́мкнути.
***Выколотка** — вибива́чка; **В.** медная — вибива́чка мідна.
***Выкуривание** — викурювання.
***Вылазка** — ви́лазка, -ки
Вылезать, вылезть — вила́зити, ви́лізти.
„**Вылезай**" — „Вила́зь".
***Вылет** — ви́літ, -льоту; **В.** пули — ви́літ ку́лі.
Вылетать, вылететь — вилітати, ви́летіти.
***Вымерять, вымерить** — виміряти, ви́міряти; **В.** свой шаг — виміря́ти свій крок.
Выметать, вымести — вимітати, ви́мести, замітати, заме́сти.
***Вымпел** — ви́мпел, -лу.
***Вынимать, вынуть** — виймати, ви́йняти; „**Вынуть лотки**" — „Ви́бери ко́роби"; „**Вынь патрон**" — „Ви́бери на́бій".
Вынос — ви́несення.
***Выносливость** — витрива́лість, -лости.
Выносливый — витрива́лий.
Вынуждать, вынудить — приму́шувати, приму́сити.
***Выпад** — ви́пад, -ду.
Выпадение — випада́ння; **В.** пятен — випада́ння плям.

Выпекать, выпечь — випіка́ти, ви́пекти.
Выпечка (*хлеба*) — пе́чиво, -ва.
Выплачивать, выплатить — випла́чувати, ви́платити.
Выползать, выползти — виповза́ти, ви́повзти.
Выполнение — викона́ння.
***Выполнимый** — здійсне́нний.
Выполняемый — вико́нуваний.
Выполнять, выполнить — вико́нувати, ви́конати, здійснювати, здійснити.
Выпоражнивать, выпорожнить — випоро́жнювати, ви́порожнити.
***Выправка** — випра́ва, -ви; виправля́ння; **В.** военная — військо́ва випра́ва.
***Выпрягать, выпрячь** — випряга́ти, ви́прягти.
„**Выпрягай**" — „Випряга́й"
***Выпрямитель** — випро́стувач, -ча.
***Выпрямление** — вирівнювання, випро́стування.
***Выпрямлять, выпрямить** — вирівнювати, ви́рівняти, випро́стувати, ви́простати; „**Выпрямить самокаты**" — „Ви́простати самока́ти".
***Выпуклость** — опу́клість, -лости, горбови́на, -ни; **В.** чертежа — опу́клість рису́нка; **В.** земли — опу́клість землі́.
***Выпуклый** — опу́клий.
Выпуск — ви́пуск, -ку.
Выпускать, выпустить — випуска́ти, ви́пустити.
***Выпускной** — випускни́й; **В.** труба — випускна́ труба́.
***Выпучивать, выпучить** — здима́ти, зду́ти; (*о грунте*) — випина́ти, ви́пнути.
Выпушка — облямі́вка, -ки.
Выпытывать, выпытать — випи́тувати, ви́питати.
***Вырабатывать, выработать** — виробля́ти, ви́робити.
***Выравнивание** — вирівнювання.
***Выравнивать, выравнять** — вирівнювати, ви́рівняти.
***Вырез** — ви́різ, -зу; боевой **В.** — бо́йний ви́різ; **В.** витые — кру́чені ви́різи; **В.** прицельный — ви́різ мірнико́вий.
***Вырубка** — виру́бування; **В.** леса — виру́бування лі́су.
Выручать, выручить — визволя́ти, ви́зволити, допомага́ти, допомогти́; **В.** в бою — допомага́ти в бою́.
Выручка — ви́звіл, -волу.
***Вырывать, вырыть** — вирива́ти, ви́рити, вико́пувати, ви́копати.
***Высадка** — висіда́ння (з вагону), виса́джування.
***Высасывать, высосать** — висиса́ти, ви́ссати, висмо́ктувати, ви́смоктати.
***Высверливать, высверлить** — висве́рдлювати, ви́свердлити.
Высвобождение — визволення, визволя́ння.
***Выселок** — ви́сілок, -лку.
Выскабливать, выскоблить (*из копыта*) — вискріба́ти, ви́скребти.

Выскакивать, выскочить — вискáкувати, вúскочити, вистрибувати, вúстрибнути.

Выслеживание — вислíджування.

Выслеживать, выследить — вислíджувати, вúслідити.

Выслуга — вúслуга, -ги; по выслуге лет — вúслуживши свої літá.

Высматривать, высмотреть — визирáти, вúзирити, виглядáти, вúглядіти.

***Высокий** — висóкий; В. разрыв — висóкий рóзрив.

***Высокобойность** — високобóйність, -ности.

***Высота** — висотá, -ти; В. абсолютная — висотá абсолютна; В. бруствера — висотá брýстверу; В. всадника — висотá вéршника; В. грудная — груднá висотá; В. закрытия — висотá закриття; В. колена от земли — висотá колíна від землí; В. насыпи — висотá нáсипу; В. относительная — відноснá висотá; В. прикладки — висотá прикладáння; В. прицела — висотá мíрникá; В. разрыва — висотá розрúву; В. сечения — висотá перéрізу; В. взятие — забирáння, забрáння висотú; В-ту набирать — забирáти висотú.

***Высотомер** — висотомíр, -ру.

Выставлять, выставить — виставляти, вúставити; В-лять караул — виставляти сторóжу; В-лять пост — виставляти стíйку.

***Выстраивание** — ладнувáння.

***Выстраивать, -ся, выстроить, -ся** — виладнóвувати, -ся, вúладнати, -ся.

***Выстрел** — пóстріл, -ла; затяжной В. — затяжний пóстріл; производить В. — стріляти; прямой В. — прóстий пóстріл; холостой В. — сліпий пóстріл; линия В-ла — лінія пóстрілу.

***Выстроенный** — поладнóваний.

***Выступ** — вúступ, -пу; В. боевой — бóйний вúступ; В. боковой — бокóвий вúступ; В. горы — вúступ горú; В. направляющий — напрямнúй вúступ; В., ударяющий по колодке выбрасывателя — вúступ, що б'є в колóдку викидача.

***Выступать, выступить** — вирушáти. вúрушити, виступáти, вúступити.

***Выступление** — вирушáння, вúрушення, вúступ, -пу.

***Высший** — вúщий; В. командный состав — вúщий комáндний склад; В. ступень — найвúща ступінь.

***Высылать, выслать** — висилáти, вúслати.

***Выталкивать, вытолкнуть** — виштóвхувати, вúштовхнути.

***Вытеснять, вытеснить** — витискáти, вúтиснути.

Вытребовать — вúправити, домогтися.

***Вытягивание** — витягáння.

***Вытягивать, вытянуть** — витягáти, вúтягти.

***Вытяжной** — витяжнúй; В. труба — витяжнá трубá; В. трубка — витяжнúй запáльник.

***Вытянутый** — вúтягнутий, простягнутий; В. рука — простягнута рукá.

Выхватывать, выхватить — вихóплювати, вúхопити.

***Выход** — вúхід, -ходу; В. боевой бойка — бóйний вúхід розбивачá; В. из боя — вúхід із бóю.

***Выходить, выйти** — вихóдити, вúйти, вирушáти, вúрушити.

***Выходной** — витичнúй, вихіднúй; В. положение — вихіднé полóження; В. часть — вихіднá частúна.

***Вычисление** — обчúслення, вирахóвування.

Вычищать, вычистить — вичищáти, вúчистити.

***Вышечный** — вéжковий.

***Вышибной** — вибивнúй; В. заряд — вибивнúй заряд.

***Вышка** — вéжка, -ки.

***Вышмыг** — вúмик, -ку.

***Выяснение** — з'ясóвування, з'ясувáння; В. обстановки — з'ясувáння обстáвин.

***Выяснять, выяснить** — з'ясóвувати, з'ясувáти.

***Вьюга** — хуртовúна, -ни.

***Вьюк** — в'юк, -ка.

***Вьючить** — в'ючити.

***Вьючный** — в'ючнúй; В. амуниция — в'ючна амуніція; В. кухня — в'ючна кýхня; В. седло — в'ючне сідлó; В. ремень — в'ючний рéмінь; В. пряжки лавок — в'ючні пряжки лáвок.

Вязанный — плéтений.

***Вязка** — в'язáння, плетіння, в'язка, -ки; В. крестовидная — навхрéсне в'язáння; В. простая — в'язáння звичáйне; В. свободная — вільне в'язáння; В. стяжная — в'язáння стяжне.

***Вязкий (дорога)** — грузькúй (шлях); В. (хлеб) — глевкúй (хліб).

***Вязнуть** — грýзнути, грýзти.

Вяленный — в'ялий, в'ялений; В. трава — в'яла травá.

Вялый — млявий.

Г

***Гавань** — гáвань, -ни.

***Гаечка** — мýтерка, -ки.

***Гаечный** — мутрóвий.

***Газ** — газ, -зу; боевой газ — бойовúй газ; Г. гремучий — гримýчий газ; Г. нарывной — наривнúй газ; Г. малостойкий — нетривкúй газ; Г. отравляющий — отрýйний газ; Г-зы пороховые — порохові гáзи; Г. слезоточивый — слізнúй газ; Г. стойкий — тривкúй газ; Г. удушающий — задýшливий газ; Г. чихательный — чхальний газ; Г. ядовитый — отрýйний газ.

Газета — газéта, -ти, часóпис, -су.

***Газобалонный** — газобалóнний; Г. атака — газобалóнна атáка.

***Газовый** — га́зовий; **Г. атака** — га́зова ата́ка; **Г.** борьба — га́зова боротьба́; **Г. волна** — га́зова хви́ля; **Г. камера** — га́зова ка́мера; **Г.** тревога — га́зова триво́га; **Г. труба** — га́зова труба́; **Г. турбина** — га́зова турбі́на; **Г.** наблюдение — сте́ження за га́зами; **Г.** облако — га́зова хма́ра; **Г.** отверстие — га́зовий о́твір; **Г.** инструктор — га́зовий інстру́ктор; **Г.** поршень — га́зовий то́лок; **Г. цилиндр** — га́зовий цилі́ндер.

***Газомет** — газоме́т, -ту.

***Газометание** — газопуска́ння.

***Газонепроницаемый** — газонепрони́кливий; **Г.** одежда — газонепрони́кливий о́дяг.

***Газообразный** — газува́тий.

***Газообразователь** — газотві́рник, -ка.

***Газоопасный** — газонебезпе́чний.

***Газоопределитель** — газовизна́чник, -ка.

***Газопригодность** — газоприда́тність, -ности.

***Газопроводный** — газопрові́дний.

***Газоубежище** — схо́ванка від га́зу.

***Гаечный** — му́тровий.

***Гайка** — му́тра, -ри; **Г.** (*кожанная*) — каблу́чка; **Г.** ударника — му́тра уда́рника; нарезованный конец гайки — нарі́заний кіне́ць му́три.

***Галлерея** — галері́я, -рії; **Г.** минная — підкі́нна галері́я; **Г.** подземная — галері́я підзе́мна.

***Галоп** — гало́п.

***Галтель** — жолобни́к, -ка́.

***Гальваноскоп** — гальваноско́п, -па.

***Галька** — рінь, -ни.

***Гандшпуг** — важни́ця, -ці.

***Гарда** — га́рда, -ди.

Гарнец — га́рець, га́рця.

***Гарнизон** — зало́га, -ги.

***Гарнизонный** — зало́говий; **Г.** караул — зало́гова сторо́жа; **Г.** наряд — зало́говий наря́д; **Г.** служба — зало́гова слу́жба.

***Гарпиус** — кальфо́нія, -нії; живи́ця, -ці.

***Гать** — га́та, -ти.

***Гаубица** — га́вбиця, -ці.

***Гаубичный** — га́вбичний; **Г.** батарея — га́вбична батері́я; **Г.** дивизион — га́вбичний дивізіо́н.

***Гауптвахта** — гавтва́хта, -ти.

***Гвоздь** — цвях, -ха; подковный **Г.** — ухна́ль, -ля.

***Гелиограф** — геліо́граф, -фа.

Генеральный — генера́льний; **Г.** штаб — генера́льний штаб.

***Генератор** — генера́тор, -ра.

***Генераторный** — генера́торний.

Географический — географі́чний; **Г.** координата — географі́чна координа́та; **Г.** меридиан — географі́чний меридія́н; **Г.** сеть — географі́чна мере́жа.

***Геодезия высшая, низшая** — геоде́зія ви́ща, ни́жча.

***Геометрический** — геометри́чний; **Г.** точка — геометри́чна то́чка.

Героический — геро́їчний.

Гибельный — згу́бний.

***Гибкий** — гнучки́й.

***Гибкость** — гну́чкість, -кости.

Гигиена — гігіє́на, -ни.

***Гигроскопический** — гігроскопі́чний.

***Гидравлический** — гідравлі́чний.

***Гидропульт** — гідропу́льт, -та.

***Гидротин** — гідроти́на, -ни.

***Гильза** — гі́льза, -зи; **Г.** детонатора — гі́льза детона́тора; **Г.** латунная — гі́льза мося́жна; **Г.** стреляная — стрі́ляна гі́льза; **Г.** цельнотянутая — суцільнотя́гнена гі́льза.

***Гимнастика** — гімна́стика, -ки.

***Гимнастический** — гімнасти́чний; **Г.** городок — гімнасти́чний городо́к; **Г.** снаряд — гімнасти́чне прила́ддя.

***Гимнастерка** — гімнасті́вка, -ки

***Гипербола** — гіпе́рбола, -ли.

***Гиппосульфит** — гіпосульфі́т, -ту.

***Гипс** — гіпс, -су.

***Гиря** — (*в ватерпасе*) важо́к, -жка; тягаре́ць, -рця́.

***Главнокомандующий** — головнокома́ндувач, -ча.

***Главный** — головни́й; **Г.** управление — головне́ управлі́ння; **Г.** врач — головни́й лі́кар; **Г.** застава — головна́ заста́ва; **Г.** караул — головна́ сторо́жа; **Г.** направление — головни́й на́прям; **Г.** пункт — головни́й пункт; **Г.** силы — головні́ си́ли; **Г.** сопротивление — головни́й о́пір; **Г.** удар — головни́й уда́р.

***Гладилка** — глади́ло, -ла.

***Гладкий** — гла́дкий; **Г.** сектор — гла́дкий се́ктор; **Г.** дыра — гла́дка діра́.

***Гладкоствольный** — гладкоцівко́вий; **Г.** оружие — гладкоцівкова́ збро́я.

Глаз — о́ко, ока (*мн.* о́чі).

***Глазок, глазки** — вічко́, -ка́ (*мн.* вічо́к); ложевые **Г.** — ложові́ вічка́.

***Глазомер** — окомі́р, -ра; на глазомер — на о́ко.

***Глазомерная с'емка** — здійма́ння на о́ко.

***Глазомерное определение расстояния** — визна́чення відда́лення на о́ко.

***Гласис** — гла́сис, -су.

***Глина** — гли́на, -ни; **Г.** главконитовая — гли́на главконі́това; **Г.** кембрийская — гли́на кембрі́йська.

***Глинистый** — гли́нястий; **Г.** грунт — гли́нястий ґрунт; **Г.** слой — гли́нястий шар.

***Глинобитный** (*пол*) — би́тий із гли́ни

***Глинозем** — глинозе́м, -му.

***Глицерин** — гліцери́на, -ни.

***Глубина** — глибина́, -ни; **Г.** колонны — глибина́ коло́ни; **Г.** поражения — глибина́ пора́зки; **Г.** стрелковой ступени — глибина́ стріле́цького при́ступка; **Г.** цели — глибина́ ці́ли; в глубину — завгли́бшки.

*Глубокий — глибо́кий; Г. разведка—глибо́ка ро́звідка; Г. цель — глибо́ка ціль.
*Глухой — глухи́й; Г. козырек—сліпи́й дашо́к, -шка́; Г. ряд — глухи́й ряд.
*Глушитель — глуши́к, -ка́.
*Глушить — глуши́ти; „Глуши мотор" — „глуши́ мото́ра".
*Глыба — бри́ла, -ли.
*Глянцевитый — глянсува́тий.
Гнать, -ся — гна́ти, -ся (я жену́), гони́ти, -ся (я гоню́).
*Гнездо — гніздо́; Г. для ввинчивания поршня — гніздо́, щоб уґви́нчувати то́лока; Г. для отражателя — гніздо́ для відбивача́; Г. для стакана — гніздо́ на циліндер; Г. запасное — гніздо́ запа́сне; Г. панорамное—гніздо́ панора́мне; Г. пулеметное — кулеме́тне гніздо́.
*Гнездный — гніздови́й; Г. окоп — гніздови́й ша́нець, -нця.
*Гнездовка — гнізді́вка, -ки.
*Гнеток — гніто́к, -тка́.
Годный — зда́тний, прида́тний.
Голенище — халя́ва, -ви.
Голень — гомі́лка, -ки.
*Голландская рама — ставня́, -ні́.
*Голова — голова́, -ви́; Г. колонны — голова́ коло́ни.
*Головка — голі́вка, -ки; Г. деревянная — голі́вка дерев'я́на; Г. кожуха — голі́вка кожу́ха; Г. правила — голі́вка прави́ла; Г. с насечкой —карбо́вана голі́вка; Г. тренога — голі́вка триніжка; Г. регулятора — голі́вка регуля́тора.
*Головной — голови́й, головко́вий, чолови́й; Г. втулка — головко́вий уту́лок; Г. мишень — головна́ мета́; Г. повозка—голови́й віз; Г. охраняющая часть—чолова́ охоронна́ части́на; Г. отряд — чолови́й загі́н; Г. склад — чолови́й склад; Г. стержень — головко́вий прут; Г. убор—головни́й убі́р (кашке́т, шоло́м); Г. часть—чолова́ части́на.
Голос — го́лос, -су.
*Голубиный—голуби́ний; Г. почта—голуби́на по́шта.
*Голубой — блаки́тний.
Голубь — го́луб, -ба.
Голубятня — голуби́к, -ка́.
*Голый — го́лий; Г. провод — го́лий про́від.
*Гондола — гондо́ла, -ли.
*Гора, горка — гора́, -ри́, гі́рка; Г. крутая — крута́ гора́; Г. отлогая — поло́жиста гора́; вершина горы — верхови́на; на склоне горы—на згі́рку; подошва Г.—підні́жжя гори́; по горе — горо́ю, по горі́.
*Горб — горб, -ба́.
*Горбатый — горба́тий; Г. пружина — горба́та пружи́на.
*Горбыль — оба́піл, -пола.
*Горелка (*лампы*) — пальни́к, -ка́ (ля́мпи).
*Горение — горі́ння; прогрессивное Г. — прогреси́вне горі́ння.
*Горжа — узбо́ччина, -ни.
*Горизонт — (*линия*) о́брій, -рію; (*плоскость*) —позе́м, -му; Г. истинный — спра́вжній позе́м; математический Г. — математи́чний позе́м; Г. места—позе́м мі́сця; Г. оружия—позе́м збро́ї.
*Горизонталь — позе́мина, -ни; Г. дополнительная — позе́мина додатко́ва; Г. общая — позе́мина спі́льна; Г. основная — позе́мина основна́; Г. средняя — позе́мина сере́дня; Г. утолщенная—гру́бша позе́мина.
*Горизонтальный — позе́мий; Г. дальность — позе́ма дале́кість, -кости; Г. наводка — позе́ме націлювання; Г. площадка—позе́ма [площи́нка.
*Гористый—го́ряний
*Горловина — го́рло, -ла.
*Горлышко — ши́йка, -ки.
*Горн — го́рно, -на.
*Горнист — сурма́ч, -ча́.
*Горный—гі́рський; Горная война—гі́рська ві́йна́; Г. позиция—гі́рська пози́ція; Г. проход — про́ліг; Г. хребет — гі́рський кряж.
Город — мі́сто; Г. губерский — губерні́яльне мі́сто; Г. уездный — повіто́ве мі́сто; Г. окружной—округо́ве мі́сто.
*Городок — городо́к, -дка́; Г. гимнастический — гімнасти́чний го́родок.
*Горт—горт, -ту; Г. шлейный—горт шлейови́й; Г. постромочный — горт посторо́нковий.
*Гортовый — го́ртовий; Г. ремень — го́ртовий ре́мінь.
*Горчичный — гірчи́чний; Г. газ — гірчи́чний газ.
*Горючий — горю́чий, пальни́й; Г. вещество — пальна́ речови́на́; Г. материал — пальни́й матерія́л; Г. пакет — пальни́й паке́т; Г. смесь — пальна́ мішани́на.
Горячий — гаря́чий; Г. пища—гаря́ча стра́ва.
Госпиталь — шпита́ль, -лю; Г. полевой — польови́й шпита́ль
Госпитальный — шпита́льний
Государственное Политическое Управление — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння.
*Господство — панува́ння (*власть*) — зве́рхність кого над ким; Г. в воздухе — панува́ння в пові́трі.
Государственный банк—Держа́вний банк.
*Готовиться — готува́тися.
*Готовность — гото́вість, -вости; Г. боевая—бойова́ гото́вість; Г. к выстрелу — гото́вість до по́стрілу; „Готово" — „гото́во".
Грабеж — грабі́ж, -біжу́; грабу́нок, -нку.
Грабли — граблі́, -бе́ль, -блі́в.
*Гравий — жо́рсток, -ка.
*Гравировать, выгравировать — ритува́ти, ви́ритувати. [-ння́.
*Градус—гра́дус, -су, сту́пінь.
*Градусник — гра́дусник, -ка.
*Градусный — гра́дусний, сту́пінний; Г. деление — гра́дусна по́ділка; Г. дуга—гра́дусна дуга́.
Гражданский — грома́дський, громадя́нський, циві́льний; Г. власть—циві́льна вла́да; Г. война —громадя́нська ві́йна́.

Грамота — грамота, -ти; почетная **Г.** — почесна грамота.
***Граната** — граната, -ти; **Г.** оружейная — рушнична граната; **Г.** ручная — ручна граната; **Г.** фугасная — фугасна граната; „Гранатой" — „гранатою"; метание **Г.** — метання гранат.
***Гранатометание** — гранатометання.
***Гранатометчик** — гранатометник, -ка.
***Гранит** — граніт, -ту.
***Граница** — межа, -жі, границя, -ці, кордон, -ну. **Г.** зрения — границя зору.
***Грань** — грань, -ни; боковая **Г.** — стінка.
Графа — графа, -фи.
***График** — графік, -ка.
Графин — карафа, -фи.
***Графический** — графічний; **Г.** точность чертежа — графічна точність рисунка.
***Графленный** — полінісний.
***Гребенка** — гребінка, -ки.
***Гребень** — гребінь, -беня; **Г.** боевой — бойовий гребінь; **Г.** бруствера — гребінь бруствера; **Г.** прицельной рамки — гребінь мірникової рамки; **Г.** стойки — гребінь постояка; **Г.** топографический — гребінь топографічний.
***Гребля** — веслування, гребня.
***Гремучий** — гримучий; **Г.** ртуть — гримуча ртуть, гримуче живе срібло; **Г.** студень — гримучі драглі.
***Гренадер** — гренадьер, -ра.

***Грести, гресть** — веслувати, гребти.
Грибок — грибок, -бка.
Грива — грива, -ви.
***Гривка с прорезью** — націльник, -ка.
Гроб — домовина, -ни; труна, -ни.
***Громкоговоритель** — гучномовець, -вця.
***Громоздкость** — невкладистість, -тости; завалистість, -тости.
***Громоотвод** — блискавичник, -ка.
***Грохот** — гуркіт, -коту.
***Грубый** — грубий; **Г.** наводка — приблизне націлювання.
***Грудной** — грудний; **Г.** высота — грудна висота; **Г.** мишень — грудна мета.
Грудь — груди (грудей).
***Груз** — вантаж, -жу; **Г.** мертвый — мертвий вантаж; **Г.** полезный — корисний вантаж.
***Грузик** — тягарець, -рця.
***Грузить, -ся** — вантажити, -ся.
***Грузовик** — ваговіз, -воза; **Г.** трактор — ваговіз трактор.
***Грузовой** — вантажний.
***Грузомашина** — вагомашина, -ни.
***Грузопод'емность** — вантажність, -ности.
***Грунт** — ґрунт; **Г.** глинистый — глинястий ґрунт; **Г.** мерзлый — мерзлий ґрунт; **Г.** песчаный — піскуватий ґрунт; **Г.** плотный — щільний ґрунт; **Г.** скалистый — скелястий ґрунт; **Г.** слежавшийся — злеглий ґрунт; **Г.** торфяной — торфовий ґрунт.
***Грунтовой** — ґрунтовий; **Г.** вода — ґрунтова вода.
***Грунтовка** — ґрунтування.
Группа — група, -пи; **Г.** огневая — вогнева група; **Г.** содействия — група допомоги; **Г.** ударная — ударна група.
***Группировка** — групування; **Г.** войск — групування війська.
Групповод — груповід, -вода.
***Групповой** — груповий; **Г.** бой — груповий бій; **Г.** огонь — груповий вогонь; **Г.** цель — групова ціль.
***Грушевидный** — груш[к]уватий.
Грызть — гризти, точити; **Г.** ясли — гризти ясла.
***Гряда (горная)** — пасмо (гірське).
Грязнить, -ся, загрязнить, -ся — запечищати, -ся, запечистити, -ся, забруднювати, забруднити.
***Грязь** — (*тонкая*) багно, -на, бруд, -ду; (*на дороге*) — грязь, -зи.
Губерния — губерня, . . . щина (Київщина, Харківщина).
***Губительный** — згубний.
***Губка** — губка, -ки.
***Губчатый** — губкуватий.
***Гудок** — гудок, -дка.
Гуж — гуж, -жу.
***Гужевой** — тягловий.
Гурт (*скота*) — гурт, -ту.
***Гусеничный** (*тракторный*) — плазуновий; **Г.** передача — плазунова передача; **Г-но-колесный** ход — плазуново-колісний хід.
***Густой** — густий; **Г-ая** смазка — густе мастило. [гущавина.
***Густота** — гущина, -ни, (*леса*)
***Гуськом** — низкою, у колосок.

Д

***Давление** — (*дейст.*) тиснення; тиск, -ку, натиск, -ку; **Д.** газов — тиск газів.
***Давность изготовления карт** — давність складення мап.
Дальнейший — дальший.
***Дальний** — далекий, дальній; **Д.** дистанция — дальня дистанція; **Д.** огонь — далекий вогонь; **Д.** от'езд — далекий від'їзд; **Д.** разведка — дальня розвідка.
***Дальнобойность** — далекобійність, -ности.
***Дальнобойный** — далекобійний; **Д-ая** артиллерия — далекобійна артилерія.
***Дальномер** — далекомір, -ра.
***Дальномерщик** — далекомірник, -ка.
***Дальность** — далекість, -кости; **Д.** видимого горизонта — далекість обрію; **Д.** выстрела — далекість пострілу; **Д.** горизонталь-

ная — дале́кість позе́ма; **Д.** действительная — дале́кість ді́йсна; **Д.** полета пули — дале́кість льо́ту ку́лі; **Д.** прямого выстрела — дале́кість про́стого по́стрілу; **Д.** прицельная — дале́кість мірнико́ва.

***Дамба** — га́тка, -ки.

***Данные** — да́ні, -них; **Д.** исходные — вихідні́ да́ні.

Дата — да́та, -ти.

***Дача** — дава́ння, да́ча, -чі; **Д.** корма (*коню*) — да́вання фуражу́ (коне́ві).

***Двадцатипятиверстка** — двадцятип'ятиверсті́вка, -ки.

***Дверца** — две́рці, -рець.

***Дверь** — две́рі, -рей; **Д.** входная — вхідні́ две́рі.

***Двигатель** — руші́й, -ія́.

***Двигать, -ся, двинуть, -ся** — ру́хати, -ся, рухну́ти, -ся, руша́ти, ру́шити, посува́ти, -ся, посу́нути, -ся, посо́вувати, -ся (вперед), прямува́ти.

***Двигающийся, движущийся** — рухо́мий, ру́шний.

***Движение** — рух, -ху; амплитуда **Д.** — амплітýда ру́ху; вольные **Д.** — ві́льні ру́хи; **Д.** вперед — рух упере́д; **Д.** вращательное — оберто́вий рух; **Д.** перекатами — посува́ння перекó́чуванням; **Д.** по компасу — рух за ко́мпасом; **Д.** охватывающее — охо́плювальний рух; **Д.** походное — похі́дний рух; **Д.** простые — нескладні́ ру́хи; **Д.** рук — рух рука́ми; **Д.** фланговое — фланко́вий рух; **Д.** фронтальное — фронта́льний рух; **Д.** целиной — рух ціли́ною.

***Двойной** — подві́йний; **Д.** действие — подві́йний чин; **Д.** линейка — подві́йна ліні́йка; **Д.** наливной элемент — подві́йний наливни́й елеме́нт; **Д.** шаг вперед — подві́йний крок упере́д; **Д.** шаг назад — подві́йний крок наза́д.

***Двор** — подві́р'я, двір (двора́, двору́); **Д.** постоялый — заї́зд, -ду.

***Двугранный** — двостí́нний; **Д.** угол — двості́нний кут.

***Двужильный** — двожи́льний.

***Двуколка** — бі́дка, -ки; **Д.** аппаратная — апара́тна бі́дка; **Д.** аптечная — апте́чна бі́дка; **Д.** машинная — маши́нна бі́дка; **Д** патронная — наб́ійна бі́дка; **Д.** санитарная — саніта́рна бі́дка; **Д.** телефонная — телефо́нна бі́дка; **Д.** хозяйственная — господа́рча бі́дка.

***Двуперая пружина** — двопе́ра пружи́на.

***Двупутный** — двоколі́йний; **Д.** линия (ж. д.) — двоколі́йна (залізни́ця).

***Двускатный** — двосхи́лий, двопокі́тний.

***Двухверстка** — двоверсті́вка, -ки.

***Двухколейный** — двоколі́йний.

***Двухколесный** — двоколі́сний.

***Двухпроводный** — двопрові́дний.

***Двухсторонний** двобі́чний; **Д.** фехтование — двобі́чне фехтува́ння.

***Дебушировать** — дебушува́ти.

***Дегазация** — дегаза́ція, -ції.

***Деготь** — дьо́готь, -гтю.

***Дежурить** — вартува́ти.

***Дежурный** — вартови́й; **Д.** комната — кімна́та вартово́го; **Д.** лекарский помощник — вартови́й ліка́рський поміч́ник; **Д.** наблюдатель — вартови́й сте́жач; **Д.** по госпиталю — вартови́й шпита́лю; **Д.** по дивизии — вартови́й диві́зії; **Д.** по канцелярии переписчик — вартови́й пи́сар канцеля́рії; **Д.** по караулам гарнизона — вартови́й сторо́ж зало́ги; **Д.** по комнате посетителей — вартови́й кімна́ти відві́дувачів; **Д.** по конюшне — вартови́й ста́йні; **Д.** по кухням — вартови́й ку́хонь; **Д.** по лагерному сбору — вартови́й та́бору, таборо́вого збо́ру; **Д.** по отдельной части — вартови́й окре́мої части́ни; **Д.** по пекарне — вартови́й пека́рні; **Д.** по приемному покою — вартови́й амбулато́рії; **Д.** пулеметный взвод — вартова́ кулеме́тна чота́; **Д.** санитар — вартови́й саніта́р; **Д.** сигналист — вартови́й сурма́ч; **Д.** часть — вартова́ части́на; **Д-ных** книга — кни́га вартови́х; „**Д-ные** на линию“ — „Вартові на лі́нію“.

***Дежурство** — ва́рта, -ти; вступать в **Д.** — ста́ти на ва́рту.

***Дезертир** — дезерти́р, -ра.

***Дезертирство** — дезертува́ння.

***Дезертировать** — дезертува́ти.

***Дезинфектор** — дезинфе́ктор, -ра.

***Дезинфекционный** — дезинфекці́йний; **Д.** камера — дезинфекці́йна ка́мера.

Дезинфекция — дезинфе́кція, -ції, дезинфекува́ння.

***Дезорганизация** - дезорганіза́[ція, -ції.]

***Действие** — ді́я (ді́ї), (*движение*) рух; (*техн.*) чин, -ну; **Д.** боевые — бойові́ ді́ї; **Д.** военные — во́єнні ді́ї; **Д.** вредное — шкідна́ ді́я; **Д.** двойное — подві́йний чин; **Д.** искры — чин і́скри; **Д** ложное — фальши́ва ді́я; **Д.** моральное — мора́льний вплив; **Д.** насильственное — поневі́льна ді́я; **Д.** наступательное — нападна́ ді́я; **Д.** осколочное — чин ска́лками; **Д.** периодическое — періоди́чна ді́я, п. чин; **Д** пламени — чин по́лум'я; **Д.** полезное — кори́сний чин; **Д.** пробивное — пробивни́й чин; **Д.** разрушительное — руйнаці́йний чин; **Д.** раскаленного тела — чин розпе́ченого ті́ла; **Д.** ударное — уда́рний чин; **Д.** фугасное — фуга́сний чин; **Д.** химическое — хемі́чний чин.

***Действительность** — ді́йсність, -ности; **Д.** огня — ді́йсність вогню́.

***Действительный** — ді́йсний; **Д.** военная служба — ді́йсна військо́ва слу́жба; **Д.** дальность — ді́йсна дале́кість; **Д.** огонь — ді́йсний вого́нь.

***Действовать** — ді́яти; (*чем-нибудь*) ору́дувати; (*тех.*) чини́ти.

***Действующий** — дієвий, чинний; **Д.** армия — дієва армія.
***Декоративный** — декоративний.
Делать, -ся — робити, -ся, діяти, -ся; „**Делай** раз"—„Роби раз".
***Делегат связи** — делегат звязку.
***Деление** — поділка, -ки; нулевое **Д.** — нулева поділка; градусное **Д.**—градусна поділка.
Дело — справа, -ви.
Делопроизводитель — діловод, -да; **Д.** по хозяйственной части — діловод господарчої частини.
Делопроизводство — діловодство, -ва.
***Демаркационный** — демаркаційний.
***Демаскированный** — здемаскований.
***Демаскировать**—демаскувати.
***Демаскировка** — демаскування.
***Демаскирующий** — демаскувальний; **Д.** признаки—демаскувальні ознаки.
***Демобилизация** — демобілізація, -ції.
***Демобилизованный** — здемобілізований.
***Демонстрация** — демонстрація, -ії.
***Деморализовать, -ся** — деморалізувати, -ся
Денежный — грошовий; **Д.** аттестат — грошовий атестат; **Д.** книга — грошова книга; **Д.** ящик —грошова скринька.
***Денник** (*в конюшне*) —загорода, -ди.
Деньги — гроші, -шей.
***Депо** — депо, -па; **Д.** пожарное — пожежня, -ні.
***Дергать, дернуть** — сіпати, сіпнути; смикати, смикнути.
***Дерево** — дерево, -ва (*мн.* дерева); **Д.** лиственное — листяне дерево; **Д.** хвойное — глицеве дерево.
***Деревянный** — дерев'яний; **Д.** головка — дерев'яна голівка; **Д.** основание — дерев'яна основа; **Д.** палочка — дерев'яна паличка; **Д.** ящик для угломера — дерев'яна скринька для кутоміра.
***Державка** — держак, -ка, державка, -ки.
***Держать** — тримати, держати; **Д.** под огнём—обстрілювати, держати під вогнем.
***Держатель** —держальник, -ка; (*приспособление*) -державка.
***Деривация** — деривація, -ції.
***Дерн** — дерен, -рну.
***Дернина** — дернина, -ни; **Д.** логом — дернина вздовж; **Д.** тычком — дернина впоперек.
***Дерновать** — дернувати.
***Десант** — десант, -ту.
***Десантный** —десантний; **Д.** отряд — десантний загін.
***Десятиборие** — десятизмагання.
***Десятиверстка** — десятиверстівка, -ки.

***Десятиделенный** — десятиподілковий
Детализация—деталізація, -ції; деталізування.
***Деталь** — деталь (*ж. р.* -ли), подробиця.
***Детонатор** — детонатор, -ра.
***Детонаторный** — детонаторний; **Д.** трубка — детонаторна трубка.
***Детонация** — детонація, -ції; детонування; **Д.** через влияние—детонація через вплив.
***Детонировать** — детонувати.
***Детонирующий** — детонаційний; **Д.** взрывчатое вещество — детонаційна вибухова речовина.
Детородные части — природження.
***Дефиле** — дефіле.
***Дефилировать** — дефілювати.
***Деформировать** — деформувати.
***Дешифровка** — розшифрування.
Деятельность — діяльність, -ности; **Д.** боевая—бойова діяльність.
Деятельный — діяльний, активний.
***Диагональ** — косина, -ни, діагональ, -лі.
***Диаметр** — поперечник, -ка.
***Диаметральный** — поперечниковий.
***Диафрагма** — діяфрагма, -ми.
Диван — канапа, -пи.
***Дивизион** — дивізіон, -ну.
***Дивизионный** — дивізійний; **Д.** артиллерия — дивізійна артилерія.
***Дивизия** — дивізія, -зії.
Дивпарткомиссия — дивпарткомісія, -сії.
***Динамит** — динаміт, -ту; военный **Д.** — військовий динаміт; желатинированный **Д**инамит — желятинований динаміт; студенистый **Д.** — драглистий динаміт.
Динамитный — динамітовий.
***Динамомашина** — динамомашина, -ни.
***Динамометр** — динамометер, -тра, силомір, -ра.
***Динитронафталин** — динітронафталіна; сполука Фав'є.
***Диоптр** — прозір, -зору.
Директива — директива, -ви.
***Директрисса** — директриса, -си; **Д.** огня — директриса вогню.
Дирижабль — дирижабль, -ля.
***Диск** — кружало; **Д.** с зубчаткою — кружало з трибком; **Д.** направляющий — напрямне кружало; **Д.** прицельный — мірникове кружало.
***Дисковый, дискообразный** — кружаловий, кружалуватий, **Д.** пружина — кружалувата пружина.
Дискредитировать — дискредитувати, здискредитувати
Дислокация—дислокація, -ції.
Диспозиция—диспозиція, -ції.
***Дистанционный** — дистанційний; **Д.** трубка двойного дей-

ствия — дистанційний запальник подвійного чину; **Д.** часть — дистанційна частина; **Д.** деление — дистанційна поділка.

***Дистанция** — дистанція, -ції; **Д.** ближняя — близька дистанція; **Д.** видимости — дистанція видности; **Д.** дальняя — дальня дистанція; **Д.** средняя — середня дистанція.

***Дисциплина** — дисципліна, -ни; **Д.** воинская — військова дисципліна; **Д.** маскировочная — дисципліна маскування; **Д.** огня — дисципліна вогню.

***Дисциплинарный** — дисциплінарний; **Д.** взыскание — дисциплінарна кара; **Д.** воздействие — дисциплінарний вплив; **Д.** право — дисциплінарне право; **Д.** устав — дисциплінарний статут.

***Дифосген** — дифосген, -ну.

***Длина** — довжина, -ни; **Д.** гранаты — довжина гранати; **Д.** мины без взрывателя — довжина міни без запальника; **Д.** снаряда — довжина гарматня; **Д.** тела орудия — довжина тіла гармати; **Д.** трубки — довжина трубки; **Длиною, в Длину** — вдовж, завдовжки.

***Длительный** — тривалий, затяжний.

***Дневалить** — чергувати.

***Дневальный** — черговець, -вця; **Д.** наружный — надвірний черговець; **Д.** неочередной — позапорядковий черговець; **Д.** очередной — порядковий черговець; **Д.** по конюшне — черговець стайні.

Дневка — днювання.

***Дневник** — щоденник, -ка.

***Дневной** — денний.

Днем — вдень, удень.

***Днище** — днище, -ща.

***Дно** — дно, дна (*мн.* дена); **Д.** ввинтное — вґвинтне дно; **Д.** рва — дно рову; **Д.** стальное — стальне дно; **Д** углубления — дно поглиблення.

***Добавок** — додаток, -тку.

Добавлять, добавить — додавати, додати.

Добегать, добежать — добігати, добігти.

***Добрасывать, добросить** — докидати, докидати, докинути.

***Доброшенный** — докинутий.

Доброволец — доброволець, -вольця, охотник, -ка.

***Доброкачественность** — добротність, -ности.

***Добронравный** (*конь*) — спокійний, лагідний.

Добросовестность — сумлінність, -ности, совісність, -ности.

Добыча — здобич, -чи.

Доверенность — доручення.

Доверие — віра, -ри, довір'я.

***Довесок** — доважка, -ки.

***Довинчивать, довинтить** — доґвинчувати, доґвинтити.

***Довольствие** — постачання; **Д.** артиллерийское — артилерійне постачання; **Д.** вещевое — речове постачання; **Д.** денежное — постачання грошове; **Д.** квартирное — постачання квартирне; **Д.** мыльное — постачання милове; **Д.** приварочное — постачання приваркове; **Д.** провиантское — провіянтське постачання; **Д.** путевое — подорожні видатки; **Д.** суточное — добова пайка харчів, харч на добу; **Д.** чайное — постачання чаєве; **Д.** фуражное — постачання фуражне.

***Довольствовать** — постачати; **Д.** едой — харчувати.

Довольствоваться — задовольнятися.

Договор — договір, -вору.

Догонять, догнать — доганяти, догнати, наздоганяти, наздогнати.

***Догорать, догореть** — догоряти, догоріти.

Додавать, додать — додавати, додати, добавляти, добавити.

Дождливый — дощовитий, дощовий.

Дождь — дощ (дощу).

***Дожимать, дожать** — дотискати, дотиснути.

***Дозаряжать, дозарядить** — дозаряджати, дозарядити.

Дознание — дізнання.

***Дозор** — дозір, дозору; **Д.** караульный — дозір сторожі; **Д.** разведывательный — розвідчий дозір.

***Дозорный** — дозорець, -зорця.

***Док** — док, -ку.

***Доклад** — доповідь, -ди.

***Докладывать, доклать** — доповідати, доповісти, доносити, донести.

***Докручивать, докрутить** — докручувати, докрутити.

***Документ** — документ, -ту; **Д.** долговой — борговий документ; **Д.** проездной — документ на проїзд; **Д.** увольнительный — відпускний документ.

Долг — обов'язок, -зку, борг, -гу; **Д.** службы — службовий обов'язок.

***Долговременный** — довгочасний.

Долетать, долететь — долітати, долетіти.

***Должностной** — урядовий, службовий; **Д.** лицо — службова, урядова особа.

***Должность** — посада, -ди; **Д.** административная — адміністративна посада; **Д.** низшая — нижча посада; **Д.** строевая — муштрова посада.

***Доливать, долить** — доливати, долити.

***Доливка** — доливання.

***Долина** — долина, -ни.

***Долото** — долото, -та.

***Долы** — жолоби, -бів.

***Дом** — дім (дому), (*здание*) будинок, -нку; **Д.** Красной Армии — Дім Червоної Армії; **Д.** лесника — лісників дім.

***Домашний** — домовий; **Д.** арест — домовий арешт.

***Домкрат** — лівар, -ра.

Донесение — донесення; **Д.** внесрочное — позатермінове донесення; **Д** по команде — донесення за командою; **Д.** срочное — донесення термінове.

***Донный, доньевой** — денний; (*мн.*) **Д**-ые—денні; **Д.** втулка—денний утулок; **Д.** мина — денна міна; **Д.** стакан — денний циліндер; **Д.** фугас — денна фугаса.

Доносить, донести — доносити, донести, доповідати, доповісти; **Д.** по команде — доносити за командою. [даток, -тку.

Дополнение — доповнення, до-

Дополнительный — додатковий; **Д.** горизонталь—додаткова поземина; **Д.** заряд — додатковий заряд; **Д.** упражнения — додаткові вправи.

***Допризывной** — допризовний; **Д.** подготовка — допризовна підготова.

***Допризывник** — допризовник,

***Допуск** — допуст, -ту. [-ка

Допускать, допустить — допускати, допустити, підпускати, підпустити.

***Дорога** — шлях, -ху, дорога, -ги; **Д.** временная — тимчасовий шлях; **Д.** вьючная—в'ючна дорога; **Д.** грунтовая — ґрунтовий шлях; **Д.** естественная — природній шлях; **Д.** железная — залізниця; **Д.** зимняя — натертий шлях, зимняк; **Д.** искусственная—штучний шлях; **Д.** лесная — лісовий шлях; **Д.** мощеная — брукований шлях; **Д.** полевая — польова дорога; **Д.** проселочная — путівець, -вця; **Д.** с канавами—шлях з канавами; **Д.** столбовая—стовповий шлях; **Д.** строющаяся—шлях, що будується; **Д.** транспортная—транспортний шлях; **Д.** тыловая — тиловий шлях; **Д.** узкоколейная—вузькоколійна залізниця; **Д.** ширококолейная — ширококолійна залізниця; **Д.** шоссированная, шоссейная — шосовий шлях; полотно дороги — тор, тору; проезжая часть дороги — переїздок; прохожая часть дороги — ступа, -пи; указатель дорог — покажчик шляхів.

***Дорожка** — доріжка, -ки; **Д.** шомпольная—шомпольна доріжка.

***Дорожник** — долітце жолобчасте, жолобівка.

***Дорожный** — шляховий, дорожній; **Д.** автомобиль — дорожній автомобіль; **Дорожно-мостовой** — шляхово-мостовий.

Доска — дошка, -ки; **Д.** винтовальная — ґвинтувальна дошка; **Д.** вкладная — вкладна дошка.

***Досмотр** — догляд, -ду.

***Досрочный** — дотерміновий; **Д.** освобождение — дотермінове звільнення.

Доставать, достать—(*куда*) досягати, досягти; (*что*) здобувати, здобути; (*откуда*) виймати, ви(й)няти, здіймати, зняти.

Достаточный (*количество*) — достатній, довільний.

***Достигать, достигнуть** — досягати, досягти чого, доходити, дійти чого. [буток, -тку.

Достижение—досягнення, здо-

Достоверность—певність, -ности, правдивість, -вости; **Д.** личности — правдивість особи.

Достоинство — гідність, -ности; достойність, -ности; повага, -ги.

***Достреливать, дострелить** — дострілювати, дострелити.

Доступность — приступність, -ности, доступність, -ности.

***Досчатый** — дощаний.

Досылание — досилання.

Досылатель — досилач, -ча.

***Досылать, дослать** — досилати, дослати.

***Досягаемость** — досяжність, -ности; вне досягаемости — поза досягом.

***Доталкивать, дотолкнуть** — доштовхувати, доштовхнути.

Дотребовать — довимагати.

Доходить, дойти (*до чего*)—доходити, дійти до чого.

Драгунский — драгунський.

Дратва — дратва, -ви.

Драться — битися.

***Древесина** — деревина, -ни.

***Древесный** — деревний; **Д**-ные опилки — тирса, -си.

***Древко** — держак, -ка; **Д.** для банника — держак щітки.

***Древонасаждение** — деревосадіння, насаджування дерев.

***Дредноут** — дредновт, -та.

***Дрезина** — дрезина, -ни; **Д.** броневая — панцерна дрезина.

***Дрель** — дриль, -ля.

Дремота — дрімота, -ти.

***Дренаж** — дренаж, -жу.

***Дренажный** — дренажний; **Д.** труба — дренажна труба.

***Дренировать** — дренувати.

***Дробинка** — дробинка; стрельба **Д**-ками — стріляння дробинками.

***Дробящий** — дробильний; **Д.** взрывчатое вещество — дробильна вибухова речовина.

Дрова — дрова (дров).

Дрогнуть — подаватися, завагатися; неприятель дрогнул — ворог подався, завагався.

***Дублирование** — дублювання.

***Дуга** — дуга, -ги; **Д.** Вольтова — дуга Вольтова; **Д.** градусная — градусна дуга; **Д.** под'емного механизма — дуга підіймального механізму.

***Дужка** — дужка, -ки.

***Дуло** — дуло, -ла.

***Дульный** —дуловий; **Д.** срез — дуловий зрізок; **Д.** часть — дулова частина.

***Дульце** — дулко, -ка; **Д.** гильзы — дулко гільзи.

***Дуть, дунуть** — дути, дунути.

Дыбы, становиться на дыбы—дуба, стати дуба.

***Дым** — дим, -му.

***Дымный** — димний; **Д.** порох—димний порох; **Д.** порошок — димний порошок, -шку.

***Дымовой** — димовий; **Д.** завеса — димова заслона; **Д.** коробка — димниця; **Д.** сигнал — димове гасло; **Д** состав — димова сполука; **Д.** труба — димар, -ря; **Д.** шашка — димова шашка.

***Дымогарная труба** — вогнева труба.

***Дымок** — димок, -мка.

*Дымо-пиротехническая маскировка — димо-піротехні́чне маскува́ння.
*Дымоход — димохі́д, -хо́ду.
*Дыра — діра́, -ри́ (*мн.* ді́ри); Д. гладкая—гла́дка діра́; Д. навинтованная—наґвинто́вана діра́.
Дышать — ди́хати.

*Дышло — ди́шель, -шля.
*Дышловой — ди́шельний; Д. болт — ди́шельний проги́нич; Д. буфер — ди́шельний відпру́жник; Д. засов — ди́шельний за́сув; Д. коробка — ди́шельна коро́бка; Д. ремень — ди́шельний ре́мінь.
*Дюйм — цаль, -ля.

Е

Еда — ї́жа (ї́жі), харч, -чу.
Единение — една́ння, е́дність, -ности.
*Единица — одини́ця; Е. боевая — бойова́ одини́ця.
*Единичный — одини́чний, поодино́кий. [ний, одноразо́вий.
Единовременный — одноча́с-
Единодушный, -но — одностайний, -но, -не, одноду́шний, -но.
*Единоначалие — единонача́льність, -ности. [ча́льник, -ка.
*Единоначальник — единона-
Единство — е́дність, -ности.
Единый — еди́ний.
*Едкий — ї́дки́й, го́стрий.
Едок — їде́ць (їдця́).
*Еж — їжа́к, -ка́; Еж проволочный — їжа́к дротяни́й.
Ежедневно — що-дня́, щоде́нно.
*Езда — їзда́, ї́хання; езда сменою — їзда́ змі́ною.

*Ездить — ї́здити.
*Ездовой — їздови́й; „Ездовые садись“ — „їздові́ сіда́й“ „Ездовые слезай“ — „їздові́ злазь“.
*Ездок — їзде́ць (їздця́).
*Ель — яли́на, -ни [е́мний.
*Емкий — містки́й, укла́дистий,
*Емкость — мі́сткість, -кости; е́мність, -ности.
*Естественный, -но — приро́дній, -ньо, натура́льний, -но, власти́вий; Е. маскировка — приро́дне маскува́ння; Е. магнит — приро́дній магне́т; Е. надобность — приро́дня потре́ба; Е. откос — власти́ва спохо́вина; Е. рубеж — приро́дній рубі́ж; Е. скат — приро́дній пока́т.
Есть — ї́сти.
Ехать — ї́хати; Е. верхом — ї́хати ве́рхи.

Ж

Жажда — спра́га, -ги, жа́жда,
*Жало — жало́, -ла́. [-ди.
*Жалоба — ска́рга, -ги.

Жалобщик — жа́лобник, позо́вник, -ка.
Жалованье — платня́, -ні́.

Жаловаться — жалі́тися, ска́ржитися.
*Жалонер — жалоне́р, -ра.
*Жалонировать — жалонува́ти.
*Жалюзи — жалюзі́, -зів.
Жаться — ти́скатися, ти́снутися, тули́тися. [скру́тень.
*Жгут—джгут, -та́; (*соломы*)
*Жезл — жезло́, -ла́.
Желаемый — ба́жаний; Ж. направление — ба́жаний на́прям.
Желание — бажа́ння, хоті́ння; по собственному желанию — з вла́сної во́лі. [но́ваний.
*Желатинированный — желяти-
*Желатинообразный — желятинува́тий.
*Железко — залі́зце, -ця.
*Железнодорожный — залізни́чий; Ж. ветка — залізни́чий рука́в; Ж. выемка — залізни́ча ви́ймa; Ж. полк — залізни́чий полк; Ж. часть — залізни́ча части́на.
*Железный — залі́зний; Ж. дорога — залізни́ця; Ж. корпус — залі́зний ко́рпус; Ж. крыло — залі́зне крило́; Ж. пробка — залі́зна за́тичка; Ж. трубка — залі́зна тру́бка.
*Железо — залі́зо; Ж. угловое — кутівко́ве залі́зо; Ж. листовое — аркуше́ве залі́зо; Ж. мундштучное — залі́зо байра́чне.
*Железо-бетон — залі́зо-бето́н.
*Желоб — жо́лоб, -ба; Ж. эксцентрический — жо́лоб ексцентри́чний.
*Желобок — жолобо́к, -бка́.

*Желобчатый — жолобча́стий, жолобува́тий.
*Желто-белый — жовтобі́лий.
*Желтый — жо́втий; Ж. охра — жо́вта во́хра; Ж. фосфор — жо́втий фо́сфор.
Желудок — шлу́нок, -нку.
*Жердевой — жердяни́й.
*Жердь, жердина — жерди́на; Ж. охоронная — жерди́на запобі́жна.
Жеребец — жеребе́ць, -бця́.
Жестокий—жорсто́кий, лю́тий.
*Жесть — бля́ха, -хи.
*Жестянка — бляша́нка, -ки.
*Жестяной — бляша́ний; Ж. коробка—бляша́на коро́бка; Ж. поддон — бляша́не підде́ння.
Жетон — жето́н, -на. [ли́ти.
*Жечь, сжечь — пали́ти, спа-
*Жженный — па́лений.
*Живая изгородь — живопліт, -ло́ту.
*Живец — живе́ць, -вця́.
*Живой — живи́й; Ж. цель — жива́ ціль.
Живость — жи́вість, -вости, мото́рність, -ности.
Живот — живі́т, -вота́.
Животное — твари́на, -ни.
*Животный — твари́нний; Ж. транспорт — твари́нний тра́нспорт.
*Жидкий — течни́й, рідки́й; Ж. тело — течне́ ті́ло; Ж. раствор — рідки́й ро́зчин.
*Жидкость — те́чиво, -ва; рі́дкість, -кости. [-ці.
Жижа навозная — гноїови́ця,

Жизнь — життя́, вік, -ку; **Ж.** мирная — ми́рне життя́; **Ж** походно-боевая — похі́дно-бойове́ життя́.

*__Жила__ — жи́ла, -ли.

*__Жилой__ — жили́й; **Ж.** помещение — житло́, -ла́; **Ж.** постройка — житлова́ буді́вля.

*__Жмыхи__ — маку́ха, -хи, (*из свеклы*) жмаки́, -кі́в.

*__Журавлиный__ — журавли́ний; **Ж.** строй — лад журавли́ним ключе́м.

Журнал — журна́л, -лу; **Ж.** взысканий — журна́л кар; **Ж.** военных действий — журна́л во́єнних дій; **Ж.** входящих бумаг — журна́л вступни́х папе́рів; **Ж.** высот — журна́л висо́т; **Ж.** исходящих бумаг — журна́л вихі́дніх папе́рів; **Ж.** поощрений — журна́л заохо́чувань.

З

За — за, по, по-за; „За мной шагом (бегом) марш“ — „За мно́ю кро́ком (бі́го́м) руш“; „За спину“ — „За спи́ну“; послать за патронами — посла́ти по набо́ї.

*__Заартачиться__ — занорови́тися.

*__Забивать, забить__ — забива́ти, [заби́ти.

*__Забивка__ — забива́ння.

Забирать, забрать — забира́ти, забра́ти; **З.** в плен — полони́ти, у поло́н забра́ти.

*__Заблаговременный, -но__ — завча́сний, -но, заздалегі́дний, -дь; завчасу́, заздалегі́дь.

Заблудить, -ся — заблуди́ти, -ся, заблука́ти.

*__Заблуждение__ — ома́на; вводить, ввести в заблуждение — заво́дити, заве́сти в ома́ну.

*__Забоина__ — забо́їна, -ни.

*__Заболачивание__ — зболо́чування.

*__Заболачивать__ — зболо́чувати.

Заболевать, заболеть — захорува́ти, захво́ріти, занеду́жувати, занеду́жати.

Заболевший — що захво́рів, що занеду́жав.

*__Забор__ — парка́н, -на́; забор (*воды*) — забі́р, -ру.

Заботиться, позаботиться — дба́ти, подба́ти, пеклува́тися, попеклува́тися.

*__Забраковывать, забраковать__ — бракува́ти, забракува́ти.

Забрасывать, забросить — закида́ти, заки́нути, заки́дати.

*__Забронировывать, забронировать__ — панцерува́ти, запанцерува́ти. [ваний.

*__Забронированный__ — панцеро́-

*__Завал__ — зава́л, -лу.

*__Заваливать, завалить__ — закида́ти, заки́дати, зава́лювати, завали́ти.

Заварка — зава́рювання.

Заваляться (*о коне*) — зава-ля́тися.

*__Заведение__ — за́клад, -ду; **З.** военно-лечебное — військова́ ліка́рня; **З.** военно-учебное — військо́во-навча́льний за́клад; **З.** лечебное — ліка́рня.

*__Заведывающий__ — заві́дувач; **З.** оружием — заві́дувач збро́єю; **З** разведкой батареи (дивизиона) — заві́дувач ро́звідкою батаре́ї (диві́зіо́ну); **З.** хозяйством — господар, -ря

*__Завертка__ — за́вертка, -ки.

*__Завеса__ — засло́на, -ни; **З.** дымовая — димова́ засло́на; **З.** огневая — вогнева́ засло́на; **З.** световая — світлова́ засло́на.

Завет — запові́т, -ту.

Завещание — запові́т, -ту.

*__Завинтованный__ — заґвинто́ваний; **З.** гнездо — заґвинто́ване гніздо́; **З.** конец — заґвинто́ваний кіне́ць.

*__Завинчивать, завинтить__ — заґви́нчувати, заґвинти́ти.

Завладевать, завладеть — опано́вувати, опанува́ти, захо́плювати, захопи́ти.

Завод — виро́бня, -ні, **З.** винокуренный — гура́льня, -ні; **З** кирпичный — цеге́льня, -ні; **З.** кожевенный — чинба́рня, -ні; **З.** лесопильный — тарта́к, -ка́; **З.** орудийный — гарма́тна виро́бня; **З.** оружейный — збро́йня; **З.** пороховой — пороха́рня; **З.** сахарный — цукрова́рня, -ні; **З.** стекляный — гу́та, -ти; **З.** трубочный — запальнико́ва виро́бня. [на́крут.

*__Завод гиревой__ — тягарце́вий

*__Заводить, завести__ (*мотор*) — накру́чувати, накрути́ти; „Заводи“ — „Накру́чуй“.

*__Заводная лошадь__ — запасни́й [кінь.

*__Заводь__ — зато́ка, -ки.

Завоевание — завоюва́ння, здобуття́.

Завоевывать, завоевать — завойо́вувати, завоюва́ти, здобува́ти, здобу́ти.

*__Завожживать, завожжить__ — завіжкува́ти, завіжка́ти. [-му.

*__Завхим__ (*скороч.*) — завхе́м,

*__Заволакивать, заволочь__ (заслонять) — застеля́ти, застели́ти, повива́ти, пови́ти, затяга́ти, затягти́.

Завтрак — сніда́нок, -нку.

*__Завязка__ — зав'я́зка, -ки; **З.** боя — зав'я́зка бо́ю.

*__Завязывание__ — зав'я́зування.

*__Загиб__ — залі́м, зало́му; **З.** задней стенки — залі́м за́дньої сті́нки.

*__Загибать, загнуть__ — загина́ти, загну́ти, зало́млювати, заломи́ти.

*__Заглушать, заглушить__ — глуши́ти, заглу́шувати, заглуши́ти.

*__Заглохнуть__ — заглу́хнути.

*__Загнивание__ — загнива́ння.

Заговор — змо́ва, -ви.

Заголовок — заголо́вок, -вку.

*__Загораться, загореться__ — займа́тися, займи́тися.

*__Загородка__ — загоро́жа, -жі.

*__Заготовлять, заготовить__ — заготовля́ти, загото́вити.

*__Заградитель__ — засло́нник, -ка.

*__Заградительный__ — засло́нний; **З.** огонь — засло́нний во́гонь; **З.** полоса — засло́нна сму́га.

*__Заграждение__ — перепо́на, -ни; **З.** внутреннее — вну́трішня пере-

нóна; **З.** минное — мíнна перепóна; **З.** мористое — перепóна в мóрі; **З.** проволочное — дротянá перепóна; **З.** рейдовое — рéйдова перепóна.

Загривок — загрíвок, -вка.

***Загромождение** — завáлювання, завáла, -ли.

***Загружать, загрузить,** — завантáжувати, завантáжити.

***Загрязняться, загрязниться** — забрýднюватися, забрýднитися.

***Загрязнение** — забрýднювання, забрýднення; **З.** частей — забрýднення частúн.

***Загрязненный** — забрýднений.

***Задание** — завдáння; **З.** вводное — додаткóве завдáння; **З.** оперативное — оперативне завдáння.

***Задача** — завдáння; боевая **З.** — бойовé завдáння; огневая задача — вогневé завдáння.

***Задвигать, задвинуть** — засувáти, засýнути.

***Задвижка** — зáсувка, -ки.

***Задвижной щиток** — засувнúй щúтик.

***Задевать, задеть** — зачіпáти, зачепúти.

Задержание — затрúмання.

***Задерживать, задержать** — затрúмувати, затрúмати.

***Задержка** — зáтримка, -ки; **З.** ударной муфты — зáтримка ударнóї мýфти; **З.** ствольная — цівковá зáтримка.

***Задернование** — задернувáння.

***Задирина** — зáдірка, -ки.

***Задний** — зáдній; **З.** боец — зáдній боéць (бійця́); **З.** караул — зáдня сторóжа, -жі; **З.** линейка — зáдня лінíйка; **З.** нога — зáдня ногá, -гú; **З.** план — зáдній план, -ну; **З.** положение — зáднє положéння; **З.** связь станка — зáдній нóв'язь станкá; **З.** труба — зáдня трубá, -бú; **З.** ход — зáдній хід, хóду; **З.** шарнир — зáдній сустáв, -ву; **З.** шеренга — зáдній шерéг.

***Задник** — закаблýк, -ка; задóк, -дкá.

***Заедать, заесть** — заїдáти, заїсти; (*застревать*) — затинáтися, затя́тися.

***Заезд** — заїжджáння.

***Зажжение** — запáлювання, запáлення.

***Зажигалка** — запальнúчка, -ки.

***Зажигать, зажечь** — запáлювати, запалúти.

***Зажигательный** — запáльний; **З.** бомба — запáльна бóмба, -би; **З.** сегмент — запáльний сегмéнт, -ту; **З.** снаряд — запáльний гармáтень, -тня.

***Зажим** — зáтиск, -ку; **З.** линейный — лінíйний зáтиск.

***Зажимать, зажать** — затискáти, затúснути.

***Зажимной** — затискнúй; **З.** барашек — затискнúй барáнчик; **З.** винт — затискнúй ґвинт; **З.** гайка — затискнá мýтра; **З.** кольцо — затискнé кільцé; **З.** кулак — затискнúй кулáк; **З.** матка — затискнá мáтка; **З.** приспособление — затискнúй прúстрій.

***Заземление** — узéмлювання, узéмлення.

***Зазор** — люз, люзу.

***Зазубрина** — щербúна, -ни, зáзуб, -бу.

***Закал** — гарт, -ту; (*в хлебе*) — закáлець, -льця.

***Закаленный** — загартóваний.

***Закаливать, закалять, закалить** — загартóвувати, гартувáти, загартувáти. [-ту.

***Закалка** — гартувáння; гарт,

***Закатка круговая** — коловúй óбтиск.

***Закладка** (*в стойле*) — заклáдина, -ни; **З.** обеденная (ужинная) — закладáння на обíд (на вечéрю); **З.** продуктов — закладáння продýктів.

***Закладывать, заложить** — зáкладáти, заклáсти.

***Заклепка** — нюта, -ти.

***Заклепывание** — нютувáння.

***Заклепывать, -пать** — нютувáти, занютувáти.

***Заклинение** — заклúнювання, заклúнення.

***Заклинивать, -ся, заклинить, -ся** — заклúнювати, -ся, заклинúти, -ся.

Заключать, заключить (**договор**) — **складáти, склáсти** (**дóговора**).

Заключение — вúсновок, -вку; ув'язнення.

Заключительный — кінцéвий.

***Заковывать, заковать** (*коня*) — закóвувати, закувáти.

***Закон** — закóн, -ну; **З.** ошибок — закóн помилок; **З.** рассеивания — зáкон рóзсіву.

***Закраина** — закрáйок, -йка.

***Закрашивать, закрасить** — зафарбóвувати, зафарбувáти; (*придавать окраску*) — забáрвлювати, забáрвити.

***Закрепа** — зáкріпка, -ки.

***Закрепление** — закріплювання, закрíплення; **З.** местности — закрíплення місцéвости.

***Закреплять, закрепить** — закріпля́ти, закріпúти.

***Закрепляющий** — закріпнúй; **З.** болт — закріпнúй прогóнич; **З.** кольцо — закріпнé кільцé.

***Закрой** — зáклад, -ду; В закрой — на(в)заклáд.

***Закругленный** — за(о)крýглений.

***Закручивать, закрутить** — закрýчувати, закрутúти.

***Закрывание** — закривáння, закриття́, зачиня́ння, зачúнення.

***Закрывать, -ся, закрыть, -ся** — закривáти, -ся, закрúти; -ся; зачиня́ти, -ся, зачинúти, -ся; „Закройсь направо" — „Закрúйсь напрáво".

***Закрытие** — закриття́, -ття́; высота закрытия — височá закриття́.

***Закрытый** — закрúтий, зачúнений; **З.** местность — закрúта місцéвість; **З.** позиция — закрúта позúція; **З.** собрание — закрúті збóри; **З.** цель — закрúта ціль.

***Закупоривать, закупорить** — затикáти, заткнýти, (*пробкой*) закоркóвувати, закоркувáти.

***Залегать, залечь** — **залягати**, залягти.

***Залив** — затока, -ки.

***Заливать, залить** — **заливати**, залити.

***Заложение** — основа, -ви, заклад, -ду; **З.** ската — **заклад** схилу.

***Заложник** — заручник, -ка.

***Залп** — випал, -лу; **дать З.** — дати випал; „**Залпами пли**“ — „Випалами пали“; **Залповый** огонь — вогонь випалом.

Заманивать, заманить — заманювати, заманити, **припаджувати**, принадити.

***Замаскированный** — **замаско**ваний.

***Замаскировывать, -ся, замаскировать, -ся** — замасковувати, -ся, замаскувати, -ся.

***Замахиваться, замахнуться** — замірятися, заміритися.

***Замачивание** — замочування.

***Замедление** — загаяння, загайка, -ки.

***Замедлитель** — загаювач, -ча.

***Замедлять, замедлить** — загаювати, загаяти.

***Замена** — заміна, -ни; в изменение приказа — в **зміну** наказу.

Заместитель — заступник, -ка.

***Замечание** — зауваження.

***Замечать, заметить** — **зауважувати**, зауважити, спостерігати, спостерегти, помічати, **помітити**.

***Замешательство** — **зам'ятня**, -ні, замішка, -ки.

***Замкнутый** — замкнений; **З.** выпуклая форма — замкнена опукла форма.

***Замковый** — замковий; **З. кольцо** — замкове кільце.

***Замок** — замок, -мка; **З. висячий** — колодка, -ки.

***Замочный** — замковий; **З. механизм** — замковий механізм; **З.** паз — замкова гара; **З.** рычаг — замковий важіль.

***Замундштучивать, замундштучить** — забайраковувати, забайракувати.

***Замыкание** — замикання.

***Замыкатель** — замикач, -ча.

***Замыкать, замкнуть** — замикати, замкнути; Замкнуть обход — замкнути обхід.

***Замыкающий** — (*звание*) замикальний; **З.** шпилька — замикальна шпилька.

Замысел — замисел, -слу, намір, -ру.

Занесение — занесення.

***Занимать, занять** — займати, зайняти; занимать по фронту — займати з фронту.

***Занос** — замет, -ту.

***Заносить, занести** — заносити, занести; (*оружие*) — заміритися, підняти.

***Занятие**—займання, зайняття; **З.** неприятельской позиции — займання, зайняття ворожої позиції; **З.** своей позиции — займання, зайняття своєї позиції; **З.** учебные —навчання.

***Запад** — захід, заходу.

***Запайка** — залютовування.

***Запал** — підпальник, -ка, підпалювання; **З.** искровый — підпальник іскровий; **З.** платиновый — підпальник платиновий.

***Запальный** — підпальний; **З.** отверстие — підпальний отвір; **З.** стакан— підпальний циліндер; **З.** трубка — підпальна трубка.

***Запас** — запас, -су; **З.** возимый — вожений запас; **З.** носимый— ношений запас; **З.** патронов — запас набоїв.

***Запасный** — запасний; **З.** вещи — запасні речі; **З.** гнездо — запасне гніздо; **З.** позиция — запасна позиція; **З.** пулеметный окоп — запасний кулеметовий шанець; **З.** часть — запасна частина.

***Запах** — запах, -ху.

***Запашное полотнище** — ополисте полотнище.

Запертый — замкнений.

***Запирать, запереть** — запирати, заперти, замикати, замкнути.

***Запирающий механизм** — замикальний механізм.

Записка — записка, -ки; **З.** об арестовании — записка про заарештування; **З.** об освобождении из-под ареста — записка про звільнення з-під арешту; **З.** объяснительная — пояснільна записка.

Записывать, записать — записувати, записати; **З.** на приход — записати в прибуток; **З.** в расход — записати на видаток.

Запись — запис, -су.

***Заплечик** — заплечина, -ни.

***Запломбированный** — запломбований.

***Заподлицо** — упрочерть.

***Заподпружить** — занідпружити.

***Заполнять, заполнить** — заповнювати, заповнити.

***Заполнение** — заповнення; **З.** контура — заповнення обрису.

***Запор** — запора, -ри, замикання.

***Запресованный** — загнічений; **З.** пороховая мякоть — загнічений пороховий м'якуш.

Запрещать, запретить — забороняти, заборонити.

Запрещение — заборона, -ни.

Запрос — запитання.

***Запруда** — загата, -ти.

***Запруживать, запрудить** — загачувати, загатити.

***Запрягать, запречь** — запрягати, запрягти.

***Запряжка** — запряг, -гу, запрягання; орудийная **З.** — гарматний запряг.

***Запуск** (*мотора*) — запуск, -ку.

***Запускать, запустить** (*оставлять без ухода*) — занехаювати, занехаяти, (*мотор*) — запускати, запустити.

***Зарезка** — зарубка, -ки, кароб, -бу.

***Заржаветь** — заржавіти, заіржавіти, взятися іржею.

***Заржавленный** — іржавий, заіржавілий.

***Заросли** — зарослі, -лів.

***Зарубина, зарубка** — зарубка, -ки, зарубина, -ни.

***Заручный** — запасний; **З. оружие** — запасна зброя.

***Зарывать, -ся, зарыть, -ся** — зарива́ти, -ся, зари́ти, -ся, зако́пувати, -ся, закопа́ти, -ся.

„Заря“ — „Зоря́“.

***Заряд** — заря́д, -ду; **З.** боевой — бойовий заря́д; **З.** вышибной — вибивний заря́д; **З.** дополнительный — додатко́вий заря́д; **З.** основной — основни́й заря́д, **З.** относительный — відно́сний заря́д; **З.** разрывный — розривни́й заря́д; **З.** сосредоточенный — зосере́джений заря́д; **З.** удлиненный — видо́вжений заря́д.

***„Заряд** — 0. Угломер 00—00. Уровень 00—00. Прицел 00—00. Трубка 00 (удар, картечь)“ — „Заря́д—0. Кутомі́р 00—00. Позе́мниця 00—00. Мірни́к 00—00. Запа́льник 00 (уда́р, карте́ча)“.

***Зарядный** — заря́дний; **З.** лоток — заря́дний ко́роб; **З. ящик** — заря́дний я́щик.

***Заряжание** — заряджа́ння; **З.** элемента — насна́жування.

***Заряжать, зарядить** — заряджа́ти, заряди́ти; **„Заряжай“** — „заряджа́й“.

***Заряжающий** — заряджа́льник, -ка.

***Заряженный** — заря́джений; **З.** оружие — заря́джена збро́я.

***Засада** — за́сідка, -ки.

***Засаривать, -ся, засорить, -ся** — засмі́чувати, -ся, засміти́ти, -ся.

***Засека** — за́сіка, -ки.

***Засечка** — за́черк, -ку; (*у коня*) за́січка, -ки; **З.** обратная — зворо́тний за́черк; **З.** полуобратная — напівзворо́тний за́черк; **З.** прямая—прями́й за́черк.

***Заскакивать, заскочить** — заска́кувати, заско́чити.

***Заслон** — заслі́н, -ло́ну.

***Заслонка** — за́тулка, -ки; (*в печи*) — заслі́нка.

***Заслонять, заслонить** — заслоня́ти, заслони́ти, затуля́ти, затули́ти.

***Заснарядное пространство** — про́стір позагарматне́вий.

***Засов** — за́сув, -ва; **З.** дышловой — ди́шельний за́сув; **З.** к наметке — за́сув до ку́пки.

***Засорение** — засмі́чення; **З.** частей — засмі́чення части́н.

***Застава** — заста́ва, -ви; **З.** главная — головна́ застава́.

Заставлять, заставить—примушувати, приму́сити, приси́лувати, приси́лити.

***Застегивать, -ся, застегнуть, -ся** — застіба́ти, -ся, застебну́ти, -ся; **З.** патронную сумку (кобур)— застебну́ти набі́йницю (кобу́ра).

***Застегнутый** — засте́бнутий.

***Застежка** — за́стібка, -ки.

***Застопоривать, застопорить** — застопо́рювати, застопо́рити; (*мотор*) — зупиня́ти, зупини́ти.

***Застрельщик** — застре́льник, -ка.

***Застрига** — за́струг, -гу.

***Застревать, застрять** — застрява́ти, застря́ти.

***Заступать, заступить** — заступа́ти, заступи́ти.

***Заступающий** — що заступає.

Заступка — засту́пка, -ки.

***Затвор** — замо́к, -мка́; стебель **З.** — стебло́ замка́.

***Затворный** — замко́вий; **З.** задержка — замко́ва за́тримка; **З.** пружина — замко́ва пружи́па; **З.** часть — замко́ва части́на.

***Затворять, затворить** — зачиня́ти, зачини́ти.

***Затененный** — залі́нений.

***Затишье** — ти́ша, -ші; безві́тря; за́тишок, -шку.

***Затор**—зате́р, -ру, за́шерет, -ту.

***Затормозить** — загальмува́ти.

***Заточка** — за́точка, -ки.

***Затравливать, затравить** (*порох в орудии*) — підпа́лювати, підпали́ти.

***Затравочный** — підпа́льний; **З.** отверстие — підпа́льний о́твір.

Затруднение — тру́дність, -ности; перешко́да, -ди.

Затруднительный — утру́дливий, трудни́й, моро́чливий.

Затруднять, затруднить — утрудня́ти, утрудни́ти, на перешко́ді ста́ти, перешко́дити.

***Затухание** — загаса́ння.

Затыкать, заткнуть—затика́ти, заткну́ти, затуля́ти, затули́ти.

***Затылок**—поти́лиця,-ці; в **З.** — в поти́лицю; **З.** (приклада) — стопа́ (прикла́ду).

***Затыльник** — зати́льник, -ка; **З.** с рукояткою — зати́льник із ру́чкою.

***Затычка** — за́тичка, -ки, чіп, чопа́.

Затяжка — затяга́ння, тягани́на, -ни.

***Затяжной** — затяжни́й; **З.** выстрел — затяжни́й по́стріл.

***Зауздывать, зауздать** — загну́здувати, загнузда́ти.

***Заусеница** — за́дра, -ри, за́дірка, -ки.

Зафиксирование — зафіксува́ння.

***Захват** — захо́плення, (*в орудии*)—за́чіп, -чепа; **З.** круговой— колови́й за́чіп; **З.** направляющий— напрямни́й за́чіп; **З.** оружия — захо́плення зброї; **З.** походный — похі́дний за́чіп; **З.** цели в вилку — захо́плення ці́ли в міжни́к.

***Захватывать, захватить** — захо́плювати, захопи́ти, зачіпа́ти, зачепи́ти.

***Захватывающий** — що захо́плює.

***Захлестывать, захлеснуть** (*водой*)—захлю́пувати, захлюпну́ти, залива́ти, зали́ти; (*веревкой*) — закру́чувати, закрути́ти.

Заходить, зайти — захо́дити, зайти́.

***Захождение** — за́хід (за́ходу), захо́дження.

***Захромать** — закульга́ти.

***Зацеп** — заче́па, -пи; **З.** рамы — заче́па ра́ми.

***Зацеплять, зацепить** — зачіпляти, зачепити.

***Зачерчивать, зачертить** — зарисовувати, зарисувати.

Зачисление — залічення, зараховування.

Зачислять, зачислить — залічувати, залічити, зараховувати, зарахувати.

***Зачищать, зачистить** (*провод*) — зачищати, зачистити, обчищати, обчистити; (*металл*) — загладжувати, загладити.

***Зачищенный** — обчищений, зачищений; загладжений.

***Заштриховать, заштриховывать** — зарисковувати, зарискувати.

***Защелка** — защіпка, -ки, заскочка; З. вращающаяся — поворітна заскочка; З. магазинная — магазинова заскочка; З. приемника — заскочка приймача; З. с хвостом — защіпка із хвостом; З. хомутика — защіпка хамутика.

***Защита** — оборона, -ни, заслона, -ни; захист, -ту; З. круговая — заслона кругова; З. позиции — оборона позиції; З. противогазовая — протигазовий захист; З. сложная — заслона складна; З. тела — заслона тіла.

***Защитник** — оборонець, -нця.

***Защитный** — захисний, оборонний; З. одежда — захисний одяг; З. окрашивание — захисне забарвлення; З. цвет — захисний колір.

***Защищать, -ся, защитить, -ся** — обороняти, -ся, оборонити, -ся, захищати, -ся, захистити, -ся.

***Защищенный** — захищений; З. место — захищене місце.

Заявка — заявка, -ки.

Заявление — заява, -ви.

Заявлять, заявить — заявляти, заявити.

Звание — звання, стан, -ну.

***Звезда, звездка** — зірка, -ки, зоря, -рі; зірочка, -ки; Полярная З. — бігунова зоря; пятиконечная Звезда — п'ятикутна зірка.

***Звено** — ланка, -ки; З. подвоза — ланка підвозу; З. понтона — ланка понтона; З. цепи — ланка ланцюга.

***Звонковый** — дзвінковий; З. сигнализация — дзвінкове гаслування.

***Звук** — звук, -ку.

***Звуковой** — звуковий; З. сигнал — звукове гасло; З. сигнализация — звукове гаслування.

***Звукомаскировка** — звукомаскування.

***Звукометрический** — звукометричний.

***Здание** — будинок, -нку; З. казарменное — будинок-касарня.

Здоровье — здоров'я, -в'я.

,,Здравствуйте'' — ,,Доброго здоров'я''

***Зеленый** — зелений.

***Зелень** — зелень, -ни; З. бронзовая — спижова зелень; З. виридиновая — віридинова зелень; З. главконитовая (глина) — главконітова зелень; З. изумрудная — смарагдова зелень; З. майская — травнева зелень; З. масляная — олійна зелень; З. милери — мілері; З. парижская — паризька зелень; З. резедовая — резедова зелень; З. цинковая — цинкова зелень; З. шелковая — шовкова зелень.

***Землекоп** — грабар, -ря.

***Землетрясение** — землетрус, -су.

***Земля** — земля, -лі, ґрунт, -ту; Земля растительная — рослинний ґрунт.

***Землянка** — землянка, -ки.

***Земляной** — земляний; З. ком — груд(к)а, -ки (землі); З. контакт — земляний дотик; З. работы — земляна робота.

***Земной** — земний; З. цель — земна ціль; З. контакт — земний дотик; З. магнетизм — земний магнетизм; З. охранение — наземна охорона.

***Зензубель** — зензубель, -беля.

***Зенитный** — зенітний; З. артиллерия — зенітна артилерія; З. установка — зенітне установлення, устава.

***Зеркало, зеркальце** — люстро, -ра, люстерко, -рка, дзеркало, -ла, дзеркальце, -льця.

***Зернение** — зерніння.

Зерно — зерно, -на.

***Зерновой** — зерновий; З. фураж — зерновий фураж.

***Зигзаг** — зигзаг, -гу.

***Зигзагообразный** — зигзагуватий.

***Зимний** — зимовий; З. сошник — зимовий леміш; З. форма одежды — зимова форма одягу.

Злостный — злосливий, зловмисний.

Злоупотребление — зловживання, надуживання.

***Змейка** — змійка, -ки; Змейкою в плане окоп стрелковый — змійкою в плані стрілецький шанець.

***Змейковый** — змійковий.

***Знак** — знак, -ку; З. личный — особистий знак; З. опознавательный — прикметний знак; З. отличия — відзнака; З. условный — умовний знак.

Знакомство — знайомість, -мости.

***Знаменщик** — прапоровий, -ого; ,,Знаменщик, на середину шагом марш'' — ,,Прапоровий, на середину кроком руш''.

***Знамя** — прапор, -ра; Красное З. — червоний прапор; З. принять — прийняти прапора.

Значение — значіння.

Значительный — значний; З. потери — значні втрати.

Значок — значок, -чка.

***Зола** — попіл, -пелу.

***Зона** — зона, -ни; З. оборонительная — оборонна зона.

***Зонтик** — парасолька, -ки.

Зоркий — зіркий.

Зрение — зір, зору.

***Зрительный** — зоровий; З. сигнал — зорове гасло.

***Зуб** — зуб, -ба; З. барабана — зуб барабана; З. магазина — зуб магазина; З. отсекающий — зуб-

ві́друб; З. чашки — зуб ча́шки; **Зубья** для сцепления с гребенкой — зу́б'я, щоб вчі́плювати із гребі́нкою.

***Зубец** — зубе́ць, -бця́; З. ручки — зубе́ць ру́чки.

***Зубило** — зуби́ло, -ла.

***Зубчатка** — зубча́тка, -ки; колесо зубчатки — триб, -бу, трибо́к, -бка́.

***Зубчатый** — зубча́стий, трибови́й; З. барабан — зубча́стий бараба́н; З. колесо — триб; З. передача — трибова́ переда́ча; З. рейка—трибови́й брусо́к; З. сектор — зубча́стий се́ктор.

***Зуммер** (*вызывное приспособление*) — пи́щик,-ка.

***Зыбкий** — хистки́й.

***Зыбь** — (*на воде*) бри́жа, -жі.

И

***Игла** — го́лка, -ки.

***Игра** — гра, гри; И азартная — газардо́ва гра; И. в карты—гра в ка́рти; И. военная — вое́нна гра; И. подвижная—рухли́ва гра; И. спортивная—спортова́ гра; И. стратегическая — стратегі́чна гра; И. тактическая — такти́чна гра.

Из снега окоп—ша́нець (шанця) зі сні́гу.

Избегать, избежать — уника́ти, уни́кнути.

Избирать, избрать — обира́ти, обра́ти.

***Избыточный** — зайви́нний; И. вода — зайви́нна вода́.

***Известь** — вапно́, -на́; И. белильная — хлорове́ вапно́.

Извещать, известить — повідомля́ти, повідо́мити.

Извещение — повідо́млення.

***Извилина** — ви́лина, -ни; И. линии — ви́лина (-ни) лі́нії.

***Извилистый**—вильни́й, покру́чений; И. дорога—вильни́й шлях; И. река — колінкува́та рі́чка.

***Извлекать, извлечь** — витяга́ти, ви́тягнути, добува́ти, добу́ти.

***Изгарина** — згар, -ри.

***Изгиб**—за́крут, -та; И. реки—колі́но рі́чки.

Изголовье — узголо́в'я.

***Изгородь**—огоро́жа; (*из хвороста*) — тин, -ну, плі́т, плота́; (*из кольев*) — частокі́л; живая И. — живопл́іт, -пло́ту; И. из колючей проволоки — огоро́жа з колю́чого дро́ту.

***Изготовка** — пого́това, -ви; И. к стрельбе — пого́това до стріля́ння.

***Излишек** — зайвина́, -ни́, лі́шок, -шку.

Излишество — ро́зкіш, ро́зкошу.

Изложение — ви́клад, -ду.

***Излом(ы)** (*в окопе, ходе сообщения*) — колі́но, -на.

***Излучение** (*радио*) — промі́нювання.

***Излучина** — луко́вина, -ни; И. речки—луко́вина рі́чки.

***Измельчение** — роздрі́блення.

Измена—зра́да, -ди.

Изменение — змі́на, -ни.

Изменник — зра́дник, -ка.

***Измерительный**—вимі́рчий; И. валик — вимі́рчий вало́к.

***Измерять, измерить**—виміря́ти, ви́міряти.

***Измеряемое**—ви́міряне, що виміряються.

***Изнашивание** — зно́шування.

Изнашивать, износить — зно́шувати, зноси́ти.

***Износ** — знос, -су, спрацьо́ваність; И. загибов боевой личинки—спрацьо́ваність зало́мів бо́йного шрубака́.

Изношенный — зно́шений.

***Изобразительная маскировка** — виобразне́ маскува́ння.

***Изогнутый** — ви́гнутий.

***Изолировать** — ізолюва́ти.

***Изолировочный** —ізоляці́йний; И. лента — ізоляці́йна стрі́чка.

***Изолирующий** — ізоляці́йний.

***Изолировка** — ізолюва́ння.

***Изолятор** — ізоля́тор.

***Изоляция** — ізоля́ція.

***Израсходование** - ви́трачення; И. элемента — ви́трачення еле́менту.

Изрубать, изрубить — посіка́ти, посікти́, поруба́ти.

Из'едать, из'есть — з'їда́ти, з'ї́сти.

***Из'ян** — ґандж, -джу, ва́да, -ди.

***Из'ятие**—ви́нятоκ, -тку, ви́лучення.

***Ил** — мул (му́лу).

***Иллюминовать** — барвува́ти, ба́рвити.

***Иллюминовка**—(*планов*) ба́рвлення.

Иллюстрировать — ілюструва́ти.

Именной—іме́нний; И. список—іме́нний спи́сок.

***Имитация** — іміта́ція, -ції, підро́блення.

***Имитировать** —імітува́ти, підро́блювати.

Имущество — майно́, -на́; И. казенное—держа́вне майно́.

Имя — ім'я́ (і́мени).

***Инвентарь** — інвента́р, -ря́.

Индивидуальный—індивідуа́льний, особи́стий; И. пакет—індивідуа́льний паке́т; И. фехтование—індивідуа́льне фехтува́ння.

***Индуктирующий** — індуктува́льний.

***Индукторный** — інду́кторний; И. телефон — інду́кторний телефо́н.

***Индукционный** —індукці́йний; И. катушка—індукці́йна шпу́лька.

***Индукция** — інду́кція, -ції.

***Инерционный** —інерці́йний; И. предохранитель — інерці́йний застере́жник; И. тело — інерці́йне ті́ло.

***Инерция** — іне́рція, -ції.

***Инжектор**—інже́ктор, -ра.

***Инженер** — інжене́р, -ра; И. военный — військо́вий інжене́р; И.

корпусный — ко́рпусний інжене́р; **И.** гарнизонный — залого́вий інжене́р.

***Инженерный** — інжене́рний; **И.** довольствие — інжене́рне постача́ння; **И** оборудование — інжене́рне устаткува́ння; **И.** парк — інжене́рний парк; **И.** плацдарм — інжене́рний плацда́рм; **И.** подготовка — інжене́рна підгото́вка; **И.** разводка — інжене́рна ро́звідка; **И.**-технические средства — інжене́рно-техні́чні за́соби; **И**-но-техническое дело — інжене́рно-техні́чна спра́ва; **Инж.**-техническая часть — інжене́рно-техні́чна части́на.

Инициатива — ініціяти́ва, -ви.

Иностранный — чужозе́мний; **И.** карта — чужозе́мна ма́па.

Инспектирование — інспектува́ння.

Инспекторский — інспекці́йний; **И.** осмотр — інспекці́йний о́гляд.

Инспекция — інспе́кція, -ції.

Инстанция — іcта́нція, -ції.

Инструктировать — інструктува́ти.

Инструктор — інстру́ктор, -ра.

Инструкция — інстру́кція, -ції; **И.** дежурному по госпиталю — інстру́кція вартово́му шпита́ля; **И.** караульному начальнику — інстру́кція нача́льникові сторо́жі.

***Инструмент** — струме́нт, -та; **И.** визирный — струме́нт зірни́й; **И.** возимый — во́жений струме́нт; **И.** кузнечный — кова́льський струме́нт; **И.** музыкальный — музи́чний струме́нт; **И.** песимый — но́шений струме́нт; **И.** шанцевый — ша́нцевий струме́нт; **И.** шанцевий малый — мали́й ша́нцевий струме́нт.

***Инструментальный** — струме́нтовий; **И.** повозка — струме́нтовий віз.

Интенсивность — інтенси́вність, -ности.

Интенсивный — інтенси́вний.

***Интервал** — інтерва́л, -лу; **И.** разрыва — інтерва́л розри́ву.

Интерес — ціка́вість, -вости.

Интернационал — інтернаціона́л, -лу.

Ин ормационно - статистический — інформаці́йно-статисти́чний.

Информация — інформа́ція, -ції.

***Иодистый калий** — йоди́д ка́лію.

***Иприт** — іпри́т, -ту; (горчичный газ) — (гірчи́чний газ).

***Искажать, исказить** — перекру́чувати, перекрути́ти.

***Искажение** — перекру́чування, перекру́чення.

***Исключение** — ви́ключення, ви́няток; **И.** из списка — ви́ключення зі спи́ску, реє́стру.

***Исключительный** — ви́ключний; **И.** положение — ви́ключний стан.

***Искра** — і́скра; действие **и**-ры — ді́я і́скри.

***Искрение** — іскрува́ння.

***Искровой** — іскрови́й; **И.** запал — іскрови́й підпа́льник.

***Искривление** — скри́влення, скри́влювання.

***Искусственный** — шту́чний; **И.** препятствие — шту́чна перепо́на; **И.** рассеивание — шту́чний ро́зсів.

***Испарение** — випаро́вування.

***Испарять, -ся, испарить, -ся** — випаро́вувати, -ся, ви́парити, -ся.

Исподние брюки — спі́дні.

Исполнение — викона́ння.

Исполнитель — викона́вець, -вця.

***Исполнительный** — викона́вчий; старанний; **И.** команда — викона́вча кома́нда; **И.** комитет — викона́вчий комі́те́т. **И.** красноармеец — стара́нний червоноармі́єць.

***Исполнять, исполнить** — вико́нувати, ви́конати; **И.** схемы наизусть — вико́нувати схе́ми напа́м'ять; **И.** схемы от руки — вико́нувати схе́ми від руки́.

***Исполняющий** — вико́нувач, що вико́нує; **И.** обязанности — вико́нувач обо́в'язків.

***Использование** — використа́ння.

***Использовать** — використо́вувати, ви́користати.

***Исправление** — ви́правлення, виправля́ння.

***Исправлять, исправить** — виправля́ти, ви́правити, ла́годити, пола́годити. [-ност**

***Исправность** — спра́вніс

***Испускание** (*света*) — випромі́нювання.

***Испытание** — про́ба, -би; випро́бування.

Испытанный — ви́пробуваний.

***Испытыватель** (*прибор*) — випро́бувач, -ча.

***Испытательный** — випро́бувальний.

***Исследование** — до́слід, -ду; дослі́джування, дослі́дження.

***Истинный** — спра́вжній; **И.** горизонт — спра́вжній по́зем.

***Истопник** — грубни́к, -ка́.

***Источник** — джерело́, -ла́; **И.** тока — джерело́ стру́му.

***Истребитель** — нищи́льник, -ка.

***Истребительный** — нищи́льний; **И.** эскадрилья — нищи́льна ескадри́лля.

***Истребление** — ни́щення.

Истребование — ви́правлення.

Исход — кіне́ць, -нця́.

***Исходный** — вихідни́й; **И**-ые данные — вихідні́ да́ні; **И.** положение — вихідне́ поло́ження; **И.** пункт — вихідни́й пункт.

Исходящий — вихідни́й; **И.** журнал — журнал вихідни́х папе́рів.

Исчерпывать, исчерпать — вичерпувати, ви́черпати.

Итти, прийти — (й)ітй, прийти́; **И.** прямо к чему (стремиться) — прямува́ти; **Итти** на выстрел — прямува́ти на по́стріл.

К

*К — до, на; „К бою“ — „До бо́ю“; „К бою готовься“ — „До бо́ю готу́йсь“; „К ноге“ — „До ноги́“; „К обороне сомкнись“ — „До оборо́ни зімкні́сь“; „К орудиям“ — „До гарма́т“; „К остановке — стой“ — „До зу́пинки — стій“; „К рубке рассчитайсь“ — „До руба́ння перелічи́сь“; „К торжественному маршу“ — „До урочи́стого ру́ху“.

*Кабель — ка́бель, -ля; К. речной — ка́бель річкови́й.

*Каблук — закаблу́к, -ка, підбі́р, -бо́ра.

*Кавалерийский — кі́нний; К. дивизия — кі́нна диві́зія; К. корпус — кі́нний ко́рпус; К. разведка — кі́нна ро́звідка.

*Кавалерист — кінно́тчик, -ка.

*Кавалерия — кінно́та, -ти.

*Кадка — ді́жка, -ки.

*Кадмий желтый — жо́втий ка́дмій, -ію.

*Кадр — кадр, -ру; К. части — кадр части́ни.

*Кадровый — ка́дровий; К. часть — ка́дрова части́на.

Казак — коза́к, -ка́.

*Казарма — каса́рня, -ні.

*Казарменный — каса́ренний; К. принадлежность — каса́рене прила́ддя; К. здание — буди́нок каса́рні.

*Каземат — казема́т, -ту.

*Казенник — гузі́вник, -ка.

*Казенный — гузови́й, держа́вний; (*в оружии*) — гузови́й; К. имущество — держа́вне майно́; К. срез — гузови́й зрі́зок; К. часть — гузова́ части́на.

*Казначей — скарбни́к, -ка́.

Кал — кал, -лу.

Календарь — календа́р, -ря́.

*Калибр — калі́бер, -бра.

*Калибровать — калібрува́ти.

*Калибромер — каліброму́р, -ру.

*Калий синеродистый — ціна́к потасо́вий, ціані́д ка́лію.

*Калька — кі́лька, -ки.

*Каменистый — камени́стий, каменя́стий.

*Каменный — ка́м'яний, муро́ваний; К. уголь — ка́м'яне ву́гілля.

*Каменометный фугас — каменоме́тна фуга́са

*Камень — ка́мінь, -меня; К. булыжный — бруко́вий ка́мінь; К. надводный — надво́дний ка́мінь; К. подводный — підво́дний ка́мінь, кли́нець.

*Камера — ка́мера, -ри; К. газовая — га́зова ка́мера; К. дезинфекционная — дезинфекці́йна ка́мера; К. одиночная — опрі́чна ка́мера; К. паровая — парова́ ка́мера; К. пороховая — порохова́ ка́мера; К. пропускная — пропускна́ ка́мера; К. холостая — сліпа́ ка́мера.

*Камнемет — каменоме́т, -та.

*Камуфлет — камуфле́т, -та.

*Камуфлированный — камуфльо́ваний.

*Камуфляж — камуфля́ж, -жу.

*Камуфляжный — камуфля́жевий.

*Камыш (тростник) — очере́т, -ту.

*Канава — кана́ва, -ви; К. с валиком — кана́ва із валко́м; К. осушительная — висушна́ кана́ва.

*Канавка — рівчачо́к, -чка́; К. кольцевая — рівчачо́к кільце́вий.

*Канал — кана́л, -лу; К. передаточный — кана́л переда́тний; К. сквозной — кана́л на́скрізний; К. ствола — кана́л ці́вки; К. центральный — кана́л осередко́вий.

*Канализация — каналіза́ція, -ції.

*Канат — кодо́ла, -ли, мо́ту́з, -за; К. коновязный — кодо́ла конов'язна.

*Канатный — коді́льний, моту́зяний.

*Канифоль — кальофо́нія.

*Канонада — канона́да, -ди.

*Канонерская лодка — каноне́рський чо́вен.

*Кант — кант, -та; К. шаровар — кант штані́в (шарова́р).

Канцелярия — канцеля́рія, -ії; строевая К. — муштро́ва канцеля́рія; хозяйственная К. — канцеля́рія господа́рчої части́ни.

Канцелярский — канцеля́рський; К. принадлежности — канцеля́рське прила́ддя.

*Каолин — каолі́н, -ну.

*Капельно-жидкий — крапли́сто-течи́й.

*Капельмейстер — капельма́йстер, -стра.

*Капитуляция — капітуля́ція, -ції.

*Капюшон — ка́птур, -ра.

*Капкан — капка́н, -на.

*Капонир — капоні́р, -ра.

*Капор (*для лошади*) — кі́па, -пи.

*Капот (*авт.*) — покриве́ць, -вця́.

*Капсюль — капсу́ля, -лі; К. воспламенитель — капсу́ля зав'гнювач; К. детонатор — капсу́ля детона́тор; К. микрофонный — мікрофо́нна капсу́ля; К. патрона — капсу́ля набо́ю.

*Капсюльный — капсу́льчий; К. втулка (втулочка) — капсу́льний уту́лок.

*Каптенармус — каптена́рмус; комі́рний, -ного; К. вещевой — речови́й каптена́рмус, комі́рний; К. оружейный — збройо́вий каптена́рмус, комі́рний; К. продовольственный — харчови́й каптена́рмус, комі́рний

*Карабин — карабі́н, -на.

Карандаш — оліве́ць, -вця́; К. химический — хемі́чний оліве́ць; К. цветной — кольоро́вий оліве́ць.

*Карантин — каранти́н, -ну.

*Карантинизация — карантинува́ння.

*Карантинный — каранти́нний; К. расположение — каранти́нне розташува́ння.

Карательный — ка́рний.

***Караул** — сторо́жа, -жі; **К.** внутренний — вну́трішня сторо́жа; **К.** гарнизонный — залого́ва сторо́жа; **К.** главный — головна́ сторо́жа; **К.** задний — за́дня сторо́жа; „**К.** направо" — „Сторо́жа право́руч"; **К.** отдельный — окре́ма сторо́жа; **К.** передний — пере́дня сторо́жа; **К.** полевой — польова́ сторо́жа; **К.** сборный — збі́рна сторо́жа; **К-ла** состав — склад сторо́жі; **К-лов** поверка — пере́вірка сторо́ж; **К-лов** развод — ро́звід сторо́ж; **К-лов** смена — змі́на сторо́ж; вступить в **К.** — става́ти на сторо́жу.

***Караульный** — сторо́жовий; **К.** дозор — сторо́жовий дозі́р; **К.** наряд — наря́д у сторо́жу; **К.** начальник — нача́льник сторо́жі; „**К.** начальник на середину" — „Нача́льник сторо́жі на сере́дину"; „**К-ные** начальники на свои места" — „Нача́льники сторо́ж на свої́ місця́"; **К-е** патроны — набо́ї для сторо́жі; **К-ное** помещение — примі́щення сторо́жі; **К.** пост — сторо́жова сті́йка; **К.** принадлежность — майно́ сторо́жі; **К.** служба — сторо́жова слу́жба; **К.** часть — сторо́жова части́на.

***Карболовая кислота** — карбо́лова кислота́, -ти́.

***Каре** — каре́.

***Каркас** — снасть, -сти; Каркас „паучек" — снасть „павучо́к"; **К.** переплет — снасть-ра́ма.

***Карман** (*в седле*) — кеше́ня.

***Карниз** — кару́вка.

***Карта** — ма́па, -пи; **К.** австрийская — австрі́йська ма́па; **К.** военная — військо́ва ма́па; **К.** военно-топографическая — військо́во-топографі́чна ма́па; **К.** германская — німе́цька ма́па; **К.** городская — міська́ ма́па; **К.** межевая — межова́ ма́па; **К.** поднятая — позна́чена ма́па; **К.** стратегическая — стратегі́чна ма́па; **К.** полуверстка — ма́па півверсті́вка; **К.** верстовка — ма́па версті́вка; **К.** двухверстка — ма́па двоверсті́вка; **К.** трехверстка — ма́па триверсті́вка; **К.** десятиверстка — мапа десятиверсті́вка; **К.** двадцатипятиверстка — мапа двадцятип'ятиверсті́вка; **К.** сорокаверстка — ма́па сороковерсті́вка; **К.** стоверстка — мапа стоверсті́вка; исправление **К-т** — ви́правлення мап; копирование **К-т** — копіюва́ння мап; пополнение **К-т** — допо́внення мап; стык **К-т** — стик мап; увеличение **К-т** — збі́льшення мап; черчение **К-т** — рисува́ння мап.

***Картечь** — карте́ча, -чі.

***Картинный** — карти́нний; **К.** площадь — карти́нна пло́ща.

***Картографический** — мапографі́чний; **К.** отдел — мапографі́чний ві́дділ.

***Картон** — текту́ра, -ри; **К.** азбестовый — азбе́стова текту́ра.

***Картонный** — текту́рний; **К.** кружок — текту́рний кружо́к; **К.** перегородка — текту́рна пере́ділка; **К.** пыж — текту́рний кли́нтух.

***Карточка** — ка́ртка, -ки.

***Картуз** — карту́ш, -ши.

***Карьер** — кар'є́р, -ру; (*железнодорожный*) — ко́пня.

Касаться, коснуться — торка́тися, торкну́тися, дотика́тися, дідкну́тися.

***Каска** — шиша́к, -ка́.

Касса — ка́са, -си.

Кастрировать — викладáти, валаши́ти.

Каталог — катало́г, -гу.

***Катать, катить** — кача́ти, коти́ти.

Категория — катего́рія, -рії.

***Катер** — ка́терка, -ки.

***Каток, катки** (*пулемета*) — колі́шня́, -ні.

***Катушка** — шпу́ля, -лі, шпу́лька, -ки; **К.** индукционная — індукці́йна шпу́лька; **К.** провода — шпу́ля дро́ту.

***Каучуковый** — кавчуко́вий; **К.** буфера — кавчуко́ві відпру́жники; **К.** буферные нажимы — кавчуко́ві відпружнико́ві нати́скувачі.

***Качание** — хита́ння; го́йдання.

***Качать, -ся** — хита́ти, -ся; гойда́тися; (*насосом*) — смоку́вати.

***Качественный** — я́кісний.

***Качество** — я́кість; **К.** нравственное — мора́льна я́кість; **К.** умственное — розумо́ва я́кість; **К.** физическое — фізи́чна я́кість.

***Качка** — хитави́ця, -ці.

***Каюта** — каю́та, -ти.

***Квадрант** — квадра́нт, -та.

***Квадратный** — квадрато́вий.

***Квадратура** — квадрату́ра, -ри.

Квалификация — кваліфіка́ція, -ції.

Квартал — кварта́л, -лу.

***Квартира** — кварти́ра, -ри; **К.** обывательская — обива́тельська кварти́ра; **К.** частная — прива́тна кварти́ра.

***Квартирмейстер** — квартирма́йстер, -стра.

***Квартирное довольствие** — постача́ння кварти́рне.

***Квартирное расположение** — розташува́ння у кварти́рах.

***Квартиро-бивак** — кварти́ро-біва́к.

***Квартирование** — квартирува́ння, розташува́ння.

***Квартировать** — квартирува́ти.

***Квартирьер** — кварти́р'єр, -ра.

***Квасцы** — галу́н, -ну́.

Кверху — (*как*) догори́, (*куда*) уго́ру.

***Квитанция** — квита́нція, -ції.

***Кеньги** — ки́нді.

***Кернение** — керні́ння.

***Кернер** — керно́, -на́.

***Керосин** — гас, -су.

***Кидание** — ки́дання.

***Кидать, кинуть** — ки́дати, ки́нути.

***Кидка сена** — обере́мок сі́на.

***Километр** — кіломе́тер, -тра.

***Киль** — кіль, -лю.

***Кильватерная колонна** — кільва́терна коло́на.

***Кинжал** — кинджа́л, -ла.

***Кинжальный** — кинджа́льний; **К.** окоп — кинджа́льний ша́нець.

Киноварь—цинобра, -ри; **К.** зеленая — зелена цинобра.
*__Кипрегель__ — кіпрегель, -ля.
*__Кипятильник__ — окріпник, -ка.
*__Кипяток__ — окріп (окропу).
*__Кирка__ — дзьобак, -ка.
*__Кирко-мотыга__ — мотико-дзьобак; **К.-м.** легкая — легкий мотико-дзьобак; **К.-м. малая** — малий мотико-дзьобак.
*__Кирпич__ — цегла, -ли.
*__Кирпичный завод__ — цегельня, -ні.
*__Кислород__ — кисень, -сню.
*__Кислота__ — кислота, -ти; **К.** азотная—азотова кислота; **К.** серная — сірчана кислота; **К.** соляная — соляна кислота.
*__Кисть__ — (*худож.*) пензель, -зля; (*из мочала*)—квач, -ча; (*из щетины*) — щітяк, -ка; (*руки*)—кітиця; (*знамени*)—кітиця, -ці.
*__Кишка__—(*пожар.*) руків, -ва.
Кладбище — кладовище, -ща; **К.** православное — православне кладовище; **К.** иноверческое — чужовірне кладовище.
*__Кладовая__ — комора, -ри; **К.** записка — касова записка.
*__Кладчик__ — кладільник, -ка
*__Клапан__ — хлипак, -ка; **К.** всасывающий — всисний хлипак; **К.** нагнетательный—нагнітний хлипак; **К.** разговорный—розмовний хлипак.
Класс — класа, -си.
Классовый—класовий; **К.** враг — класовий ворог.
*__Классификация__ — класифікація, -ції.
*__Клевок__ — клювок, -вка.
Клеенка — церата, -ти.
*__Клей__ — клей, -ю; **К.** малярный — клей малярський; **К.** мездровый—клей міздровий; **К.** столярный — карук, -ку.
*__Клеймение__ — таврування.
*__Клеймо__ — тавро, -ра.
*__Клейстер__ — кляйстер, -тру.
*__Клепка__—нютування;(*в бочке*) — клепка.
*__Клетка__ — клітка, -ки.
Клетчатка — целюльоза, -зи.
*__Клещи__ — кліщі, -щів.
*__Клин__ — клин, -ну; **К.** стопорный — стопорний клин.
*__Клинить__ — заклинювати.
*__Клинок__(*шашки*)—залізко,-ка.
Кличка — прізвисько, -ка; по кличке — на прізвисько.
Клуб — клуб, -ба.
*__Ключ__ (*водян.*)—джерело, -ла; (*гаечный*)—ключ, -ча; **К.** гаечный — ключ мутровий; **К.** простой—звичайний ключ; **К.** разводной — розвідний ключ; **К.** раздвижной (французский) — розсувний ключ; **К.** регулятора — ключ регулятора; **К.** рожковый — ріжкатий ключ; **К.** стратегический — стратегічний ключ.
*__Книга__ — книжка, -ки; книга, -ги; **К.** арестованных — книга заарештованих; **К.** дежурных — книга вартових; **К.** для медицинского осмотра — книга для медичного огляду; **К.** для чтения — книжка для читання; **К.** жалоб — книга на скарги; **К.** заболевших— книга хворих; **К.** разносная — розносна книжка; **К.** шнуровая — шнурована книга.
*__Книжка__ — книжка, -ки; красноармейская **К.** — червоноармійська книжка; **К.** полевая — польова книжка.
*__Книжная передвижка__ — пересувна бібліотека, -ки.
Книзу — донизу, вниз.
*__Кнопка__ — ґудзик, -ка; **К.** вызывная — викличний ґудзик.
*__Кнопочный коммутатор__ — ґудзиковий комутатор.
Кнут — батіг, -тога.
Ко — до; „Ко мне"—„До мене".
*__Кобур__ — кобура, -ри.
*__Ковать__ — (*о лошади*) підковувати; (*железо*) — кувати.
*__Ковер (коврик) маскировочный__ — килим маскувальний.
*__Ковка__—кування; (*лошади*) — підковування.
*__Ковочная ведомость__ — відомість підковування.
*__Ковш__ — ківш, ковша.
*__Когти__(*для лазания*)—кігті, -тів.
*__Код__ — код, -ду.
*__Кожа__ — (*сырая*) шкіра, -ри; (*выделанная*)—ремінь, -меню; **К.** подошвенная — підошовний ремінь.
*__Кожаный__ — шкіряний, ремінний; **К.** башмак — черевик шкіряний; **К.** петля—ремінна петля; **К.** подушка — шкіряна подушка.
*__Кожух__ — кожух, -ха.
*__Козел__ (*гимнаст.*) — кобилка, -ки.
*__Козловый (устой)__ — кобиличний (стоян).
*__Козлостав__ — кобиличник, -ка.
*__Козлы__ — (*инж.*) кобилиця; (*винтовок*)—козла; (*для распилки дров*) — козли, -зел.
*__Козырек__ — дашок, -шка.
*__Койка__ — ліжко, -ка.
*__Кокор__ — кокер, -ра.
*__Кол__ — кіл (кола), кілок; **К.** анкерный — анкерний кілок; **К.** коновязный — конов'язний кілок; **К.** цепной — кілок ланцюга.
*__Колебание__ — коливання; (*маятника*) — гойдання; (*стойки*)—хитання; (*о человеке*) — вагання.
*__Колебательное движение__ — коливальний рух.
*__Колено__ — коліно, -на; **К.** всасывающее — вснсне коліно.
*__Колено__ (*поворот окопа*) — коліно, -на.
*__Коленчатый__ — колінчастий; **К.** выступ — колінчастий виступ; **К.** прорезь — колінчастий проріз; **К.** рычаг — колінчастий важіль.
*__Колесико__ — колісце, -ця.
*__Колесница__ — колісниця, -ці.
*__Колесный__ — колісний; **К.** втулка—колісний утулок; **К.** лафет — колісний лафет; **К.** ход — колісний хід.
*__Колесо__ — колесо, -са.
*__Колея__ — колія, -лії.
*__Колики__ — колька, -ки.
*__Количественный__—кількісний.

***Количество**—кількість, -кости.
Коллектив — колектив, -ву.
Коллективно — колективно.
***Коллиматор** — колі́матор, -ра.
***Коллодийный пироксилин** — колодійний піроксилін, -ну.
***Коловорот** — коловорі́т, -рота.
***Колодезь, колодец** — колодязь, -зя, криниця, -ці; **К.** водосборный—водозбірня; **К.** минный — підкі́нний колодязь; **К.** Нортоновский — Нортонівський колодязь; **К.** открытый — відкритий колодязь; **К.** сборный — збірний колодязь; **К.** трубчатый — трубовий колодязь.
***Колодка**—колодка,-ки, (*обув.*) копил, -ла; **К.** выбрасывателя — колодка викидача; **К.** прицельная— колодка мірникова.
***Колокол**—дзвін (дзвону), дзвінок, -нка.
***Коломазь** — коломазь, -зи.
***Колонка** — колонка; **К.** бронзовая — спижова колонка.
***Колонна** — колона, -ни; **К.** по одному — колона одинцем; **К.** по два — колона двійками; **К.** по три — колона трійками; **К.** по четыре — колона чвірками; **К.** по шесть — колона шістками; **К.** взводная — чотова колона; **К.** походная — похідна колона; **К.** резервная — резервова колона; **К.** ротная — сотенна колона.
Колотушка — довбешка.
***Колпак** — ковпак, -ка; **К.** воздушный — повітряний ковпак; **К.** поварской — кухарський ковпак; **К.** ручки — ковпак ручки; **К.** с подножкой на ось — ковпак із ступінкою на вісь.
***Колпачек**—ковпачок, -чка; **К.** латунный — мосяжний ковпачок.
***Колышек** — кілочок, -чка.
***Кольцевой** — кільцевий; **К.** бороздка — кільцевий рівчачок; **К.** выем — кільцева виїмка; **К.** выступ — кільцевий виступ; **К.** желоб — кільцевий жолоб; **К.** канавка — кільцевий рівчачок; **К.** паз — кільцева ґара; **К.** позиция — кільцева позиція; **К.** поясок — кільцевий поясок; **К.** проволока — кільцевий дріт; **К.** трубочный состав—кільцева запальникова влука; **К.** упор— кільцева упора.
***Кольцеобразный** — кільцюватий.
***Кольцо** — кільце, -льця; **К.** бумазейное — барханове кільце; **К.** веревочное—мотузяне кільце; **К.** для шариков — кільце для кульок; **К.** желобчатое — жолобчасте кільце; **К.** зажимное — затискне кільце; **К.** закрепляющее— закріпне кільце; **К.** латунное — мосяжне кільце; **К.** ложевое—ложове кільце; **К.** обтюрирующее— обтураційне кільце; **К.** переднее — переднє кільце; **К.** перекрывающее — перекривне кільце; **К.** предохранителя — кільце запобіжника; **К.** прицельное — кільце мірникове; **К.** разводное — розвідне кільце; **К.** разрезное — розрізне кільце; **К.** раз'емное — роз'ємне кільце; **К.** регулирующее — регуляційне кільце; **К.** скрепляющее — скріпне кільце; **К.** соединительное—злучне кільце; **К.** стяжное — стяжне кільце; **К.** тесемочное —стрічкове кільце; **К.** установочное—установне кільце; **К.** цапфенное — цапфене кільце; полукольцо — півкільце.
***Кольчуга**—кільчастий панцер.
***Кольчужный способ плетения** — кільчасте плетіння.
Колючий — колючий; **К.** проволока — колючий дріт.
***Колющее оружие** — колольна зброя.
***Ком** — грудка, -ки, груда, -ди; **К.** земли — грудка землі.
***Команда** — команда, -ди; **К.** исполнительная — виконавча команда; **К.** музыкантская—музицька команда; **К.** пожарная — пожежна команда; **К.** сборная — збірна команда; **К.** слухачей — команда підслухувачів; **К.** штабная — команда штабова.
***Командир** — командир, -ра, старшина, -ни; **К.** арт. дивизиона —командир гарматного дивізіону; **К.** батальона — командир батальйону; **К.** батареи — командир батереї; **К.** взвода—командир чоти; Командир дивизии — командир дивізії; **К.** звена — командир ланки; **К.** корпуса — командир корпусу; **К.** обоза — командир валки; **К.** отделения — командир рою; **К.** отдельной части — командир окремої частини; **К.** парка—командир парку; **К.** полка — командир полку; **К.** роты — командир сотні; **К.** эскадрона—командир кінної сотні; **К.** единоначальник — командир єдиноначальник; **К.** Раб.-Кр. Красной армии — старшина Роб.-Сел. Червоної армії.
***Командировать** — відряджати.
***Командировка**—відрядження.
***Командный** — командний; **К.** пункт — командний пункт; **К.** состав—командний склад; **К.** состав младший, средний, старший, высший — Командний склад молодший, середній, старший, вищий; **К.** фехтование — фехтування командами.
***Командование**—командування; **К.** высот — командування висот; **К.** точек — командування точок; **К.** части—командування частини.
***Командовать** — командувати.
***Командующий** — що командує; **К.** войсками — командувач військом.
***Комбинированный** — комбінований; **К.** вечер — комбінована вечірка; **К.** гусенично-колесный ход — комбінований плазуново-колісний хід; **К.** огонь — комбінований вогонь; **К.** порядок — комбінований порядок.
***Комбинировать** —комбінувати.
***Комель (комли)** — окоренок, -нка.
***Комендант** — комендант, -та; **К.** города — комендант міста; **К.** лагеря — комендант табору.

***Комендантский** — комендантський; **К.** управление — комендантська управа.
***Комиссар** — комісар, -ра; военный К. — військовий комісар; К. дивизии — комісар дивізії; К. корпуса — комісар корпусу; народный К. по военным и морским делам — народній комісар військових та морських справ; К. отдельной бригады — комісар окремої бригади; К. полка — комісар полку; К. части — комісар частини.
Комиссариат военный — військовий комісаріят, -ту.
Комиссарский состав — комісарський склад.
Комиссия — комісія, -сії.
Комитет — комітет, -ту; К. партии — комітет партії; К. судей — комітет суддів.
***Комкать, скомкать** — м'яти, зім'яти.
Коммунизм — комунізм, -му.
***Коммуникационная линия** — комунікаційна лінія.
Коммунист — комуніст, -та.
***Коммутатор** — комутатор, -ра; К. кнопочный — ґудзиковий комутатор; К. пирамидальный — пірамідальний комутатор; К. рычажный — важільний комутатор; К. центральный — центральний комутатор; К. штепсельный — притичковий комутатор.
Комната — кімната, -ти.
Компактный — компактний.
***Компас** — компас, -са.
***Комплект** — комплект, -ту; К. боевой — бойний комплект.
***Комплектование** — комплектування.
***Компрессор** — компресор, -ра.
Комсостав — комсклад, -ду.
Ком'ячейка — комосередок, -дку.
Конвекционные токи — конвекційні струми.
Конвекция — конвекція.
***Конвоировать** — конвоювати.
***Конвой** — конвой, -вою.
***Конвойный** — конвойний; К. наряд — конвойний наряд; К. самолет — конвойний літак.
***Конденсатор** — конденсатор, -ра; К. линейный — конденсатор лінійний.
***Кондиция** — кондиція, -ції.
***Кондуктор** — кондуктор, -ра.
***Кондукторский** — кондукторський; К. бригада — кондукторська бригада.
***Конек** (*стропил*) — гребінь, -беня.
***Конец** — кінець, -нця; К. завинтованный — заґвинтований кінець; конец (*веревка*) — мотузка.
***Конечный, концевой** — кінцевий; К. скорость — кінцева швидкість.
***Конечный телефонный аппарат** — кінцевий телефонний апарат.
***Конический** — конічний; К. гайка — конічна мутра; К. движение пули — конічний рух кулі; К. скат — конічний покіт; К. шестерня — конічна шестерня.

***Конница** — кіннота, -ти.
***Конно-артиллерийский дивизион** — кінно-гарматний дивізіон.
***Конно-прожекторный** — кінно-прожекторний.
***Конный** — кінний; К. армия — кінна армія; К. артиллерия — кінна артилерія; К. тяга — кінне тягло.
***Коновод** — коновід, -вода.
***Коновязь** — коновʼязь, -зя.
***Коновязный кол** — коновʼязний кілок.
***Конопатить** — конопатити.
***Конский** — кінський; К. ремонт — кінський ремонт; К. состав — кінский склад.
***Конструкция** — конструкція, -ції.
***Консультационное бюро** — консультаційне бюро.
***Контакт** — дотик, -ку; дотичка, -ки; К. земной — земний дотик.
***Контактный стержень** — дотичковий прут.
Контора почтовая — поштова контора.
***Контр-апроши** — контр-апроші.
Контр-атака — контр-атака.
***Контр-буфер** — контр-відпружник.
***Контр-разведка** — контр-розвідка.
***К о н т р - революционный** — контр-революційний.
***Контр-революция** — контр-революція, -ції.
***Контр-рельс** — прирейка, -ки.
***Контр-удар** — контр-удар, -ру.
***Контр-форс** — (*в орудии*) відпірник, -ка.
***Контр-эскарп** — контр-ескарп.
***Контраст** — контраст, -ту.
***Контрольный** — контрольний; К. окно — контрольне вікно; К. пленный — контрольний полонений; К. столб — контрольний стовп; К. точки — контрольні точки; К. черточка — контрольна риска.
***Контры** — контри, -рів.
***Контузить** — контузити.
***Контузия** — контузія, -зії.
***Контур** — обрис, -су.
***Контурный** — обрисовий; К. знак — обрисовий знак.
***Конус** — конус, -су.
Конфликт — конфлікт, -ту.
***Концевое окно** — кінцеве вікно.
***Концентрация** — концентрація, -ції.
***Концентрический** — концентричний.
Кончать, кончить — кінчати, скінчити.
***Конь** — кінь (коня); К. боевой — муштровий кінь; К. с ручками — кінь із ручками
***Конюх** — стайняр, -ра.
***Конюшня** — стайня, -ні.
***Координировать** — координувати.
***Копать, -ся** — копати, -ся, рити, -ся.
***Копер** — капар, -ра.
***Копировальная бумага** — копіювальний папір.

*Копировать — копіювати.
*Копия — копія, -пії.
*Копыто — копит(о), -та.
*Копье — ратище, -ща.
*Кора — кора, -ри.
*Корабельный — корабельний; К. узел — морський вузол.
*Корабль линейный — лінійний корабель, -бля.
*Корда — линва, -ви.
*Кордон — кордон, -ну.
*Коренной — основний, ґрунтовний; (*лошадь*) — голобельний, дишельний; К. унос — дишельна пара коней.
*Корень (*в арт. запряжке*) — дишельна пара.
*Корзина, к-на — кошик, -ка; К.-на панорамы—гніздо панорами.
*Коричневый — брунатний.
Корм подножный —паша, -ші.
*Корма — корма, -мів.
*Кормовой—харчовий; К. деньги — харчові гроші.
*Корневой — кореневий; К. часть — коренева частина; К. шайба — коренева шайба.
*Короб — короб, -ба.
*Коробка — коробка, -ки; К. воспламенительная—запальна коробка; К. дымовая — димниця; К. жестяная — бляшана коробка, бляшанка; К. магазинная — магазинова коробка; К. патронная—набійна коробка; К. прицела — коробка мірникова; К. ружейная —рушнична коробка; К. ствольная — цівкова коробка; К. ударной трубки — коробка ударного запальника; К. шестерни — коробка шестерні.
*Коробчатый — коробчастий; К. связь — коробчастий пов'яз.
*Коромысло — коромисло, -ла.
*Короткий — короткий.
*Корпус — корпус, -са; К. гранаты — корпус гранати; К. железный — корпус залізний; К. кавалерийский — кінний корпус; К. мины —корпус міни; К. стрелковый — стрілецький корпус; К. (*тело*) — корпус, -са; К. трубки — корпус дистанційного запальника
*Коррентирование — коректування.
*Корректировать — коректувати; К. стрельбу — коректувати стріляння.
*Корректура — коректура, -ри.
Корреспондент — кореспондент, -та.
*Корридор — коридор, -ру.
Корточки — почіпки; на К. садиться — сідати на почіпках.
*Корчевание — корчування.
*Корыто — корито, -та; К. водопойное — напувальне корито.
*Косогор — косогір, -гору.
*Косой— скісний; К. прорезь— скісний проріз.
*Косоприцельный огонь — навскісний вогонь.
*Костер — багаття.
*Костыль — милиця, -ці; К. рельсовый — бретналь, -ля.
*Кость жженная—палена кістка.

*Косяк — (*в колесе*) дзвоняк, -ка; (*оконный*) — лутка, -ки.
*Котел — казан, -на; состоять на К. — користуватися з варева.
*Котелок — казанок, -нка.
*Котловина — улоговина, -ни.
*Коуш — оківка, -ки.
*Кочка — грудка, -ки, груда, -ди.
*Кочковатый — грудкуватий.
*Кошель—(*для сена*)сітка,-ки.
*Кошка — кітвиця, -ці, кішка, -ки.
*Крага — крага, -ги.
*Край (*конец*) —край (краю), кінець, -нця.
*Крайний— крайній, граничний; заднее К. положение — заднє граничне положення.
*Кран — кран, -ну.
*Крановый — крановий.
*Красить — фарбувати, барвити.
*Краска — фарба, -би, барва, -ви; К. грунтовая—ґрунтова фарба.
*Краскомет — фарбомет, -та.
*Красная Армия — Червона Армія.
Красноармеец — червоноармієць, -ця; К почетный — почесний червоноармієць.
Красноармейский — червоноармійський; К. книжка—червоноармійська книжка.
*Красный — червоний.
Красный (Ленинский) уголок— Червоний (Ленінський) куток.
*Кратний, -ко— короткий, -ко; К. опись лошадям — короткий реєстр коней.
*Кратковременный — короткочасний; К. отпуск — короткочасна відпустка.
*Крахмал — крохмаль, -лю.
*Крейсер — крейсер, -ра.
*Крейсировать — крейсувати.
*Кремальер — кремальєра, -ри.
*Крен — нахил, -лу, крен, -ну.
*Кренить — нахиляти, хилити.
*Крепительный болт — закріпний прогонич.
*Крепостной — фортечний; К. артиллерия — фортечна артилерія; К. минная часть — фортечна мінна частина; К. постройка — фортечна будівля; К. форт — фортечний форт.
*Крепость— фортеця, -ці; міць, моци; К. склад — фортеця склад, -ду.
*Кресло — крісло, -ла.
Крест, крестик — хрест, -та.
*Крестовидная вязка — навхресне в'язання.
*Крестовина — перехрестя, -тя.
*Кривая (*линия*) — крива; К. высот прицелов — крива висот мірників; К. давления газов — крива тиску газів; К. колебания ствола — крива хитання цівки.
*Кривизна — кривина, -ни.
*Криволинейный — криволінійний.
*Кристаллический — кристалічний.
Критика — критика, -ки.
Кровать — ліжко, -ка.

*Кроки** — крокі.

***Крокировка местности** — крокування місцевости.

***Кронверк** — кронверк, -ка.

***Кронциркуль** — кронциркель.

***Кронштейн** — кремпіль, -пеля; **К.** оттяжка — відтяжний кремпіль; **К.** прицела — кремпіль мірниковий; **К.** трубки ударника — кремпіль трубки ударника.

***Круг** — коло, -ла; **К.** спасательный — ратункове коло.

***Круглогубцы** — круглогубці, -ців.

***Круглый** — круглий; **К.** отверстие — круглий отвір, кругла дірка.

***Круговой** — круговий, коловий; **К.** визирование — кругове зорення; **К.** желобок — коловий жолобок; **К.** закатка — коловий обтиск; **К.** защита — кругова заслона; **К.** захват — коловий зачіп; **К.** обзор — круговий огляд; **К.** отбив — колове відбивання; **К.** отвод — колове відведення; **К.** охранение — колова охорона; **К.** паз — колова ґара; **К.** размах — коловий розмах; **К.** толчок — коловий поштовх.

***Кругозор** — круговид, -ду.

*„**Кругом**“ — „обернись“.

***Кругообразный** — колуватий; **К.** вращение — кружальний рух.

***Кружить** — кружляти, вертіти.

***Кружный путь, кружным путем** — кружна дорога, кружною дорогою.

***Кружок** — кружок, -жка, гурток, -тка; **К.** картонный — тектуровий кружок; **К.** клубный — клубний гурток; **К.** свинцовый — олив'яний кружок; **К.** суконный — суконний кружок.

Круп (*лошади*) — зад, -ду.

Крупа — крупи, -пів.

***Крупный** — великий; **К.** масштаб — велике мірило; **К.** мушка — велика мушка.

***Крутизна, крутость** — крутість, -тости, круча, -чі; **К.** нарезов — крутість нарізів; **К.** передняя — передня крутість; **К.** постоянная — постійна крутість; **К.** прогрессивная — ростуча крутість; **К** рва — крутість рову; **К.** тыльная — задня крутість.

***Крутой, круто** — крутий, круто, стрімкий; **К.** откос — крута спохо́вина; **К.** берег — стрімкий беріг; **К.** траектория — стрімка траєкторія.

***Круча** — круча, -чі.

***Крушение** — розбиття, катастрофа, -фи.

***Крыло, -ья** — крило, -ла, (*мн.*) крила; **К.** большое — велике крило; **К.** железное — залізне крило.

***Крылышки** — крильця.

***Крытый** — критий; **К.** вагон — критий вагон.

***Крыша** — дах, -ху.

***Крышеобразный** — дахуватий.

***Крышка** — покришка, -ки; **К.** боковая — бокова покришка; **К.** короба — покришка короба; **К.** магазинной коробки — покришка

магазинової коробки; **К.** откидная — відкидна покришка.

***Крюк** — гак, -ка; **К.** вальковый — орчиковий гак; **К.** панорамы — гак панорами; **К.** уносный — гак штельваґи; **К.** шворневой — шворіневий гак

***Крючок** — гачок, -чка; **К.** вальковый — орчиковий гачок; **К.** спусковый — кощок, -ка.

***Ксилол** — ксилол, -лу.

***Кряж** — кряж, -жа; горный **К.** — гірське пасмо.

***Кубатура** — кубатура, -ри.

***Кувыркание пули** — перевертання кулі.

***Кузнец** — коваль, -ля; **К.** строевой — муштровий коваль.

***Кузнечный** — ковальський; **К.** инструмент — ковальський струмент.

***Кузница** — кузня.

***Кузов** — ящик, -ка.

***Кулак** — кулак, -ка; **К.** зажимный — затисковий кулак; **К.** упорный — упірний кулак.

***Кулачек** — кулачок, -чка; **К.** с проволочной пружиной — кулачок із дротяною пружиною.

***Кулисы** — куліси; (*театр.*) — лаштунки.

***Культсмычка** — культ'єднання.

Купанье — купання.

***Купол** — баня, -ні.

***Курган** — могила, -ли.

Курить — курити, палити.

***Курок** — курок, -рка; **К.** болтается — курок хитається; **К.** взведение — зведення курка; **К.** не взводится — курок не зводиться; **К.** с пуговкой — курок із головкою; „Курок“ — „Курок“.

***Курс полета** — напрям льоту.

***Курсант** — юнак, -ка, курсант, -та.

Куст — кущ, -ща.

***Кустарник** — чагарник, -ку.

***Кухня** — кухня, -ні; **К.** походная — похідна кухня.

Куча — купа, -пи.

***Кучность** — густість, -тости; **К.** боя — густість бою; **К.** попадания — густість влучання; **К.** стрельбы — густість стріляння.

Кушанье — страва, -ви.

***Кювет** — канава, -ви, кювета, -ти.

***Кюрвиметр** — курвіметер, -тра.

Л

***Лаборатория** — лабораторія, -рії.

***Лава** — лава, -ви.

***Лавка** (*седла*) — лавка, -ки; **Л.** березовая — лавка березова.

***Лагерный** — таборовий; **Л.** палатка — таборовий намет; **Л.** расположение — табор, таборове розташування; **Л.** сбор — таборові збори; **Л.** служба — таборова служба; **Л.** участок части — таборова дільниця частини.

***Лагерь** — табор, -ру; **Л.** по-

движной — рухомий табор; Л. стационарный — стаціонарний табор.
Ладонь — долоня, -ні.
*Ладыга, ладыжка — щиколоток, -тка.
Лазание — лазіння.
*Лазарет — шпиталь; Л. ветеринарный — ветеринарний шпиталь; Л. этапный — етапний шпиталь.
*Лазаретный — шпитальний; Л. линейка — шпитальна лінійка.
*Лазурь берлинская — блакит, -ту берлінський.
*Лазутчик — пластун, -на.
*Лакировать — лакувати.
*Лакмус лакмус, -су.
*Лампа — лямпа, -пи; Л. висячая — висна лямпа; Л. паяльная — лютувальна лямпа; Л. светосигнальная — гаслова лямпа; Л. столовая — столова лямпа.
*Ламповый — лямповий; Л. радиостанция — лямпова радіостанція; Л. стекло — лямпове скло.
*Ламповщик — лямпар, -ря.
*Лапа — лапа, -пи; шворневая Л. — лапа шворі ева.
*Лапка — лапка, -ки; Л. предохранителя — лапка запобіжника.
*Лапчатый — лапастий.
*Латунный — мосяжний; Л. гильза — мосяжна гільза; Л. колпачек — мосяжний ковпачок; Л. кольцо — мосяжне кільце; Л. кружок — мосяжний кружок.
*Латунь — мосяж, -жу.
*Лафет — лафет, -та.
*Лафетный — лафетовий.
*Лебедка — катеринка, -ки.
*Левый — лівий; Л. концевая часть — ліва кінцева частина; Л. фланг — лівий фланк; „Левее 0-00" — „Лівіш 0-00"; влево — вліво; налево — ліворуч.
*Легенда — пояснення.
*Легкий — легкий; Л. атлетика — легка атлетика; Л блиндаж — легкий бліндаж; Л. кирко-мотыга — легкий мотико-дзьобак; Л. пулемет — легкий кулемет; Л. телефонный провод — легкий телефонний провід; Л. топор — легка сокира.
*Легковой автомобиль — пасажирний автомобіль.
*Легковоспламеняющийся — займистий; Л. вещество — займиста речовина.
*Легкоплавкий — легкотопний.
*Легкопулеметное отделение — легкокулеметний рій.
*Легкость — легкість, -кости; Л. на ходу — ходова легкість.
*Лед — лід, льоду; (*плавуч.*) крига, -ги.
*Ледорез — накрижник, -ка.
*Ледоход — кригоплав, -ву.
*Лежа — навлежачки.
Лежание — лежання.
*Лежень — лежень, лежня.
*Лезвие — лезо, -за.
*Лекало — модло, -ла.
Лекарский — лікарський; Л. помощник — лікарський помічник.
Лекарство — ліки.
Ленивый — лінивий.
Ленинский уголок (красный) — Ленінський куток (червоний).
*Ленпалатка — леннамет, -ту.
*Лента — стрічка; Л. изолировочная — ізоляційна стрічка; пороховая Л. — порохова стрічка; пулеметная Л. — кулеметна стрічка.
*Лентопротяжный механизм — механізм стрічкотяжний.
*Ленточка — стрічечка, -ки.
*Ленточный — стрічковий; Л. порох — стрічковий порох.
Ленуголок — ленкуток, -тка.
*Ленчик — орчак, -ка.
*Лепешка пороховая — пороховий коржик, -жика.
*Лес — ліс, -су; Л. вырубленный — віруб, -бу; зруб, -бу; Л. горелый — згар, згари; Л. лиственный — листяний ліс; Л. хвойный — глидевий ліс.
*Лесистый — лісистий; Л. местность — лісиста місцевість.
*Лесник — лісник, -ка; дом Л. — лісників дім.
*Лесной — лісовий.
*Лестница — сходи; драбина; Л. приставная — драбина; Л. наклонная — похила драбина; Л. отвесная — сторчова драбина.
*Летательный — літний; Л. аппарат — літний апарат.
*Летний — літній; Л. откидной сошник — літній відкидний леміш.
*Лётный состав — літний склад.
*Летучий — летучий; Л. мосток — летучий місток; Л. почта — летуча пошта; Л. раз'езд — летучий роз'їзд; Л. сапа — летуча сапа.
*Летучка — летучка, -ки.
*Летчик — літун, -на; Л. наблюдатель — літун-стежач.
*Лечебный — лікарський; Л. заведение — лікарня; Л. пункт — лікарський пункт.
Лечение — лікування.
Ликвидация — ліквідація, -ції.
Ликвидировать - ліквідувати.
*Лимб — лімб, -бу.
*Линейка — лінійка, -ки; Л. боковая (*в лагере*) — бокова лінійка; Л. задняя (*в лагере*) — задня лінійка; Л. коленчатая — колінкувата лінійка; Л. лазаретная — шпитальна лінійка; Л. масштабная — мірильна лінійка; Л. передняя (*в лагере*) — передня лінійка; Л. средняя (*в лагере*) — середня лінійка; Л. стрелковая — стрілецька лінійка; Л. шарнирная — суставна лінійка.
*Линейный — лінійний; Л. зажим — лінійний затиск; Л. конденсатор — лінійний конденсатор; Л. корабль — лінійний корабель; Л. крейсер — лінійний крейсер; Л. масштаб — лінійне мірило; Л. мера — лінійна міра; Л. угол — лінійний кут; Л. часть — лінійна частина.
*Линза — лінза, -зи.
*Линия — лінія, -нії; Л. боевая — бойова лінія; Л. винтовая — ґвинтова лінія; Л. внутренняя — лінія середова; Л. водораздельная — вододільна лінія; Л.

водосоединительная — водозбіжна лінія; **Л.** выстрела — лінія пострілу; **Л.** горизонта — лінія обрію; **Л.** коммуникационная — комунікаційна лінія; **Л.** наружная — зовнішня лінія; **Л.** натуральная — натуральна лінія; **Л.** нижняя — нижня лінія; **Л.** огня — лінія вогню; **Л.** полета пули — лінія льоту кулі; **Л.** полуденная—лінія південна; **Л** прерывчатая — лінія перерівчаста; **Л.** прицеливания — лінія націльна; **Л.** профильная — лінія профілева; **Л.** прямая — проста лінія; **Л.** разграничительная — розмежувальна лінія; **Л.** сплошная — суцільна лінія; **Л.** сходящиеся — збіжні лінії; **Л.** средних точек попадания — лінія середніх точок влучання; **Л.** танков — лінія танків; **Л.** телефонная — телефонна лінія; **Л.** фронтальная — фронтальна лінія; **Л.** ходовая — ходова лінія; **Л.** цели — лінія цілі; провешивать **л**-ию — тичкувати лінію; извилина **линии** — вилина лінії; утолщение **линии** — погрубшення лінії.

***Линять**—(*о лошади*) линяти.

***Лирка правила**—лірка правила.

***Лист** — лист, -ту, (*бумаги*) аркуш, -ша; **Л.** нарядов — лист нарядів; **Л.** основания — аркуш основи; **Л.** подушки — аркуш подушки; **Л.** прививок — лист щеплення.

Листва — листя, -тя; **Л.** опавшая — опале листя.

***Лиственный** — листовий; **Л.** дерево — листяне дерево.

***Листовка** — метелик, -ка.

***Листовое железо** — аркушеве залізо.

***Лисья нора** — лисяча нора.

Литература — література, -ри.

Литографированный—літографований.

Лицо — лице,-ця, особа, -би; **Л.** должностное — службова, урядова особа; обращены **лицом** — повернені лицем; **Лицом в поле** — лицем до поля.

***Личинна** — шрубак, -ка; **Л.** боевая — бойний шрубак.

Лично — особисто.

Личность — особа, -би; достоверность **Л.** — правдивість особи; удостоверение **Л.** — посвідка, посвідчення.

***Личный** — особистий; особовий; **Л.** дело — особиста справа; **Л.** знак — особистий знак; **Л.** наблюдение — особистий догляд; **Л.** номер — особистий нумер; **Л.** обещание — особиста обіцянка; **Л.** общение — особисті зносини; **Л.** осмотр — особистий огляд; **Л.** пример — особистий приклад; **Л.** состав — особовий склад.

***Лишать, лишить** —позбавляти, позбавити.

Лишение — позбавлення.

***Лоб** — лоб, -ба, чоло, -ла.

***Лобовой**—лобовий; **Л.** связь— лобова в'язь; **Л.** часть — лобова частина.

***Логом** (**дернина**) — подовжиком (дернина).

***Лодка** — човен, -вна; **Л.** подводная — підводний човен.

***Лодочная повозка** — човновий віз.

***Ложа** — ложа, -жі.

***Ложбина, -нка**—жолобина, -ни.

***Ложевой** — ложовий; **Л.** глазок (глазки) — ложове вічко; **Л.** кольцо — ложове кільце.

***Ложемент** — шанець, -нця.

Ложиться, лечь—лягати, лягти; „Ложись" — „лягай".

Ложка — ложка, -ки, (*разливная*) — ополоник, -ка.

***Ложный** — фальшивий; **Л.** батарея — фальшива батерія; **Л.** действия — фальшиві дії; **Л.** окоп — фальшивий шанець; **Л.** передвижение — фальшивий рух; **Л.** позиция — фальшива позиція; **Л.** постройка — фальшива будівля; **Л.** толчек — фальшивий поштовх.

***Лоза** — лоза, -зи.

***Лозунг** — гасло, -ла.

***Локоть** — лікоть, -ктя.

***Локтевой уступ** — ліктьовий приступок.

***Лом** — лом, -му.

***Лопасть** — лопать, -ти; **Л.** с отсекающим зубом и отражательным выступом — лопать із зубом-відрубом та відбивним виступом.

***Лопата** — лопата, -ти; **Л.** большая — велика лопата; **Л.** малая — мала лопата.

***Лот** (*для измерения глубины*) — оливниця, -ці.

***Лоток**—лоток, -тка, (*арт.*) короб, -ба; **Л.** подающего механизма — лоток подавального механізму.

***Лошадь** — кінь, коня; **Л.** заводная — запасний кінь; **Л.** строгая — строгий кінь; **Л.** строевая — муштровий кінь.

***Лощина** — перебалочок, -чка.

***Луг** — лука, -ки; **Л.** мокрый — заливна лука; **Л.** сухой — левада, -ди.

***Лудить, полудить** — лудити, полудити.

***Лука** (*седла*) — облук, -ку.

***Луч** — промінь, -меня; **Л.** блуждающий — мандрівний промінь; **Л.** зрения — промінь зору; **Л.** света — промінь світла.

***Лучеиспускание** — проміювання.

***Лучепреломление** — проміне-ломність, -ности.

***Лучший** — кращий; **Л.** стрелок — кращий стрілець.

***Лыжи** (*мн.*)— лижви (лижов).

***Лыжник** — лижовник, -ка.

***Людской** — людський; **Л.** состав — склад людей.

***Люисит** — люїзит, -ту.

***Люк** — люк, -ка; (*впускная дверь*) ляда; **Л.** с крышкою — люк із лядою.

***Люлька** — колиска, -ки.

***Люнет** — люнета, -ти.

***Лямка** — ляма, -ми.

Ляшка — стегно, -на.

М

***Магазин** — магазин, -ну; **М.** патронный — магазин для набоїв; **М.** продовольственный — харчовий склад.

***Магазинный** — магазиновий; **М.** защелка — магазинова защіпка; **М.** коробка — магазинова коробка; **М.** оружие — магазинова зброя.

***Магнетизм** — магнетизм, -му.

***Магнит** — магнет, -та.

***Магистраль** — магістраля, -лі.

***Магнитный** — магнетний; **М.** свойство — магнетна властивість; **М.** стрелка — магнетна стрілка.

***Мазь** — мазь, -зи; (*лекарство*) масть, -ти; Мазь сапожная — мазь для чобіт.

Маловажный — малозначний, маловажний.

***Малозаметность** — непримітність; **М** на расстоянии — непримітність на віддаленні.

***Малостойкий** — нетривкий; **М.** газ — нетривкий газ.

***Малочисленность** — нечисленність.

***Малый** — малий; **М.** кирко-мотыга — малий мотико-дзьобак; **М.** лопата — мала лопата; **М** напряжение (*тока*) — мала напруга; **М.** отверстие — малий отвір; **М.** привал — коротка постоянка; **М.** топор — мала сокира; **М.** шанцевый инструмент — малий шанцевий струмент.

***Малярный** — малярський.

***Маневр** — маневр, -ру.

***Маневренный** — маневровий; **М.** война — маневрова війна; **М.** способность — маневрова здатність.

***Маневрирование** — маневрування.

***Маневрировать** — маневрувати.

***Манеж** — манеж, -жу.

Марксистский — марксівський.

***Марш** — рух, -ху; (*команда*) руш; **М.** наступательный — наступний рух; **М.** отступательный — відступний рух; **М.** торжественный — урочистий рух; **М.** фланговый — фланковий рух; „Шагом марш“ — „Кроком руш“.

***Маршевый** — маршовий; **М.** способность — маршова здатність.

***Маршировка** — маршування.

***Маршрут** — маршрут, -ту.

***Маршрутный** — маршрутний; **М.** с'емка — маршрутне здіймання.

***Маск-ковер** — маск-килим.

***Маск-костюм** — маск-убрання.

***Маск-сети** — маск-мережі.

***Маск-халат** — маск-халат, -та.

***Маска-шлем** — маск-шолом, -ма.

***Маска** — маска, -ки; **М.** горизонтальная — позема маска.

***Маскировать, замаскировать** — маскувати, замаскувати.

***Маскированно** — масковано.

***Маскировка** — маскування; **М.** декоративная — декоративне маскування; **М.** дымо-пиротехническая — димо-піротехнічне маскування; **М.** естественная — природне маскування; **М.** растительная — рослинне маскування; **М.** техническая — технічне маскування; меры **М.** — заходи маскування.

***Маскировочный прием** — маскувальний спосіб, -собу.

***Маскировщик** — маскувальник, -ка.

***Маскирующий** — маскувальний, що маскує; **М.** дым — маскувальний дим; **М.** замысел — маскувальний задум, -му

***Масленка** — мазничка, -ки; **М.** с носиком — мазничка з носиком.

***Масло** — мастило, -ла, олія, -лії; масло, -ла; **М.** веретенное — веретенне мастило; **М.** машинное — машинове мастило; **М.** минеральное — мінеральне мастило; **М.** растительное — олія; **М.** церезин — церезин, -ну; **М.** цилиндровое — циліндрове мастило.

***Маслообразный** — оліюватий.

***Маслянистый** — оліїстий.

***Масса** — маса, -си; товща, -щі.

***Массирование** — скупчування.

***Массированный** — скупчений.

***Массовой** — масовий.

***Мастер** — майстер, -тра; оружейный **М.** — збройний майстер.

***Мастеровой** — майстровий, -вого.

***Мастерская** — майстерня, -ні.

***Мастерство** — майстерство, -тва.

***Мастика** — мастиво, -ва.

***Масштаб** — мірило, -ла; **М.** величина — велйкість мірила; **М.** времени — мірило часу; **М.** графический — графічне мірило; **М.** крупный — велике мірило; **М.** линейный — лінійне мірило; **М.** мелкий — дрібне мірило; **М.** оборотов колеса — мірило обертів колеса; **М.** поперечный — поперечне мірило; **М.** численный — числове мірило; **М.** шагов — мірило кроків; основание масштаба — основа мірила; точность масштаба — точність мірила; цена **М.** — ціна мірила.

***Масштабный** — мірильний; **М.** линейка — мірильна лінійка; **М.** знак — мірильний знак.

***Мат** — мат, -та; **М.** соломенный — солом'яний мат; **М.** хворостяной — хворостяний мат

***Материал** — матеріял, -лу; **М.** горючий — пальний матеріял; **М.** лесной — лісовий матеріял; **М.** набивочный — матеріял щільничний; **М** подручный — підручний матеріял; **М.** смазочный — мастило; **М.** перевязочный — матеріял перев'язний; **М.** починочный — полагодний матеріял.

***Материальны** — матеріяльний; **М.** часть — матеріяльна частина.

***Матка** — матка, -ки; **М.** зажимная — затискна матка; **М.** под'емного механизма — матка підіймального механізму.

***Матовый** — матовий; **М.** кольцо — матове кільце.

***Матрац** — матрац, -ца; (*набитый сеном*) — сінник, -ка.

*__Матрос__ — матрос, -са.
*__Махать, махнуть__—махати, махнути; на махе — з маху.
*__Маховик__ — маховик; __М.__ под'емного механизма — маховик підіймального механізму.
*__Маховичек__ — маховичок, -чка.
*__Маховое колесо__ — махове колесо.
*__Мачта__ — щогла, -ли.
*__Мачтовый__ — щогловий.
*__Машина__ — машина, -ни; __М.__ броневая — панцерна машина; __М.__ сапожная — шевська машина.
__Машинально__ — машинально; __М.__ вести счет — машинально рахувати.
*__Машинизация__ — машинізація, -ції.
*__Машинный__ — машиновий; __М.__ двуколка — машинова бідка, -ки.
*__Маяк__ — маяк,-ка; __М.__ плавучий — плавний маяк.
__Мгновенно__ — вмент, миттю.
*__Медведица большая__ — віз (воза); __М.__ малая — малий віз.
*__Медицинский__ — медичний; __М.__ осмотр — медичний огляд; __М.__ персонал — медичний персонал; __М.__ состав — медичний склад.
*__Медный__ — мідний; __М.__ выколотка — мідна вибивачка; __М.__ наконечник — мідний наконечник; __М.__ обтюрирующее кольцо — мідне обтураційне кільце; __М.__ трубка — мідна трубка.
*__Медь__ — мідь, -ди; __М.__ красная — червона мідь, томбак, -ку.
*__Межа__ — межа, -жі.
__Международный__ — міжнародній.
*__Мезга__ — мизка, -ки.
*__Мел__ — крейда, -ди.
*__Мелинит__ — мелініт, -ту; плавленный __М.__ — топлений мелініт.
*__Мелкий__ — дрібний; мілкий; __М.__ масштаб— дрібне мірило; __М__ мушка — дрібна мушка; __М.__ черный порох в мешечке — дрібний чорний порох у торбинці.
*__Мелкозернистый__ — дрібнозернистий.
*__Мелькание__ (*огня*)—блимання.
*__Мельница__ (*ветряная*) — вітряк, -ка; __М.__ водяная—водяний млин, -на; __М.__ паровая — паровий млин.
*__Мельхиор__ — мельхіор, -ру.
*__Мельхиоровый__ —мельхіоровий.
*__Мембрана__ — мембрана, -ни.
*__Мензула__ — мензуля, -лі.
*__Меньший__ — менший; „__М.__ ход" — „зменшити ходу".
*__Мера__—захід, -ду, спосіб, -собу; міра, -ри; __М.__ дисциплинарного воздействия — заходи дисциплінарного впливу; __М.__ маскировки—захід (спосіб) маскування; __М__-ы обеспечения — забезпечні заходи; __М.__ предосторожности — заходи обережности; принять меры — вжити заходів.
*__Мерзлый__—мерзлий; __М.__ грунт— мерзлий грунт, -ту.
*__Меридиан__—меридіян, -ну, північник, -ка.
*__Мерка__ — мірка, -ки.
*__Мерный__ — мірчий; мірний; __М.__

лента — мірча стрічка; __М.__ шаг — мірний крок; __М.__ цепь — мірчий ланцюг.
*__Мероприятие__ — заходи, -дів; __М.__ маскировочное — маскувальні заходи.
*__Мертвый__—мертвий; __М.__ груз— мертвий вантаж; __М.__ петля — мертва петля; __М.__ пространство — мертвий простір; __М.__ узел — мертвий вузол; __М.__ ход —мертвий хід.
*__Местность__—місцевість, -вости; __М.__ болотистая — болотиста місцевість; __М.__ гористая—горяна місцевість; __М.__ закрытая — закрита місцевість; __М.__ лесистая — лісиста місцевість; __М.__ непересеченная — рівна місцевість; __М.__ открытая — чиста місцевість; __М.__ пересеченная — перетята місцевість; __М.__ песчаная — піскувата місцевість; __М.__ равнинная — рівнинна місцевість; __М.__ совершенно закрытая — зовсім закрита місцевість; __М.__ холмистая — горбувата місцевість; свойства __М__-сти — властивості місцевости; разведка __М__-сти — розвідка місцевости.
*__Местный__ — місцевий; __М.__ поражаемое пространство — місцевий уразний простір; __М.__ предмет — місцевий предмет; __М.__ условия — місцеві умови.
*__Место__ — місце, -ця; __М.__ болотистое—багнище, -ща, місце болотисте; __М.__ боя — бойовище; __М.__ в тени — затінок; __М.__ для убоя скота — місце для зарізу товару; __М.__ заключения — місце ув'язнення; __М.__ защищенное — захищене місце; __М.__ открытое — відкрите місце; __М.__ отхожее — відхідок; __М.__ передков — місце передків; __М.__ сборное — збірне місце, збірний пункт; __М.__ стояния — місце стояння; __М.__ укрытое — скрите місце, скриток, -тка; во всех местах — скрізь, усюди; к месту — до речи (*про розмову*); ни с места — ані руш.
*__Местонахождение__ —місце перебування.
*__Месторасположение__ — місце розташування.
*__Металл__ — метал, -лу.
*__Металлический__ — металевий; __М.__ пластинка — металева платівка; __М.__ колпачок — металевий ковпачок; __М.__ натрий — металевий натрій.
*__Метание__ — метання; __М.__ гранат — метання гранат; __М.__ диска — метання кружала; __М.__ копья — метання ратища.
*__Метательный__ — метальний; __М.__ взрывчатое вещество — вибухова речовина метальна.
*__Метать, метнуть__ — кидати, кинути, метати, метнути.
*__Метеорологический__ — метеорологічний.
*__Метка__ — зазначка, -ки.
*__Меткий__ — влучний; __М.__ огонь— влучний вогонь.
*__Меткость__—влучність, -ности; __М.__ огня — влучність вогню.
*__Метла__ — мітла, -ли.
*__Метод__ — метод, -ду.

*Метчик — мутроріз, -зу; М. конический — конічний мутроріз; М. цилиндрический — циліндричний мутроріз.

*Мех — міх; М. кузнечный — ковальський міх; М. ручной — ручний міх.

*Механизм — механізм; М. возвратный — зворотній механізм; М. воспламеняющий — завогнювальний механізм; М. выбрасывающий — викидний механізм; М. для сборки и разборки — механізм, щоб складати й розкладати; М. задерживающий клин — механізм, що затримує клина; М. замочный — замковий механізм; М. запирающий — замикальний механізм; М. лентопротяжный — механізм стрічкотяжний; М. передаточный — передавальний механізм; М. передающий — механізм, що передає; М. печатающий — друкувальний механізм; М. поворотный — поворотний механізм; М. подающий — подавальний механізм; М. под'емный — підіймальний механізм; М. предохранительный — запобіжний механізм; М. приемный — приймальний механізм; М. спусковой — спусковий механізм; М. счетный — лічильний механізм; М. ударный — ударний механізм; М. часовой — механізм годинниковий.

*Механический — механічний; М. смесь — мішанина; М. тяга — механічне тягло.

*Мешалка — перемішувалка, (*весло*), копистка, -ки.

*Мешок — мішок, -шка; торба, -би; М. вещевой — речова торба; М. землевосный — мішок на землю; М. крупяной — торба на крупи; М. - саква — сакви, -ков; М. соляной — торба на сіль; М. сухарный — торба на сухарі; М. рулевой — стерновий мішок; мешочек — торбинка.

*Мигание — блимання, (*глазами*) кліпання, моргання.

Мизинец — мизинець, -нця.

*Микротелефонный — мікротелефонний; М. капсюль — мікротелефонна капсуля; М. трубка — мікротелефонна трубка.

*Микрофон — мікрофон, -на.

*Микрофонный — мікрофонний; М. цепь — мікрофонне коло.

*Миллиметр — міліметер, -тра.

*Милиционный — міліційний; М. система — міліційна система.

*Милиция — міліція, -ції.

*Мимикрия — мімікрія, -рії.

*Мина — міна, -ни, (*подкоп*) — підкіп, -копу; М. автоматическая — міна автоматична; М. автономная — міна автономна; М. донная — денна міна; М. обсервационная — обсерваційна міна; М плавучая — плавна міна; М. подводная — підводна міна; М. ползучая — повзна міна; М. стационарная — стаційна міна; М-ная траншея — траншея підкопу; М-ны корпус — корпус міни; М-ны хвост — хвіст міни.

*Минер — мінер, -ра.

*Минеральный — мінеральний.

*Минирование — мінування.

*Минированный — мінований.

*Минировать — мінувати

*Минный — мінний; М. аппарат — мінний апарат; М. банка — мінний кущ; М. галерея — підкінна галерія; М. заградитель — мінний засловник; М. заграждение — мінна перепона; М. колодец — мінний колодязь; М. магазин — мінний магазин; М. поле — мінне поле; М способ — мінний спосіб; М. спуск — мінний спуск; М. станция — мінна стація; М. тральщик — мінний тралер; М. траншея — траншея підкопу; М. якорь — мінна кітва.

*Миномет — міномет, -та.

*Миноносец — торпедник, -ка.

Мир — мир, -ру.

Мирный — мирний; М. жизнь — мирне життя.

Митинг — мітинг, -гу.

*Мишень — мета, -ти; М. в росте — мета у зріст; М. головная — головна мета; М. грудная — грудна мета; М. международная — міжнародня мета; М. падающая — мета, що падає; М. появляющаяся — мета, що з'являється; М. поясная — поясна мета; М. скрывающаяся — мета, що ховається.

*Младший командный состав — молодший командний склад.

*Многоборие воинское — військове змагання.

*Многожильный — кількажильний.

Многочисленность — численність, -ности.

*Мобилизационный — мобілізаційний; М. план — мобілізаційний план; М. шкаф — мобілізаційна шахва.

*Мобилизация — мобілізація, -ції.

Могущество — могутність, -ности.

*Модель — модель, -ли.

*Модератор — модератор, -ра.

Молодой — молодий.

*Молот, молоток — молот, -та; молоток, -тка; М. коновязный — коновязний молот.

*Молоточек — молоточок, -чка.

Молчание — мовчання.

Моментально — вмить, відразу.

*Монокулярная трубка — монокулярна трубка.

*Monопляс — моноплас, -са.

*Монте-кристо — монте-кристо.

Мопр — Мопр, -ру.

*Моральный — моральний; М. действие — моральний вплив; М.-политическое состояние — морально-політичний стан.

*Морда (*конская*) — морда, -ди.

*Моренго — моренго, -га.

*Мористое заграждение — перепона в морі.

Мороз — мороз, -зу.

*Морской — морський; Морское ведомство — морське урядництво; М. команда — морська команда.

*Мортира — морти́ра, -ри.
*Мортирка — морти́рка, -ки.
*Моряк — море́ць, -рця́.
*Мост — міст (мо́сту); М. каменный — муро́ваний міст; М. на плотах — міст плотови́й; М. на сваях — міст на па́лях; М. на судах — міст на су́днах; М. плавучий — плавни́й міст; М. понтонный — понто́нний міст; М. разводной — розвідни́й міст.
*Мостик—місто́к, містка́; М. летучий — лету́чий місто́к; М. подвижной — рухо́мий місто́к.
*Мостовая — мости́нець, -нця; (*камен.*) — брук.
*Мостовой — мостови́й; М. отделение — мостови́й рій.
*Мосток — місто́к, містка́.
*Мотивировка — мотивува́ння.
*Моток — мота́шка, -ки, мі́ток, мі́тка.
*Мотор — мото́р, -ра.
*Моторный — моторо́вий; М. судно — мотороже су́дно; М. самокат — мотор́овий самока́т, мотоцикле́та, -ти.
*Мотоциклет — мотоцикле́та, -ти.
*Мотоциклист — мотоциклі́ст, -та.
*Мотыга — дзьоба́к, -ка́.
*Мотыль — ко́рба, -би.
Мох — мох, -ху.
Моча — сеч, -чи.
*Мочала — рого́жина, -ни.
*Мочка (*у хомута*) — ву́хо, -ха.
*Мощенный (*камнем*) — бруко́ваний; М. дорога — бруко́ваний шлях.
*Мощность — міць, мо́ци, могу́тність, -ности; Мощность действия — міць ді́ї; М. огня—міць вогню́; М. оружия — міць збро́ї.
*Мощный — міцни́й, ду́жий; М. огонь — ду́жий во́гонь.
Мужественный — му́жній.
*Музыка — му́зика, -ки; хор М-ки — хор му́зики.
*Музыкальный инструмент — музи́чний струме́нт.
*Музыкант — музи́ка, -ки.
*Музыкантский — музи́цький; М. команда — музи́цька команда.
Мука́ — бо́рошно, -на.
*Мулинет — муліне́та, -ти.
*Мумия — му́мія, -мії (*фарба*).
*Мундштук — байра́к, -ка́.
*Мундштучение — байра́чення.
*Мундштучить. замундштучить — байра́чити, забайра́чити.
*Мундштучный—байра́чний; М. железо—байра́чне залізо; М. оголовье — байра́чний наголо́вач.
*Мусор — смі́ття́.
*Мусорная свалка — смі́тнище, -ща.
*Мусорный ящик—смі́тниця,-ці.
*Муфта — му́фта, -ти; М. закрепляющая —закріпна́ му́фта; М. с гнездом—му́фта з гні́здо́м; М. с заплечиком — му́фта із запле́чником; М. сцепная — зче́плена му́фта; М. ударника—му́фта уда́рника; М. упорная—му́фта за-для о́пору; М. шомпольная — му́фта шо́мпольна.

*Муфточка — му́фточка, -ки; М. направляющая — напрямна́ му́фточка.
*Мушка—му́шка; М. крупная—вели́ка му́шка; М. мелкая—дрібна́ мушка; М. металлическая (для показа правильной мушки)—му́шка метале́ва (щоб пока́зувати правди́ву му́шку); М. ровная — рі́вна му́шка; основание М. — осно́ва му́шки
Муштра—му́штра, -ри.
*Мыло — ми́ло, -ла.
Мысль — ду́мка, -ки.
*Мысок — ріжо́к, -жка́.
Мытье (*белья*) — прання́.
Мышцы—м'я́зи, -зів; М. брюшные — м'я́зи живота́.
*Мышьяк — арсе́н, -ну.
*Мякоть — м'яку́ш, -ша́; М. пороховая — порохови́й м'яку́ш.
Мясо — м'я́со, -са.
*Мятель — завірю́ха, -хи.

Н

На—на; На вытянутую руку—на простя́гнуту ру́ку; „На дорогу марш"—„На шлях руш"; „На катки"—„на коліщню́"; „На лицо (люди)" — „в наявності"; На подколенки — на підколі́ння; „На ремень" — „на ре́мінь"; На четвереньках — ра́чки.
*Набег — наско́к, -ку.
*Набивка — щільни́ця, -ці; набива́ння; Н. азбестовая—азбе́стова щільни́ця; Н. патронных лент—напо́внення набі́йних стрічо́к.
*Набивочный материал—щільни́чний матерія́л.
*Набирать, набрать—набира́ти, набра́ти; набирать высоту—забира́ти височі́.
*Наблюдатель — сте́жач, -ча.
*Наблюдательный — стежови́й, спостере́жливий; Н. пункт — стежови́й пункт; Н. станция — стежова́ ста́ція.
*Наблюдать — сте́жити, догляда́ти, пильнува́ти.
*Наблюдение — сте́ження, до́гляд, -ду, догляда́ння; Н. визуальное—сте́ження очи́ма; Н. воздушное—сте́ження з пові́тря; Н. газовое—сте́ження за га́зами; Н. за полем боя — сте́ження за по́лем бо́ю; Н. личное — особи́стий до́гляд; Н. наземное — сте́ження з землі́; Н. облическое — сте́ження скі́сне; Н. промежутков—сте́ження за про́міжками.
*Набойка (*на мостах*)—на́бійка, -ки.
*Набойник — набива́ч, -ча́.
*Набор—набира́ння; (*инструментов*) — справи́лля.
*Набрасывать, набросить—накида́ти, наки́нути.
*Набросок — на́рис, -су.
*Навертывать, навернуть—на-

кру́чувати, накрути́ти, намо́тувати, намота́ти.

Наверху — вгорі́.

***Навес** — пiдда́шшя, -шя; Н. на стойках — пiдда́шшя на стовпа́х; Н. простейший — пiдда́шшя найпрості́ше.

***Навесный**—зви́слий; Н. огонь—зви́слий вого́нь; Н. стрельба — зви́сле стріля́ння; Н траектория — зви́сла траєкто́рія.

***Навинтной** — наґвинтни́й, що наґви́нчується; Н. верхний конус—наґвинтни́й ве́рхній ко́нус.

***Навинтованный** — наґвинто́ваний, нарі́заний; Н. дыра — наґвинто́вана дірá; Н. отверстие— наґвинто́ваний о́твір; Н. очко — наґвинто́ване ві́чко.

***Наводить, навести** — наво́дити, наве́сти; (*орудие*)—наці́лювати, наці́лити.

***Наводка**—наве́дення,(*орудия*) наці́лювання; Н. вертикальная— прямови́сне наці́лювання; Н. горизонтальная — позе́ме наці́лювання; Н. грубая—прибли́зне наці́лювання; Н. моста—наве́дення мо́сту; Н. непрямая—наці́лювання посере́днє; Н. слитная (нераздельная) — наці́лювання нерозді́льне; Н. орудия — наці́лювання гарма́ти; Н. прямая—наці́лювання про́сте; Н. раздельная—наці́лювання розді́льне; Н. тонкая — докла́дне наці́лювання.

***Наводнение** — по́відь, по́води.

***Наводчик**—наці́лювач, -ча; Н. пулемета — наці́лювач кулеме́ту.

Навоз — гній, гно́ю.

***Наволочка**—по́шивка, -ки; Н. тюфячная—сіння́нка, -ки.

***Навык** — на́вичка, -ки.

***Навьючивать, навьючить**—нав'ю́чувати, нав'ю́чити.

Навязывать, навязать—нав'я́зувати, нав'яза́ти.

***Нагайка** — канчу́к, -ка́.

***Нагар** — нага́р, -ру.

***Нагель** — ти́бель, -бля; Н. стальной — стале́вий ти́бель.

Нагибание — нахиля́ння.

***Наглухо (плотно)** — щі́льно.

***Наглядность**—нао́чність, -ности.

***Наглядный**—нао́чний; Н. пособие — нао́чне прила́ддя.

***Нагнетательный** — нагнітни́й; Н. клапан — нагнітни́й хлипа́к.

***Нагнетать, нагнести** — нагніта́ти, нагніти́ти.

Награждение — нагоро́дження, нагоро́джування.

***Нагромождать, нагромоздить** — нагрома́джувати, нагрома́дити, накопи́чувати, накопи́чити.

***Нагромождение** — нагрома́дження, накопи́чення; Н. подробностей — накопи́чення дета́лів.

***Нагрудник** — нагру́дник, -ка.

***Нагрудный** — нагру́дний.

***Нагрузка** — навантá́ження; (*машины*)— обтя́ження.

***Надводный** — надво́дний; Н. камень — надво́дний ка́мінь.

***Надворный** — надві́рний; Н. строение — надві́рна буді́вля.

***Надевание** — одяга́ння.

***Надежность**—наді́йність, -ности, пе́вність, -ности; Н. изоляции—пе́вність ізоля́ції; Н. управления—наді́йність керува́ння.

***Надежный**—наді́йний, пе́вний.

***Надзиратель больничный**—догля́дач шпита́лю.

***Надзор** — до́гляд, -ду; Н. санитарный—саніта́рний до́гляд.

Надлежащий —нале́жний, відповí́дний.

Надобность—потре́ба, -би; Н. естественная—приро́дня потре́ба.

***Надолба**—стовпе́ць,-пця́(*край дороги*).

***Надрез** — надрі́з, -зу.

***Надсмотрщик**—нагля́дач, -ча.

***Надстройка** — надбудо́ва, -ви.

***Надульник** — наду́льник, -ка.

***Наездник** — ї́зде́ць, ї́здця́.

***Нажатие**—натиска́ння, на́тиск, -ку.

***Наждак** — шме́ргель, -лю.

***Нажим** — на́тиск, -ку, натиска́ч; Н. буферный — відпружни́ко́вий натиска́ч; Н. экстракторного рычага—натиска́ч екстра́кторного ва́желя.

***Нажимать, нажать**—натиска́ти, нати́снути.

***Нажимной**—натискни́й; Н. гайка сальника—натискна́ му́тра защі́льника.

Назад—наза́д; „Назад прикладом бей"—„Наза́д прикла́дом бий".

Название — на́зва, -ви.

***Наземный** — назе́мний.

Назначать, -ся, назначить — признача́ти, -ся, призна́чити.

Назначение — призна́чення; Н. в наряд—призна́чення в наря́д; Н. на службу — призна́чення на слу́жбу; Н. обслуживающее — призна́чення обслу́жне; Н. оружия — ви́бір збро́ї; Н. полевое— призна́чення бойове́; Н. целей — призна́чення ці́ли.

***Наименование**—на́зва, -ви; Н. частей — на́зва части́н.

***Наискось** — навскі́с, навско́си.

***Наибольший** — найбі́льший; Н. давление газов—найбі́льший тиск га́зів.

***Наивыгоднейший** —найвигі́дніший; Н. высота разрыва—найвигі́дніша висота́ ро́зриву; Н. интервал разрыва — найвигі́дніший інтерва́л ро́зриву.

***Наименьший прицел**—наймéнший мі́рник.

***Наказание**—ка́ра, -ри; Н. отбывать — відбува́ти ка́ру.

Наказывать, наказать —кара́ти, покара́ти.

Накануне — напередо́дні.

***Накатник** — нако́чувач, -ча; накі́т, -ко́ту.

***Накидка брезентовая** — брезенто́вий плащ; в накидку—на́опашки.

***Накладка** — на́кладка, накла́дання; Н. ствольная — цівкова́ на́кладка, -ки.

***Наклейка** (*действие*) — нали́плювання.

***Наклон** — на́хил, -лу, по́хил, -лу.

***Наклонение** — на́хил.

*Наклонный — похи́лий.

*Наковальня — кова́дло, -дла.

*Наколенник — наколі́нник, -ка.

*Наконечник — наконе́чник, -ка.

*Накопление — скупчува́ння, ску́пчення.

Накапливать,-ся, накопить,-ся — ску́пчувати, -ся, ску́пчити, -ся.

*Накрест — на́вхрест.

*Налагать, наложить — наклада́ти, накла́сти; Н. взыскание — накла́сти ка́ру, покара́ти.

*Налево — лі́воруч, налі́во; „Налево" — „Лі́воруч"; „Н. во взводную колонну" — „Лі́воруч у чоту́ коло́ну"; „Налево закройсь" — „Налі́во закри́йсь"; „Налево кругом" — „Лі́воруч оберни́сь"; „Налево равняйсь" — „Налі́во рівня́йсь".

*Налет — на́скок, -ка; (*на металле*) — су́га, -ги.

*Наливание — налива́ння.

*Наливной — наливни́й; Н. элемент — наливни́й еле́мент.

Наличие — ная́вність, -ности; (*о людях*) — прису́тність, -ности.

*Наличный — (*о людях*) прису́тній, (*о вещах*) ная́вний.

*Налобник — нало́бник, -ка.

*Налобный — нало́бний.

*Наложение печатей — наклада́ння, накла́дення печа́ток, запеча́тування; Н. взыскания — наклада́ння ка́ри, кара́ння.

*Налокотник — підлікі́тник, -ка.

*Намагничивать, намагнитить — магнетува́ти, намагнетува́ти.

*Наматывание — намо́тування, навива́ння.

*Наматывать, намотать — намо́тувати, намота́ти, навива́ти, навину́ти.

*Намерение — за́мір, -ру.

*Наметка — ку́пка, -ки.

*Наминка — намина́ння, наму́лювання; Н. (*металла*) — нами́нка; Н. ноги (*у коня*) — намина́ння ноги́; (*у человека*) — наму́лювання.

*Намордник, намордный ремень — нахра́пник, -ка.

*Намотка — на́витка, (*дейст.*) намо́тування, навива́ння.

*Нанесение — нане́сення, позна́чення.

*Наносить, нанести — нано́сити, нане́сти, завдава́ти, завда́ти, познача́ти, позна́чити.

*Наносный — наносни́й; стрелковый окоп наносом — наносни́й стріле́цький ша́нець.

*Нападение — на́пад, -ду; Н. химическое — хемі́чний на́пад.

*Наперсток — напе́рсток, -тка.

*Напильник — терпу́г, -га; Н. бархатный — шліхува́льний терпу́г; Н. драчевой — терпу́г драчови́й; Н. квадратный — квадрато́вий терпу́г; Н. личной — личкува́льний терпу́г; Н. круглый — кру́глий терпу́г; Н. плоский — плеска́тий терпу́г; Н. полукруглый — півкру́глий терпу́г; Н. трехгранный — тристі́нний терпу́г.

*Наполнять, наполнить — напо́внювати, напо́внити.

*Напоминание — на́гад, -ду, нага́дування.

*Напор — (*врага*) на́тиск, -ку, (*воды*) на́пір, -по́ру.

*Направление — на́прям, -му; Н. главное — головни́й на́прям; „Н. на такой то предмет" — „На́прям на такий ось пре́дмет"; „Н. оси канала ствола до выстрела" — „на́прямок о́си кана́лу ці́вки до по́стрілу"; „Н. по второму взводу" — „На́прям за дру́гою чото́ю"; Н. по перпендикуляру — сторчови́й на́прям; Н. по створу — на́прям за сту́лком; Н. понижения местности — на́прям спа́ду місце́вости; Н. через плечо — на́прям че́рез плече́; Н. ската — на́прям схи́лу.

*Направлять, направить — скеро́вувати, скерува́ти.

*Направляющий — напрямни́й; Н. выступ — напрямни́й ви́ступ; Н. диск — напрямне́ кружа́ло; Н. захват — напрямни́й за́чіп; Н. муфточка — напрямна́ му́фточка; Н. обойма — напрямна́ обі́ймиця; Н. планка — напрямна́ пла́нка; Н. пластинка — напрямна́ платі́вка; Н. полозья люльки — напрямні́ поло́зи коли́ски; Н. ребра — напрямні́ ре́бра; Н. скоба — напрямна́ кля́мра; Н. стержень — напрямни́й прут; „Н., стой" — „Напрямни́й, сті́й"; Н. стойка — напрямни́й стоя́к; Н. часть — напрямна́ части́на; Н. шпонка — напрямна́ плі́шка; Н. щека — напрямна́ щока́.

*Направо — право́руч, напра́во; „Направо" — „Право́руч"; „Направо закройсь" — „Напра́во закри́йсь"; „Н. прикладом бей" — „Напра́во прикла́дом бий"; „Н. развернись" — „Право́руч розгорни́сь".

*Напрягать, напречь — напру́жувати, напру́жити.

*Напряжение — напру́га, -ги.

*Напряженность — напру́женість, -ности; Н. огня — напру́женість вогню́.

*Напряжник — напря́жник, -ка.

*Наращивание (*бортов*) — до́точування.

*Нарез — нарі́з, -за; поля нарезов — поля́ нарі́зів.

*Нарезка — нарі́зування, різь, -зи; Н. винтовая — ґвинтова́ різь.

*Нарезной — нарі́зний; Н. оружие — нарі́зна збро́я; Н. сектор — нарі́зний се́ктор; Н. часть — нарі́зна части́на.

Народный — наро́дній; Н. бедствие — наро́днє ли́хо; Н. комиссар по военным и морским делам — наро́дній комі́сар військо́вих та мо́рських справ.

*Наростание — нароста́ння; Н. пороховых газов — нароста́ння порохови́х га́зів.

*Наружный — зо́внішній, зве́рхній, надві́рний, око́лишній; Н. винт — зве́рхній ґвинт; Н. диаметр — зо́внішній попере́чник; Н. дневальный — надві́рний черго́вець; Н. линия — зо́внішня лі́нія; Н. под'емный винт — зо́внішній підійма́льний ґвинт; Н. порядок—

зовнішній порядок; Н. пост — надвірна стійка; Н. продольные гребни — зовнішні подовжні гребені; Н. фланг—зовнішній фланк; Н. часовой — надвірний стійковий; Н. часть—зовнішня частина.

*Нарушать, нарушить — порушувати, порушити.

*Нарушение — порушення.

*Нары — піл, полу.

*Нарывной — наривний; Н. вещество — наривна речовина.

*Нарыльник — нарильник, -ка.

*Наряд—наряд, -ду; Н. гарнизонный — залоговий наряд; Н. дневной — денний наряд; Н. караульный—наряд у сторожу; Н. конвойный—наряд конвою; Н. на службу — наряд на службу; Н. рабочих — наряд робітників; Н. суточный — добовий наряд.

*Наряжать, нарядить — наряджати, нарядити.

*Насадка — насад, -ду.

*Насекать, насечь — нарізати, нарізати, карбувати, накарбувати.

Население—людність; разведка населения — розвідка людности.

*Населенный пункт — залюднений пункт.

*Насечка — заруб, -бу, карб, -бу, карбіж, карбування.

Насилие — насильство, -ва.

Насильственный — поневільний, ґвалтовний; Н. действие — поневільна дія.

*Насквозь — наскрізь.

*Наскакивать, наскочить—наскакувати, наскочити.

*Насос — смок, -ку.

*Наставление — порадник, -ка, поправа, -ви; Н. по обозному делу — порадник валкової справи.

*Настаивать, настоять — обстоювати, обстояти.

*Настенная таблица — стінна таблиця.

*Настигать, настичь — наздоганяти, наздогнати.

*Настил — поміст, помосту.

*Настилка — мостіння.

*Настилочный — помостовий.

*Настильность—наземність,-ности.

*Настильный — наземний; Н. траектория—наземна траєкторія.

Настойчивость — невідступність, -ности, настійливість, -вости, упертість, -тости.

*Настраивать, настроить—настроювати, настроїти.

Настроение — настрій, -рою.

*Наступательный — нападний, наступний; Н бой — нападний бій; Н. действия — нападні дії; Н. марш — наступний рух.

*Наступать, наступить — наступати, наступити, нападати, напасти.

*Наступление — наступ, -пу; при Н. — підчас наступу.

*Насыпать, насыпать — насипати, насипати.

*Насыпной — насипний; Н. ход сообщения—насипний хід сполучення.

*Насыпь — насип, -пу; Н. земляная — земляний насип; Н. на дороге—насип на дорозі; высота Н-пи — висота насипу.

*Насыщенность — насиченість, -ности.

Нательная рубаха — сорочка, -ки.

*Натрий — натрій; Н. металлический — металевий натрій.

*Натуральный — природній, натуральний; Н. линия—натуральна лінія; Н. точка рельефа — природня точка рельєфу.

*Натягивать, натянуть — натягати, натягти; напинати, напнути.

*Натяжение — натяг, натягання; Н. возвратной пружины — натяг зворотної пружини.

*Натяжка — натягання, напинання.

*Натяжной — натяжний; Н. винт — натяжний ґвинт.

*Наугольник—(*сверху*) наріжник, -ка; (*в середине*) кутівник, -ка; (*прибор*) косинець, -нця.

*Наугольный — наріжний, кутовий.

*Наушники (*мн.*) — навушники, -ків.

*Нафталин — нафталін, -ну.

*Находиться — бути, перебувати; Н. во взаимной огневой связи — бути у взаємному вогневому звязку.

*Находчивость — спритність, -ности.

*Нахождение — перебування; визначення.

*Нацеливать, -ся, нацелить, -ся — націляти, -ся, націлити, -ся.

Национальный—національний.

*Начало — початок, -тку; Н. координат — початок координат; Н. отсчета (*по масштабу*) — початок відлічування.

*Начальник — начальник, -ка; Н. войсковой — військовий начальник; Н. ветеринарной части — начальник ветеринарної частини; Н. военных сообщений — начальник військових сполучень; Н. гарнизона—начальник залоги; Н. дозора — начальник дозору; Н. караульный — начальник сторожі; Н. квартиры — начальник квартири; Н. команды—начальник команди; Н. лагерного сбора — начальник таборового збору; Н. непосредственный — безпосередній начальник; Н. низший — нижчий начальник; Н. оперативного отдела — начальник оперативного відділу; Н. орудия — начальник гармати; Н. особого отдела—начальник окремого відділу; Н. прямой—прямий начальник; Н. пулемета — начальник кулемету; Н. раз'езда — начальник роз'їзду; Н. санитарной части — начальник санітарної частини; Н. связи — начальник звязку; Н. снабжения—начальник постачання; Н. хлебопекарни — начальник пекарні; Н. хозяйственной части — начальник господарчої частини; Н. штаба — начальник штабу; „Н. такого-то караула, в карауле и на постах благополучно" — „начальник та-

кої ось сторожі, у сторожі й на стійках усе гаразд".

*Начальный — початковий; Н. скорость — початкова швидкість; Н. стрельба — початкове стріляння; Н. обучение — початкове навчання; Н. точка — початкова точка.

*Начальствующий состав — начальницький склад, -ду.

*Начертание — нарис, -су; Н. окопа — нарис шанця.

Начет — нарахування, начислення.

*Начерчивать, начертить — нарисовувати, нарисувати.

*Начинать, начать — починати, почати; „Начинай, делай раз, делай два" — „Починай, роби раз, роби два".

*Начинять, начинить — начиняти, начинити.

*Нашатырь — сальм'як, -ку.

*Нашильник — нашильник, -ка.

*Нашильный — нашильниковий; Н. крюк — нашильниковий гак.

*Нащупывать, нащупать — намацувати, намацати.

Не, — не, ні; не по форме (*одетый*) — не за формою (*одягнений*).

*Небезопасный — небезпечний.

*Небеленый — небілений.

*Невидимый — невидний; Н. цель — невидна, закрита ціль.

Невнимательный — неуважний.

Невозможность — неможливість, -вости.

*Невооруженный — неозброєний; Н-ым глазом — голим оком.

*Невязка — нев'язка, -ки.

*Негодный — непридатний, негідний.

Неграмотный — неписьменний.

*Недействительный — недійсний.

Неделя — тиждень, -жня.

*Недеятельный — недіяльний, пасивний.

*Недолет — недоліт, -льоту.

Недоразумение — непорозуміння, -ння.

Недостаток — вада, -ди, недостача, -чі.

*Недостоверность — непевність, -ности.

*Недосягаемый — недосяжний.

*Недоуздок — недоуздок, -дка.

*Нежилое помещение — нежиле приміщення.

Независимость — незалежність, -ности.

Незаконный — незаконний; Н. причина — незаконна причина.

Незамедлительно — негайно.

*Незаметный, -но — непомітний, -но.

Незначительный — незначний.

Неизбежность — неминучість, -чости.

Неизвестность — невідомість, -мости.

*Неисполнение — невиконання.

*Неисправность — несправність, -ности.

*Нейзильберный — невзильберний; Н. пружина — невзильберна пружина.

*Нейтрализовать — невтралізувати.

*Нейтралитет — невтралітет, -ту.

*Некрученная нить — несукана нитка.

Немедленно — негайно.

*Ненастье — негода, -ди.

*Необоронительная постройка — необоронна будова.

*Необстреливаемый — необстрілюваний.

*Необходимость — потрібність, -ности.

*Неограниченный — необмежений.

*Неожиданность — несподіваність, -ности.

*Неоправдываемый — невиправдуваний.

*Неослабный — пильний, безнастанний.

*Неосновательный — безпідставний.

*Неотожженная проволока — невідпалений дріт (дроту).

*Неочередной дневальный — позапорядковий черговець.

*Непересеченный — неперетятий; Н. местность — рівна місцевість.

*Неповиновение — неслухняність, -ности.

*Непогода — негода, -ди.

*Неподвижный — нерухомий; Н. коробка — нерухома коробка; Н. охранение — нерухома охорона; Н. щит — нерухомий щит.

*Неподчинение — непідлеглість, -лости; неслухняність, -ности.

*Неподчиненность — непідлягання.

*Неполный — неповний; Н. витки — неповні звої; Н. ряд — неповний ряд; Н. число — неповне число.

*Непоражаемый — неуразливий; Н. (мертвое) пространство — неуразливий (мертвий) простір.

*Непосредственный — безпосередній; Н. начальник — безпосередній начальник; Н. охранение — безпосередня охорона; Н. связь — безпосередній звязок; Н. соприкосновение — безпосереднє стикання.

*Непредвиденный — непередбачений.

*Непредставление к... — неподання до...

Непредусмотренный — непередбачений.

*Непреодолимый — непереможний, непереборний.

*Непрерывность — неперервність, -ности, невпинність, -ности.

*Непрерывный — неперервний, невпинний.

Неприкосновенность — недоторканість, -ности.

Неприкосновенный — недоторканий.

Непринадлежащий — неналежний.

*Неприступный — неприступний.

*Неприятель — ворог, -га.

*Неприятельский — ворожий.
Непродолжительный — недовгий, короткий; в Н-ном времени — незабаром, невдовзі.
*Непроизвольный — невільний.
*Непромокаемый — водощільний, непромокальний.
*Непроницаемый — непроникливий.
*Непропитанный—непропоєний.
*Непросматриваемый — непрозірний.
*Непроходимый — непрохідний; Н. болото — непрохідне болото.
*Непрямая наводка — націлювання посереднє.
Нерадивый — недбайливий, недбалий.
*Неразводной — нерозвідний; Н. часть моста — нерозвідна частина мосту.
*Нераздельная (слитная) наводка — нероздільне націлювання.
*Неразорвавшийся — нерозірваний, що не розірвався; Н. снаряд — нерозірваний гарматень, що не розірвався.
*Нервюры (*ребра крыла*)—ребра.
*Неровность — нерівність, -ности; Н. местности — нерівність місцевости.
*Неряшливо (одетый) — неохайно (одягнений).
*Несамостоятельность — несамостійність, -ности.
Несвоевременный — несвоечасний.
*Несгораемый — неспалений; Н. ящик — неспалена скринька.
*Несоответствие — невідповідність, -ности.
Несправедливый — несправедливий.
*Нестроевой — немуштровий; Н. команда—немуштрова команда.
*Нес'емный — нездіймaний; Н. ось — нездіймана вісь.
Неудовлетворение — незадоволення.
Неуклонно — неухильно.
*Неустойчивый — нестійкий.
*Неуязвимый — невразливий, невразний.
*Нефть — нафта, -ти.
*Нефтяной — нафтовий; Н. сало — нафтове сало.
Нецелесообразно — недоцільно.
*Нечетный — непаристий.
*Неявка — неявка, -ки; неприбуття.
Неясность—неясність, -ности.
*Нивеллир — нівелір, -ра.
*Нивеллировать — нівелювати, рівняти.
*Нижний — нижній; Н. линия — нижня лінія; Н. окно — нижнє вікно; Н. паз — нижня гара; Н. спуск — нижній спуск.
*Низкий, низший — низький, нижчий; Н. разрыв — низький розрив; Н. должность — нижча посада; Н. начальник — нижчий начальник.
*Низменность—низькоділ, -долу.

*Ниппель — ніпель, -ля.
*Нисходящий — додільний; Н. ветвь траектории — додільна галузь траєкторії; Н. линия — додільна лінія.
*Нитрация — нітрація, -ції.
*Нитроглицерин — нітрогліцерин, -ну.
*Нитроклетчатка — нітроцелюльоза, -зи.
*Нить — нитка, -ки; Н. некрученная — несукана нитка.
*Ничком — ниць.
*Ниша — ніша, -ші.
*Новобранец — новобранець, -нця.
*Нога — нога, -ги; Н-га (*стропильная*) — крокви́на.
*Нож — ніж, ножа; Н. сапожный — книп, -па; книпець, -пця.
*Ножевка — ножівка, -ки
*Ножка (*циркуля*) — ніжка, -ки.
*Ножницы — ножиці; Н. для резки проволоки — ножиці дроторізні.
*Ножны — піхви, піхов; „Штыки в ножны" — „Багнети в піхви".
*Номенклатура—номенклатура, -ри.
*Номер — число, -ла; нумер, -ра; Н. личный — особистий нумер; „По порядку номеров расчитайсь" —„За чергою перелічись!"
*Номератор — нумератор, -ра.
*Нониус — ноній, -нію.
*Нора лисья—лисяча нора, -ри.
*Норма — норма, -ми.
*Нормаль — нормаля, -лі.
*Нормальный — нормальний; Н. разрыв — нормальний розрив.
Норовистый — норовистий.
*Нортоновский колодец—Нортонівський колодязь.
*Нос — ніс, носа.
Носик — носик, -ка.
*Носилки — ноші, нош, (*похорон*)—мари, мар; Н. вьючные—в'ючні ноші.
*Носильщик-санитар — носильник (-ка)-санітар (-ра).
*Носимый — ношений; Н. запас — ношений запас; Н. инструмент — ношений струмент.
*Носовой — носовий; Н. платок — хустка до носа; Н. часть — носова частина.
*Носок (*обуви*)—носок, ніска; Н чугунный — чавунний носок.
*Ночлег — ночівля, -лі.
*Ночной — нічний; Н. бой — нічний бій; Н-е действия — нічні дії; Н. пост — нічна стійка.
Ночью — вночі.
Нравственный — моральний.
*Нулевой — нульовий; Н. вилка — нульовий міжник; Н. линия прицеливания — нульова лінія націлювання; Н. установка уровня — нульова устава поземниці.
*Нумерация — нумерація, -ції.
Нутрец-жеребец — жеребець (-бця) - нутряк (-ка).
Ныряние — пориняння.

О

***Обаммуничивание** — вашо́рування.
***Обвал** — зава́л, -лу; обва́лення.
***Обваливать, -ся, обвалить, -ся** — зава́лювати, -ся, завали́ти, -ся, обва́лювати, -ся, обвали́ти, -ся.
***Обвод** (*линией*) — обве́дення.
***Обволакивать, обволочь** — обволіка́ти, обволокти́, заволіка́ти, заволокти́.
***Обвязочный материал** — в'я́зальний матерія́л.
***Обвязочный угольник** — още́пний кутни́к.
***Огибать, обогнуть** — обгина́ти, обігну́ти; обмина́ти, обмину́ти.
Обед — обі́д, -ду.
***Обеденная закладка** — закла́дання на обі́д.
***Обеззараживать, обеззаразить** — знезара́жувати, знезара́зити.
***Обезопасить** — убезпеча́ти, убезпе́чити.
***Обезоружение** — обеззброє́ння.
***Обезоружать, обезоружить** — обеззбро́ювати, обеззбро́їти.
***Оберегать, оберечь** — обері́га́ти, оберегти́.
***Обеспечение** — забезпе́чення; **О.** війск—забезпе́чення ві́йська.
***Обеспечивать, обеспечить** — забезпе́чувати, забезпе́чити.
***Обеспечивающий** — забезпе́чальний.
***Обещание** — обіця́нка, -ки; **О.** торжественное — урочи́ста обіця́нка.
***Обессиливать, обессилить** — знеси́лювати, знеси́лити.
***Обжалование** — оска́рження.
***Обжаловывать, обжаловать** — оска́ржувати, оска́ржити.
***Обжим** — о́бтиск, -ку.
***Обжимать, обжать** — обтиска́ти, обти́снути.
***Обзор** — о́гляд, -ду; **О.** круговой — кругови́й о́гляд.
***Обкапывать, обкопать** — обко́пувати, обкопа́ти.
***Обкладывать, обложить** — обклада́ти, обкла́сти.
***Обкручивание** — обкру́чування.
***Обкуривание** — обку́рювання.
***Облагать, обложить** — облягá́ти, облягти́; обклада́ти, обкла́сти.
***Облако** — хма́ра, -ри; газовое **О.** — га́зова хма́ра.
***Облачность** — хма́рність, -ности.
***Облегченный** — поле́гшений; **О.** телефонный провод — поле́гшений телефо́нний про́від; **О.** рысью — поле́гшеною ри́стю.
***Облический** — скі́сний; **О.** наблюдение — сте́ження скі́сне; **О.** движение — півзворо́тний рух, скі́сний рух.
***Обложение** — обло́га, -ги.
***Обман** — обма́на, -ни; **О.** зрения — обма́на зорова́; **О.** простой — про́ста обма́на; **О.** сложный — складна́ обма́на.
***Обмер** — о́бмір, -ру.
Обмораживать, обморозить — обморо́жувати, обморо́зити.
Обмороженный — обморо́жений.
***Обмотка** — о́бвитка, -ки.
***Обмундирование** — умундирува́ння.
***Обнажать, обнажить** — оголя́ти, оголи́ти.
***Обнаружение** — ви́явлення.
***Обнаруживать, обнаружить** — виявля́ти, ви́явити, викрива́ти, ви́крити.
Обобщать, обобщить — узага́льнювати, узагальни́ти.
Обобщение — узага́льнення.
***Обод, ободок** — о́бід (о́бода), обіде́ць, -дця́.
***Ободовый** — ободо́вий; **О.** ремень — ободо́вий ре́мінь.
***Обоз** — ва́лка, -ки; **О.** обывательский — обива́тельська ва́лка; **О.** II-го разряда—ва́лка дру́гого розря́ду; **О.** I-го разряда—ва́лка пе́ршого розря́ду.
***Обозначать, -ся** — обозна́чити, -ся, познача́ти, -ся, позна́чити, -ся.
***Обозно-вещевое довольствие** — валко́во-речове́ постача́ння.
***Обозный** — валко́вий.
***Обозревать, обозреть** — огляда́ти, огля́нути, озира́ти, озирну́ти.
***Обойма** — обі́ймиця, -ці; **О.** для патронов — набі́йна обі́ймиця; **О.** направляющая — напрямна́ обі́ймиця; **О.** разрезная — розрі́зна́ обі́ймиця.
***Оболочка** — оболо́на, -ни.
***Оборона** — оборо́на, -ни; **О.** активная — акти́вна оборо́на; при **О**-не — підча́с оборо́ни; **О.** противогазовая — протига́зова оборо́на; **О.** противотанковая — протита́нкова оборо́на.
***Оборонительный** — оборо́нний; **О.** бой — оборо́нний бій; **О.** действия — оборо́нні дії; **О.** зона — оборо́нна зо́на; **О.** полоса — оборо́нна сму́га.
***Обороноспособность** — оборонозда́тність, -ности.
***Оборот** — о́берт, -ту; (*голови*) поворо́т, -ро́ту; (*речи*) зворо́т, -ро́ту; **О.** колеса — о́берт ко́леса.
***Оборудование** — устаткува́ння; **О.** позиций — устаткува́ння пози́цій.
***Оборудовать** — устаткува́ти.
Обосновывать, обосновать — обґрунто́вувати, обґрунтува́ти.
***Обочина** — обо́чина, -ни (*шляху́, гре́блі*).
***Обоюдный** — обопі́льний; **О.** удар — обопі́льний уда́р.
***Обработка** — обро́бка, -ки, обро́блення.
Образец — зразо́к, -зка́.
Образование — утво́рення; осві́та, -ти.
***Образовывать, образовать** — утво́рювати, утвори́ти; образуется облако газа — утво́рюється га́зова хма́ра.
***Образцовый** — зразко́вий, взірце́вий.
***Обратный** — зворо́тний, за́дній;

О. засечка — зворо́тний за́черк; О. скат возвышенности — за́дній схил горо́вини.

Обратно — наза́д.

***Обращать, -ся, обратить, -ся** — зверта́ти, -ся, зверну́ти, -ся; О. в бегство противника — погна́ти во́рога.

***Обращение** — пово́дження; О. грубое — гру́бе, брута́льне пово́дження; О. жестокое — жорсто́ке пово́дження; О. ласковое — ласка́ве пово́дження.

***Обрез** — край, -а́ю; (*берега*) — кант; О. дульца гильзы — край ду́лка гі́льзи.

***Обрезок** — зрі́зок, -зка; окра́вка, -ки.

***Обрубок** — оцу́пок, -пка.

***Обруч** — обру́ч, -ча́.

***Обрыв** — у́рвище, -ща.

***Обрывистый** — урви́стий.

***Обсадка** — обса́джування.

Обсеменение — за́сів, -ву, засіва́ння.

***Обсервационный** — обсерваці́йний; О. мина — обсерваці́йна мі́на.

***Обсечка** — (*действ.*) обсіка́ння, обру́бування; (*предм.*) — обсіка́ч, -ча́; О. стальная — стале́вий обсіка́ч.

***Обследование** — обслі́дування.

***Обслуживание** — обслуго́вування; О. санитарное — саніта́рне обслуго́вування.

***Обслуживать, обслужить** — обслуго́вувати, обслужи́ти.

***Обслуживающий** — обслужни́й; О. значение — обслужне́ призна́чення.

***Обстановка** — обста́ва, -ви, обста́вини, -вин; О. оперативная — операти́вні обста́вини.

***Обстрел** — о́бстріл, -лу; О. стесненный — обме́жений о́бстріл.

***Обстреливаемый** — обстрі́люваний; О. пространство — обстрі́люваний про́стір.

***Обстреливать, обстрелять** — обстрі́лювати, обстріля́ти.

Обсуждение — обгово́рення.

***Обсыпа́ть, -ся, обсы́пать, -ся** — обсипа́ти, -ся, обси́пати, -ся.

***Обтекать, обтечь** — обтіка́ти, обтекти́, обхо́дити, обійти́.

***Обтирание** — обтира́ння.

***Обтирать, обтереть** — обтира́ти, обте́рти.

***Обтюратор** — обтура́тор, -ра.

***Обтюрация** — обтура́ція, -ції.

***Обтюрировать** — обтурува́ти.

***Обтюрирующий** — обтураці́йний; О. кольцо — обтураці́йне кільце́.

Обувать, обуть — взува́ти, взу́ти.

Обутый — взу́тий.

Обувь — взуття́.

***Обух** — о́бух, -ха.

***Обучать, обучить** — навча́ти, навчи́ти, вивча́ти, ви́вчити.

***Обучение** — навча́ння, нау́ка, -ки; О. начальное — початко́ве навча́ння; О. совместное — спі́льне навча́ння.

***Обхват** — обхо́плювання, обхо́плення, обі́йми, обі́йм; в О. — в обі́йми.

***Обход** — обхі́д, обхо́ду; О. местности — обхі́д місце́вости; О. участка — обхі́д дільни́ці; периметр О-да — пери́метер обхо́ду.

***Обходить, -ся, обойти, -сь** — обмина́ти, обхо́дити, -ся, обійти́, -ся, обмину́ти.

***Обшивка** — обши́вка, -ки, обшива́ння.

***Обшлаг** — вило́га, -ги.

***Общевойсковой** — зага́льновійсько́вий.

***Общежитие** — бу́рса, -си.

***Общение** — зно́сини, -син, спілкува́ння; О. личное — особи́сті зно́сини.

Общественный — грома́дський; О. бедствие — грома́дське ли́хо.

***Общий** — зага́льний, спі́льний; О. горизонталь — спі́льна позе́мина; О. порядок — зага́льний поря́док; О. собрание — зага́льні збо́ри; О. состязания — зага́льні змага́ння.

***Об'единенный** — об'є́днаний.

***Об'ездной** — об'ї́зни́й; О. участок дороги — об'ї́зна́ дільни́ця шля́ху.

***Об'езжать, об'ехать** — об'їжджа́ти, об'ї́здити, об'ї́хати.

***Об'ект** — об'є́кт, -ту.

***Об'ектив** — об'єкти́в, -ву.

***Об'ективный** — об'єкти́вний; О. окошко — віко́нце об'єкти́ву.

***Об'ем** — о́бсяг, -гу.

***Об'емистый** — заса́дний, укла́дистий; О. фураж — заса́дний фура́ж.

***Об'яснительный** — поясня́льний; О. записка — поясня́льна за́писка.

***Обывательский** — обива́тельський; О. квартира — обива́тельська кварти́ра.

***Обыкновенный** — звича́йний; О. взрыв — звича́йний ви́бух; О. шаг — звича́йний крок.

Обыскивать, обыскать — обшу́кувати, обшука́ти, труси́ти, потруси́ти.

Обычный — звича́йний, звичне́ий; О. положение — звича́йне стано́вище, звича́йний стан.

***Обязанность** — обо́в'язок, -зку; О. служебная — службо́вий обо́в'язок.

Обязательный — обов'язко́вий.

***Овал** — ова́л, -лу.

***Овальный** — ова́льний.

Овес — ове́с (вівса́).

***Овладевать, овладеть** — опано́вувати, опанува́ти, здобува́ти, здобу́ти,

***Овраг** — яр, яру.

***Овсяный** — вівся́ний, на ове́с.

Оглашение — оголо́шення.

***Оглобля** — голо́бля, -лі.

***Огневой** — вогневи́й; О. вал — вогневи́й вал; О. группа — вогнева́ гру́па; О. завеса — вогнева́ засло́на; О. задача — вогневе́ завда́ння; О. мешок — вогневи́й мі́шок; О. позиция — вогнева́ пози́ція; О. положение — вогневи́й стан; О. преграда — вогнева́ перепо́на; О. рубеж — вогневи́й рубі́ж; О. связь — вогневи́й зв'язо́к; О. сред-

ства—вогневі засоби; О. точка—вогнева точка.

***Огнемет** — вогнемет, -ту; О. ранцевый — ранцевий вогнемет.

***Огнеметание** — вогнеметання.

***Огнеметный** — вогнеметний; О. фугас — вогнеметна фугаса.

***Огнеприпасы** — вогнеприпаси, -сів; расход О. — витрата вогнеприпасів; пополнение О. — поповнення вогнеприпасів.

***Огнесклад** — вогнесклад, -ду.

***Огнестрельный** — вогнепальний, стрільний; О. оружие—вогнепальна зброя; О. припасы—вогнепальні припаси; О. рана — стрільна рана.

***Огнеупорный** — вогнетривкий.

***Огниво** — кресало, -ла.

***Оголовье** — наголовач, -ча; О. мундштучное — байрачний наголовач.

***Оголять, оголить** — оголяти, оголити.

***Огонь**—вогонь, вогню; „Огонь" —„Вогонь"; О. автоматический—автоматичний вогонь; О. артиллерийский — гарматний вогонь; О. беглый — перебіжний вогонь; О. ближний — близький вогонь; О. вести—стріляти; вид огня — рід огню; О. групповой—груповий вогонь; О. дальний — далекий вогонь; О. действительный—дійсний вогонь; О. заградительный—заслонний вогонь; О. комбинированный—комбінований вогонь; О. косоприцельный — цавскісний вогонь; линия О. — лінія вогню; меткий О. — влучний вогонь; меткость О. — влучність вогню; напряженность О.—напруженість вогню; О. навесный — звислий вогонь; О. непрерывный—безупинний вогонь; О. одиночный — вогонь поодинчий; О. перекидной —перекидний вогонь; О. перекрестный — перехресний вогонь; О. с рассеиванием — вогонь із розсівом; О. редкий — рідкий вогонь; ведение О.—провадження вогню; возобновление О.—відновлення вогню; открытие О.—розпочинання вогню; перенос О. — перенесення вогню; перерыв О. — переривання вогню; прекращение О. — припинення вогню; развить огонь — зміцнити вогонь; О. скачками вперед—вогонь скоками наперед; разделение О. — поділ вогню; распределение огня—розподіл вогню; сосредоточение огня—зосередження вогню; управление О-нем — керування вогнем; О. фланговый — фланковий огонь; О. фронтальный — фронтальний вогонь.

Огород — город, -да.

***Ограда, ограждение** — огорожа, -жі, забезпечення.

***Ограждать, оградить** — огороджувати, огородити, забезпечувати, забезпечити.

***Ограничение** — обмеження.

***Ограничивать, ограничить** — обмежувати, обмежити.

***Ограничитель**—обмежник, -ка.

***Одевать, одеть** — одягати, одягти; „Одевать сбрую" — „зашорувати".

Одетый — (з) одягнений; не по форме О.—не за формою одягнений; неряшливо О. — неохайно одягнений.

***Одежда** — одяг, -гу; О. верхняя — верхній одяг; О. защитная—захисний одяг; О. окопа — одяг шанця; О. откосов — одяг споховин; О. постовая — стійковий одяг; форма О.—форма одягу.

Одеяло — ковдра, -ри.

Один — один, сам; „Одна очередь (две очереди), беглый огонь" — „Одна черга (дві черги), перебіжний вогонь"; „Одними руками коли" — „Самими руками коли".

***Одиночка** — одинець, -нця.

***Одиночный** — поодинчий, поодинокий, самотний, опрічний; О. камера — опрічна камера; О. огонь — поодинчий огонь; О. пост — поодинча стійка; О. учение—вправи одинцем; О. цель—поодинча ціль; „О-ми заряжай"—„Поодинокими заряджай"; „О-ными начинай" — „Поодинокими починай".

***Одноконный** — однокінний.

***Одноместный** — одномісцевий.

Однообразие —одноманітність, -ности; О. наводки — одноманітність націлювання.

Однообразный — одноманітний.

***Однопроводный** — однопровідний.

***Односкатный** — односхильний.

***Однотонность** — однотонність, -ности.

***Одноцветный** — однобарвний.

Одышка — дихавиця, -ці.

***Ожевальная форма**—ожевальна форма.

Ожидание — очікування.

***Ожог**— опік,-ку; (*водою*) опар, -ру.

***Озеро** — озеро, -ра.

Ознакамливать, ознакомить — ознайомлювати, ознайомити.

Ознаменование — знак, -ку, ознака, -ки; в О. — на ознаку, на пам'ятку.

***Озокерит**—озокерит, -ту, віск земляний.

Оказывать, -ся, сказать, -ся — виявляти, -ся, виявити, -ся; О. помощь — допомагати, допомогти.

***Окапывание** — окопування.

***Окапывать,-ся, окопать, -ся**— обкопувати, -ся, обкопати, -ся.

***Окисление** — окислення.

***Окись** — закис, -су; О. железа—залізний закис; О. углерода — однозакис вуглецю.

Оклюзия—оклюзія, -зії; О. газов—оклюзія газів.

Оклад — платня, -ні.

***Окно** — вікно, -на; О. верхнее—верхнє вікно; О. для выхода газов — вікно для виходу газів; О. нижнее — нижнє вікно; О. продолговатое — довгасте вікно; О. слуховое — дахове вікно.

***Окованный** — окутий; О. железом — окутий залізом.

*Оковка — (*действие*) обко́вування, (*вещь*) закі́вець,-вця.
*Оковывать, оковать — обко́вувати, обкува́ти.
*Околица — око́лиця, -ці.
*Околодок — ліка́рський пункт.
*Оконечность — кіне́ць, кінця́, край, -а́ю; (*человека*) кінці́вка.
Оконечности — ру́ки (рук) й но́ги (ніг).
*Оконечный — кінце́вий.
*Оконный — віко́нний; О. косяк—лу́тка, -ки; О. рама — віко́нна варця́ба; О. стекло—ши́бка, -ки; О. форточка — квату́рка, -ки.
*Окоп — ша́нець, -нця; О. безбрустверный — безбру́стверовий ша́нець; О. гнездный—гніздови́й ша́нець; О. для стрельбы лежа—ша́нець для стріля́ння навле́жачки; О. для стрельбы с колена — ша́нець для стріля́ння з колі́на; О. для стрельбы стоя — ша́нець для стріля́ння навсто́ячки; О. запасный—запасни́й ша́нець; О. из снега—ша́нець зі сні́гу; О. кинжальный—кинджа́льний ша́нець; О. ложный—фальши́вий ша́нець; О. отдельный—окре́мий ша́нець; О. пулеметный—кулеме́тний ша́нець; О. стрелковый — стріле́цький ша́нець; О. в плане змейкою — ша́нець у пла́ні змі́йкою; О. ячеечный—гніздови́й ша́нець; начертание О-па—на́рис ша́нця.
*Окошко — вікно́, -на́; О. об'ективное — віко́нце об'єкти́ва.
*Окраина — край, -а́ю, кіне́ць, -нця́; О. селения — кіне́ць села́.
*Окраска — заба́рвлення, фарбува́ння, пофарбува́ння; О. подражательная —наслі́дове фарбува́ння, ба́рвлення; О. предмета—ба́рва пре́дмета, пофарбува́ння пре́дмета.
*Окрашивание — заба́рвлення, фарбува́ння; О. защитное—захисне́ заба́рвлення.
Округ — окру́га, -ги.
*Окружать, окружить — ото́чувати, оточи́ти.
*Окружение — ото́чення.
*Октябрьский — жовтне́вий; О. революция—Жовтне́ва револю́ція, -ції.
*Окуляр — окуля́р, -ра.
*Окулярный — окуля́рний; О. (глазная) трубка—окуля́рна тру́бка.
*Окутывание—обго́ртання, оповива́ння; О. газами—оповива́ння га́зами.
*Олово — ци́па, -ни.
*Ольдгамовское соединение—Ольдга́мова злу́ка.
*Омеднение — омі́днення.
*Опалзывать, оползти—осува́тися, осу́нутися.
*Опасность — небезпе́ка, -ки.
Опасный — небезпе́чний.
*Опахало — ві́яло, -ла.
*Оперативный — операти́вний; О.задание—операти́вне завда́ння; О. обстановка — операти́вні обста́вини; О. приказ — операти́вний нака́з.
*Операция — опера́ція, -ції.

*Опилки—(*древесные*) ти́рса, си; О. (*металлич.*)—ошу́рка, -ки.
*Опираться, опереться — опира́тися, опе́ртися, спира́тися, спе́ртися.
*Описание — о́пис, -су; О. устное — у́сний о́пис.
*Опись—о́пис, -су, ре́єстер, -тра; О. краткая лошадям — коро́ткий ре́єстер ко́ней; О. оружия—ре́єстер збро́ї.
*Оплетка — о́плітка, -ки.
Оповещать, оповестить—оповіща́ти, оповісти́ти, сповіща́ти, сповісти́ти.
*Опознавательный — прикме́тний; О. знак — прикме́тний знак.
*Опознавать, опознать — розпізнава́ти, розпізна́ти.
*Опознание — розпізна́ння.
*Оползание — осува́ння.
*Опора—опо́ра, -ри; О. моста—опо́ра мо́сту.
*Опорный — опо́рний; О. втулка — опо́рний уту́лок; О. плоскость—опо́рна пло́ща; О. пункт—опо́рний пункт; О. стакан — опо́рний цилі́ндер.
*Опорожнять, опорожнить — спорожня́ти, спорожни́ти.
*Опорожненный — споро́жнений.
*Оправа — опра́ва, -ви; О. поперечного уровня — опра́ва попере́чної позе́мниці.
*Оправка—опра́влення, о́правка.
*Оправлять, -ся, оправить, -ся — оправля́ти, -ся, опра́вити, -ся; (*выздороветь*) — ви́чуняти; „Оправиться“ — „Спочи́нь“.
*Опрашивать, опросить — допи́тувати, допита́ти.
*Определение—ви́значення; О. положения точек — ви́значення поло́ження то́чок; О. превышения точек — ви́значення переви́щення то́чок; О. расстояния — ви́значення відда́лення; О. точки стояния—ви́значення то́чки стоя́ння.
*Определенный — пе́вний, ви́значений.
*Определять, -ся, определить, -ся—визнача́ти, -ся, ви́значити, -ся, признача́ти, -ся, призна́чити, -ся, прису́джувати, присуди́ти.
*Опрокидывание — перекида́ння, переверта́ння.
*Опрокидывать, опрокинуть — перекида́ти, переки́нути, переверта́ти, переверну́ти.
*Опрос — о́пит, -ту, опи́тування.
*Оптический — опти́чний; О. обман—опти́чна обма́на; О. прицел—опти́чний мі́рник; О. связь—опти́чний зв'язо́к.
*Опускание — спуска́ння.
*Опускать, опустить—спуска́ти, спусти́ти.
*Опускной — спускни́й.
*Опушка — (*одежды*) облямі́вка, -ки; (*леса*)—узлі́сся.
*Опытный—досві́дчений, спро́бний.
*Оранжевый — жовтогаря́чий.
*Орган — о́рган, -на.

Организатор — організатор, -ра, упорядник, -ка.

Организационно - распределительный отдел — організаційно-розподільний відділ.

Организационный — організаційний.

***Организация** — організація, -ції; (*чего*) улаштування; **О.** с'емки — організація здіймання.

Организованность — організованість, -ности.

***Орден** — орден, -на; **О.** Красного Знамени—Орден Червоного Прапору; **О.** Трудового Знамени—Орден Трудового Прапору.

***Ордер** — ордер, -ра.

***Ординарец**—ординарець, -рця; **О.** личный — особистий ординарець.

***Ординарный** — ординарний, звичайний.

***Ордината** — ордината, -ти.

***Ориентир** — орієнтир, -ра; **О.** буссоль — орієнтир бусоля.

***Ориентирование** — орієнтування.

***Ориентировать, -ся** — орієнтувати, -ся.

***Ориентировочный** — орієнтаційний; **О.** направление — орієнтаційний напрям; **О.** предмет — орієнтаційний предмет.

***Оркестр** — оркестра, -ри.

***Ортоскоп** — ортоскоп, -па

***Орудие** — гармата, -ти; знаряддя; **О.** с затвором — гармата із замком; **О.** сопровождения — супровідна гармата.

***Орудийный** — гарматний; **О.** запряжка—гарматний запряг; **О.** начальник — начальник гармати; **О.** расчет — обслуга гармати; **О.** учение — гарматне навчання.

***Оружейник** — зброяр, -ра.

***Оружейный** — збройовий; **О.** каптенармус — збройовий каптенармус; **О.** мастерская—зброярня; **О.** склад — збройниця.

***Оружие**—зброя, -рої; **О.** гладкоствольное—гладкоцівкова зброя; **О.** заручное—запасна зброя; **О.** заряженное—заряджена зброя; **О.** колющее—колольна зброя; **О.** магазинное — магазинова зброя; **О.** парезное—нарізна зброя; **О.** огнестрельное—вогнепальна зброя; **О.** рубящее — рубальна зброя; **О.** холодное — січна зброя; **Оружием** владение—орудування зброєю.

***Осада** — облога, -ги.

***Осадка** — осідання.

***Осадный** — обложний; **О.** положение—стан облоги.

***Осадок** — (*атмосф.*) опад, -ду; (*гуща*) осад, -ду, гуща, -щі.

***Осаждать, осадить** — облягати, облягти, обступати, обступити, (*химич.*) осаджувати, осадити.

***Осажденный**—обложений; обложенець, -нця.

***Осаживать, осадить** (*опускать*) — осаджувати, осадити; (*коня*)—збивати, збити.

Осведомленность — поінформованість, -ности.

***Освежение** — відсвіження; **О.** воздуха — провітрювання.

***Осветительный**—освітлювальний; **О.** прибор—освітлювальний прилад; **О.** ракета—освітлювальна ракета.

***Освещать, осветить** — освітлювати, освітлити.

***Освещение** — освітлення.

Освидетельствование—огляд, -ду.

Освобождать, -ся, освободить, -ся—звільняти, -ся, звільнити, -ся.

Освобождение — звільнення; **О.** досрочное—дотермінове звільнення; **О.** от наряда—звільнення від наряду.

***Осевой** — осьовий; **О.** наконечник — осьовий наконечник, -ка; **О.** подшипник — осьова вальниця.

***Оседатель**—осідник, -ка.

***Оседающий**—осідний; **О.** приспособление — осідний пристрій; **О.** цилиндр — осідний циліндер; **О.** часть — осідна частина.

***Оседлывать, оседлать** — сідлати, осідлати.

***Оселок** — брусок, -ска.

***Осечка** — осічка, -ки.

***Осколок** — скалка, -ки.

***Осколочный** — скалковий.

***Ослабление** — ослаба, -би.

***Ослаблять, ослабить**—послабляти, послабити; (*поводья*) попускати, попустити; **О**-ить влияние — зменшити вплив.

Ослепление — осліплення.

Ослеплять, ослепить — осліпляти, осліпити, засліплювати, засліпити.

***Ослушание** — непослух, -ху.

Осматривать, осмотреть — оглядати, оглянути.

***Осмолка** — обсмолювання, обсмолення.

***Осмотр** — огляд, -ду; **О.** инспекторский—інспекційний огляд; **О.** медицинский—медичний огляд.

Осмотрительно — обачно.

***Оснастка**—оснащування, оснащення.

***Основа** — основа, -ви; **О.** сетчатая—сітчаста основа; **О.** сплошная—суцільна основа.

***Основание** — підстава, -ви; основа, -ви; **О.** деревянное—дерев'яна основа; **О** деятельное — активна основа; **О.** недеятельное—пасивна основа; **О.** масштаба — основа мірила; **О.** мушки—основа мушки; **О.** прицела — основа мірника; **О.** ската — спід схилу; **О.** уровня — основа поземниці.

Основательность — ґрунтовність, -ности.

Основательный — ґрунтовний.

***Основной** — основний, головний, провідний; **О.** горизонталь—основна поземина; **О** доска—основна дошка; **О.** заряд — основний заряд; **О.** мысль — провідна думка; **О.** орудие—основна гармата; **О.** стойка—основна постава; **О.** точка — основна точка.

Особый — (*отдельный*) окремий, (*особенный*) особ-

ливий; О. отдел — окре́мий ві́дділ.

Оставаться, остаться — залиша́тися, залиши́тися, лиша́тися, лиши́тися.

Оставлять, оставить — лиша́ти, лиши́ти, залиша́ти, залиши́ти, ки́дати, поки́нути.

***Останавливать, -ся, остановить, -ся** — зупиня́ти, -ся, зупини́ти, -ся, спиня́ти, -ся, спини́ти, -ся.

***Останавливающий** — зупи́нний; О. удар — зупи́нний уда́р; О. укол — зупи́нний уко́л.

***Остановка** — зу́пинка, -ки.

***Остов** — снасть, -ти, кістя́к, -ка́; О. венчатый — вінча́ста снасть; О. станка — снасть станка́; О. стойчатый — сторчова́ снасть; О. треноги — снасть-трині́жка.

Осторожность — обере́жність, -ности.

***Острие** — вістря́; (*иглы*) жало́, -ла́; (*ножа*) — ле́во; (*прерывателя*) — шпе́ник, -ка.

***Остров** — о́стрів, -рова.

***Острогубцы** — гострогу́бці.

***Остроконечный** — го́стрий; (*гора*) стрімча́стий; О. пуля — го́стра ку́ля.

***Острян** — гостря́к, -ка́.

***Осушительный** — висушни́й; О. канава — висушна́ кана́ва.

Осуществлять, осуществить — зді́йснювати, зді́йснити; спра́вджувати, спра́вдити.

Осыпа́ть, -ся, осы́пать, -ся — обсипа́ти, -ся, обси́пати, -ся.

***Ось** — вісь; О. абсцисс — вісь абсци́с; О. барабана — вісь бараба́на; О. боевая — бо́йова вісь; О. ведущая — тягова́ вісь; О. вращения рычага — вісь оберта́ння ва́желя; О. выбрасывателя — вісь викидача́; О. дифференциала — вісь диференція́лу; О. дороги — вісь шляху́; О. канала ствола — вісь кана́лу ці́вки; О. курка — вісь курка́; О. нес'емная — нездійма́на вісь; О. овала — вісь ова́лу; О. ординат — вісь ордина́т; О. походная — похі́дна вісь; О. приемника — вісь приймача́; О. рассеивания — вісь ро́зсіву; О. рукоятки — вісь ру́чки; О. связи — вісь звязку́.

***Отапливать, -ся, отопить, -ся** — огріва́ти, -ся, огрі́ти, -ся.

***Отбив** — відбива́ння; О. круговой — колове́ відбива́ння; О. уступающий — відступне́ відбива́ння.

***Отби́вать, -ся, отбить, -ся** — відбива́ти, -ся, відби́ти, -ся; „Отбей вверх" — „Відби́й догори́"; „Отбей налево" — „Відби́й налі́во"; „Отбей направо" — „Відби́й напра́во"; „Отбить ответ" — „Відби́ти ві́дповідь".

***Отбитие** — відбиття́; О. атаки — відбиття́ ата́ки.

***Отблеск** — ві́дблиск, -ку.

***Отбой** — відбі́й, -бо́ю.

***Отборный** — добі́рний; О. боец — добі́рний бое́ць.

Отбрасывать, -ся, отбросить, -ся — від(од)кида́ти, -ся, від(од)ки́нути, -ся; від(од)бива́ти, -ся, від(од)би́ти, -ся.

***Отбывать, отбыть** — відбува́ти, відбу́ти; О. наказание — відбува́ти, відбу́ти ка́ру.

***Отбытие** — відбува́ння, відбуття́.

***Отверстие** — о́твір, -вору; О. выпускное — випускни́й о́твір; О. для оси курка — о́твір для о́си курка́; О. для походной оси — о́твір похі́дної о́си; О. газовое — га́зовий о́твір; О. запальное — підпа́льний о́твір; О. круглое — кру́глий о́твір; О. навинтованное — нагвинто́ваний о́твір; О. наливное — наливни́й о́твір; О. пароотводное — паровідвідни́й о́твір.

***Отвертка** — розшру́бник, -ка.

***Отвертывать, отвертеть** — відкру́чувати, відкрути́ти, відверта́ти, відверну́ти.

***Отвес** — висо́к, -ска́.

***Отвесно** — прямови́сно, стрі́мко.

***Отвесный** — стрімки́й, стінува́тий, сторчови́й; О. берег — стрімки́й бе́ріг; О. положение прибора — сторчове́ поло́ження при́строю.

***Ответ** — ві́дповідь, -ди; О. сложный — складна́ ві́дповідь.

***Ответный** — зворо́тний; О. атака — зворо́тна ата́ка.

Ответственность — відповіда́льність, -ности.

Ответственный — відповіда́льний; О. организатор — відповіда́льний організа́тор; О. секретарь — відповіда́льний секре́тар.

***Ответчик** — відповіда́льник, -ка.

Отвечать, ответить — відповіда́ти, відпові́сти.

***Отвинчивать, отвинтить** — відґви́нчувати, відґвинти́ти.

***Отвлекать, отвлечь** — відверта́ти, відверну́ти; відтяга́ти, відтягти́.

***Отвод** — відві́д, -во́ду, відво́дження, відве́дення; О. воды — відве́дення води́; О. квартир — відве́дення приміщень; О. круговой — колове́ відве́дення; О. простой — про́сте відве́дення; О. тока — відве́дення стру́му; О. ударом — відве́дення уда́ром.

***Отводить, отвести** — відво́дити, відве́сти; відверта́ти, відверну́ти.

***Отводка** — відвідни́к, -ка́.

Отворять, отворить — відчиня́ти, відчини́ти.

***Отвращение** — відверта́ння; О. побега — запобіга́ння втечі.

***Отвязывать, -ся, отвязать, -ся** (*о лошади*) — (од)відвя́зувати, -ся, (од)відвяза́ти, -ся.

***Отгибать, отогнуть** — відгина́ти, відігну́ти.

***Отдавать, отдать** — (од)віддава́ти, (од)відда́ти; О. приказание — да́ти нака́за, наказа́ти.

***Отдаление** — відда́лення; ві́ддаль, -ли.

***Отдача** (*орудия*) — відбі́й, -бо́ю.

Отдел — ві́дділ, -лу; ро́зділ, -лу.

***Отделение** — (*войск. соедин.*) рій, ро́ю; ві́дділ, -лу;

(*действ.*) — віддíлення; „**О.** ко мне“ — „Рій до мене“.

***Отделенный** — ройовий; **О.** окоп — шáнець на рій.

***Отделка** — обрóблення, обрóблювапня.

Отдельно — окрéмо.

***Отдельный** — окрéмий; (*единичный*) поодинóкий; **О.** боец — окрéмий боéць; **О.** кавалерийская бригада — окрéма кíнна бригáда; **О.** караул — окрéма сторóжа; **О.** часть — окрéма частина; **О.** эскадрон — окрéма кíнна сóтня.

***Отделять, отделить** — відокрéмлювати, відокрéмити, віддíляти, віддíлити.

***Отдушина** — прóдух, -ху.

***Отдых** — відпочинок, -нку.

Отдыхающий — що відпочиває; **О.** часть — частина на відпочинку.

***Отек** — пухлина, -ни, (*ноги*) нáбреск.

***Отжимать, отжать** (*отталкивать*) — відтискáти, відтиснути.

***Отзыв** — (*воен.*) відклик, -ку; дýмка, -ки.

***Отказ** — відмóва, -ви; до **О.** — до відпóри.

***Откат** — відкóчування; відкóт, -ту.

***Откатывать, откатить** — відкóчувати, відкотити.

***Откачивать, откачать** (*насосом*) — відсмокóвувати, відсмокувáти.

***Откидной** — відкидний; **О.** борт — відкидний óблавок; **О.** сошник — відкидний лемíш; **О.** щит — відкидний щит.

***Откидывание** — відкидáння.

***Откладывать, отложить** — відкладáти, відклáсти.

***Отклонение** — вíдхил, відхилення; **О.** вероятное (серединное) — імовíрний (серéдній) вíдхил; **О.** пули — вíдхил кýлі.

***Отклонять, отклонить** — відхиляти, відхилити, відвертáти, відвернýти.

***Откомандировывать, откомандировать** — відряджáти, відрядити.

***Откос** — спохóвина, -ни; **О.** естественный — властива спохóвина; **О.** крутой — крутá спохóвина.

***Откосный** — спохóвинний; скісний; Откосный ремень — скісний рéмінь.

***Откручивать, открутить** — відкрýчувати, відкрутити.

***Открывать, открыть** — відкривáти, відкрити; відчиняти, відчинити; викривáти, викрити.

***Открытие** — відкриття, викриття; **О.** огня — розпочинáння вогню.

***Открытый** — відкритий; **О.** бой — відкритий бій; **О.** бойница — відкрита бійниця; **О.** местность — місцéвість чиста, місцéвість відкрита; **О.** позиция — відкрита позиція, -ції.

Отлагательство — (од)відклáдення.

Отличаться, отличиться — (од)відрізнятися, (од)відрізнитися; (од)відзначáтися, (од)відзначитися.

Отличие — відмíна, -ни; віднáка, -ки.

***Отличительный** — відмíтний, відмíнний; **О.** знак — відмíтний знак, -кý.

***Отличный** — видатний; дуже гáрний, відмíнний; **О.** стрелок — видатний стрілéць, -льця; **О.** стрельба — видатнé стріляння.

***Отлогий** — полóжистий; **О.** траектория — полóжиста траектóрія, -рії.

***Отлогость** — полóжистість, -тости; **О.** траектории — полóжистість траектóрії.

***Отложение** — пóклад, -ду; відкладáння.

Отлучаться, отлучиться — (од)відлучáтися, (од)відлучитися.

Отлучившийся — що відлучився.

***Отлучка** — відлýка; **О.** самовольная — самовíльна відлýка.

***Отмель** — обмíлина, -ни.

Отмена — скасувáння.

Отменять, отменить — касувáти, скасóвувати, скасувáти.

***Отмеривание** — (од)відмíрювання.

***Отметка** — зазнáка, -ки; пóзначка, -ки; **О.** высот — пóзначка висóт; по отметкам — за зазнáками.

***Отметчик** — зазнáчник, -ка.

***Отмечание** — зазначáння, зазнáчування; **О.** орудия — зазначáння гармáти.

Отмечать, отметить — зазначáти, зазнáчити.

***Отмостка** — вимóщення.

Отмостить — (*досками*) вимостити, вистелити; (*камнем*) вибрукувати.

***Отмывка** — відмивáння; відмивка.

***Отмыкать, отомкнуть** — відмикáти, відімкнýти; **О.** штык — здіймáти, зняти багнéта.

***Относительный** — віднóсний; **О.** длина тела орудия — віднóсна довжинá тíла гармáти; **О.** заряд — віднóсний зарядá; **О.** командование высот — віднóсне комáндування висóт.

***Отношение** — віднóшення; (*канц.*) завідóмлення.

***Отогнутый** — відíгнутий.

***Отодвигать, отодвинуть** — відсувáти, відсýнути.

***Отожженный** — відпáлений; **О.** проволока — відпáлений дріт.

***Отопление** — óгрів, огрівáння; **О.** паровое — óгрів паровий.

Оторванность — відíрваність, -ности.

Оторг — (*скор.*) відóрг, -гу.

***Отпор** — відсіч, -чи.

***Отправление** — виряджáння, вирядження; викóнання; **О.** команд — виряджáння комáнд; **О.** обязанностей — викóнання обóв'язків; **О.** поезда — виряджáння пóїзда, вирушення пóїзда.

***Отправлять, отправить** — виряджати, вирядити.
***Отпрягать, отпречь** — випрягати, випрягти; „Отпрягай“ — „Випрягай“.
***Отпрягание** — випрягання.
***Отпуск** — відпустка, -ки; **О.** бессрочный — безтермінова відпустка; **О.** кратковременный — короткочасна відпустка; **О.** по болезни — відпустка через хворість; **О.** продолжительный — довгочасна відпустка.
***Отпускной** — відпускний; **О.** билет — відпускний білет.
***Отравленный** — отруєний, затруєний.
***Отравлять, отравить** — отруювати, отруїти, затруювати, затруїти.
***Отравляющий** — труйний; **О.** вещество — труйна речовина.
***Отражатель** — відбивач, -ча; „Отражатель больше (меньше)—00“ — „Відбивач більш (менш)—00“.
***Отражательный** — відбивний; **О.** выступ — відбивний виступ.
***Отражать, отразить** (*врага, свет*) — відбивати, відбити.
***Отражение** — відбивання; відбиток, -тка; **О.** атаки — відбивання атаки.
***Отрасль** — галузь, -зи.
***Отрезок** — відтинок, -нка.
***Отрешать, отрешить** — усувати, усунути; **О.** от должности — усувати з посади.
***Отрицательчый** — негативний; від'ємний.
***Отрог** — віднога, -ги.
***Отросток** — паросток, -тка.
***Отрывка** — копання, відкопування; **О.** окопа — копання шанця.
***Отряд**—загін, -гону; відділ, -лу; **О.** автомобильный — автомобільний загін; **О.** банно-прачечно-дезинфекционный — лазне-прально-дезинфекційний відділ; **О.** боковой — боковий загін; **О.** воздухоплавательный — повітроплавний загін; **О.** головной — головний загін; **О.** десантный — десантний загін; **О.** перевязочный — перев'язувальний відділ; **О.** сторожевой — сторожовий загін; **О.** строевой — муштровий загін; **О.** эвакуационный — евакуаційний відділ; **О.** эпидемический — епідемічний відділ.
***Отсек** — відруб, -бу.
***Отсекающий зуб** — зуб-відруб.
***Отсечка-отражатель** — відруб-відбивач.
***Отсечный** — відрубний; **О.** позиция — відрубна позиція, -ції.
Отсрочка — відрочення.
***„Отставить“** — „Верни“.
Отставший — відсталий.
***Отстаивать, отстоять** — (од)відстоювати, (од)відстояти.
***Отстегивать, отстегнуть** — (од)відстібати, (од)відстебнути.
Отстранять, отстранить—усовувати, усунути.
***Отступательный** — відступний; **О.** бой — відступний бій; **О.** марш — відступний рух.

***Отступать, отступить** — відступати, відступити, відходити, відійти.
***Отступление** — відступ, -пу.
Отсутствие — відсутність, -ности.
Отсутствовать — бути відсутнім.
Отсутствующий — відсутній.
***Отсчет** — відлік, -ку, відлічення, відлічування.
***Отсыревать, отсыреть**—звогчуватися, звогчитися.
***Отсырелый** — відвоглий.
***Отталкивание** — відштовхування.
***Отталкивать, оттолкнуть** — відштовхувати, відштовхнути.
***Оттенять, оттенить** — (од)відтіняти, (од)відтінити.
***Оттенение** — відтінювання.
***Оттенок** — відтінок, -нка.
***Оттеснять, оттеснить** — відтісняти, відтіснити; відкидати, відкинути.
***Оттиск** — відбиток, -тка.
***Оттягивать, оттянуть** — (од)відтягати, (од)відтягнути.
***Оттяжка** — отоса, -си; відтягання; **О.** с зацепом — отоса з зачепою.
***Отход** — відхід, -ходу.
***Отходить, отойти** — відходити, відійти.
***Отхожее место**—відхідок, -дка.
***Отчаливать, отчалить** — відчалювати, відчалити.
***Отчет** — звіт, -ту, справоздання.
Отчетливость — виразність, -ности.
***Отчетность** — звітність, -ности.
***Отчетный** — звітний; **О.** карточка — звітна картка.
***От'езд** — від'їзд, -ду; **О.** ближний — близький від'їзд; **О.** дальний — далекий від'їзд.
***Охват** — охоплення.
***Охватывающее движение** — охоплювальний рух.
***Охватывать, охватить**—охоплювати, охопити.
***Охлаждающий** — охолодний.
***Охлаждение**—охолодж(ува)ення; **О.** водяное — охолодж(ува)ення водяне; **О.** ствола — охолодж(ува)ення цівки.
***Охотник** — охочий; мисливець.
***Охотничий** — мисливський; **Охотничий патрон** — мисливський набій.
***Охра** — вохра, -ри; **О.** желтая — жовта вохра; **О.** красная — червона вохра.
***Охрана** — охорона, -ни.
***Охранение** — охорона, -ни; **О.** артиллерии — охорона артилерії; **О.** боковое — бокова охорона; **О.** воздушное — повітряна охорона; **О.** земное — наземна охорона; **О.** круговое — колова охорона; **О.** непосредственное — безпосередня охорона; **О.** неподвижное — нерухома охорона; **О.** подвижное — рухома охорона; **О.** походное —

похідна охорона; **О.** сторожевое — сторожова охорона; **О.** тыловое — тилова охорона; **О.** флапговое — фланкова охорона; фронтальное **О.** — фронтальна охорона; **О.** химическое — хемічна охорона.

***Охранительный, охранный** — охоронний, захисний, запобіжний; Охранительный блиндаж — захисний бліндаж; Охоронная жердь — запобіжна жердина.

***Охранять, охранить** — охороняти, охоронити.

***Охраняющий** — охоронний; що охороняє; **О.** взвод — чота, яка охороняє; **О.** часть — частина, яка охороняє.

***Оценка** — оцінка, -ки, оцінювання; **О.** целей — оцінка цілів; **О.** обстановки — оцінка обставин.

***Оцепление** — обступ, -пу, обступання.

***Оцеплять, оцепить** — оточувати, оточити, обступати, обступити.

***Очаг** — вогнище, -ща.

***Очелок** (*у печи*) — челюсти.

Очень — дуже, сильно; **О.** высокий разрыв — дуже високий розрив.

***Очередной** — черговий; **О.** дневальный — порядковий черговець; „Очередной, на пост" — „Черговий, на стійку"; „**Очередной**, оружие к ноге, отстегнуть патронную сумку" —„черговий, зброю до ноги, відстебнути набійницю"

***Очередь** — черга, -ги; **О.** батарейная — батерійна черга; вне **О**-ди — по-за чергою; „**Очередь** — огонь" — „Черга — вогонь"

***Очертание** — обрис, -су.

Очистка — очищення.

***Очки** — окуляри, -рів.

***Очко** — вічко, -ка; **О.** навинтованное — нагвинтоване вічко.

Ошибка — помилка, -ки.

Ошибочный — помилковий.

***Ошоривание** — зашорьовування.

***Ошоривать, ошорить** — зашорьовувати, зашорувати.

***Ощупью** — помацки, навпомацки.

П

***Падающий** — що падає; **П.** мишень — мета, що падає.

***Падение** — падання; спад, -ду; **П.** листом — падання листом.

***Лажилина** (*моста*) — притужина, -ни.

Паек — пайка, -ки.

***Паз** — ґара, -ри; **П.** вертикальные — простовисні ґари; **П.** верхний — верхня ґара; **П.** для выступа бородки трубки ударника — ґара для виступу борідки трубки ударника; **П.** для конца гнетка предохранителя — ґара для кінця гнітка запобіжника; **П.** для шипа рукоятки — ґара для чопа ручки; **П.** кольцевой — кільцева ґара; **П**-ы рамы — ґари рами;

П. скошенный — скісна ґара; **П.** продольный — подовжна ґара.

***Пакгауз** — пакґавз, -зу.

***Пакет** — пакет, -та; **П.** горючий — пальний пакет; **П.** индивидуальный — індивідуальний пакет.

***Пакля** — клоччя, -ччя.

Палата — палата, -ти.

***Палатка** — намет, -ту.

***Палаточный** — наметний; **П.** лагерь — наметний табор.

***Палаш** — палаш, -ша.

***Палец** — палець, -льця; **П.** безымянный — підмизинний палець; **П.** большой — великий палець; **П.** верхние — верхні пальці; **П.** к крючку — палець до гака; **П.** ограничитель — палець обмежник; **П.** указательный — вказівний палець.

***Палочка** — паличка; **П.** деревянная — дерев'яна паличка.

***Палуба** — (*строения*) палуб, -ба; (*судна*) палуба, -би.

***Пальба** — стрілянина, -ни.

***Панель** — лиштва, -тви; панеля, -лі.

Паника — паніка, -ки.

***Панорама** — панорама, -ми; **П.** артиллерийская — гарматна панорама.

***Панорамное гнездо** — гніздо панорамне.

***Пантограф** — пантограф, -фа.

***Панцырь** — панцер, -ра.

***Папка** — шабатурка, -ки.

***Пар** — пара, -ри; **П.** водяной — водяна пара.

***Парабола** — парабола, -ли.

***Парад** — парада, -ди; „**П.** смирно, к торжественному маршу на (столько-то) линейных дистанций, по-ротно, равнение направо" — „Парада струнко, до урочистого руху на (стільки ось) лінійних дистанцій, сотнями, рівняння праворуч".

***Параллель** — рівнолежник, -ка, паралеля, -лі.

***Параллельный** — рівнобіжний, рівнолежний; **П.** брусья — рівнолежні бруси; **П.** веер — рівнобіжне віяло.

***Парапет** — парапет, -ту.

***Парафин** — парафіна, -ни.

***Парашют** — парашут, -та.

***Парировать** — відбивати.

***Парк** — парк, -ку; **П.** артиллерийский — артилерійний парк; **П.** инженерный — інженерний парк.

Парламентер — парламентар, -ря.

***Парный** — парний, паристий; **П.** пост — парна стійка; **П.** часовые — парні стійкові.

***Паровоз** — паротяг, -гу; **П.** броневой — панцерний паротяг.

***Паровозный** — паротяговий.

***Паровой** — паровий; **П.** камера — парова камера; **П.** катер — парова катерка; **П.** отопление — паровий огрів.

***Паровыпускной** — паровипускний.

***Пароль** — пароль, -лю.

***Паром** — пором, -ма.

*Пароотводный — паровідвідний; П. отверстие — паровідвідний отвір; П. трубка — паровідвідна трубка.
*Парорабочий — пароробочий.
*Пароход — пароплав, -ва.
*Пароходный — пароплавний.
Партбилет — партквиток, -тка.
Партдисциплина — партдисципліна, -ни.
Партзадание — партзавдання.
Партзанятие — партнавчання.
Партиец — партієць, -тійця.
*Партизан — партизан, -на.
*Партизанский — партизанський; П. война - партизанська війна; П. действие — партизанська дія; П. отряд — партизанський загін. [-ности.
Партийность — партійність,
Партийный — партійний; П. аппарат — партійний апарат; П. комиссия — партійна комісія.
*Партия — партія, -тії; П. разведывательная — розвідча партія.
Партколлектив — партколектив, -ву.
Партком — партком, -му.
Партконференция — партконференція, -ції.
Партобязанности — партобов'язок, -зка.
Партработа — партробота, -ти.
Партстаж — партстаж, -жу.
Партустав — партстатут, -ту.
Партэтика — партетика, -ки.
Партядро — партядро, -ра.
*Парус — вітрило, -ла.
*Парусина — парусина, -ни.

*Пасмурный — хмарний.
*Пассивный — пасивний.
*Патрон — набій, -бою; П. боевой — бойовий набій; П. караульные — набої для сторожі; П. охотничий — мисливський набій; П. унитарный — унітарний набій; П. учебный — навчальний набій; П. холостой — сліпий набій.
*Патронник — набійник, -ка.
*Патронный — набійний; П. в'юк — набійний в'юк; П. двуколка — набійна бідка; П. коробка — набійна коробка; П. лента — набійна стрічка; П. лоток — набійний короб; П. магазин — набійний магазин; П. резерв — набійний резерв; П. склад — склад набоїв; П. сумка — набійниця; П. обойма — обійниця набійна.
*Патронташ — набійниця, -ці.
*Патрубок — патрубок, -бка.
*Патрулирование — патрулювання.
*Патруль — патруль, -ля.
*Пауза — павза, -зи.
*Пачка — пачка, -ки.
Пачкать, запачкать — бруднити, забруднити, мазати, замазати.
Пашня — нива, -ви, рілля, -ллі.
*Паяльник — лютівник, -ка.
*Паяльная лампа — лютувальна лампа.
*Педаль — ступатень, -тня. [-ка.
*Педометр — кроколічильник,
Пекарня — пекарня, -ні.
*Пеленгаторная станция — пеленгаційна станція, -ції.

*Пенек — пеньок, -нька; (*тех.*) шпеник, -ка.
Пение — спів, -ву; співи, -вів, співання.
Пень — пень (пня).
*Пеньковый — конопляний.
Первичный — первісний, початковий.
*Первосрочный — першого терміну, першотерміновий; П. обмундирование — першотермінове умундирування.
Первый — перший; „Первая смена к разводящим" — „перша зміна до розвідників"; П. шеренга — перший шерег.
*Перебегать, перебежать — перебігати, перебігти; передаватися, передатися.
*Перебежка — перебіг, -гу; перебігання; П. стремительная — навальний перебіг.
*Перебежчик — перекинець, -нця.
*Перебивание — перебивання.
*Переборка — (*в конюшне*) перегородка, -ки; переділка, -ки.
*Перебрасывать, перебросить — перекидати, перекинути.
*Переброска — перекид, -ду; перекидання.
*Перевал — перехід; П. горный — гірський перехід.
*Переверка — перевірка, -ки; перевіряння.
*Переверять, переверить перевіряти, перевірити.
*Перевес — перевага, -ги; П. в огне — перевага у вогні.
Перевод (*с должности*) — переміщення; (*фехтование*) — перевід, -воду; (*действие*) — перекладання, переведення; П. карты из одного масштаба в другой — переведення мапи в одного мірила па друге; П. стрелочный — вилучний перевід.
*Переводина — слиж, -жа.
*Переводной — перевідний, перебивний.
*Перевоз, перевозка — перевіз, -возу, перевезення.
*Перевозочный, перевозный — перевозовий, перевізний; П. документы — перевозові документи; П. средства — перевозові засоби.
*Перевооружать, перевооружить — переозброювати, переозброїти.
Переворот — переворот, -ту; переверт, -верту; перевертання; П. через крыло — переверт через крило.
*Перевязка — перев'язування, перев'язка, -ки.
*Перевязочный — перев'язний; П. материал — перев'язний матеріял; П. отряд — перев'язний відділ; П. пункт — перев'язний пункт.
*Перегиб — перегин, -гину; перегинання.
Переговариваться — перемовлятися.
*Переговоры — переговори, -рів; перемови, -мов.
*Перегонка — дестиляція; П. сухая — суха дестиляція.
*Перегородка — переділка, -ки;

П. картонная — тектýрна перéділка.

*Перегружать, перегрузить — перевантáжувати, перевантáжити.

*Перегрузка — перевантáження.

*Перегрузочный — перевантáжний; П. путь—перевантáжна кóлія.

*Перегруппировка — перегрупувáння.

*Передавать, передать — передавáти, передáти, перекáзувати, переказáти.

*Передаточный — передáтний; П. канал—передáтний канáл; П. механизм — передáтний механíзм; П. связь—передáтний звязóк; П. пункт — передáтний пункт.

*Передатчик — передавáч, -чá; П. телеграфный — передавáч телеграфний.

*Передача — передавáння, передáча, -чі; П. зубчатая — трибóва передáча.

*Передающий механизм — механíзм передáтний.

*Передвигать, -ся, передвинуть, -ся — пересувáти, -ся, пересýнути, -ся.

*Передвижение — пересувáння; П. войск — пересувáння вíйська; П. ложное — пересувáння фальшúве; П. пригнувшись—пересувáння зігнýвшись.

*Передвижной — пересувнúй; П. библиотека (передвижка книжная)—пересувнá бібліотéка.

*Передний — перéдній; П. выдвижная лапа — перéдня висувнá лáпа; П. караул—перéдня сторóжа; П. кольцо — перéднє кільцé; П. линейка—перéдня лінíйка; П. скат возвышенности — перéдній схил горбовúни; П. труба—перéдня трубá; П. стенка — перéдня стíнка; П. унос — перéдня пáра; П. ход—перéдній хід; П. хомут — перéдній хамýт; П. шеренга—перéдній шерéг.

*Передовой — передовúй; П. линия — передовá лíнія; П. наблюдательный пункт—передовúй стéжовий пýнкт.

*Передок —передóк, -дкá; „Передки на батарею“ — „Передкú на батерíю“.

*Переезд — перéїзд, -ду.

*Перезаряжание — перезаряджáння.

*Перезаряжать, перезарядить — перезаряджáти, перезарядúти.

*Перекапывать, перекопать — перекóпувати, перекопáти.

*Перекат—перекóчування; гýркіт, -коту; (*на реке*)—перéміль, -ли; движение перекатами — посувáння (рух) перекóчуванням.

*Перекашивать, перекосить — перекóшувати, перекосúти.

*Перекидной — перекиднúй; П. огонь—перекиднúй огóнь; П. сапа — перекиднá сáпа.

*Перекладина—перéкладка, -ки; (*между стропилами*) — бáнтина, -ни; (*в лестнице*) щабéль, -бля́.

*Перекличка — перéліка, -ки; перекликáння; П. вечерняя—вечíрня перéліка.

*Переключатель — перемикáч, -чá; П. боковой—боковúй перемикáч.

*Переновка — перекувáння, перекóвування.

*Перенос — перекíс, -кóсу.

*Перекосина — косóвина, -ни.

*Перекрестный — перехрéсний; П. огонь — перехрéсний огóнь.

*Перекресток, перекрестье — перехрéстя, -тя; П. дорог—роздорíжжя, -жжя.

*Перекрещивание—перехрéщування.

*Перекрой — перекривáння.

*Перекрывать, перекрыть — перекривáти, перекрúти.

*Перекрывающий — перекривнúй; П. кольцо — перекривнé кільцé.

*Перекрытие —перекриття́; перекривáння.

Перелезать, перелезть — перелáзити, перелізáти, перелíзти.

*Перелет — перелíт, -льóту.

*Перелетный — перелітнúй.

*Перелом — перелíм, -лóму; злам, -му.

*Перемах — перемáх, -ху.

*Перемена—зміна, -ни; П. направления—зміна нáпряму; П. цели — зміна цíли.

*Переменный — змíнний; П. заряд — змíнний заря́д; П. напряжение (*тока*)—змíнне обтя́ження; П. скорость — змíнна швúдкість; П. состав—змíнний склад; П. ток — змíнний струм.

*Переметная сума—саквú (сакóв).

*Перемещение — перемíщення.

*Перемирие — перемúр'я.

*Перемычка — склепíння, поперéчина, -ни; кольцевая канавка с перемычкой—кільцéвий рівчачóк із перéкладкою.

Перенос — перенéсення; П. огня — перенéсення вогню́.

*Переносить, перенести — перенóсити, перенéсти.

*Переноска — перенóшування; перенéсення.

*Переносной — перенóсний; П. плетень — перенóсний тин; П. препятствие—перенóсна перепóна.

Переносье —(*сбруя*) нахрáпник, -ка.

*Переосвидетельствовать — пересвідувáти, переоглянути.

*Переползывать, переползти— переповзáти, переповзтú.

Переписка — листувáння, перепúсування; П. служебная — службóве листувáння.

Переписчик—перепúсувач, -ча; пúсар, -ря.

*Переплет (*каркаса*)—рáма, -ми.

*Переплетный (*мост*)—ключинистий.

*Переползание — переповзáння.

*Переправа — перепрáва, -ви.

*Перепутывание (*проводов*)— переплýтування.

*Перерыв — перéрва, -ви, перериваáння; П. огня—переривáння вогню́.

*Перерывать, перервать — переривати, перервати.
*Перерывчатый — перервчастий.
*Пересадка—(*растений*) пересаджування.
*Переседлывать, переседлать — пересідлювати, пересідлати.
*Пересекать, пересечь — перетинати, перетяти; переймати, перейняти.
*Пересеченная местность — перетята місцевість.
Пересмотр — перегляд, -ду.
*Перестраивать, перестроить — переладновувати, переладнати; перебудовувати, перебудувати.
*Перестреливать, перестрелять—перестрілювати, перестріляти.
*Перестрелка—перестріл, -лу; перестрілювання.
*Перестроение —переладнання.
*Перетягивание —перетягування.
*Перехватывание—переймання, перехоплювання.
*Перехватывать, перехватить — переймати, перейняти; перехоплювати, перехопити.
*Переход — перехід, -ходу.
*Перечень — перелік, -ку.
*Перечерчивать, перечертить— перерисовувати, перерисувати.
*Перила — поруччя.
*Перильщик — поруччар, -ря.
*Перильный — поручаний.
Периметр — периметер, -тра; П. обхода — периметер обходу.

Период — період, -ду.
*Периодический —періодичний; П. действие — періодична дія.
*Перископ — перископ, -па.
*Перка—перко, -ка (*сверла*); П. ложечная — ложкове перко; П. центровая — центрове перко.
*Перо (*ж.д.*) — перо, -ра; П. боевой пружины—перо бойної пружини.
*Перпендикуляр — сторч, -ча.
*Перпендикулярный — сторчовий.
*Персонал — персонал, -лу.
*Перспектива — перспектива.
*Перспективный — перспективний; П. рисунок — перспективний малюнок.
*Перчатка — рукавичка, -ки.
*Песок — пісок, -ску.
*Песочный — пісковий.
*Песчаный — піскуватий, піщаний; П. грунт—піскуватий грунт; П слой — піщана верства, шар.
*Песчанник — пісковець, -вця.
*Петарда — петарда, -ди.
*Петлевой узел — зашморг.
*Петлица — петлиця, -ці.
*Петля, петелька — петля, -лі, петелька, -ки; (*в сети*) вічко, -чка; П. кожанная—ремінна петля; П. мертвая — мертва петля.
Петь — співати.
*Пехота — піхота, -ти.
*Пехотный — піхотний; П. разведка — піхотна розвідка; П. устав—піхотний статут.
*Печатающий механизм — друкувальний механізм.

*Печатный — друкований; друкарський.
Печать — печатка, -ки; друк, -ку; наложение печатей—запечатування.
*Печь — груба, грубка, піч (печи); П. земляная — земляна піч; П. хлебопекарная—піч пекарська.
Печь, испечь — пекти, спекти.
*Пешеходный — хідний.
*Пеший — піший; П. порядок— піший порядок.
*Пешком — пішки.
*Пещера — печера, -ри.
*Пика — спис, -са.
*Пикет — бекет, -ту; (*геод.*)— пікет, -та.
*Пикирование — пікування.
*Пикриновая кислота — пікринова кислота.
*Пикрит — пікрит, -ту.
*Пике — піке.
*Пила — пилка, -ки; П. дисковая—кружальна пилка; П. квадратная — квадратова пилка; П. лучковая — кроснева пилка; П. плоская —плескатa пилка; П. полукруглая—півколова пилка; П. поперечная — поперечна пилка; П. узкая — вузька пилка.
*Пилот — пілот, -та.
*Пирамида—піраміда, -ди;(*для оружия*) — ставниця, -ці.
*Пирамидальный — пірамідальний; П. коммутатор—пірамідальний комутатор, -ра.
*Пироксилин—піроксиліна, -ни; П. влажный — вогла піроксиліна; П. коллодионный—колодійна піроксиліна; П. растворимый — розчинна піроксиліна; П. сухой— суха піроксиліна.
*Пироксилиновый — піроксиліновий; П. порох—піроксиліновий порох; П. шашка—піроксилінова шашка.
*Пиротехник — піротехнік, -ка.
*Пиротехническая маскировка — піротехнічне маскування.
*Пистолет — пістоль, -ля.
*Пистолетный — пістольний.
*Пистон — пістон, -на.
Письменный — писаний, писемний; П. приказ—писаний наказ; П. стол — писемний стіл.
Письмоводство — діловодство.
*Питание — харчування, постачання; П. патронами — постачання набоїв.
Пить — пити.
*Питьевая вода — питна вода.
*Пишущий приемник — самописний приймач.
*Пища — їжа (їжі), страва, -ви.
*Пищалка — пищик, -ка.
*Пищевой — стравний, харчовий.
*Плавание — плавба, -би; плавання.
*Плавательный — плавальний.
*Плавленный мелинит — топлений мелініт.
*Плавный — плавний; П. спуск курка—плавне спускання курка.
*Плавучий—плавний; П. мина— плавна міна.
Плакат — плакат, -та.

***Пламя** — по́лум'я.

***План** — план, -ну; **П.** боя — план бо́ю.

***Планировать** (*об аэропланах*) — спуска́тися пла́вом.

***Планировка** (*об аэропланах*) — спуска́ння.

***Планка** — пла́нка, -ки; **П.** короткая—коро́тка пла́нка; **П.** направляющая — напрямна́ пла́нка; **П.** соединительная—злучна́ пла́нка; **П.** подкрепляющая—підсильна́ пла́нка; **П.** предохранительная —запобі́жна пла́нка; **П.** спусковая —спускова́ пла́нка.

***Планомерно** — плано́во.

***Планомерность** — плано́вість, -вости.

***Планшет** — планше́та, -ти.

***Пласт** — верства́, -ви́.

***Пластина** — пла́тва, -ви.

***Пластинка** — платі́вка, -ки; **П.** слюдяная—лоснякова́ платі́вка; **П.** тормазная—гальмо́ва платі́вка.

***Пластинчатый** — платівча́стий; **П.** пружина — платівча́ста пружи́на.

***Пластичность** — пласти́чність, -ности.

***Платиновый** — платино́вий; **П.** запал — платино́вий підпа́льник.

***Платформа** — платфо́рма, -ми.

***Плац** — плац, -цу; **П.** учебный — учбо́вий плац.

***Плацдарм** — плацда́рм, -му.

***Плашка** — пла́шка, -ки.

***Плашмя** — пла́зом.

***Плащ** — плащ, -ща́.

***Плен** — поло́н, -ну.

***Пленный** — полоне́ний; **П.** контрольный — контро́льний полоне́ний.

***Плетение**—плеті́ння; **П.** кольчужным способом—кільча́сте плеті́ння.

***Плетень** — пліт (плоту́), [тин, -ну; лі́са, -си.

***Плечико** —плі́чко, -ка, (*мн.*) плі́чки.

***Плечо**—плече́, -ча́; рамено́, -на́; **П.** рукоятки — рамено́ ру́чки.

***Пловучий** — плавни́й; **П.** мина — плавна́ мі́на; **П.** мост — плавни́й міст; **П.** фугас—плавна́ фуга́са.

***Плоский** — плеска́тий, пло́ский; **П.** поворот—пло́ский по́верт; **П.** пружина—плеска́та пружи́на; **П.** штопор—пло́ский ви́крутець.

***Плоскогорье**—високорі́вня, -ні.

***Плоскогубцы** — плоскогу́бці, -ців.

***Плоскодонный**—плоскодо́нний.

***Плоскость**—пло́ща, -щі; **П.** боевая — бо́йна пло́ща; **П.** вертикальная—прямови́сна пло́ща; **П.** истинного горизонта — пло́ща спра́вжнього по́вему; **П.** клинка—пло́ща залі́зка; **П.** направления—пло́ща на́пряму; **П.** опорная — опо́рна пло́ща; **П.** поворачивающая выбрасыватель — пло́ща, що поверта́є викида́ч; **П.** проекций—пло́ща прое́кцій; **П.** секущая — пло́ща січна́; **П.** стрельбы—пло́ща́ стріля́ння.

***Плот** — пліт (плоту́).

***Плотина** — гре́бля, -лі.

***Плотник** — те́сля, -слі.

***Плотничный** — теслярський.

***Плотность** — гущина́, -ни́; щі́льність, -ности.

***Плотный** — густи́й, щі́льний; **П.** грунт — щі́льний ґрунт.

***Площадка** — платфо́рма, -ми; площи́нка, -ки; **П.** броневая—па́нцерна платфо́рма; **П.** горизонтальная—площи́нка позе́ма; **П.** пулеметная — кулеме́тна площи́нка.

***Площадь** — пло́ща, -щі; **П.** поражения — пло́ща пора́зки; **П.** рассеивания — пло́ща ро́зсіву.

***Плывун** — (*водоносн. слой*) пливу́н, -на́.

***Пневматический** — пневмати́чний.

***По** — на, за, че́рез; **Побатарейно**—батері́ями; **По болезни**—че́рез хво́рість; „**По вагонам стройся**"—„З розраху́нку ваго́нів ладна́йсь"; „**По головной части**" — „За головно́ю части́ною"; „**По два расчитайсь**" — „На дві́йки перелічи́сь"; „**По два шагом марш**" — „Дві́йками кро́ком руш"; „По два стройся"—Дві́йками ладна́йсь"; **По делам службы** — в спра́вах службо́вих; „**По кольцу назад**"—„За кільце́м наза́д"; **По команде**—„За кома́ндою"; „**По местам**"—„На місця́"; „**По одному**" — „Одинце́м"; „**Поорудийно**" — „гарма́тами"; „**По отметкам**" — „За зазна́ками"; „**По переднему уступу**"—„За пере́днім у́ступом"; **По приказу** — За нака́зом; „**Популеметно**"—„Кулеме́тами"; „**По разделениям**"—„з по́ділом"; „**Поротно**"—„Со́тнями"; **По списку**—За спи́ском; **По телефону**—телефо́ном; **По три** — трі́йками; **По усмотрению**—З ро́зсуду; **По целику**—За наці́льником; „**По четыре стройся**"—„Чві́рками ладна́йсь"; **Поэскадронно** — со́тнями.

Побег — вте́ча, -чі, тіка́ння.

***Победа** — перемо́га, -ги.

***Победитель** — перемо́жець, -жця.

***Побеждать, победить** — перемага́ти, перемогти́.

Повальный—по́шесний; **П.** болезнь — по́шесна хоро́ба.

Повар — ку́хар, -ря.

***Поведение** — поведі́нка, -ки. пово́дження.

***Поверка** — переві́рка, -ки, переві́ряння; **П.** боя — переві́рка бо́ю; **П.** караула—переві́рка сторо́жі.

***Поверочный** — переві́рчий; **П.** станок — переві́рчий стано́к.

***Повертывать, повернуть**—поверта́ти, поверну́ти.

***Поверхность** — пове́рхня, -ні.

***Поверять, поверить** —переві́ряти, переві́рити.

*„**Повестна**"—(о)по́ві́стка, -ки; **П.** дня—поря́док де́нний.

***Повинность** — пови́нність; воинская **П.**—військова́ пови́нність.

***Повиновение** — по́слух, -ху; слухня́ність, -ности.

***Повод** — по́від, -вода (*мн.* поводи́, -дів): при́від, -воду; **П.** впра-

во—пóвід вправо; **П.** короткий—корóткий пóвід; **П.** мундштучные — байрáчні поводи́; **П.** трензельные — трéнзельні поводи́.

***Поводок** (*гаубицы*) - зáзуб, -ба.

***Повозка** — віз, вóза; „Повозки к пулемету" — „Вози́ до кулемéту"; „Повозками налево марш" —„Возáми ліврýч руш"; **П.** парная—пáрний віз; **П.** лодочная — чóвновий віз.

***Повозочный**—візни́чий; „**П-ные** садись" — „Візни́чі сідáй".

***Поворачивать, поворотить** — повертáти, повернýти, обертáти, обернýти.

***Поворачивающий** — повертáльний; **П.** призма — повертáльна при́зма.

***Поворот** — пóверт, -ту; „**П.** налево" —„пóверт ліврýч"; „**П.** направо"—„пóверт праворýч".

***Поворотливость**—поворíтність, -ности; (*о человеке*) — мотóрність, -ности.

***Поворотный** — поворíтний; **П.** механизм — поворíтний механíзм; **П.** стол—поворíтний стіл; **П.** треугольник—поворíтний трикýтник.

Повреждение — ушкóдження; шкóда, -ди.

***Повторный** — повтóрний.

***Повышение**—підви́щення, піднéсення, підіймáння; **П.** в должности (по службе) — підви́щення на уря́ді.

***Повязка** — пóв'язка, -ки.

***Погашать, погасить** —гаси́ти, погаси́ти; **П.** документ — погаси́ти докýмента.

***Поглотитель** — вбирни́к, -кá.

***Поглощать, поглотить** — увібрáти, вбирáти, втягáти, втягти́, поглинáти, погли́нути.

***Поглощающий** — вбирни́й; **П.** колодезь — колóдязь вбирни́й.

***Погнутость** — пóгнутість, -тости; **П.** ствола—пóгнутість цíвки.

***Погода** — погóда, -ди; **П.** мокрая—мокврá, -ви́; сльотá, -ти́; **П.** ненастная—негóда, -ди; **П.** хорошая — годи́на.

***Погонный** — подóвжний.

Погоня — погóня, -ні.

***Пограничник** — прикордóнник.

***Пограничный** — прикордóнний; **П.** стража—прикордóнна охорóна.

***Погреб, погребок** — льох, -ху; **П.** пороховой — порохови́й льох, порохíвня, -ні.

Погребение — пóхорон, -ну.

***Погрешность** — пóхибка, -ки.

***Погрузка** — вантáження.

***Погрузочный** — вантáжний.

***Под**—під, попíд; „**П.** ноги"—„під нóги"; **П.** сдачей —до здáчі.

***Под** — (*печной*) черíнь, -ня́.

***Подаватель** — подавáч, -чá.

***Подавать, подать** — подавáти, подáти; **П.** пример—подавáти при́клада.

***Подавление** — придýшення.

***Подавлять, подавить** — придýшувати, придуши́ти; **П.** огнем — перемагáти, перемогти́ вогнéм.

***Подающий** — подавáльний; **П.** механизм — подавáльний механíзм; **П.** рычаг—подавáльний вáжіль.

***Подбой** — (*в потнике*) підби́вка, -ки.

***Подбородный** — підборíдний; **П.** ремень — підборíдник.

Подбородок — підборíддя.

***Подбрюшник**—підчерéвник, -ка.

Подведомственный — підлéглий.

***Подвергаться, подвергнуться** — підпадáти, підпáсти (під що), зазнавáти, зазнáти (чого); підлягáти, підлягти́ (чому).

***Подвес** — пóчіпка, -ки; підчíплювання.

***Подвеска**—пóчіпка, підчíплювання.

***Подвесной**—підчíпний; **П.** сиденне —підчíпний сідéць.

***Подвигать, подвинуть** — посувáти, посýнути.

***Подвижной** — рухóмий, рухли́вий; **П.** затвор—рухóмий замóк; **П.** игра—рухли́ва гра; **П.** лагерь — рухóмий тáбор; **П.** мосток — рухóмий містóк; **П.** муфта — рухóма мýфта; **П.** охранение — рухóма охорóна; **П.** поршень—рухóмий тóлок; **П.** состав — вагови́й склад; **П.** стойка—рухóмий стоя́к; **П.** трубка — рухóма трýбка; **П.** щит — рухóмий щит.

***Подвижность**—рухóмість, -мости, рухли́вість, -вости.

***Подвода** — підвóда, -ди.

***Подводный** — підвóдний; **П.** камень — підвóдний кáмінь, кли́нень; **П.** лодка — підвóдний чóвен; **П.** мина —підвóдна міна; **П.** фугас—підвóдна фугáса.

***Подвоз** — довíз, -вóзу.

*„**Подвысь**" — „підви́сь".

***Подвязка**—підвя́зування, підвя́зка.

***Подвязь** (*арт.*)—підвя́зь, -зи.

***Подгонка** (*частей*) — припасóвування, припасувáння.

***Подгонять, подогнать** — припасóвувати, припасувáти; (*лошадь*) підгóнити, підганя́ти, підігнáти.

Подготовительный —підготóвчий.

***Подготовка** — готувáння, підготóва, підготóвлення; **П.** артиллерийская—артилерíйна підготóва; **П.** допризывная — підготóва допризóвна; **П.** тактическая—тактíчна підготóва.

***Подгрудный** — підгрýдний; **П.** ремень — підгрýдний рéмінь.

***Подгубник** — підгýбник.

***Подгубный** — підгýбний.

Поддержание — підтри́мання.

***Поддерживать, поддержать** — підтри́мувати, підтри́мати.

***Поддержка**—(*часть*) підмóга, -ги; підтримка, -ки.

***Поддон** — піддéння, -ня; **П.** жестяный — бляшáне піддéння.

***Поддувало** — піддувáло, -ла.

***Поджим** — при́тиск, -ку; притискáння.

***Поджимной** — притискни́й; **П.** болт — притискни́й прогóнич.

***Подземный** — підзéмний; **П.** галлерея—підзéмна галерíя.

*Подкладка—підкладень, -дня, підкладáння.

*Подклинивать—підклúнювати.

Подкова — підкóва, -ви.

*Подковный гвоздь — ухнáль, -ля́.

*Подковывать, подковать — підкóвувати, підкувáти.

*Подколенник—підколíнник,-ка.

*Подкоп — підкіп, -кóпу.

*Поднос — кося́к, -кá.

*Подкрепление — підмóга, -ги.

*Подкреплять, подкрепить — підсúлювати, підсúлити, підкріпля́ти, підкрепúти.

*Подкрепляющий—підсúльний; П. планка —підсúльна плáнка.

*Подлинность — спрáвжність, -ности.

*Подлокотник—підлікíтник, -ка.

*Подметка — підмéток, -тка.

*Подмостки — пíдмостка, -ки.

*Поднимание — підіймáння, піднéсення.

*Поднимать, поднять — підіймáти, підійня́ти, піднóсити, піднéсти.

*Подножка — ступíйка, -ки.

*Подножный — підні́жний; П. решетка—підні́жний ґрáтник; П. корм — пáша, -ші.

*Подноска — піднóшування; П. патронов — піднóшування набóїв.

*Подносчик — піднóсець, -сця; П. патронов — піднóсець набóїв.

*Поднятие — підіймáння, піднéсення.

*Поднятая карта — познáчена мáпа.

Подозревать — підозрівáти.

*Подошва—(*горы*) підні́жжя, -жжя, низ, -зу; підóшва, -ви.

*Подпалзывать, подползти — підповзáти, підповзтú, підлáзити, підлíзти.

*Подперсие — підгрýдник, -ка.

*Подпилок — терпýг, -га.

Подписка — передплáта, -ти, підпúска, -ки.

Подпись — пíдпис, -су.

*Подпора, подпорка — підпóра, -ри, пíдпірка, -ки.

*Подпочва — підґрýнтя.

*Подпруга (*збруя*) — попрýга, -ги.

Подпружить—підтягтú попрýгу.

*Подпряжка — підпрягáння.

*Подпятник — підп'я́тник, -ка.

*Подражательный — наслідóвний; П. окраска — наслідóвне фарбувáння.

*Подразделение — підрóзділ, -лу.

*Подробность— подрóбиця, -ці; детáль, -ли; доклáдність, -ности.

*Подробный — детáльний, доклáдний.

*Подручный — підрýчний; П. материал — підрýчний матерія́л; П. переднего уноса — підрýчний перéдньої пáри.

*Подрыв — підкíп, -кóпу; вúсад, -ду.

*Подрывание — підкóпування, підривáння; висáджування в повíтря.

*Подрывник — висадни́к, -кá.

*Подрывной — висаднúй, вибухóвий; П. команда — висаднá комáнда; П-ые средства — вибухóві зáсоби; П. шашка—висаднá шáшка.

Подсаживание — підсáджування.

*Подседельная (лошадь) — підсідéльний (кінь).

*Подследственный — підслíдний.

*Подслушивание — підслýхування.

*Подставка — пíдставка, -ки.

*Подстановка — пíдпірка, -ки; Подстановка заднего хода — пíдпірка зáднього хóду.

*Подстилка — пíдстілка, -ки; підстéлювання.

*Подстилочный — на пíдстілку; П. солома — солóма на пíдстілку.

*Подстрелина — в'язинá, -ни́, в'язóк, -зкá.

*Подступ — пíдступ, -пу; П. к позиции — пíдступ до позúції; П. скрытый — потайнúй пíдступ.

Подсудный — підсýдний.

*Подсумок — набíйниця, -ці.

Подтверждать, подтвердить— підтвéрджувати, підтвéрдити, ствéрджувати, ствéрдити.

*Подтрачивать, подтрочить — підтягáти, підтягтú попрýгу.

*Подтягивание — підтягáння.

*Подтягивать, подтянуть — підтягáти, підтягтú.

*Подушка — пóдушка, -ки.

Подушечная наволочка — пóшивка на пóдушку.

*Подхват — пíдхопень, -пня, підхóплювання; П. для нижнего щита — пíдхопень для ни́жнього щитá.

*Подхвостье — підхвíстя, -стя.

*Подход — підхíд, -хóду.

*Подходить, подойти — підхóдити, підійтú.

*Подчасок — підстійкóвий.

*Подчинение—підлéглість, -лости, підлягáння; П. прямое — прямá підлéглість, -лости.

*Подчиненность — підлéглість, -лости; П. техническая — технíчна підлéглість.

*Подчиненный — підлéглий.

*Подчинять, подчинить—підпорядкóвувати, підпорядкувáти.

*Подчиняться — підлягáти, підлягтú.

*Подшипник — вальни́ця, -ці.

*Под'езд — під'ї́зд, -ду, під'їжджáння.

*Под'ездной путь — підвізнúй шлях, підвізнá кóлія.

*Под'ем—пíдняток, -тка; підіймáння, піднéсення (дýху); підня́ття; П. карт — познáчення мап; П. склянкой — підіймáння дýжкою.

*Под'емный—підіймáльний; звіднúй; П. вес — підіймáльна вагá; П. винт — підіймáльний ґвинт; П. деньги — подорóжні грóші, подорóжне; П. дуга—підіймáльна дугá; П. механизм—підіймáльний механíзм; П. мост—звіднúй міст; П. рычаг — підіймáльний вáжіль; П. сила — підіймáльна сúла.

*Поезд — пóїзд, -ду; П. броневой - пáнцерний пóїзд; П. военно-

санитарный — військо́во-саніта́рний поїзд.

*Поездной — поїздо́вий.

*Пожар — поже́жа, -жі.

*Пожарный — поже́жний; поже́жник, -ка; П. депо — поже́жня; П. команда — поже́жна кома́нда.

Позади — поза́ду, зза́ду.

*Позаимствование — запози́чення.

Позволять, позволить — дозволя́ти, дозво́лити.

Поздороваться — поздоро́вкатися, приві́татися.

Поздравлять, поздравить — поздоровля́ти, поздоро́вити.

* Позиционный—позиці́йний; П. война — позиці́йна війна́.

*Позиция — пози́ція, -ції; П. боевая — бойова́ пози́ція; П. войсковая — військо́ва пози́ція; П. закрытая — закри́та пози́ція; П. запасная — запасна́ пози́ція; П. кольцевая — кільце́ва пози́ція; П. ложная — фальши́ва пози́ція; П. огневая — вогнева́ пози́ція; П. открытая — відкри́та пози́ція; П. отсечная — відрубна́ пози́ція; П. полевая — польова́ пози́ція; П. полузакрытая — напівзакри́та пози́ція; П. предмостная — передмосто́ва пози́ція; П. стратегическая — стратегі́чна пози́ція; П. стрелковая — стріле́цька пози́ція; П. тыловая—тилова́ пози́ція; укрепление позиций — укрі́плення пози́цій; усиление П.—змі́цнення пози́цій.

Поименованный — на́званий, поймено́ваний.

*Поиск — шука́ння, ро́зшук, -ку; П. разведчиков — ро́зшук розві́дачів.

*Показ — пока́з, -зу, пока́зування.

*Показной — показо́вий; П. учение — показо́ве навча́ння.

*Показчик — пока́зник, -ка.

*Показывать, показать — пока́зувати, показа́ти; П. укол — показа́ти уко́ла.

*Покатость—спа́дистість, -тости.

*Поклажа — кла́жа, -жі.

*Покой приемный — амбулато́рія, -рії.

*Покров—по́крив, -ву, вкриття́; П. растительный — росли́нне вкриття́; П. снеговой — сні́гове вкриття́.

*Покрывало — покрива́ло, -ла.

*Покрывать, покрыть — вкрива́ти, вкри́ти, покрива́ти, покри́ти.

*Покрытие — покриття́.

*Покрытый — вкри́тий, покри́тий; П. бойница—вкри́та бійни́ця.

*Покрышка — по́кришка, -ки.

Покушение — спро́ба, -би; за́мах, -ху.

,,Пол-шага'' — ,,Пів кро́ка''.

*Пола(*палатки*)—пола́, -лй.

*Полагать, положить — кла́сти, покла́сти, вважа́ти; П. на лицо — уважа́ти, що з'яви́вся.

Полдень — пі́вдень, -дня.

*Поле — по́ле, -ля; П. боя — бойо́вище, по́ле бою; П. видимости—по́ле ви́дности; П. зрения — по́ле зо́ру; П. карты — береги́ ма́пи; П. минное — мі́нне по́ле; П. невидимости — по́ле неви́дности; П. нареза — по́ле нарі́зу; П. сражения—бойо́вище; П.(*фон*) —тло, тла.

Полевой—польови́й; П. артиллерия — польова́ артиле́рія; П. госпиталь — польови́й шпита́ль; П. караул — польова́ сторо́жа; П. книжка — польова́ кни́жка; П. назначение — польове́ призна́чення; П. позиция — польова́ пози́ція; П. служба—польова́ слу́жба; П. сумка — польова́ та́шка; П. телефон — польови́й телефо́н; П. устав—польови́й стату́т; П. фортификационная постройка—польова́ фортифікаці́йна буді́вля; П. хлебопекарня—польова́ піка́рня; П. циркуль — польови́й ци́ркель.

*Полезный — кори́сний; П. груз — кори́сний ванта́ж; П. действие — кори́сний чин.

Полено — полі́но, -на.

*Полет — літ (льо́ту); П. пули — літ ку́лі.

*Ползать, ползти — по́взати, плазува́ти.

*Ползком — по́повзом.

*Ползун — ковзу́н, -на́.

*Ползучий — плазови́тий; П. мина — повзна́ мі́на.

*Полигон — полі́го́н, -ну.

Полированный — полі́ро́ваний.

*Полиспаст — многобло́к, -ка.

Политаппарат — політапара́т, -ту.

Политбой — політбі́й, -бо́ю.

Политграмота — політгра́мота, -ти.

Политдиректива —політдиректи́ва, -ви.

Политзанятие —політнавча́ння.

Политико-моральный — політи́чно-мора́льний.

Политико-просветительный — політи́чно-осві́тній.

Политико-экономический — політи́чно-економі́чний.

Политинспекция—політінспе́кція, -ції.

Политический — політи́чний; П. аппарат — політи́чний апара́т; П. воспитание — політи́чне вихо́вання; П. руководитель — політи́чний керівни́к; П. состав — політи́чний склад.

Политобзор — політо́гляд, -ду.

Политобслуживание — політобслуго́вування.

Политобстановка — політобста́вини.

Политотдел—політві́дділ, -лу.

Политпросветимущество—політосвітмайно́, -на́.

Политпросветработа — політосвітробо́та, -ти.

Политпросветсостав — політосвітскла́д, -ду.

Политработник — політробітни́к, -ка́.

Политрук—політкерівни́к, -ка́.

Политрулетка — політруле́тка, -ки.

Политсводка — політзві́д, -зво́ду.

Политсекретариат — політсекретаріят, -ту.
Политсостав — політсклад, -ду.
Политуправление — політуправління.
*__Политура__ — політура, -ри.
Политфант — політфант, -ту.
Политчас — політгодина, -ни.
Политчасть — політчастина, -ни.
*__Полк__ — полк, -ку; **П.** автомотоциклетный — автомотоциклетний полк; **П.** артиллерийский — гарматний полк; **П.** железнодорожный — залізничий полк; **П.** связи — полк звязку.
*__Полка__ — полиця, -ці.
Полкбюро — полкбюро, -ра.
*__Полковой__ — полковий; **П.** артиллерия — полкова артилерія; **П.** дежурная часть — полкова вартова частина; **П.** канцелярия — полкова канцелярія.
*__Полнота__ — повність, -ности; **П.** плана — повність плану.
*__Полный__ — повний, цілковитий; **П.** вес — повна вага; **П.** длина — повна довжина; **П.** профиль — повний профіль; **П.** разборка — цілковитий розбір; **П.** шаг — повний крок.
*__Полоборот__ — півоберт, -ту; „П-та направо (налево)" — „Півоберту праворуч (ліворуч)"
Половинить — половинити.
*__Пологий__ — положистий, пологий; **П.** вираж — положистий віраж.
*__Положение__ — стан, -ну, становище, -ща, положення; **П.** военное — військовий стан; **П.** заднее — задне положення; **П.** имущественное — матеріяльний стан; **П.** исключительное — виключний стан; **П.** исходное — вихідне положення; **П.** лежа — положення навлежачки; **П.** обычное — звичайний стан; звичайне становище; **П.** осадное — стан облоги; **П.** особое — особливий стан; отвесное **П.** прибора — сторчове положення приладу; **П.** относительно цели — положення до цілі; **П.** поперечное — поперечне положення; **П.** продольное — подовжне положення; **П.** с колена — положення з коліна; **П.** сидя — положення навсидячки; **П.** среднее — середнє положення; **П.** стоя — положення навстоячки.
Положительный — позитивний.
*__Полоз__ — полоз, -за; **полозок** — полозок, -зка; **П.** направляющий — напрямний полоз.
*__Полом__ — полім, -лому.
*__Полоса__ — смуга, -ги; **П.** главного сопротивления — смуга головного опору; **П.** заградительная — заслонна смуга; **П.** наблюдения — смуга стеження; **П.** оборонительная — оборонна смуга; **П.** огня — смуга вогню; **П.** охранения — смуга охорони; **П.** резервов — смуга резервів; **П.** сердцевинная — осередкова смуга; **П.** сопротивления — смуга опору; **П.** укрепленная — укріплена смуга.
*__Полость__ — порожнина, -ни.

*__Полотнище__ — полотнище, -ща.
*__Полотно__ — полотно, -на; **П.** дороги — тор, -ру; **П.** ж. д. — залізничий тор; **П.** наждачное — шмергелеве полотно.
*__Полувал__ — піввал, -лу.
*__Полуверстка__ — півверстівка, -ки.
*__Полувыпад__ — піввипад, -ду.
*__Полуда__ — полуда, -ди.
*__Полуденная линия__ — південна лінія.
*__Полудить__ — поцинувати, полудити.
*__Полузакрытый__ — напівзакритий; **П.** позиция — напівзакрита позиція.
*__Полуинструментальный__ — напівструментовий.
*__Полукольцо__ — півкільце, -ця.
*__Полукапонир__ — півкапонір, -ра.
*__Полуклетка__ — півклітка, -ки.
*__Полукруглый__ — півкруглий.
*__Полукруговой__ — півколовий; **П.** защита — півколова оборона.
*__Полулимб__ — півлімб, -ба.
*__Полуобратная засечка__ — напівзворотний зачерк. [-ходу.
*__Полупереход__ — півперехід,
*__Полуприседание__ — півприсідання.
*__Полустаканчики с светящим составом__ — півшклянки з світловим складом.
*__Полустанок__ — полустанок, -нка.
Получать, получить — одержувати, одержати, отримувати, отримати.
Получка — одержання.
*__Полушубок__ — кожух, -ха.
*__Полый__ — порожнявий.
Пользоваться — користуватися, користатися.
*__Полюс__ — полюс, -са, бігун, -на.
*__Полярный__ — полярний; **П.** координаты — полярні координати; **П.** звезда — бігунова зоря.
*__Пометка__ — зазначка, -чки.
*__Помещать, -ся, поместить, -ся__ — містити, -ся; уміщати, -ся, умістити, -ся.
*__Помещение__ — приміщення; **П.** жилое — житло, -ла; **П.** караульное — приміщення сторожі; **П.** нежилое — нежиле приміщення; **П.** спальное — спальня.
Помогать, помочь — допомагати, допомогти; пособляти, пособити.
*__Помойная яма__ — помийна яма.
*__Помост__ — поміст, помосту.
*__Помощник__ — помічник, -ка; **П.** дежурного — помічник вартового; **П.** караульного начальника — помічник начальника сторожі; **П.** командира взвода — помічник командира чоти; **П.** командира полка по хозяйственной части — помічник командира полку в справах господарчих; **П.** лекарский — лікарський помічник; **П.** наводчика пулемета — помічник націлювача кулемету; **П.** начальника штаба — помічник начальника штабу.
Помощь — поміч (помочи).
*__Помпа__ — помпа, -пи.
*__Помятость__ — пом'ятість, -тости.

***Понижение** — спад, -ду, пониження, зниження; **П. горизонта** — зниження позему.

Понимать, понять — розуміти, зрозуміти, тямити, утямити.

***Понтон** — понтон, -на.

***Понтонер** — понтонер, -ра.

Понтонный — понтонний; **П. батальон** — понтонний батальйон; **П. мост** — понтонний міст; **П. часть** — понтонна частина.

Понукание — поганяння.

***Поощрение** — заохочування; **виды П.** — форми заохочування.

***Поощрять, поощрить** — заохочувати, заохотити.

***Попадание** — влучання, влучення; **П. вероятность** — імовірність влучення, влучання; **П. прямое** — просте влучення.

***Попадать, попасть** — влучати, влучити, потрапляти, потрапити.

Поперек — упоперек.

***Поперечина** — поперечка, -ки; **П. внутренняя** — поперечка середова; **П. шарнирная** — поперечка суставна.

***Поперечник** — поперечник, -ка.

***Поперечный** — поперечний; **П. винт** — поперечний ґвинт; **П. масштаб** — поперечне мірило; **П. нагрузка** — поперечна вантага; **П. паз** — поперечна ґара; **П. перегородка** — поперечна переділка; **П. пила** — поперечна пилка; **П. положение** — поперечне положення; **П. ремень** — поперечний ремінь; **П. связь** — поперечний пов'язь; **П. уровень** — поперечна поземниця.

***Поплавок** — поплавець, -вця.

***Пополнение** — доповнення, поповнення; **П. карт** — доповнення мап; **П. огнеприпасов** — поповнення вогнеприпасів.

***Пополнять, пополнить** — поповняти, поповнити.

***Попона** — попона, -ни.

***Поправка** — поправка, -ки, поправлення.

***Поправлять, поправить** — поправляти, поправити, лагодити, полагодити.

***Попутный (ветер)** — ходовий (вітер).

Порабощение — пригноблення, поневолення.

***Поражаемый** — уразний; **П. пространство** — уразний простір.

***Поражать, поразить** — (в)уражати, (в)уразити.

***Поражение** — поразка, -ки, ураження, влучення; **глубина Поражения** — глибина ураження; **массовое П.** (*газами*) — масове ураження; **П. мишени** — влучення в мету; **П. противника** — поразка ворога.

***Пораженный** — уражений.

Порайонный — порайонний.

***Пористый** — поруватий.

***Порог** — поріг, -рога.

***Порода** — порода, -ди.

***Порок** — вада, -ди.

***Порох** — порох, -ху: **П. бездымный** — бездимний порох; **П. винтовочный** — ґвинтівчаний порох; **П. дымный** — димний порох; **П. ленточный** — стрічковий порох; **П. пироксилиновый** — піроксиліновий порох; **состав П.** — склад пороху.

***Пороховой** — пороховий; **П-ые газы** — порохові ґази; **П. заряд** — пороховий заряд; **П. камера** — порохова камера; **П. лента** — порохова стрічка; **П. лепешка** — пороховий коржик; **П. мякоть** — пороховий м'якуш; **П. петарда** — порохова петарда; **П. погреб** — пороховий льох; **П. состав** — пороховий склад.

***Порошкообразный** — порошкуватий; **П. мелинит** — порошкуватий мелініт.

***Порошок** — порошок, -шка; **П. угольный** — вугільний порошок.

***Порт** — порт, -ту.

Портить, испортить — псувати, зіпсувати, нівечити, знівечити.

***Портовой** — портовий.

***Портупея** — перевісь, -віси.

Портянка — онуча, -чі.

Поручать, поручить — доручати, доручити.

Поручение — доручення.

***Поручень** — поруччя, -чя.

Порционный — пайковий.

Порция — пайка, -ки.

***Порча** — псування.

***Поршень** — толок, -ка.

***Поршневой** — толоковий; **П. затвор** — толоковий замок.

***Порыв** (*ветра*) — подмух, -ху.

***Порывистый** — рвачкий; **П. ветер** — навальний вітер.

***Порядковый** — порядковий.

***Порядок** — порядок, -дку; **П. боевой** — бойовий порядок; **П. внутренний** — внутрішній порядок; **П. воинский** — військовий порядок; **П. в'ючный** — в'ючний порядок; **П. дисциплинарный** — дисциплінарний порядок; **П. для боя** — порядок для бою; **П. для движения** — порядок для руху; **П. комбинированный** — комбінований порядок; **П. наружный** — зовнішній порядок; **П. общий** — загальний порядок; **П. пеший** — піший порядок; **П. содержания арестованных в местах заключения** — порядок утримання заарештованих в місцях ув'язнення.

***Посадка** — сідання, саджання, посадка, -ки.

***Посадочное Т.** — сідальне Т.

Посев — засів, -ву.

Посетитель — відвідувач, -ча.

Посещение — відвідування, відвідання.

Посильный — можливий.

***Посланец** — посланець, -нця.

***Последовательный, -но** — послідовний, -но.

***Последствие** — наслідок, -дка.

***Послужной список** — службовий список.

***Пособие** — підмога, -ги, допомога, -ги; приладдя; **П. денежное** — грошова допомога; **П. наглядное** — наочне приладдя.

***Поспешный** — поспішний; **П.**

укрепление (усиление) — посилене укріплення (зміцнення).

***Посредник** — посере́дник, -ка.

Посредством — че́рез; **П.** хитрости — хитроща́ми.

***Пост** — стійка, -ки; **П.** внутренний — вну́трішня стійка; **П.** временный — тимчасо́ва стійка; **П.** караульный — сторо́жова стійка; **П.** наружный — надвірна стійка; **П.** ночной — нічна́ стійка; **П.** одиночный — поодино́ча стійка; **П.** парный — па́рна стійка; **П.** постоянный — постійна стійка; **П.** промежуточный — проміжна стійка; **П.** сторожевой — охоро́нна стійка; табель **П-ам** — та́бель стійок.

***Постановка** — ста́влення, поста́ва; **П.** часовых — ста́влення стійко́вих.

Постановление — ухва́ла, -ли, постано́ва, -ви.

***Постель** — по́стіль, -тели.

***Постельный** — по́стільний; **П.** принадлежности — по́стільне прила́ддя.

***Постепенно** — поступо́во.

***Постепенность** — поступо́вість, -вости, ступне́вість, -вости.

***Постовой** — стійко́вий.

***Постовая будка (гриб)** — стійко́ва бу́дка (гриб); **П.** ведомость — стійко́ва відо́мість, -мости; **П.** одежда — стійко́вий о́дяг; **П.** вещи — стійко́ві ре́чі.

***Постой** — пості́й, -сто́ю.

***Постоянный** — постійний, ста́лий; **П.** крутизна нарезов — ста́ла кру́тість нарі́зів; **П.** пост — постійна стійка; **П.** прицел — ста́лий мірни́к; **П.** соединение — постійна, ста́ла злу́ка; **П.** установка — постійна уста́ва.

***Построение** — ладна́ння.

***Построиться** — ви́ладнатися.

***Постройка** — будівля, -лі, будува́ння; **П.** жилая — житлова́ будівля; **П.** ложная — фальши́ва будівля; **П.** надворная — надвірна будівля; **П.** необоронительная — необоро́нна будівля.

***Постромка** — посторо́нок, -нка; **П.** к грудной шлее — посторо́нок до грудно́ї шлеї; **П.** ременная — ремі́нний посторо́нок; **П.** -ки уносные — посторо́нки пере́дньої па́ри.

***Постромочный** — посторо́нковий.

***Поступательный** — поступний.

Поступок — (у)вчи́нок, -нку.

Посуда — по́суд, -ду.

Посылать, послать — посила́ти, посла́ти.

***Посыльный** — послане́ць, -нця; **П.** собака — послане́ць-соба́ка.

Посыпа́ть, посы́пать — посипа́ти, поси́пати.

***Потаенный** — потайний.

***Потеря** — втра́та, -ти.

***Потник** — пітни́к, -ка́.

***Потниковый** — пітнико́вий; **П.** крышка — по́кришка пітнико́ва.

Потребность — потре́ба, -би.

***Поучительный** — поучний.

***Поход** — похі́д, -хо́ду.

***Походный** — похі́дний; **П.** движение — похі́дний рух; **П-но-боевая** жизнь — похі́дно-бойове́ життя́; **П.** захват — похі́дний за́чіп; **П.** колонна — похі́дна коло́на; **П.** кухня — похі́дна ку́хня; **П.** ось — похі́дна вісь; **П.** охранение — похі́дна охоро́на; **П.** палатка — похі́дний наме́т; **П.** форма — похі́дна фо́рма; **П.** шаг — похі́дний крок.

***Почва** — ґрунт, -ту.

***Почвенный** — ґрунтовий.

Почесть — поша́на, -ни, пова́га, -ги; **П-ти** воинские — військо́ва поша́на.

Почетный — поче́сний; **П.** красноармеец — поче́сний червоноармі́єць.

***Почин** — почи́н, -ну.

***Починка** — пола́годження, пола́года.

***Починочный** — пола́годний.

***Починочный материал** — пола́годний матеріял.

***Почта** — по́шта, -ти; **П.** военная — військо́ва по́шта; **П.** военно-голубиная — військо́во-голуби́на по́шта; **П.** летучая — лету́ча по́шта.

***Почтовый** — пошто́вий; **П.** контора — пошто́ва конто́ра; **П.** станция — пошто́ва ста́ція, -ції.

***Появляться, появиться** — з'явля́тися, з'яви́тися.

***Появляющаяся** — що з'явля́ється; **П.** мишень — мета́, що з'являється.

***Пояс, поясок** — по́яс, -су, поясо́к, -ска́; Поясок ведущий — напрямни́й поясо́к; **П.** кольцевой — кільце́вий поясо́к.

***Поясной** — поясни́й; **П.** мишень — поясна́ мета́; **П.** ремень — поясни́й ре́мінь, па́сок; **П.** цель — поясна́ ціль.

Правдивость — правди́вість, -вости; **П.** материала — правди́вість матеріялу.

„Правее 0—00" — „Праві́ше 0—00"

***Пра́вило** — пра́вило, -ла; **П.** стрельбы — пра́вило стріля́ння.

***Прави́ло** — прави́ло, -ла; **П.** с железной лопатой — прави́ло із залі́зною лопа́тою.

***Пра́вильный** — пра́вильний.

***Прави́льный** — прави́льник, -ка.

Правительство — у́ряд, -ду.

Право — пра́во, -ва; **П.** дисциплинарное — дисципліна́рне пра́во.

Правомочие — правомо́жність, -ности.

Правомочный — правомо́жний.

***Правофланговый** — правофланко́вий.

***Правый** — пра́вий; **П.** концевая часть — пра́ва кінцева́ части́на; **П.** (левое) плечо вперед — пра́ве (лі́ве) плече́ впере́д; **П.** фланг — пра́вий фланк.

Праздник — свя́то, -та.

***Практический** — практи́чний; **П.** стрельба — практи́чне стріля́ння.

***Прачешная** — пра́льня, -ні.

Пребывание — перебува́ння.

***Превосходство** — перева́га.

***Превышение** — переви́щення; **П.** линии огня — переви́щення

лінії вогню; **П. точки** — перевіщення точки.

***Преграда** — перегорода, -ди; перепона, -ни; **П. огневая** — вогнева перепона.

***Преграждение** — (*действ.*) перегороджування.

***Предавать, предать**—(*суду*) віддавати, віддати; (*противнику*) зраджувати, зрадити.

***Предварительный** — уперед-ній; **П. команда** — упередня команда; **П. рассчет** — упередній розрахунок.

Предварять, предварить — попереджати, попередити.

Предвидение — передбачення, (*действ.*) передбачання.

Предвидеть — передбачати, передбачити.

***Предел**—границя,-ці; **П. вилки** (большой, малый) — (велика, мала) границя міжника; **П. возможной точности масштаба** — границя можливої точности мірила; **П. упругости ствола** — границя пружности цівки.

***Предельный** — граничний; **П. точность** — гранична точність.

***Предмет** — річ (речи); предмет, -та; **П. военного обихода** — військова річ; **П. местный** — місцевий предмет; **П. ориентировочный** — орієнтаційний предмет; **П-ты ценные** — цінні речі.

***Предмостный** — передмостовий; **П. позиция** — передмостова позиція.

Предназначать, предназначить — призначати, призначити наперед.

***Преднамеренный**—навмисний; **П. бой** — навмисний бій.

***Предосторожность** — обережність, -ности, пересторога, -ги; **меры П-сти** — заходи обережности, запобіжні заходи.

***Предотвращать, предотвратить** — запобігати, запобігти; (од)відвертати, (од)відвернути.

***Предохранитель** — запобіжник, -ка.

***Предохранительный** — запобіжний; **П. взвод** — запобіжний звід; **П. кружок** — запобіжний кружок; **П. механизм** — запобіжний механізм; **П. планка** — запобіжна планка; **П. пружина** — запобіжна пружина; **П. разрезное кольцо**—запобіжне розрізне кільце; **П. чека** — запобіжний загвіздок; **П. щитик** — запобіжний щиток.

***Предписание** — припис, -су.

***Предписывать, предписать** — приписувати, приписати; наказувати, наказати.

Предположение—припущення, здогад, -ду.

Предпочтение—перевага, -ги.

Предпочтительный—переважний, кращий.

***Предпринимать, предпринять** — заходжуватися, заходжатися; братися, взятися до чого; **П. наступление** — розпочинати наступ.

Председатель — голова, -ви; **П. ВУЦИК** — Голова ВУЦВК.

Представитель — представник, -ка; **полномочный П. округа**— повноважний представник округи.

***Представление** — з'явлення, подання, надсилання; **П. по команде** — з'явлення за командою; **П. ходатайства** — подання клопотання; **П. сведений** — подання відомостів.

***Представлять, представить**— подавати, подати, надсилати, надіслати.

***Представляться, представиться** — з'являтися, з'явитися.

Предстоящий — майбутній.

***Предупреждать, предупредить**— попереджати, попередити, запобігати, запобігти; упереджати, упередити.

***Предупреждающий** — упереджений; **П. удар** — упереджний удар.

***Предупреждение** — попередження, запобігання; **П. от О.В.** — запобігання О.Р.

Предшествующий — попередній.

***Преждевременный** — передчасний; **П. разрыв**—передчасний розрив.

Президиум — президія, -дії.

Презрение—призирство, -ства, зневага, -ги.

***Преимущество**—перевага, -ги.

***Прекращать, -ся, прекратить, -ся** — припиняти, -ся, припинити, -ся; „Прекратить огонь" — „Припинити вогонь".

***Прекращение** — припинення; **П. огня** — припинення вогню.

***Преобладание**—перевага, -ги

***Преодолевание**—перемагання.

***Преодолевать, преодолеть** — перемагати, перемогти.

***Преодолевающая работа мышц** — перемагальна робота м'язів.

***Препятствие** — перепона, -ни; перешкода, -ди; **П. искусственное** — штучна перепона; **П. переносное** — переносна перепона.

***Препятствовать, воспрепятствовать** — перешкоджати, перешкодити.

***Прерыватель**—переривач, -ча; **П. тока** (зуммер) — переривач струму (пищик).

***Прерывать, прервать** — переривати, перервати.

***Прерывистый**—переривчастий.

***Прерывчатость** — переривчастість, -тости.

***Преследование** — переслідування.

***Преследовать** — переслідувати.

***Пресс** — гніт, -ту; **П. рычажный** — важільний гніт.

***Прессованный** — гнічений; **П. сено** — гнічене сіно.

Преступник—злочинець, -нця.

Преступный — злочинний.

***Прибавлять, прибавить** — додавати, додати, збільшувати, збільшити; „Прибавь, прямо" — „Збільш, просто".

***Приближать, -ся, приблизить, -ся** — наближати, -ся, наблизити, -ся.

*Приближение — наближення; П. к цели — наближення до цілі; пристрелка Приближением — пристрілювання наближенням.

*Приближенный — наближений; П. точность — наближена точність.

*Прибор — прилад, -ду; П. для набивки патронных лент — прилад наповняти набійні стрічки; П. осветительный — освітлювальний прилад; П. пробный — спробний прилад; П. электро-измерительный — електро-вимірчий прилад.

Прибывать, прибыть — прибувати, прибути.

Прибывающий — що прибуває.

Прибыль (*людей и лошадей*) — прибуток, -тку.

Прибытие — прибуття.

*Привал — постоянка, -ки; привал, -лу; П. большой — велика постоянка; П. малый — коротка постоянка.

*Приварок — приварок, -рку.

*Приварочный — приварковий; П. довольствие — приваркове постачання.

*Привертывать, привернуть — прикручувати, прикрутити.

Приветствие — привітання.

*Привешивать, привесить — причіплювати, причепити.

Прививка — щеплення.

*Привинчивать, привинтить — пригвинчувати, пригвинтити.

Привлекать, привлечь — притягати, притягти, залучати, залучити; П. к ответственности — притягти до відповідальности.

*Привод — передача, -чі, трансмісія, -сії; (*коня*) приведення; П. ножной — ножана передача, трансмісія; П. педальный — ступатнева передача; П. ручной — ручна передача.

Приводить, привести — приводити, привести, (*пример*) наводити, навести.

*Приводной — приводний; П. валик — приводний валець.

Привычка — звичка, -ки, навичка, -ки.

*Привязной — прив'язний; П. аэростат — прив'язний аеростат.

*Привязывать, привязать — прив'язувати, прив'язати.

*Привязь — прив'язь, -зи, припін, -пону.

Пригибать, -ся, пригнуть, -ся — пригинати, -ся, пригнути, -ся.

Приглашение — запрошення.

*Пригнанный — припасований.

*Пригонка — (*одежды*) добір, -бору; (*оружия, снаряжения*) — припасовування, припасування.

*Пригонять, пригнать — припасовувати, припасувати, добирати, добрати; П. снаряжение — припасовувати лаштунок; П. одежду — добирати одяг.

*Пригорок — пагорок, -рка.

Приготовлять, приготовить — готувати, приготувати, лагодити, налагодити.

*Придавать, придать — додавати, додати; надавати, надати.

*Придерживать, придержать — притримувати, притримати; П. -ся — дотримуватися.

*Придорожный — придорожній.

*Прием — хват, -ту; спосіб, -собу; приймання; П. амбулаторный — амбулаторне приймання; П. маскировочный — маскувальний спосіб; П. ружейный — хват рушничний.

*Приемник — приймач, -ча.

*Приемный — приймальний; П. механизм — приймальний механізм; П. покой — амбулаторія; П. станция — приймальна станція.

*Приемщик — приймальник, -ка.

*Прижим — притиск, -ку.

*Прижимать, прижать — притискувати, притиснути.

*Прижимной — притисний; П. винтик — притисний ґвинтик.

*Призма — призма, -ми; П. отражатель — призма відбивач.

*Призматический — призматичний; П. бинокль — призматичний бінокль; П. стекло — призматичне скло.

Признавать, признать — визнавати, визнати (за що, кого).

*Признак — ознака, -ки.

*Призыв — призов, -ву; заклик, -ку.

*Призывной — призовний; П. возраст — призовний вік.

*Приказ — наказ, -зу; П. по 00 полку — наказ 00 полкові; П. по части — наказ частині; по П.-зу — за наказом.

*Приказание — загад, -ду.

*Приказист — наказник, -ка.

*Приказывать, приказать — наказувати, наказати.

*Приклад — приклад, -ду.

*Прикладка — прикладання.

*Прикладной — прикладний; П. упражнение — прикладна вправа, П. фехтование — прикладне фехтування.

Прикладывать, приложить — прикладати, прикласти.

*Приклепанный — принютований.

*Приколыш — прикіл, -кола.

*Прикомандированный — пристановлений.

*Прикомандировывать, прикомандировать — пристановлювати, пристановити.

*Прикосновение — дотик, -ку.

*Прикреплять, прикрепить — прикріпляти, прикріпити.

*Прикрепленный — прикріплений.

*Прикрывать, прикрыть — прикривати, прикрити.

*Прикрывающий — прикривний, захисний; П. часть — захисна частина.

*Прикрытие — захист, -ту, прикривання, прикриття; П. щитовое — щитове прикриття.

Прикуска (*у лошади*) — прикуска, -ски.

Прилегать, прилечь — прилягати, прилягти.

*Прилежащий — прилежний.

*Прилив — приливок, -вка; приплив, -ву; П. для пружины под-

жимов — при́ливок для пружи́ни при́тисків; **П.** крови — при́плив кро́ви; **П.** с упором — при́ливок з упо́рою.

Приложение — дода́ток, -тку; приклада́ння.

***Применение** — вжива́ння, застосо́вання, пристосува́ння; **П.** к местности — пристосува́ння до місце́вости.

***Применительно** — відпові́дно до, пристосо́вуючись до.

***Применять, -ся, применить, -ся** — вжива́ти, вжи́ти, застосо́вувати, застосува́ти; пристосо́вувати, -ся, пристосува́ти, -ся.

Пример — при́клад, -ду; **П.** личный — особи́стий при́клад; подавать **П.** — бу́ти за при́клад.

Примерный — зразко́вий, взірце́вий.

***Примесь** — до́мішка, -ки.

***Приметка**—прикме́та, -ти, озна́ка, -ки.

***Примечание** — примі́тка, -ки.

***Примкнутый штык** — настро́млений багне́т.

***Примыкать, примкнуть** — прилуча́тися, прилучи́тися, приляга́ти, прилягти́; „**Примкнуть** штыки" — „Настроми́ти багне́ти".

***Принадлежность** — прила́ддя; приналéжність, -ности; **П.** казарменная — касарняне прила́ддя; **П.** караульная — майно́ сторо́жі.

***Принимание** — прийма́ння.

***Принимать, принять** — прийма́ти, прийня́ти; вважа́ти; **П** -ют скорость—прийма́ють швидкість.

***Принимающий парад** — що прийма́є пара́ду.

Принуждать, принудить—приму́шувати, приму́сити, си́лувати, приси́лувати.

Принуждение — при́мус, -су, си́лування.

Принципиальный, -но — принципо́вий, -во.

***Приостанавливать, приостановить** — припиня́ти, припини́ти.

***Приостановка** — припи́нення; **П.** огня — припи́нення вогню́.

***Припас** — припа́с, -су; **П.** боевые — бо́йні припа́си; **П.** огнестрельные — вогнепа́льні припа́си; **П.** с'естные — харчі́, -чі́в.

***Припек** — при́пік, -ку.

***Приподнимать, приподнять** — підійма́ти, підійня́ти.

***Припой** — лю́та, -ти.

***Припряжка** — підпря́жка, підпряга́ння.

***Приращивать** — дото́чувати.

Присваивать, присвоить —присво́ювати, присво́їти, привла́щувати, привласти́ти.

***Приседание** — присіда́ння.

***Присоединять, присоединить**—прилуча́ти, прилучи́ти, приє́днувати, приєдна́ти.

***Приспособление** — при́стрій, -рою; пристосува́ння; **П.** визирное—зі́рний при́стрій; **П.** вызывное (зуммер) — викли́чний при́стрій (пи́щик); **П.** оседающее — осідни́й при́стрій; **П.** прицельное — наці́льний при́стрій; **П.** стреляющее — стрільни́й при́стрій; **П.** для вставляния патронов — при́стрій для вклада́ння набо́їв; **П.** терочное — теркови́й при́стрій; **П.** к местности — пристосува́ння до місце́вости; **П.** охлаждающее — охолодни́й при́стрій.

***Приспособлять, -ся, приспособить, -ся** — пристосо́вувати, -ся, пристосува́ти, -ся.

Приставлять, приставить — приставля́ти, приста́вити; **П.** линейку — приставля́ти ліні́йку; **П.** ногу — приста́вити но́гу.

***Приставление**— приста́влення.

***Приставной** — приставни́й; **П.** лестница — драби́на; **П.** магазин — приставни́й магази́н.

***Пристань** — при́стань.

Пристегивать, пристегнуть— присті́бувати, пристебну́ти.

***Пристрелка** — пристрі́лювання; **П.** захватом цели в вилку — пристрі́лювання захо́пленням ці́ли в міжни́к; **П.** непрерывным огнем — пристрі́лювання невпи́нним вогне́м; **П.** по дальности — пристрі́лювання за відда́ленням; **П.** по направлению — пристрі́лювання за на́прямом; **П.** приближением к цели — пристрі́лювання набли́женням до ці́ли; **П.** скачками — пристрі́лювання ско́ками.

***Пристройка** —прибудо́вування, прибудува́ння; прибудо́ва.

***Приструги**—підпру́жники, -ків.

***Приступок** — при́ступок, -пка.

***Пристяжной** — орчико́вий.

Присяга — прися́га, -ги; принятие **П.** — прийма́ння прися́ги.

***Приток** — до́плив, -ву.

***Приторачивать, приторочить** — притор́очувати, приторо́чити.

***Притягивание** — притяга́ння.

***Притягивать, притянуть**—притяга́ти, притягти́.

***Притяжной** — притяжни́й; **П.** ремень — притяжни́й ре́мінь.

Приучать, приучить — привча́ти, привчи́ти.

Приучение — привча́ння.

Приход — прибу́ток, -тку.

***Прицел** — мі́рник, -ка́; **П.** выдвижной — висувни́й мі́рник; высота **П.** — висота́ мі́рника; **П.** по расстоянию — мі́рник за відда́ленням; **П.** наименьший — наймéнший мі́рник; **П.** оптический— опти́чний мі́рник; **П.** постоянный — ста́лий мі́рник; стебель прицела — стебло́ мі́рника.

***Прицеливание** — наці́лювання.

***Прицельный** — мірнико́вий; наці́льний; **П.** вырез — ви́різ мірнико́вий; **П.** дальность — мірнико́ва дале́кість; **П.** диск — кружа́ло мірнико́ве; **П.** колодка — коло́дка мірнико́ва; **П.** кольцо — кільце́ мірнико́ве; **П.** линия — наці́льна лі́нія; **П.** муфта — му́фта мірнико́ва; **П.** поражаемое пространство — наці́льний ура́зний про́стір; **П.** приспособление — наці́льний при́стрій; **П.** прорезь — про́різь мірнико́ва; **П.** пружина — пружи́на мірнико́ва; **П.** рамка — ра́мка мірнико́ва; **П.** станок — стано́к наці́льний; **П.** хомутик —

хаму́тик мірнико́вий; **П.** шпилька — шпи́лька мірнико́ва.

***Прицепка** — при́чіпка, -ки; причі́плювання.

***Прицепной** — причіпни́й.

***Причальный узел** — прича́льний ву́зол.

Причастный — приче́тний.

***Причина** — причи́на, -ни; **П.** незаконная — незако́нна причи́на; **П.** уважительная — пова́жна причи́на.

***Причислять, причислить** — зарахо́вувати, зарахува́ти.

Причитающийся — нале́жний.

***Пробанивать, пробанить** (*орудие*) — протира́ти, проте́рти.

***Пробег** — пере́біг, -гу.

***Пробел** — прога́лина, -ни; про́пуск, -ку.

***Пробиваемость** — пробі́вність, -ности.

***Пробивание** — пробива́ння.

***Пробивной** — пробивни́й; **П.** действие — пробивни́й чин, міць.

***Пробка** — за́тичка, -ки; ко́рок, -рка; **П.** железная — залі́зна за́тичка.

***Пробковый** — ко́рковий; **П.** крышка — ко́ркова по́кришка.

***Пробный** — спро́бний; **П.** прибор — спро́бний при́лад.

***Пробоина** — пробо́їна, -ни.

***Пробой** — пробі́й, -бо́ю.

***Пробойник** — пробі́вач, -ча́; про́тичка, -ки.

***Проведение** — переве́дення, прове́дення; **П.** в жизнь — переве́дення в життя́; **П.** горизонталей — прове́дення позе́мин.

***Проверять, проверить** — перевіря́ти, переві́рити.

***Проветривание** — провітрю́вання.

***Проветривать, проветрить** — провітрювати, прові́трити.

***Провешивать, провесить** — тичкува́ти, ви́тичкувати; **П.** линию — тичкува́ти лі́нію.

***Провиантское довольствие** — провія́нтське поста́чання.

***Провисание** — обвиса́ння.

***Провод** — про́від, -воду, дріт, дро́ту; **П.** вводный — упускни́й про́від; **П.** голый — го́лий про́від; **П.** телефонный облегченный — телефо́нний поле́гшений про́від; **П.** легкий телефонный — легки́й телефо́нний про́від.

***Проводка** — провідня́, -ні́, прове́дення.

***Проводник** — провідни́к, -ка́; **П.** семижильный — семижи́льний провідни́к; **П.** соединительный — злучни́й провідни́к.

***Провожатый** — проводи́р, -ря́.

***Провозоспособность** — провоспромо́жність, -ности.

***Проволока** — дріт, дро́ту; **П.** вязальная — в'яза́льний дріт; **П.** железная — залі́зний дріт; **П.** колючая — колю́чий дріт; **П.** кольцевая — кільце́вий дріт; **П.** медная — мі́дний дріт; **П.** стальная струнная — стале́вий стру́нний дріт.

***Проволочный** — дротяни́й; **П.** заграждение — дротяна́ перепо́на; **П.** еж — дротяни́й їжа́к; **П.** пружина — дротяна́ пружи́на; **П.** сеть — дротяна́ мере́жа; **П.** телеграф — дротяни́й телегра́ф.

***Прогар** — прога́р, -ру.

***Прогиб** — про́гин, -ну.

***Прогон** — підва́лина, -ни.

Программа — про́грам, -му.

***Прогрессивный** — росту́чий, прогреси́вний; **П.** горение — прогреси́вне горі́ння; **П.** крутизна нарезов — росту́ча кру́тість нарі́зів.

Прогулка — прохі́дка, -ки.

***Продвигать, -ся, продвинуть, -ся** — просува́ти, -ся, просу́нути, -ся.

***Продвижение** — просува́ння.

***Продергивать, продернуть** — просми́кувати, просмикну́ти, просмика́ти, просми́кати.

***Продовольственный** — харчови́й; **П.** база — харчова́ ба́за; **П.** каптенармус — харчови́й комі́рний; **П.** магазин — харчови́й магази́н; **П.** транспорт — харчови́й тра́нспорт.

***Продовольствие** — харч, -чу, провія́нт, -ту.

***Продолговатый** — довга́стий; **П.** окно — довга́сте вікно́.

***Продолжение** — продо́вження; **П.** оси канала ствола — продо́вження о́си кана́лу ці́вки.

***Продолжительность** — трива́лість, -лости; **П.** действия газов — трива́лість ді́ї га́зів; **П.** марша — трива́лість ру́ху; **П.** прогулки — трива́лість прохі́дки.

***Продолжительный** — трива́лий, довгоча́сний; **П.** время — до́вгий час, чима́ло ча́су; **П.** отпуск — довгоча́сна відпу́стка.

***Продольно** — подо́вжно.

***Продольный** — подо́вжний; **П.** кольцевой паз — подо́вжна кільце́ва га́ра; **П.** положение — подо́вжне поло́ження; **П.** прорези — подо́вжні про́різи; **П.** ребра — подо́вжні ре́бра; **П.** тавр — подо́вжний тег; **П.** уровень — подо́вжна позе́мниця.

Продуктивность — продукти́вність, -ности.

***Продукт** — проду́кт, -ту; **Продукты разложения** — проду́кти ро́зкладу.

***Проездка** — проїжджа́ння.

***Проездной** — проїзни́й; **П.** документ — докуме́нт на проїзд, проїзни́й докуме́нт.

***Проезжая часть дороги** — пере́їздка, -дки.

***Проект** — прое́кт, -ту.

***Проектирование** — проектува́ння.

***Проектировать** — проектува́ти.

***Проекционный** — проекці́йний; **П.** плоскость — проекці́йна пло́ща.

***Проекция** — прое́кція, -ції; **П.** горизонтальная — позе́ма прое́кція; **П.** картографическая — мапографі́чна прое́кція.

***Прожектор** — проже́ктор, -ра.

***Прожекторист** — проже́кторник, -ка.

***Прожекторный** — проже́кторний; **П.** часть — проже́кторна части́на.

*__Прозрачный__ — прозо́рий.
*__Производить, произвести__ — переводити, перевести́; __П.__ выстрел — стріля́ти; __П.__ маскировку — маскува́ти; __П.__ наблюдение — сте́жити; __П.__ побег — (у)втіка́ти; „__Произведено развод караулов__" — „Переве́дено ро́звід сторо́жі".
*__Производство__ — переве́дення; те́хніка, -ки; __П.__ выстрела — те́хніка по́стрілу; __П.__ поверки — переве́дення пере́вірки; __П.__ работ — переве́дення робо́ти; __П.__ стрельбы стріля́ння.
__Произносить, произнести__ — виголо́шувати, ви́мовити, ви́голосити, вимовля́ти.
__Происходить__ — похо́дити, відбува́тися.
*__Происшествие__ — приго́да, -ди.
*__Прокладка__ — прокладання; пере́ліжка; __П.__ войлочная — повстяна́ пере́ліжка.
*__Пролет__ (*между станциями*) — переги́н, -го́ну; __П.__ моста — прогі́н, -го́ну.
*__Пролом__ — проло́м, -ло́му.
*__Промасливать, промаслить__ — прома́щувати, промасти́ти.
*__Промах__ — про́мах, -ху.
*__Промахнуть, -ся__ — промахну́ти, -ся.
*__Промедление__ — зага́йка, -ки, заба́ра, -ри.
*__Промежуток__ — промі́жок, -жку.
*__Промежуточный__ — промі́жний; __П.__ пост — промі́жна́ сті́йка; __П.__ склад — промі́жний склад; __П.__ траверс — промі́жна тра́верза; __П.__ шайба — промі́жна шайба; __П.__ шестерня — промі́жна шестерня́.
*__Промер__ — ви́мір, -ру; __П.__ протяжения — ви́мір про́тягу.
*__Промокать, промокнуть__ — промока́ти, промо́кнути.
*__Промывка__ — промива́ння.
__Проникание__ — проника́ння.
*__Проникать, проникнуть__ — проника́ти, прони́кнути, прохо́дити, пройти́.
__Пропаганда__ — пропага́нда, -ди.
*__Пропеллер__ — пропе́лер, -ра.
*__Пропитанный__ — прося́клий.
*__Пропитывать, пропитать__ — напо́ювати, напоїти.
*__Пропитываться__ — просяка́тися.
*__Пропорциональность__ — пропорці́йність, -ности.
*__Пропуск__ — пере́пустка, -ки; перепуска́ння.
*__Пропускной__ — перепускни́й; __П.__ камера — перепускна́ ка́мера; __П.__ способность — перепускна́ спромо́жність.
*__Прорезиненный__ — гумо́ваний; __П.__ лента — гумо́вана стрі́чка.
*__Прорезь__ — про́різ, -зу; __П.__ прицела — про́різ мірнико́вий.
*__Прорубь__ — опо́лонка, -ки.
*__Прорыв__ — прори́в, -ву; __П.__ пороховых газов — прори́в порохови́х га́зів.
*__Прорываться, прорваться__ — прорива́тися, прорва́тися.
*__Просачиваться, просочиться__ — просо́чуватися, просочи́тися.
*__Просверленный, -но__ — просве́рдлений, -но.

*__Просека__ — просі́ка, -ки.
*__Проселочная дорога__ — путі́вець, -вця́.
*__Проскок__ — проско́к, -ку.
*__Проследовать__ — пройти́, про́їхати.
__Прослойка__ — про́шарок, -рка.
*__Просовывать, просунуть__ — просо́вувати, просу́нути.
*__Просрочивать, просрочить__ — простро́чувати, простро́чити.
*__Простой__ — про́стий, звича́йний, нескладни́й; __П.__ атака — про́ста ата́ка; __П.__ вязка — звича́йне в'яза́ння; __П.__ движение — нескладни́й рух; __П.__ ключ — звича́йний ключ; __П.__ обман — про́ста обма́па; __П.__ отвод — про́сте відве́дення.
__Простейший__ — найпрості́ший.
*__Простой__ (*вагона*) — пере́стій, -стою.
__Простота__ — простота́, -ти́, про́стість, -стости; __П.__ в обращении — про́стість пово́дження.
*__Пространство__ — про́стір, про́стору; __П.__ заспарядное — про́стір позагарма́тневий; __П.__ мертвое — ме́ртвий про́стір; __П.__ обстреливаемое — обстрі́люваний про́стір; __П.__ поражаемое — ура́зний про́стір.
*__Прострел__ — про́стріл, -лу.
*__Простреливать, прострелить__ — прострі́лювати, простре́лити.
__Простуда__ — засту́да, -ди.
*__Проступок__ — прови́на, -ни; __П.__ важный — важли́ва прови́на.
__Простыня__ — простира́ло, -ла.
__Просьба__ — проха́ння.
*__Проталкивать, протолкнуть__ — пропиха́ти, пропхну́ти, проштовху́вати, проштовхну́ти.
__Протаскивать, протащить__ — протяга́ти, протягти́, проволіка́ти, проволокти́.
*__Противник__ — во́рог, -га.
__Противоаэропланный__ — протиаеропла́нний.
__Противоброневой__ — протипанцерний.
*__Противовес__ — протива́га, -ги.
*__Противовоздушный__ — протиповітряни́й.
*__Противогаз__ — протига́з, -за.
*__Противогазовый__ — протига́зовий; __П.__ защита — протига́зовий за́хист; __П.__ оборона — протига́зова оборо́на; __П.__ средства — протига́зові за́соби.
*__Противодействие__ — протичи́н, -ну.
*__Противодействовать__ — протичини́ти, перешкоджа́ти.
*__Противодымный__ — протиди́мний.
*__Противоположный__ — проти́вний, протиле́жний, супроти́вний.
*__Противопоставлять, противопоставить__ — протиста́вити.
__Противоречие__ — супере́чність, -ности.
*__Противотанковый__ — протита́нковий; __П.__ борьба — протита́нкова боротьба́; __П.__ оборона — протита́нкова оборо́на.
*__Противоштурмовый__ — протиштурмо́вий; __П.__ артиллерия — протиштурмо́ва артилері́я.

*__Противоядие__ — протиотрýта, -ти.

*__Протиральщик__—протирáч, -чá.

*__Протирать, протереть__ — протирáти, протéрти.

*__Протирка__ — протирáчка, -ки; протирáння.

*__Проток__ — перетíк, -тóку.

__Протокол__ — протокóл, -лу.

*__Протравливание__ (*семян*) — щáвлення.

*__Протяжение__ — прóтяг, -гу; **П.** линии — прóтяг лíнії; **П.** фронта — прóтяг фрóнту.

*__Протяжный, -но__ — протя́жний, -но, протя́глий, -ло.

*__Проушина__ — вýхо, -ха.

*__Профиль__ — прóфіль, -ля; **П.** возвышенный — піднéсений прóфіль; **П.** дороги—прóфіль шляхý; **П.** истинный — правдúвий прóфіль; **П.** полный — прóфіль пóвний; **П.** сокращенный — скорóчений прóфіль; **П.** условный — умóвний прóфіль.

*__Профильный__ — прóфільний.

*__Проход__ — прохíд, -хóду; прохóдження; **П.** горный — пролíг, -лóгу.

*__Проходимый__ — прохíдний; **П.** болото — прохíдне багнó, болóто.

*__Проходить, пройти__ — прохóдити, пройтú.

*__Проходной__ — прохíдний; **П.** свидетельство—подорóжній лист.

*__Прохожая часть дороги__ — ступá, -пú.

__Прохождение__ — прохóдження.

__Процент__ — відсóток, -тка.

__Процесс__ — процéс, -су.

__Процессия__ — процéсія, -сії.

*__Прочищать, прочистить__ — прочищáти, прочúстити.

*__Прочность__ — мíцність, -ности, трúвкість, -кости.

__„Прощайте“__—„Прощавáйте“

*__Пруд__ — став, -ву, ставóк, -вкá.

*__Пружина__ — пружúна, -ни; **П.** боевая — бóйна пружúна; **П.** возвратная — зворóтна пружúна; **П.** главная — головнá пружúна; **П.** горбатая — горбáта пружина; **П.** двуперая — двупéра пружúна; **П.** дисковая — кружалувáта пружúна; **П.** замка — пружúна замкá; **П.** нажимающая диск прицела — пружúна, що натúскує на кружáло мíрникá; **П.** накатника — пружúна накóчувача; **П.** нейзильберная — нейзúльберна пружúна; **П.** пластинчатая — платівчáста пружúна; **П.** плоская — плескáта пружúна; **П.** подавателя — пружúна подавачá; **П.** предохранительная — запобіжнá пружúна; **П.** прицельная — пружúна мíрникóва; **П.** проволочная — пружúна дротянá; **П.** спиральная — спірáльна пружúна; **П.** со стержнем — пружúна зі стрúжнем; **П.** спусковая — спусковá пружúна; **П.** ствольная — цівковá пружúна; **П.** стопора — пружúна стóпора. **П.** тарелочная — тарілкувáта пружúна.

*__Пружинный__ — пружúнний; **П.** весы — кáнтар; **П.** крышка — пружúнна пóкришка; **П.** нажим — пружúнний натискáч; **П.** предохранитель — пружúнний запобíжник; **П.** часть — пружúнна частúна.

*__Прут__ — прут, -тá.

*__Прыгание__ — стрибáння, плигáння.

*__Прыгун__ — стрибýн, -нá, плигýн, -нá.

*__Прыжок__ — скік, скóку, стрибóк, -бкá; **П.** в глубину — стрибóк у глиб; **П.** простой—прóстий стрибóк; **П.** через бревно — стрибóк чéрез колóду; **П.** через коня — стрибóк чéрез коня́.

*__Пряжка__ — пря́жка, -ки.

*__Прямой__ — прямúй, прóстий; „Прямо“ — „Прóсто“; **П.** выстрел — прóстий пóстріл; **П.** засечка — прямúй зáчерк; „Прямо коли“ — „Прóсто коли“; **П.** линия — прóста лíнія; **П.** наводка — прóсте нацíлювання; **П.** начальник — прямúй начáльник; **П.** подчинение — прямá підлéглість; **П.** попадание — прóсте влýчання; **П.** угол—прямúй кут, прóстий ріг; **П.** удар— прóстий удáр; **П.** укол — прóстий укóл.

*__Прямолинейный, -но__ — простолінíйний, -но.

__Пугливый__ — лякливий.

__Пуговица__ — ґýдзик, -ка.

*__Пуговка__—голíвка, -ки; **П.** курка — голíвка куркá; **П** разрядника — голíвка розря́дника.

__Пук, пучек__ — жмут, -тá.

__Пулемет__ — кулемéт, -та; „Пулемет — повозкам“ — „кулемéт до возíв“; **П.** легкий — легкúй кулемéт; **П.** станковый — станкóвий кулемéт.

*__Пулеметный__ — кулемéтний; **П.** вьюк — кулемéтний в'юк; **П.** гнездо — кулемéтне гніздó; **П.** карточка — кулемéтна кáртка; **П.** лента — кулемéтна стрíчка; **П.** окоп — кулемéтний шáнець; **П.** повозка — кулемéтний віз; **П.** площадка — кулемéтна площúнка. **П.** рота — кулемéтна сóтня.

*__Пулеметчик__—кулемéтник, -ка.

*__Пульверизатор__ — прúскавка, -ки.

*__Пулька__ — кýлька, -ки.

*__Пульный вход__—кульовúй вхід.

*__Пуля__ — кýля, -лі; **П.** остроконечная — гóстра кýля.

*__Пункт__ —пункт, -ту; **П.** астрономический —астрономíчний пункт; **П.** главный — головнúй пункт; **П.** исходный — вихíдний пункт; **П.** командный—комáндний пункт; **П.** наблюдательный — стежовúй пункт; **П.** назначения — пункт признáчення; **П.** населенный — насéлений пункт; **П.** опорный — опóрний пункт; **П.** перевязочный — перев'язнúй пункт; **П.** сборный — збíрний пункт; **П.** эвакуационный—евакуацíйний пункт; **П.** этапный — етáпний пункт.

*__Пунктир__ — пунктúр, -ру.

*__Пунктирный__ — крапковúй.

*__Пускать, пустить__ — пускáти, пустúти.

*__Пусковой__ — пусковúй.

__Пустой__ — порóжній.

*Пустота — порожне́ча, -чі.
*Пустотелый — порожни́вий.
*Пустырь — пу́стиня.
*Путо — пу́то, -та, (*мн.*) пу́та.
*Путеводный — провідни́й.
*Путевой — подоро́жній; П. довольствие — подоро́жні вида́тки.
*Путлище — пу́тлиця, -ці.
*Путь — доро́га, -ги, шлях, -ху́; П. водяной — водяни́й шлях; П. дозора — доро́га дозо́ру; П. железнодорожный — ко́лія; П. обыкновенный — звича́йний шлях; П. перегрузочный — перевантажна ко́лія; П. подвоза — шлях підво́зу; П. сообщения — шляхи́ (сполу́чень); П. следования — шлях прямува́ння.
*Пучек — жму́тик, -ка.
*Пушечный — пушкови́й; (*орудийный*) гарма́тний; П. батарея — пушкова́ батаре́я; П. станок — гарма́тний стано́к.
*Пушка — пу́шка, -ки.
*Пыж — кли́нтух, -ха; П. войлочный — повстяни́й кли́нтух; П. картонный — текту́рний кли́нтух.
Пыл — запа́л, -лу.
*Пылить, -ся, запылить, -ся — запоро́шувати, -ся, запороши́ти, -ся.
*Пыль — по́рох, -ху.
*Пятиборие — п'ятизмага́ння.
*Пятиделенный — п'ятиподілко́вий.
*Пятка, пята — п'ята́, -ти́; П. коленчатого рычага приемника — п'ята́ колінча́стого ва́желя прийма́ча́; П. шаровая — куля́ста п'ята́.
*Пятнистый — плями́стий, плямува́тий.

Р

Работа — робо́та, -ти; Р. земляные — земляна́ робо́та.
*Работоспособность — (*о человеке*) працезда́тність, -ности, (*о машине*) роботоспромо́жність, -ности.
*Рабоче-Крестьянская Военно-Морская Инспекция — Робітничо-Селя́нська Військо́во-Морська́ Інспе́кція.
*Рабочий — робітни́к, -ка́; (*относит. к рабочему*) — робітни́чий; (*относит. к орудию работы*) — робо́чий; (*относит. к работе*) — робітни́й.
*Равелин — равелі́н, -ну.
*Равентух — рядно́, -на́.
*Равнение — рівна́ння; „Р. направо (налево, на середину)“ — „Рівна́ння право́руч (ліво́руч, на сере́дину)“.
*Равнина — рівни́на, -ни́ни; (*в горах*) — полони́на, -ни.
*Равнинная местность — рівни́нна місце́вість.
*Равновесие — рівнова́га, -ги.
Равномерность — рівномі́рність, -ности; Р. движения — рівномі́рність ру́ху.

*Равномерный — рівномі́рний.
*Равнять — рівня́ти, вирі́внювати.
*„Равняйсь“ — „Рівня́йсь“.
*Радиатор — радія́тор, -ра.
*Радио — ра́діо.
*Радиодепеша — радіодепе́ша, -ші.
*Радиокорреспонденция — радіо-листува́ння.
*Радио-пеленгирование — радіопеленгува́ння.
*Радиоперехват — радіоперейма́ння.
*Радиоприемник — радіоприйма́ч, -ча́.
*Радиоразговор — радіорозмо́ва, -ви.
*Радиослежка — радіослідкува́ння.
*Радио-станция — радіо-ста́ція; Р. ламповая — ля́мпова радіо-ста́ція.
*Радиотелеграф — радіотеле́граф, -фу.
*Радиотелеграфирование — радіотелеграфува́ння.
*Радиотелеграфный батальон — радіотелегра́фний баталь́йо́н.
*Радиотелефон — радіотелефо́н, -на.
*Радиус — ра́діус, -са; Р. вектора — ра́діус-ве́ктор; Р. действия — ра́діус ді́ї.
*Разаммуничивать — розшоро́вувати, розшорува́ти.
Разбег — розгі́н, -го́ну; с разбегу — з розго́ну.
*Разбивать, разбить — розбива́ти, розби́ти; розміча́ти, розмі́тити; Р. лагерь — става́ти, ста́ти табором; Р. палатку — пап'я́сти наме́та; Р. позицию — розмі́тити пози́цію.
*Разбивка — розбива́ння, розміча́ння; по́діл, -лу.
*Разбирать, разобрать — розбира́ти, розібра́ти; Р. козлы — розбира́ти, розібра́ти ко́зла.
*Разбор, разборка — ро́збір, -бору; розбира́ння.
*Разборный — розбі́рний.
*Разбрасывать, разбросать — розкида́ти, розки́дати.
*Разбросанность — розки́даність, -ности.
*Разбросанный — розки́даний; Р. расположение частей — розки́дане розташува́ння части́н.
*Разбрызгивание — розбри́зкування.
*Разбрызгивать, разбрызгать — розбри́зкувати, розбри́зкати.
Разбудить — розбуди́ти.
*Развалина — руї́на, -ни.
*Разведение — розве́дення.
*Разведка — ро́звідка, -ки; Р. агентурная — агенту́рна ро́звідка; Р. артиллерийская — артилері́йна ро́звідка; Р. ближняя — близька́ ро́звідка; Р. воздушная — повітря́на ро́звідка; Р. глубокая — глибо́ка ро́звідка; Р. дальняя — дале́ка ро́звідка; Р. инженерная — інжене́рна ро́звідка; Р. кавалерийская — кі́нна ро́звідка; Р. местности — ро́звідка місце́вости; Р.

населения — ро́звідка насе́лення; **Р.** в непосредственном соприкосновении с противником — ро́звідка у безпосере́дньому стика́нні з во́рогом; **Р.** пехотная — піхо́тна ро́звідка; **Р.** пешая — пі́ша ро́звідка; **Р.** поля боя — ро́звідка бо́йовища; **Р.** противника — ро́звідка (*чья*) воро́жа, (*кого*) во́рога.

***Разведчик** — розві́дач, -ча.

***Разведывательный** — розві́дчий; **Р.** взвод — розві́дча чота́; **Р.** дозор — розві́дчий дозі́р; **Р.** отделение — розві́дчий рій; **Р.** партия — розві́дча па́ртія; **Р.** судно — розві́дче судно́; **Р.** часть — розві́дча части́на; **Р.** эскадрилья — розві́дча ескадри́лля.

***Разведывать, разведать** — розві́дувати, розві́дати.

***Развернутый** — розго́рнутий.

***Разверстка** — ро́зкладка, -ки; **Р.** невязки — ро́зкладка нев'я́зки.

***Развертывание** — розгорта́ння.

***Развертывать, -ся, развернуть, -ся** — розгорта́ти, -ся, розгорну́ти, -ся; **Р.** носки — ровста́вити носки́; „**Развернись**“ — „Розгорни́сь“.

***Разветвление** — розгалу́ження, ро́звилок, -лка; **Р.** дорог — ро́звилок шляхі́в.

***Развивать, развить** — розвива́ти, розви́нути; розгорта́ти, розгорну́ти; **Р.** огонь — зміцня́ти, зміцни́ти вого́нь.

***Развилина** — ро́звилка, -ки; **Р.** для ролика — ро́звилка для коліща́ти.

Развитие — ро́звиток, -тку.

***Развод** — ро́звід, -воду; **Р.** караулов — ро́звід сторо́ж.

***Разводной** — розвідни́й; **Р.** ключ — розвідни́й ключ; **Р.** кольцо — розвідне́ кільце́; **Р.** мост — розвідни́й міст.

***Разводящий** — розвідни́к, -ка́; „**Разводящие для смены**“ — „Розвідники́ для змі́ни“; „**Разводящий произвел смену часовых исправно**“ — „Розвідни́к змінив стійко́вих справно“

***Разворачивание** — розгорта́ння.

***Разворачивать, -ся, развернуть, -ся** — розгорта́ти, -ся, розгорну́ти, -ся.

***Развьючивать, развьючить** — розвю́чувати, розвю́чити.

Развязка — кіне́ць, -нця́; розв'я́зання, розв'я́зування.

***Разгибание** — розгина́ння.

***Разгибатель** — розгина́ч, -ча́.

***Разгибать, разогнуть** — розгина́ти, розігну́ти.

Разговаривать — розмовля́ти.

Разговор — розмо́ва, -ви.

***Разговорный** — розмо́вний; **Р.** клапан — розмо́вний хлипа́к; **Р.** коммутатор — розмо́вний комута́тор.

***Разграничивать, разграничить** — розмежо́вувати, розмежува́ти.

***Разграничительный** — розмежува́льний; **Р.** линия — розмежува́льна лі́нія, межа́.

***Разграфленный** — розлініє́ний.

Разгром — розгро́м, -му; **Р.** противника — розгро́м во́рога.

***Разгрузка** — розванта́жування, розванта́ження.

***Раздатчик** — роздаве́ць, -вця.

***Раздача** — роздава́ння, розда́ча, -чі.

***Раздвигание** — розсува́ння.

***Раздвигать, раздвинуть** — розсо́бувати, розсува́ти, розсу́нути.

***Раздвижной** — розсувни́й; **Р.** ключ — розсувни́й ключ.

Раздеваться, раздеться — роздяга́тися, роздягну́тися, роздягти́ся.

***Разделение** — розпо́діл, -лу; **Р.** огня — розпо́діл вогню́; **Р.** цели между ружейными стрелками — розпо́діл ці́лів між рушни́чними стрільця́ми.

***Раздельный** — розді́льний; **Р.** наводка — розді́льне наці́лювання.

***Разделять, разделить** — розділя́ти, розділи́ти, розподіля́ти, розподіли́ти; „**Разделить огонь от такого то орудия**“ — „Розділи́ти во́гонь від тако́ї ось гарма́ти“.

***Раздражитель** — подра́зник, -ка.

***Раздробление** — роздро́блення.

***Раздутость** — розду́тість, -тости.

***Разжимать, разжать** — розтуля́ти, розтули́ти, розці́плювати, розціпи́ти.

***Разлагать, -ся, разложить, -ся** — розклада́ти, -ся, розкла́сти, -ся.

Разлет — розлі́т, -льо́ту; **Р.** пуль — розлі́т куль.

Разлетаться, разлететься — розліта́тися, розлеті́тися

***Разлив** — розли́ва, -ви, ро́злив, -ву, розлива́ння.

Различие — різни́ця, -ці.

***Разложение** — ро́зклад, -ду; разложение продуктов — ро́зклад проду́ктів.

***Размах** — ро́змах, -ху; **Р.** круговой — коловий ро́змах.

***Размахивание** — розма́хування.

***Размер** — ро́змір, -ру; **Р.** шага — ро́змір кро́ку.

***Размещение** — розташува́ння, розмі́щення.

***Размочалить, размочаливать** — (*дерево*) розволо́кнювати, розволокни́ти; (*веревку*) — розкло́чувати, розкло́чити.

***Размыв** — розми́в, -ву; розмива́ння.

***Размыкание** — розмика́ння.

***Разнимать, разнять** — розту́ляти, розтули́ти, розніма́ти, розня́ти.

***Разновидность** — відмі́на, -ни.

***Разновидный** — різномані́тний.

Разногласие — різноголо́сиця, -ці, незго́да, -ди.

Разнообразный — різномані́тний.

Разносить, разнести — розно́сити, рознести́.

***Разносной** — розносни́й; **Р.** книга — розносна́ кни́жка.

Разность — різни́ця, -ці.

***Разнуздывать, разнуздать** — розгну́здувати, розгнузда́ти.

***Разогревать, разогреть** — розігріва́ти, розігрі́ти.

„**Разойдись**“ — „Розійди́сь“

*„**Разомкнись**"—„Розімкнись"

***Разомкнутый** — розі́мкнений; **Р.** строй — розі́мкнений лад.

***Разоружение** — роззбро́єння, роззбро́ювання.

Разорять, разорить — руйнува́ти, зруйнува́ти, ни́щити, зни́щити.

***Разработка** — розро́блювання, розро́блення; **Р.** взрывом — розро́блювання ви́бухом; **Р.** лопатой — розро́блювання лопа́тою.

***Разреженный** — розрі́джений.

***Разрез** — пере́крій, -рою; розрі́з, -зу.

***Разрезка** — розрі́зування.

***Разрезной** — розрізни́й; **Р.** кольцо — розрізне́ кільце́; **Р.** обойма — розрізна́ обі́йма; **Р.** патрон — розрізни́й набі́й; **Р.** чека — розрізни́й за́гвіздок.

Разрешать, разрешить — дозволя́ти, дозво́лити; розв'язувати, розв'яза́ти.

Разрешение — до́звіл, -волу.

***Разрушать, разрушить** — руйнува́ти, зруйнува́ти.

***Разрушение** — руйнува́ння, зруйнува́ння.

***Разрушительность** — руйнаці́йність; **Р.** огня — руйнаці́йність огню́.

***Разрушительный** — руйнаці́йний; **Р.** действие — руйнаці́йний чин.

***Разрыв** — ро́зрив, -ву; **Р.** высокий — висо́кий ро́зрив; высота **Р.** — висота́ ро́зриву; **Р.** клювок — клюво́к; **Р** ниже цели ро́зрив ни́жче від ці́ли; **Р.** низкий — низьки́й ро́зрив; **Р.** нормальный — норма́льний ро́зрив; **Р.** очень высокий — ду́же висо́кий ро́зрив; **Р.** преждевременный — передча́сний ро́зрив; **Р.** провода — ро́зрив дро́ту; **Р.** снаряда — ро́зрив гарма́тня.

***Разрывной** — розривни́й, вибухо́вий; **Р.** заряд — розривни́й заря́д; **Р.** снаряд — вибухо́вий гарма́тень.

***Разрыхляемость** — розпу́шність, -ности.

***Разрыхлять, разрыхлить** — підпу́шувати, підпуши́ти.

***Разряд** — ро́зряд, -ду; (*электрич.*) виснага.

***Разрядник** — розря́дник, -ка; (*электр.*) виснажник.

***Разряжание** — розря́джування, розря́джання; (*электр.*) виснажання.

***Разряжать, разрядить** — розряджа́ти, розряди́ти; „Разряжай" — „Розряджа́й".

***Раз'единять, раз'единить** — роз'є́днувати, роз'єдна́ти.

***Раз'езд** — ро́з'їзд, -ду; (*ж. д.*) ро́змнника; **Р**-да начальник — нача́льник ро́з'їзду.

***Раз'емный** — роз'є́мний; **Р.** кольцо — роз'є́мне кільце́.

Раз'яснять, раз'яснить — з'ясо́вувати, з'ясува́ти, роз'ясня́ти, роз'ясни́ти.

***Район** — райо́н, -ну; **Р.** войсковой — військо́вий райо́н; **Р.** действия — райо́н ді́ї; **Р.** тыловой — тилови́й райо́н.

***Ракета** — раке́та, -ти; **Р.** осветительная — освітлювальна раке́та; **Р.** световая — світлова́ раке́та; **Р.** сигнальная — гаслова́ раке́та.

***Раковина** (*в металле*) — виї́д, -ду; (*в литье*) — сказ, -зу.

***Рама** — ра́ма, -ми; **Р.** голландская — ставня́; **Р.** лафета — ра́ма лафе́та; **Р.** оконная — віко́нна варца́ба; **Р.** спускового механизма — ра́ма спусково́го механі́зму; **Р.** станка (*мастерской*) — ра́ма верста́ту.

***Рамка** — ра́мка, -ки; **Р.** карты — ра́мка ма́пи; **Р.** прицельная — мірнико́ва ра́мка.

***Рамный** — рамови́й; **Р.** рельс — рамова́ ре́йка; **Р.** устой — рамови́й стоя́н.

***Рампа** — ра́мпа, -пи.

Рана — ра́на, -ни.

Раненый — ра́нений, пора́нений.

***Ранец** — ра́нець, -нця.

***Ранцевый** — ра́нцевий; **Р.** огнемет — ра́нцевий огнеме́т.

Ранить, поранить — ра́нити, пора́нити.

***Рапира** — рапі́ра, -ри.

***Рапорт** — ра́порт, -та; **Р.** о болезни — ра́порт про хво́рість.

***Рапортовать** — рапортува́ти.

***Раскаленный** — розпе́чений.

***Раскатанный** — (*о шинели*) розго́рнений.

***Расквартирование** — розквартирува́ння, розташува́ння.

*Раскладка** — розкла́дка, -ки.

***Расковывать, расковать** — розко́вувати, розкува́ти.

Раскрывать, раскрыть — розкрива́ти, розкри́ти, викрива́ти, ви́крити.

***Распечатывать, распечатать** — розпеча́тувати, розпеча́тати.

***Расписание** — ро́зклад, -ду; **Р.** движения — ро́зклад ру́ху; **Р.** занятий — ро́зклад навча́ння; **Р.** караульного наряда — ро́зклад наря́ду в сто́рожі; **Р.** постов — ро́зклад стійо́к.

Расписка — розпи́ска, -ки.

***Расплавливать, расплавить** — розто́плювати, розтопи́ти.

***Распознавание** — розпізнава́ння.

***Располагать, -ся, расположить, -ся** — розташо́вувати, -ся, розташува́ти, -ся, розмі́щувати, -ся, розмісти́ти, -ся.

***Расположение** — розташува́ння; **Р.** карантинное — каранти́нне розташува́ння; **Р.** лагерное — таборо́ве розташува́ння; **Р.** на месте — розташува́ння на мі́сці; **Р.** на отдых — розташува́ння на відпочи́нок; **Р.** номеров — місця́ нумері́в; **Р.** уступное — розташува́ння приступко́ве, усту́пом; **Р.** частей — розташува́ння части́н; **Р.** разбросанное — розки́дане розташува́ння.

***Распорка** — ро́зпірка, -рки.

***Распорядок** — поря́док, -дку.

***Распоряжение** — розпоря́дження; **Р.** отдавать — зроби́ти розпоря́дження, да́ти нака́за.

***Расправление** — розпро́стува́ння, розправля́ння.

***Распределение**—розпо́діл, -лу; **Р.** нарядов — розпо́діл нарядів; **Р.** огня — розпо́діл огню́; **Р.** уравнительное — вирівня́льний розпо́діл; **Р.** целей — розпо́діл ці́лів.

***Распределительный** — розподі́льчий; **Р** ведомость — відо́мість розпо́ділу.

***Распределять, разпределить** — розподіля́ти, розподіли́ти.

Распространять, распространить — розповсю́джувати, розповсю́дити, поши́рювати, поши́рити.

***Распрягать, распречь** — розпряга́ти, розпрягти́.

***Распускать, распустить** — розпуска́ти, розпусти́ти.

***Распутица** — ро́зквась, -си.

***Распылитель** — розпоро́шувач, -ча; (*для жидкости*) — розпо́рскувач.

***Распылять, распылить** — розпоро́шувати, розпороши́ти.

Рассвет — світа́нок, -нку; на **Р.** — удо́світа; с **Р-том** — як засі́ріло.

***Расседлывать, расседлать** — розсі́длувати, розсідла́ти.

***Рассеивание** — ро́зсів, -ву, розсіва́ння; **Р.** выстрелов естественное — приро́дній ро́зсів по́стрілів; **Р.** закон — зако́н ро́зсіву; **Р.** искуственное — шту́чний ро́зсів; **Р-ия** площадь — пло́ща ро́зсіву.

***Рассеиватель**—розсі́ювач, -ча.

***Рассеивать, рассеять** — розсіва́ти, розсі́яти; розпоро́шувати, розпороши́ти.

***Рассекать, рассечь** — розтина́ти, розтя́ти.

***Рассеянный** — (*свет*) розсі́яний; розпоро́шений; **Р.** огонь — розпоро́шений ого́нь.

***Расследование** — ро́зслід, -ду; розслі́дування.

Рассматривать, рассмотреть — розгляда́ти, розгля́нути, роздивля́тися, роздиви́тися.

Расспрос — розпи́тування.

Расстегивать, -ся, расстегнуть, -ся — розстіба́ти, -ся, розстебну́ти, -ся.

***Расстояние** — відда́лення; на **Р.** выстрела — на по́стріл.

***Расстраивать, расстроить** — розла́джувати, розла́дити.

***Расстреливать, расстрелять** (*пули*) — вистрі́лювати, ви́стріляти.

***Рассчитывать, рассчитать** — розрахо́вувати, розрахува́ти.

Рассыльный — посланє́ць, -нця́.

***Раствор** — ро́зхил, -лу; ро́зчин, -ну; **Р.** жидкий — рідки́й ро́зчин; **Р.** циркуля — ро́зхил циркля.

***Растворимый** — розчи́нний; **Р.** пироксилин — розчи́нна піроксилі́на.

***Растительный** — росли́нний; **Р.** земля — росли́нний ґрунт; **Р.** маскировка — росли́нне маскува́ння; **Р.** покров — росли́нне вкриття́.

Расторопность — жва́вість, -вости, мото́рність, -ности.

Расторопный — жва́вий, мото́рний.

***Раструб** — широ́кий кіне́ць (*сурми або труби*).

***Растушевка** — розтушува́ння.

***Растянутый** — розтя́гнений.

Расхищение — розкрада́ння.

***Расход** — ро́зхід, -хо́ду; вида́ток, -тку, ви́трата, -ти; **Р.** огнеприпасов — ви́трата вогнеприпа́сів.

***Расходиться, разойтись** — розхо́дитися, розі́йтися, розмина́тися, розмину́тися.

Расходный — вида́тко́вий; **Р.** гурт скота — вида́тко́вий гурт това́ру.

Расходовать — витрача́ти, ви́тратити.

***Расходящийся** — розбі́жний; **Р.** веер — розбі́жне ві́яло.

***Расхождение** — розхо́дження; **Р.** частей—розхо́дження части́н.

***Расцвечивать, расцветить** — заба́рвлювати, заба́рвити.

***Расцветка** — заба́рвлення; **Р.** красками — заба́рвлення фа́рбами; **Р.** цветными карандашами— заба́рвлення кольо́ровими олівця́ми.

***Расцепной** — розчі́пни́й; **Р.** рукоятка — розчі́пна́ ру́чка.

***Расчесывать, расчесать** — розчі́сувати, розчеса́ти.

***Расчет** — розраху́нок, -нку: **Р** боевой — бойови́й розраху́нок; **Р.** горизонтален — розраху́нок поземни; **Р.** движения — розраху́нок ру́ху; **Р.** караула — розраху́нок сторо́жі; **Р.** орудийный — обслу́га гарма́ти; **Р.** предварительный — попере́дній розраху́нок; **Р.** строевой — муштро́вий розраху́нок; **Р.** штатный — шта́тний розраху́нок.

***Расчистка** — розчи́щення.

*„**Расчитайсь**“ — „перелічи́сь“

***Расчищать, расчистить**—розчища́ти, розчи́стити.

***Расчленение**—розді́лення, -ня.

***Расширять, -ся, расширить, -ся** — розши́рювати, -ся, розширя́ти, -ся, розши́рити, -ся.

***Расшифровывать, расшифровать** — розшифро́вувати, розшифрува́ти.

Рвота — блюва́ння, блювоти́на, -ни.

Реагировать — реагува́ти.

Реальность — реа́льність, -ности.

***Ребристый** — ребрува́тий; **Р.** форма — ребрува́та фо́рма.

***Ребро** — ребро́, -ра́; край(кра́ю), руб, -ба; **Р-ра** направляющие — напрямні́ ре́бра; **Ребром** — ру́ба.

Реввоенсовет — Реввійськра́да; Революционный Военный Совет Союза Советских Социалистических Республик — Революці́йна Військо́ва Ра́да Сою́зу Радя́нських Соціялісти́чних Респу́блік.

***Револьвер** — рево́львер, -ра: „Револьверы заряди“ „Рево́львери заряджа́й“

***Револьверный станок** — револьверний станок, -нка.

Ревтрибунал — революційний трибунал, -лу, ревтриб, -бу.

Революция — революція, -ції.

***Ревун** (*сигн.*) — ревун, -на.

***Регенератор** — регенератор, -ра.

***Регистрация** — реєстрування.

***Регистрировать** — реєструвати.

***Регулирующий** — регуляційний; **Р.** винт — регуляційний ґвинт; **Р.** кольцо — регуляційне кільце.

Регулярная армия — регулярна армія.

***Регулятор** — регулятор, -ра.

***Редкий** — рідкий; **Р.** огонь — рідкий огонь.

***Редут** — редут, -ту.

***Редюит** — редуїт, -та.

Режим — лад, -ду; режим, -му; **Р.** экономии — режим ощадности.

***Резак** — різак, -ка.

***Резерв** — резерва, -ви; (*ж.-д.*) — викопище; **Р.** охранения — резерви охорони.

***Резервный** — резервовий; **Р.** колонна — резервова колона; **Р.** рота — резервова сотня.

***Резервуар** — резервуар, -ру; **Р.** воздушный — повітряний резервуар; **Р.** для воздуха — резервуар на повітря.

***Резина** — гума, -ми.

***Резиновый** — гумовий; **Р.** лента — гумова стрічка.

***Резкий** — гострий, різкий; **Р.** запах — гострий запах.

***Результат** — наслідок, -дку; **Р.** стрельбы — наслідок стріляння.

***Резьба** — різь, -зи.

***Рейд** — рейд, -ду.

***Рейдовый** — рейдовий; **Р.** заграждение — заслона рейду.

***Рейка** — лата, -ти; **Р.** зубчатая — трибовий брусок.

***Рейс** — рейс, -су.

***Рейсфедер** — рисник, -ка.

***Река** — річка, -ки; разлив реки — повідь, -води, розлива річки.

Реквизиция — реквізиція, -ції.

Рекомендательный — рекомендаційний.

***Реногносцировка** — розвідування; **Р.** местности — розвідування місцевости.

***Рельеф** — рельєф, -фу; **Р.** географический — географічний рельєф; **Р.** топографический — топографічний рельєф.

***Рельефность** — рельєфність, -ности; **Р.** карты, плана — рельєфність мапи, плану.

Рельс — рейка, -ки; **Р.** рамный — рамкова рейка.

***Ремень** — ремінь, -меня *и* -меню, пас, -са; **Р.** брючный — очкур, -ра; **Р.** верхний соединительный — верхній злучний ремінь; **Р.** гортовый — ремінь гортовий; **Р.** ободовый — ободовий ремінь; **Р.** откосный — скісний ремінь; **Р.** подбородный — підборідник; **Р.** подгрудный — підгрудний ремінь; **Р.** поперечный

поперечний ремінь; **Р.** поясной — пасок; **Р.** притяжной — притяжний ремінь; **Р.** ружейный — рушничний ремінь.

***Ремонт** — ремонт, -ту; **Р.** конский — ремонт кінський.

***Ремонтный** — ремонтний.

Реорганизация — реорганізація, -ції.

***Респиратор** — респіратор, -ра.

Республика — республіка, -ки.

***Рессора** — ресора, -ри.

***Рессорный** — ресорний; **Р.** буфер — відпружник ресорний.

***Рефлектирующий** — відбивний.

***Рефлектор** — рефлектор, -ра.

***Речной** — річковий; **Р.** кабель — річковий кабель.

Решать, решить — рішати, вирішати, вирішити, розвязувати, розвязати.

Решающий — що вирішує; що розвязує; **Р.** голос — ухвальний голос.

Решение — рішення; **Р.** начальника — рішення начальника.

***Решетка** — ґратник, -ка; **Р.** на сено — ґратник на сіно; **Р.** подножная — підніжний ґратник.

***Решетчатый** — ґратчастий.

Решимость — рішучість, -чости.

Решительный — рішучий, відважний; **Р.** удар — рішучий удар.

***Ржаветь** — іржавіти.

***Ржавчина** — (і)ржа, -жі.

***Ржавый** — (і)ржавий.

Ржаной — житній.

***Ригель** — банта, -ти.

***Рикошет** — рикошет, -ту.

***Рикошетирование** — рикошетування.

Рисковать, рискнуть — ризикувати, ризикнути.

***Рисунок** — малюнок, -нка.

***Ритмичность** — ритмічність, -ности.

РККА (*скороч.*) — РСЧА.

Робость — боязкість, -кости, полохливість, -вости.

***Ров** — рів, рову.

***Ровик** — рівчак, -ка; **Р-ки** для номеров — шанці для номерів.

***Ровный** — рівний; **Р.** мушка — рівна мушка; **Р.** шаг — рівний крок.

***Рог** — ріг, рогу.

***Рогатка** — рогачка, -ки.

***Рогожа** — рогожа, -жі, (*соломенная*) — мата, -ти.

***Рогулька** — рогуля, -лі.

***Род** — рід (роду); **Р.** огня — рід вогню; **Р.** оружия — рід зброї.

***Родник** — криниця, -ці.

***Рожковый ключ** — ріжкатий ключ.

***Рожок** — сурма, -ми; ріжок, -жка; **Р.** сигнальный — сурма, -ми.

***Розетка** — розета, -ти.

***Ролик** — коліща, -щати.

Роль — роля, -лі.

***Рост** — зріст, зросту.

***Рота** — сотня, -ні; **Р.** отдельная — окрема сотня; **Р.** связи — сотня звязку; **Р** станко-

вых пулеметов, пулеметная—кулеме́тна со́тня; **Р.** штабная — со́тня (кома́нда) шта́бова.

*__Ротный__—со́тенний; **Р.** линия—со́тенна лі́нія; **Р.** сторожевой участок—со́тенна охоро́нна дільни́ця.

*__Роща__ — гай, га́ю.

*__Ртуть__ — живе́ срі́бло, рту́ть, -ти; **Р.** гремучая — триму́че живе́ срі́бло.

*__Рубаха__—соро́чка, -ки;(*техн.*) обго́ртка; **Р.** верхняя — ве́рхня соро́чка; **Р.** нательная — спі́дня соро́чка; **Р.** френч — соро́чка френч.

*__Рубеж__ — рубі́ж, -жа́; **Р** огневой — вогне́вий рубі́ж; **Р.** естественный — приро́дній рубі́ж; **Р.** стратегический — стратегі́чний рубі́ж; **Р.** укрепленный — укрі́плений рубі́ж.

*__Рубить, разрубить__ — руба́ти, розруба́ти.

*__Рубка__ — руба́ння; ру́банка, -ки.

*__Рубка (боевая)__ — (*на броневике*) комі́рка (бойова́).

*__Рубящий__ — руба́льний; **Р.** оружие — руба́льна збро́я.

*__Руда__ — руда́, -ди́.

*__Рудник__ — копа́льня, -ні.

__Ружейный__ — рушни́чний; **Р.** граната — рушни́чна грана́та; **Р.** капсюль — рушни́чна капсу́ля; **Р.** коробка — рушни́чна коро́бка; **Р.** огонь — рушни́чний ого́нь; **Р.** патрон — рушни́чний набі́й; **Р.** ремень — рушни́чний ре́мінь.

__„Ружья заряди"__ — „Гвинті́вки заряджа́й"

*__Ружье__ (*ненарезное*)—рушни́ця, -ці

__Рука__ — рука́, -ки́.

*__Рукав__ — (*пожарный*) кишка, -ки, рука́в, -ва́; (*реки*) — відно́га, -ги; (*рассасывающий*) — вбирна́ ки́шка; **Р.** нагнетающий — нагні́тна ки́шка.

__Рукавица__ — рукави́ця, -ці.

*__Руководитель__—керівни́к, -ка́; **Р.** политический — політи́чний керівни́к; **Р.** работ — керівни́к робо́ти.

__Руководить__ — керува́ти.

*__Руководство__ — керівни́цтво, -тва.

*__Руководящий__—керівни́й, прові́дни́й; **Р.** приказ — провідни́й нака́з.

*__Рукопашный__ — рукопа́шний; **Р.** бой — рукопа́шний бій.

*__Рукоятка__ — держа́к, -ка́, ру́чка, -ки, ру́кі́в'я.

*__Рукояточная ось__ — вісь ру́чки.

*__Рулевой__ — (*прилаг.*) стерно́вий; (*существ.*) стерни́к, -ка́.

*__Руление__ — стерні́ння.

*__Рулетка__ — руле́тка, -ки.

*__Руль__ — стерно́, стерна́; **Р.** высоты — стерно́ висоти́; **Р.** поворотов — стерно́ пове́ртів.

*__Рупор__ — ру́пор, -ра.

*__Русло__ — кори́то, -та; **Р.** покинутое — рі́чище, -ща.

*__Ручей__ — струмо́к, -мка́.

*__Ручка__ — ру́чка, -ки; **Р.** для заряжания — ру́чка для заряджа́ння; **Р.** рычага — ру́чка ва́жільна.

*__Ручной__—ручни́й; **Р.** граната—ручна́ грана́та; **Р.** пулемет—ручни́й кулеме́т.

*__Рыбацкий__ — риба́льський; **Р.** способ — риба́льський спо́сіб; **Р.** узел — риба́льський ву́зол.

*__Рысь__ — рись, -сти.

*__Рытвина__ — ри́тва, -ви.

*__Рыть__ — ри́ти, копа́ти.

*__Рыхлый__ — пухки́й.

*__Рычаг__ — ва́жіль, -желя; **Р.** барабана — ва́жіль бараба́на; **Р.** для изменения угла возвышения — ва́жіль, щоб зміня́ти кут підви́щення; **Р.** замочный — замко́вий ва́жіль; **Р** отделяющий патрон в лотке от остальных — ва́жіль, що відокре́млює набі́й у лотко́ві від ре́шти; **Р.** подающий — пода́вальний ва́жіль; **Р.** под'емный — під'е́мний ва́жіль; **Р.** спускового механизма — ва́жіль спускового́ механі́зму; **Р.** стопора — ва́жіль сто́пора.

*__Рычажный__ — ва́жільний; **Р.** коммутатор — ва́жільний комута́тор; **Р.** пресс — ва́жільний гніт.

*__Рычажок__ — важельо́к, -лька́.

*__Ряд__ — ряд, -ду; глухой ряд глухи́й ряд.

*__Рядовой__ — рядови́й; **Р.** красноармеец — рядови́й червоноармі́єць; **Р.** состав — рядови́й склад.

__Рядом__ — по́руч.

*__Ряж__ — кашни́ця, -ці.

*__Ряжевый__ — кашни́чний.

С

__С, со__ — з, із, зі, ізі; „__С__ выпадом коли"—„Із ви́падом коли́"; „__С__ дороги вправо (влево, в стороны)"— „з шляху́ впра́во (влі́во в бік) зійди́"; „__С__ колена пулеметный окоп" —„З колі́на кулеме́тний ша́пець"; „__С__ рассеиванием огонь (очередь)" — „із розсі́юванням вого́нь (черга́)".

*__Сабельный__ — ша́бельний.

*__Сабля__ — ша́бля, -лі.

*__Сад__ — (*спицы*) сад, -ду; (*фруктовый*) садо́к, садка́.

*__Садиться, сесть__ — сіда́ти, сі́сти; **С.** на корточки—сіда́ти на но́чіпках; „__Садись__" „сіда́й"

*__Сажа__ — са́жа, -жі.

*__Саква__ — сакви́, -ко́в; **С.** овсяная — сакви́ на ове́с; **С.** фуражная — сакви́ на фура́ж.

*__Салазки__—гринджо́ли, -джо́л.

*__Сало__ — са́ло, -ла; **С.** говяжье — лій, ло́ю; **С.** орудийное—гарма́тне са́ло; **С.** ружейное — рушни́чне са́ло.

*__Сальник__ — заці́льник, -ка.

*__Салют__ — салю́т, -ту.

*__Самовзводный__ — самозві́дний.

*__Самовзрывание__ — самовибуха́ння.

*__Самовозгорание__ — самозаймлення.

Самовольный, -но—самові́льний, -но; **С.** отлучка—самові́льна відлу́ка.

***Самодействующий**—самочи́нний.

Самодеятельность — самодія́льність, -ности.

Самодеятельный — самодія́льний.

***Самокат**—самока́т, -та; **С.** моторный — мотоци́кл; „Выпрямить самокаты" — „Ви́простати самока́ти"; „С-ты за спину" — „Самокати́ за спи́ну".

***Самокатчик**—самока́тник, -ка.

***Самолет**—літа́к, -ка́; **С.** бомбардировочный—бомбардо́вний літа́к; **С.** истребитель — літа́к пищі́льник; **С.** конвойный—конво́йний літа́к.

***Самомаскировка**— самомаскува́ння.

Самообладание — самовлада́ння.

***Самоокапывание** -самообко́пування.

Самоотверженность — самовідданість, -ности.

Самопожертвование — саможе́ртва, -ви.

***Самопроизвольный**—самові́льний; **С.** открывание—самові́льне відкрива́ння.

***Саморазложение** — саморо́зклад.

Самосохранение —самоохоро́на, -ни.

Самостоятельность — самості́йність, -ности.

***Сани** — са́ни, -не́й; **С.** грузовые — ванта́жні са́ни; **С.** легковые -пасажи́рні са́ни.

***Санитар** — саніта́р, -ра.

***Санитарный** — саніта́рний; **С.** врач—саніта́рний лі́кар; **С.** двуколка — саніта́рна бі́дка; **С.** надзор—саніта́рний до́гляд; **С.** оборудование — саніта́рне устаткува́ння; **С.** обслуживание — саніта́рне обслуго́вування; **С.** поезд—саніта́рний по́їзд; **С.** помощь — саніта́рна допомо́га; **С.** служба—саніта́рна слу́жба; **С.** состав — саніта́рний склад; **С** станция — саніта́рна ста́ція; санитарно-автомобильный транспорт—саніта́рно-автомобі́льний тра́нспорт.

Санкционировать—санкціонува́ти.

Санкция — са́нкція, -ції.

Санный—са́нний; **С.** обоз —са́нна ва́лка.

***Сап** — сап, -пу.

***Сапа** — са́па, -пи.

***Сапер** — сапе́р, -ра.

***Саперный** — сапе́рний; **С.** батальон — сапе́рний батальйо́н.

***Сапный**—са́пний; **С.** работа—са́пна робо́та.

Сапоги — чо́боти, -бі́т.

***Сапожный** — ше́вський; **С.** инструмент — ше́вський струме́нт; **С.** мазь—мазь для чобі́т; **С.** мастерская — ше́вська майсте́рня; **С.** нож — кни́п, книпе́ць; **С.** товар — ше́вський това́р.

Сапожник — швець, шевця́.

Сарай — шо́па, -пи; **С.** (*для повозок*) — возо́вня, -ні; (*для дров*) — дрові́тня, -ні.

Сахар — цу́кор, -кру.

***Сачок** — сачо́к, -чка́.

***Сберегать, сберечь** — зберіга́ти, зберегти́, ощаджа́ти, ощади́ти.

***Сбережение** — зберіга́ння, оща́дження.

***Сбивать, -ся, сбить, -ся** — збива́ти, -ся, збйти, -ся, заблуди́ти.

***Сближать, -ся, сблизить, -ся** — зближа́ти, -ся, збли́зити, -ся, наближа́ти, -ся, набли́зити, -ся.

***Сближение** — збли́ження, набли́ження.

Сбоку — збо́ку; „Сбоку прикладом бей" — „Збо́ку прикла́дом бий".

***Сбор** — збір, збо́ру, збира́ння; „Сбор" —„Збір"; **С.** лагерный — таборо́ві збо́ри.

***Сборка** — склада́ння, збира́ння.

***Сборный** — збі́рний; **С.** караул—збі́рна сторо́жа; **С.** колодец — збі́рний коло́дязь; **С.** команда —збі́рна кома́нда; **С.** место—збі́рне мі́сце; **С.** пункт — збі́рний пункт.

***Сбрасывание** — скида́ння.

***Сбрасывать, сбросить** — скида́ти, ски́нути.

***Сбруя** — збру́я, -ру́ї.

***Свайный** — пальови́й.

***Сваливать, свалить** - зва́лювати, звали́ти, скида́ти, ски́нути.

Свалка - бі́йка, колотне́ча, -чі, зва́лювання, скида́ння; **С.** мусорная — сміти́ще.

***Сваривать** (*метал*) — спогріва́ти.

***Сварной** — спогрі́тий; **С.** мина — спогрі́та мі́на.

***Свая** — па́ля, -лі.

***Сведение** — відо́мість, -мости: зве́дення; **С-ния** о противнике - відо́мості за во́рога.

***Сверлильный станок** - свердля́рка, -ки.

***Сверлить, просверлить** свердли́ти, просвердли́ти.

***Сверло** — сві́рдел, -дла.

***Сверток** — паку́нок, -нка.

***Свертывание**—згорта́ння.

***Свертывать, -ся, свернуть, -ся** — згорта́ти, -ся. згорну́ти, -ся; „Свернись" — „Згорни́сь".

***Сверх** — пове́рх, над, пона́д, че́рез, крі́м; **С.** меры—над мі́ру, на́дто; **С.** силы — над си́лу, понад си́лу, че́рез си́лу.

***Сверхкомплектный** — надкомплекто́вий.

***Сверху** — зве́рху, згори́.

***Сверхсрочный** — понадстроко́вий; **С.** служба — понадстроко́ва слу́жба.

***Сверхштатный**— позашта́тний.

***Сверять, сверить** — звіря́ти, звірити.

***Свет** — сві́тло, -ла.

***Светло-желтый**—я́сно-жо́втий.

***Светло-зеленый** - я́сно-зеле́ний.

***Световой** світлови́й; **С.** завеса —світлова́ засло́на; **С.** раке-

та — світлова́ раке́та; **С.** сигнализация—світлове́ гаслува́ння.

***Светосигнальный** — світлогасловий; **С.** лампа—гаслова́ ля́мпа.

***Светосила** — світлоси́ла, -ли.

***Светочувствительный** — світлочутли́вий; **С.** бумага — світлочутли́вий папі́р.

***Светящийся**—світни́й; **С.** компас — світни́й ко́мпас; **С.** спаряд —світни́й гарма́тень; **С.** состав—склад, що світиться.

Свидание — поба́чення.

***Свинец** — о́ливо, -ва.

***Свинцовый**—оли́в'яний; **С.** колечко—оли́в'яне кільце́; **С.** колпачек — оли́в'яний ковпачо́к; **С.** кружок — оли́в'яний кружо́к; **С.** пробка — оли́в'яна за́тичка.

***Свисток** — сви́щик, -ка.

***Свободный**—ві́льний; **С.** вязка— ві́льне в'яза́ння; **С.** шаг — ві́льний крок.

***Свод**—склепі́ння; збір, збо́ру; збі́рник, -ка, звід, зво́ду; зве́дення.

***Сводить, свести** — зво́дити, зве́сти.

***Сводна**—звідо́млення, зве́дення; **С.** донесений — звідо́млення з доне́сень, зве́дення з доне́сень; **С.** оперативная— операти́вне звідо́млення.

***Сводный** — збі́рний, зве́дений.

***Своевременность**— вча́сність, -ности, своеча́сність, -ности; **С.** огня — вча́сність вогню́.

***Свойство**— власти́вість, -вости; вда́ча, -чі; **С.** боевые — бо́йові властивості; **С.** магнитное—магне́тна власти́вість, -вости; **С.** местности—власти́вість місце́вости.

***Сворачивание** — згорта́ння, (*с дороги*) зверта́ння.

***Связной** — звязкови́й.

***Связывать, -ся, связать, -ся** — зв'я́зувати, -ся, зв'яза́ти, -ся.

***Связь** — звязо́к, -зку́; по́в'язь, -зя; **С.** в глубину — звязо́к у глибину́; **С.** командования—звязо́к кома́ндування; **С.** коробчатая — коро́бчастий по́в'язь; **С.** лобовая — лобови́й по́в'язь; **С.** непосредственная—безпосере́дній звязо́к; **С.** огневая — вогне́вий звязо́к; **С.** оптическая — опти́чний звязо́к; **С.** передаточная—переда́тний звязо́к; **С.** по фронту — звязо́к вздовж фро́нту; **С.** станка — по́в'язь станка́; **С.** техническая — техні́чний звязо́к; **С.** хоботовая — хобото́вий по́в'язь; ось связи — вісь звязку́; часть связи — части́на звязку́.

***Сгиб** — згин, -ну.

***Сгибание** — згина́ння.

***Сгорание** — згора́ння; **С.** полное — цілкови́те згора́ння.

***Сгорать, сгореть** — згора́ти, згорі́ти.

***Сгруппировать** — згрупува́ти, ску́пчити.

***Сдавать, сдать** — здава́ти, зда́ти.

***Сдаваться, сдаться** — піддава́тися, підда́тися.

***Сдавливать, сдавить** — сти́скувати, сти́снути.

***Сдатчик** — здаве́ць, -вця́.

***Сдача** — здава́ння; підда́ння, капітуля́ція; **С.** в плен—підда́ння; **С.** словесная—у́сне здава́ння; **С.** часового—здава́ння стійкового.

***Сдвигание** — зсува́ння.

***Сдергивать, сдернуть** — зрива́ти, зі́рвати.

***Сдерживать, сдержать** — стри́мувати, стри́мати.

***Север** — пі́вніч, -ночи; **С.**-ро-восток — півні́чний схід; **С.**-ро-запад — півні́чний за́хід.

***Северный** — півні́чний; **С**-ро-восточный — півні́чно-схі́дній; **С**-ро-западный — півні́чно-за́хідній.

***Сегмент**—сегме́нт, -та; **С.** зажигательный — запа́льний сегме́нт.

***Сегментный** — сегме́нтний; **С.** снаряд — сегме́нтний гарма́тень.

***Седелко** — сіде́льце, -ця.

***Седлание** — сідла́ння.

***Седлать, оседлать**—сідла́ти, (за)осідла́ти.

***Седло**—сідло́; **С.** вольтижерское — вольтиже́рське сідло́; **С.** вьючное—в'ю́чне сідло́.

***Седловина** — сідлови́на.

***Седловка** — сідла́ння.

***Секрет** — таємни́к, -ка́; таємни́ця, -ці.

Секретарь — секре́тар, -ря.

Секретный, -но—тає́мний, тає́мно.

***Сектор**—се́ктор, -ру; **С.** гладкий — гла́дкий се́ктор; **С.** наблюдения—се́ктор сте́ження; **С.** нарезной —нарізни́й сектор; **С.** обстрела се́ктор о́бстрілу; **С.** угломера — се́ктор кутомі́ра.

***Секторальный**— сектора́льний; **С.** вырез — сектора́льний ви́різ.

***Секунда** — секу́нда, -ди.

***Секундомер**—секундомі́р, -ра.

***Секущая** — січна́; **С.** плоскость — січна́ пло́ща.

***Селение** — се́лище, -ща.

***Селитра** — салі́тра, -ри.

***Семафор** — семафо́р, -ра.

***Семейный** — роди́нний; **С.** положение — роди́нний стан.

Семейство — роди́на, -ни.

***Семижильный** — семижи́льний; **С.** проводник —семижи́льний провідни́к.

Сено — сі́но, -на.

***Сера** — сі́рка, -ки.

***Сердечник**—осе́рдя; **С.** пули — осе́рдя ку́лі.

***Сердцевина**— осере́док, -дку; (*растения*)—стри́жень, -жня.

***Сердцевинный** — осередко́вий, **С.** полоса — осередко́ва смуга.

***Серединный** — середи́нний; **С.** или вероятное отклонение — середи́нний або імові́рний відхи́л.

***Сережка** — сере́жка, -ки; обі́ймиця, -ці.

***Серный** — сірча́ний; **С.** ангидрид—сірча́ний ангідри́д; **С.** кислота — сірча́на кислота́.

***Сетка** — мере́жа, -жі, сі́тка, -ки; **С.** для сена — сі́тка на сі́но.

***Сетчатый** — сітча́стий.

***Сеть** — ме́режа, -жі, сі́тка, -ки; **С.** воздушная —повітря́на мере́жа.

С. маскировочная — маскува́льна сі́тка; **С.** проволочная — дротяна́ мере́жа.

***Сечение** — пере́різ, -зу; высота **С.** — висота́ пере́різу.

***Сжатость** — сти́сність, -ности; сти́слість, -лости.

***Сжатый** — сти́снений.

Сжигание — спа́лювання, спа́лення.

***Сжим** — стиска́ч, -ча́, стиск, -ку.

***Сжимаемость** — стисли́вість, -вости.

***Сжимать, сжать** — стиска́ти, сти́снути.

Сзади — зза́ду, поза́ду.

***Сигнал** — га́сло, -ла; **С.** вызывной — викли́чне га́сло; **С.** дымовой — димове́ га́сло; **С.** звуковой — звукове́ га́сло; **С.** зрительный — зорове́ га́сло.

***Сигнализация** — гаслува́ння; **С.** звонковая — дзвінкове́ гаслува́ння; **С.** звуковая — звукове́ гаслува́ння; **С.** световая — світлове́ гаслува́ння.

***Сигналист** — гаслівни́к, -ка́; сурма́ч, -ча́; **С.** дежурный — варто́вий сурма́ч.

***Сигнальный** — гасло́вий; **С.** веревка — гасло́вий мо́туз; **С.** огонь — гасло́вий во́гонь; **С.** ракета — гаслова́ раке́та; **С.** рожок — гасло́вий ріжо́к; **С.** труба — су́рма.

***Сидение** — сіде́ць, -дця́, сиді́ння.

Сидеть, сесть — сиді́ти, сі́сти.

Сикрит — сикри́т, -ту.

***Сила** — си́ла, -ли, ене́ргія; **С.** броневые — си́ли па́нцерні; **С.** ветра — си́ла ві́тру; **С.** внешняя — зо́внішня си́ла; **С.** воздушные — повітря́ні си́ли; **С.** вооруженная — збро́йна си́ла; **С.** главные — си́ли головні́; **С.** живая — кінети́чна ене́ргія; **С.** звука — си́ла зву́ку; **С.** натяжения — си́ла на́тягу; **С.** под'емная — підійма́льна си́ла; **С.** противодействующая — супроти́вна си́ла; **С.** тока — величи́на стру́му (на ампери); **С.** убойная — убі́йна си́ла.

***Силок** — сільце́, -ця́.

***Силуэт** — силуе́т, -ту.

***Сильный** — си́льний, міцни́й; **С.** ветер — вели́кий ві́тер.

***Симметричный** — симетри́чний.

***Синеродистый калий** — ціяна́к ка́лію.

***Синильная кислота** — си́ня кислота́.

***Сирена** — сире́на, -ни.

***Система** — систе́ма, -ми; **С.** делений — систе́ма по́ділок; **С.** зубчатых передач — систе́ма трибови́х переда́ч; **С.** милиционная — міліці́йна систе́ма.

Систематический — системати́чний.

***Сито** — си́то, -та.

***Сифон** — сифо́н, -ну.

***Сканательный сустав** — стрибко́вий сугло́б.

***Скала** — ске́ля, -лі.

***Скалистый** — скеля́стий; **С.** грунт — скеля́стий ґрунт.

Скамейка — ла́вка, -ки, ла́ва, -ви.

***Скат** — по́кіт, по́коту, схил, -лу; спади́стість, -тости; **С.** бруствера — схил бру́ствера; **С.** вогнутый — угну́тий схил; **С.** выпуклый — опу́клий схил; **С.** естественный — приро́дній по́кіт; **С.** конический — коні́чний схил; **С.** крутой — крути́й схил; **С.** пологий — поло́жистий схил; заложение ската — закла́д схи́лу.

***Скатанный** — зго́рнений; **С.** шинель — зго́рнена шине́ля.

***Скатка** — зго́рток, -тка.

***Скатывать, скатить** — ско́чувати, скоти́ти, згорта́ти, згорну́ти.

***Скачок** — скік (ско́ку); стрибо́к, -бка́: „**С.** назад" — „скік наза́д"; скачками — ско́ками.

***Скашивать, скосить** — переко́шувати, перекоси́ти, (*откос*) зрі́зувати, зрі́зати на́вскіс.

***Скважина** — шпа́ра, -ри; **С.** буровая — свердло́вина.

***Сквозной** — наскрі́зний; **С.** атака — наскрізна́ ата́ка; **С.** гнездо — наскрізне́ гніздо́; **С.** канал — наскрі́зний кана́л.

***Скелет** — кістя́к, -ка́; **С.** карты — кістя́к ма́пи; **С.** схемы — кістя́к схе́ми.

***Скипидар** — шпигина́р, -ру.

Скирда — сти́рта, -ти.

***Склад** — склад, -ду, комо́ра, -ри; **С.** вещевой — речови́й склад, комо́ра; **С.** крепости — склад форте́ці; **С.** патронный — склад набо́їв; **С.** промежуточный — промі́жний склад; **С.** снарядов — склад гарма́тнів; **С.** со взрывчатыми веществами — склад із вибухо́вими речови́нами.

***Складка** — згó́ртка; **С.** местности — згóртка місце́вости.

***Складной** — склада́ний.

***Складывать, сложить** — склада́ти, скла́сти.

***Склеивание** — склею́вання.

***Склепка** — злюто́вування, злютува́ння; (*гимнаст.*) — ду́жка, -ки.

***Склон** — схил, -лу; на склоне горы — на зги́рку; **С.** горы згі́р'я, згі́рок, -рка.

***Склоноуказательный столб** — схилоуказі́вний стовп.

***Склонять, склонить** — схиля́ти, схили́ти.

***Скоба** — кля́мра, -ри; **С.** для переноски — кля́мра для перене́сення; **С.** для тормоза — кля́мра до га́льми; **С.** луки (*седла*) — кля́мра облу́ку; **С.** направляющая — напрямна́ кля́мра; **С.** спусковая — спускова́ кля́мра.

***Сковывать, сковать** — ско́вувати, скува́ти.

***Скольжение** — ковз, -зу: ко́взання; **С.** на крыло — ко́взання на крило́; **С.** на хвост ко́взання на хвіст.

***Скользить, скользнуть** — ко́взати, ко́взнути.

***Скользкий** — ковзьки́й, слизьки́й.

***Скользящий** — ковзни́й.

***Скомандовать** — скома́ндувати.

Скопировать — скопіюва́ти.

***Скопление** — скупчення.
***Скоплять, скопить** — скупчувати, скупчити.
***Скоростный** — на швидкість; **С.** бег — біг на швидкість.
***Скорострельность** — швидкострільність, -ности.
***Скорострельный** — швидкострільний.
***Скорость** — швидкість; **С.** вращения—швидкість обертання; **С.** горения—швидкість горіння; **С.** движения — швидкість руху; **С.** конечная—кінцева швидкість; **С.** начальная—початкова швидкість; **С.** переменная — змінна швидкість; **С.** полета—швидкість льоту; **С.** стрельбы — швидкість стріляння; **С.** удвоенная—подвоєна швидкість.
***Скорый** — швидкий.
***Скос** — скісок, -ска; **С.** выреза рамы—скісок вирізу рами; **С.** для отсчета делений прицела — скісок для відлічення поділок мірника.
Скот — товар, -ру.
***Скошенный** — скісний, скошений; **С.** конец—скошений кінець; **С.** паз — скісна ґара.
***Скребница** — скребло, -ла.
***Скребок** — скребачка, -ки.
***Скрепа** — скріпа, -пи.
***Скреплять, скрепить** — скріпляти, скр' ити.
***Скрепляющий** — скріпний; **С.** кольцо — скріпне кільце; **С.** угольник—скріпний кутник.
***Скрещение** — схрещування.
***Скрутка** — скрутень, -тня; скручування; **С.-спайка** — скрутень-злют.
***Скрывать, скрыть** —скривати, скрити, таїти, затаїти, переховувати, переховати.
***Скрывающийся** — що ховається; **С.** мишень — мета, що ховається.
***Скрытно** — потайки.
***Скрытность** — скритність, -ности; потайність, -ности.
***Скрытый**—скритий, потайний; **С.** подступ—потайний підступ.
***Скульпто-макеты** —скульптомакети, -тів.
***Скульптомаскировка**—скульпто-маскування.
***Скучивание** — скупчування, скупчення.
***Скученный** — скупчений.
Скучный—сумний, невеселий.
Слабость — слабість, -бости; неміч, -мочи; кволість, -лости.
***Слабый** — кволий, легкий, малий; **С.** ветер —малий вітер, тиховій; **С.** концентрация — легка концентрація, -ції; **С** ток—малий струм.
Слабосильный — слабосилий.
***Слаженность** — налагодженість, -ности.
***Слань** — мостовиння.
Слева — зліва; „**С.** по шести" —„зліва шістками"; „**С.** рядами" —„Зліва рядами".
След — слід, -ду.
***Следить** — слідкувати, стежити, пильнувати.

***Следование** — проходження, прямування; **С.** команд — проходження команд.
***Следовать** — проходити; іти, прямувати.
Следствие — слідство, -ва; наслідок, -дку.
Следующий — наступний.
***Слежавшийся** — злеглий; **С.** грунт—злеглий ґрунт.
***Слежка** — слідкування.
***Слезать, слезть** — злазити, злізти; „Слезай" „Злазь"
***Слезоточивый** — слізний; **С.** вещество — слізна речовина; **С.** газ — слізний газ.
***Слепок** — відтиск, -ку; **С.** с печати — відтиск печатки.
***Слесарная** — слюсарня, -ні.
***Слесарский** —слюсарський.
***Слесарь** — слюсар, -ря.
***Слив** — збіжник, -ка.
***Сливать, -ся, слить, -ся** — зливати, -ся, злити, -ся, виливати, виллятн.
***Слитная (нераздельная) наводка**—нероздільне націлювання.
***Сличать, сличить** — порівнювати, порівняти.
***Сличение** — порівнання; **С.** с местностью—порівнання з місцевістю.
***Сличительный** —порівняльний; **С.** ведомость—порівняльна відомість.
***Словесный** — словесний; **С.** распоряжение — словесне розпорядження; **С.** сдача — словесне здавання.
***Сложный** — складний; **С.** защита—складна заслона; **С.** обман — складний обмана; **С.** ответ — складна відповідь.
***Слоистый** — шаруватий.
***Слой**—шар, -ру, верства, -ви; **С.** глинистый — глинястий шар, верства; **С.** песчаный — піщана верства, шар.
***Служба** — служба, -би; **С.** ветеринарно-санитарная — ветеринарно-санітарна служба; **С.** внутренняя — внутрішня служба; **С.** гарнизонная — залогова служба; **С.** караульная— сторожова служба; **С.** лагерная—таборова служба; **С.** полевая - польова служба; **С.** санитарная—санітарна служба; **С.** сверхсрочная — понадстрокова служба; **С.** связи — служба звязку.
***Службы**—(*помещения*) надвірні будівлі.
***Служебный** — службовий; **С.** обязанность—службовий обов'язок; **С.** переписка — службове листування; **С.** поручение—службове доручення; **С.** распоряжение — службове розпорядження; **С.** форма—службова форма.
***Служить**—служити; „**Служим** трудовому народу" „Служимо трудящому народові".
***Слухач** — підслухувач, -ча; **С**-чей команда—команда підслухувачів.
***Слуховой** —слуховий; **С.** окно дахове вікно.
Случай — випадок, -дку.

Случайность — випадковість, -вости.

Слушать — слухати, вважати; С-ться — слухатися.

Слышать, услышать — чути, почути.

***Слюдяной** — лосняковий; С. пластинка—лоснякова платівка.

***Смазка** — (*материал*) мастило, (*действие*) мащення; С. густая—густе мастило.

***Смазочный** — мастильний; С. материал — мастило, -ла.

***Смазывать, смазать** — мастити, вимастити.

***Сматывать, смотать** — змотувати, змотати.

***Смежный** — суміжний.

Смелый — сміливий, смілий.

***Смена** — зміна, -ни; „Смена за мной марш"—„зміна за мною руш"; С. караула — зміна сторожі; „Смена стой" — „зміна стій".

***Смененный** —змінений; „Смененный, оружие на осмотр" — „змінений, зброю на огляд".

***Сменять, сменить** — зміняти, змінити, заступати, заступити.

***Смертоносный** — смертяний; С. полоса—смертяна смуга.

***Смесь**—мішанина, -ни; С. горючая—пальна мішанина; С. красочная — фарбова мішанина; С. механическая—мішанина; С. химическая — суміш.

***Смета** — кошторис, -су.

Сметливость — спритність -ности.

***Смешивать, смешать** — змішувати, змішати.

***Смещать, сместить** — усувати, усунути; зміщати, змістити.

***Смещение** — усунення; зміщення.

*„**Смирно**" — „Струнко"; „Смирно, под знамя"—„Струнко, до прапору"; „Смирно, равнение направо (налево)" — „Струнко, рівняння праворуч (ліворуч)".

***Смолистый** — смолистий.

Смолкать, смолкнуть — змовкати, змовкнути, стихати, стихнути.

Смотреть — дивитися, глядіти (чого).

***Смыкание** — змикання, зімкнення; С. повязки—зімкнення пов'язки; С. обхода — зімкнення обходу.

***Смыкать,-ся, сомкнуть,-ся**—змикати,-ся, зімкнути, -ся, „Сомкнись"—„зімкнись"; С. колонну —зімкнути колону.

Смычка—єднання, спілка, -ки.

***Смычный (брус)** — злучний (брус).

***Смягчать, смягчить** —м'якшити, зм'якшити.

***Снабжать, снабдить** — постачати, постачити.

***Снабженец**—постачальник,-ка.

***Снабжение** —постачання.

***Снайпер** — снайпер, -ру.

***Снаружи**—зовні, зокола, знадвору.

***Снаряд** —гарматень, -тня; приладдя; С. агитационный агітаційний гарматень; С. бризантный —бризантовий гарматень; С. гимнастический — гімнастичне приладдя; С. зажигательный — запальний гарматень; С. светящийся—світний гарматень; С. стальной — сталевий гарматень; С. сегментный — сегментний гарматень; С. химический— хемічний гарматень.

***Снаряжать, снарядить**—лаштувати, налаштувати; виряджати, вирядити; набивати, набити (*снаряд*).

***Снаряжение** — лаштування, лаштунок, -нка.

***Снаряженный**—налаштований, набитий; С. снаряд — набитий гарматень.

***Снеговой, снежный**—сніговий; С. занос—замет, -ту; С покров — снігове вкриття, сніговий покрив; С. щит—щит протисніжний.

***Снижать, снизить** — знижувати, знизити.

***Снизу**—знизу, зісподу; „Снизу прикладом бей" — „Знизу прикладом бий"

***Снимание** — здіймання.

***Снимать, снять** — здіймати, зняти; Снимаемый участок—здіймувана дільниця, д., що її здіймають; С. орудие с передка — здіймати гармату з передка.

***Снимок** — знятoк, -тку.

Сноп — сніп, снопа.

Сноровисто—спритно, зручно.

Сноровка—спритність, -ности, зручність, -ности.

***Снур** -шнур, -ра, мотузок,-зка.

***Снятие**—здіймання; С. кроки— здіймання кроків; С. с передков— здіймання з передків; С. часовых —здіймання стійкових.

Со *см.* С. „Со знаменем, за мной, шагом марш" — „Із прапором, за мною, кроком руш".

***Собака-посыльный** — собака (-ки) -посланець (-нця).

***Собачка** — заскочка, -ки; С. барабана—заскочка барабану; С. лотка — заскочка короба.

***Собирать, собрать** — (*оружие*) складати, скласти; збирати, зібрати.

***Собираться, собраться**—збиратися, зібратися.

Соблюдать, соблюсти—додержувати, додержати, (*чого*) виконувати, виконати.

Собрание—збори, -рів; зібрання; общее собрание — загальні збори.

Собственный — власний.

***Событие**—подія, -дії; С. военное — воєнна подія.

Совершать, совершить—діяти, вдіяти, чинити, вчинити.

Совершенно секретно—зовсім таємно.

Совершенный — цілковитий, повний.

Совет Народных Комиссаров — Рада Народніх Комісарів.

Советский — радянський; С. власть—Радянська влада.

Совещание — нарада, -ди.

Совещательный — дорадчий.

*__Совместно__ — ра́зом, спі́льно.
*__Совместный__ — спі́льний, сумі́сний; __С__-ные действия—спі́льні ді́ї; __С__. обучение — спі́льне навча́ння.
*__Совмещать, совместить__ — суміща́ти, сумісти́ти; (*обязанности*) сполуча́ти, сполучи́ти.
*__Совмещение__ — сумі́щення; (*обязанностей*) сполу́чення.
*__Совокупность__ — суку́пність, -ности.
*__Совпадать, совпасть__ — (*во времени*) збіга́тися, збі́гтися; (*в пространстве*) злива́тися, злитися.
__Современный__ — суча́сний; __С__. развитие—суча́сний ро́звиток.
__Согласование__ — пого́дження.
__Согласовывать, согласовать__ — пого́джувати, пого́дити.
*__Согнутый__ — зі́гнений.
*__Содействие__ — сприя́ння, допомо́га, -ги; группа __С__-вия—гру́па допомо́ги.
*__Содействовать__ — сприя́ти, допомага́ти.
__Содержание__—зміст, -ту; утри́мання; кошт, -ту.
__Содержать__ — місти́ти, утри́мувати.
*__Соединение__ — (*хим.*) сполу́ка; (*мех.*) злу́ка, -ки, злу́чення; __С__. войсковое — військова́ злу́ка; __С__. временное—тимчасо́ва злу́ка; __С__. постоянное — пості́йна, ста́ла злу́ка; __С__. химическое — хемі́чна сполу́ка; __С__. шворневое— шворене́ва злу́ка.
*__Соединительный__ — злучни́й; __С__. винт — злучни́й гвинт; __С__. втулка—злучни́й уту́лок; __С__. канал—злучни́й кана́л; __С__. кольцо—злучне́ кільце́; __С__. планка—злучна́ пла́нка; __С__. проводник—злучни́й провідни́к; __С__. рычаг—злучни́й ва́жіль; __С__. тяга — злучни́й тяг; __С__. чашка — злучна́ ча́шка.
*__Соединять, соединить__—злуча́ти, злучи́ти, сполуча́ти, сполучи́ти; з'є́днувати, з'єдна́ти; „Соединить огонь“ — „злучи́ти во́гонь“
*__Созвездие__—сузі́р'я; __С__. Большой Медведицы — Віз, Во́за; __С__. Малой Медведицы — Мали́й Віз.
*__Создавать, создать__ — утво́рювати, утвори́ти.
__Создание__ — утво́рення.
__Сознательность__ — свідо́мість, -мости.
__Сознательный__ — свідо́мий.
__Созыв__ — скли́кання, склик, -ку.
__Созывать, созвать__—склика́ти, скли́кати.
*__Сокращать, сократить__—скоро́чувати, скороти́ти, прикоро́чувати, зме́ншувати, зме́ншити.
__Сокращение__ — скоро́чення, зме́ншення.
*__Сокращенный__ — скоро́чений; __С__. профиль—скоро́чений про́філь; __С__. рысь—прикоро́чена ристь.
__Солома__—соло́ма, -ми; __С__. яровая — ярова́ соло́ма.
*__Соломенный__ — соло́м'яний; __С__. мат — соло́м'яний мат.

*__Соль__ — сіль, со́ли.
*__Соляная кислота__ — соля́на кислота́.
*__Сомкнись__ — зімкні́сь.
*__Сомкнутый__ — зі́мкнений; __С__. строй—зі́мкнений лад.
__Соображение__ — міркува́ння.
__Сообразительность__ — второ́пність, -ности; спри́тність, -ности.
*__Сообщать, сообщить__ — сповіща́ти, сповісти́ти, повідомля́ти, повідо́мити.
*__Сообщаться__ — зно́ситися, сполуча́тися.
*__Сообщение__ — сполу́чення; повідо́млення; __С__. -ния военныя — військо́ві сполу́чення; __С__. с тылом—сполу́чення з ти́лом; __С__. ход—хід сполучни́й.
*__Сооружать, соорудить__ — споруджа́ти, споруди́ти, будува́ти, збудува́ти.
*__Сооружение__ — будува́ння, спору́дження; будівля, -лі; спору́да, ди; __С__. бетонное — бето́нна спору́да; __С__. хозяйственного значения — будівля господа́рчого призна́чення.
*__Соответствие__ — відпові́дність, -ности.
*__Соответствовать__ — відповіда́ти.
*__Соответствующий__ — відпові́дний.
*__Соотношение__ — співвідно́шення.
*__Сопка__ — со́пка, -ки.
*__Сопоставлять, сопоставить__ — порі́внювати, порівня́ти.
*__Сопредельный__ — сумі́жний.
*__Соприкасаться, соприкоснуться__ — стика́тися, зіткну́тися, приляга́ти, приля́гти.
*__Соприкосновение__ — стика́ння (*с кем*), приляга́ння (*к чему*).
*__Сопровождать__ —супрово́дити.
*__Сопровождающий__ — супрові́дник, -ка.
*__Сопротивление__ — о́пір, о́пору; __С__. главное — головни́й о́пір.
*__Соразмерность__ — помі́рність, -ности.
*__Соразмерять, соразмерить__ — розміря́ти, розмі́рити, пристосо́вувати, пристосува́ти.
*__Соревнование__ — змага́ння.
__Сорный__ — засмі́чений.
*__Сорокаверстка__ — сороковерстівка, -ки.
*__Сортировка__ — сортува́ння.
__Сосед__ — сусі́д, -да, сусі́да, -ди.
*__Соседний__ — сусі́дній; __С__. часть — сусі́дня части́на.
*__Соскабливать, соскоблить__ — зшкріба́ти, зшкребти́.
*__Соскок__ — зіско́к, -ку.
*__Сосок__ — пи́птик, -ка; __С__. стержня — пи́птик стри́жня.
*__Сосредоточение__—зосере́дження; ску́пчення; __С__. огня — зосере́дження вогню́.
*__Сосредоточенный, -но__ — зосере́джений, -но; __С__. заряд — зосере́джений заря́д.
*__Сосредотачивать, сосредоточить__ — зосере́джувати, зосере́дити, ску́пчувати, ску́пчити.

*Состав — склад, -ду; С. административно - хозяйственный — адміністративно - господарчий склад; С. боевой — бойовий склад; С. ветеринарный — ветеринарний склад; С. гарнизона — склад залоги; С. дистанционный — дистанційний склад; С. дымовой — димовий склад; С. железно-дорожный — залізнична валка, бклад; С. караула — склад сторожі; С. командный — командний склад; С. комиссарский — комісарський склад; С. конский — склад кінський; С. лётный — літний склад; С. личный — особистий склад; людской С.— людський склад; С. медицинский — медичний склад; С. начальствующий — начальницький склад; С. переменный — змінний склад; С. подвижной — ваговий склад; С. политический — політичний склад; С. пороха — склад пороху; С. постоянный — постійний склад; С. светящийся — світний склад; С. терочный — терковий склад; С. трубочный — трубковий склад; С. ударный — ударний склад; С. фавье — фав'є (*динітронафталін*).

*Составление — складання; С. козел — ставлення в козла.

*Составлять, составить — складати, скласти; „Составь" — „В козла".

*Составной — складовий, зложений; С. часть — складова частина.

*Состояние — стан, -ну; становище, -ща; С. морально-политическое — морально - політичний стан; С. оружия — стан зброї.

*Состоять — бути; складатися; С. на котле — користуватися з варева; С. под следствием — бути під слідством; С. под судом — бути під судом; „Затвор состоит из . . ." — „замок складається з . . .".

*Состязание — змагання.

*Сосуд — посудина, -ни.

Сотня — сотня, -ні.

*Сотрясение — струс, -су, двигіт, -готу; (*процесс*) — двигтіння.

*Сохранение — зберігання; додержання (*дисципліни*).

*Сохранять, сохранить — зберігати, зберегти; додержуватися, додержатися

*Социализм — соціялізм, -му.

*Социальный — соціяльний; С. положение — соціяльний стан.

*Сочетание — сполучення; сполука.

*Сочетать — злучати, сполучати; Сочетающие огонь — що сполучають вогонь.

*Сошка — сішка, -ки.

*Сошник — леміш, -меша; С. зимний — зимовий леміш; откидной С. — відкидний леміш.

Союз — союз, -зу, спілка, -ки; Союз Советских Социалистических Республик: С.С.С.Р. — Союз Радянських Соціялістичних Республік: С.Р.С.Р.

Союзник — союзник, -ка; спільник, -ка.

*Спайка — одність, -ности; злютовування, злютугання; (*место*) злюток; С. внутренняя — внутрішня одність.

*Спалзывание — зсовування; сповзання.

*Спалзывать, сползти — зсовуватися, зсунутися, сповзати, сповзти.

*Спальня, спальное помещение — спальня, -ні.

*Спасательный — рятунковий; С. круг — рятункове коло..

*Спасать, спасти — рятувати, врятувати.

Спать — спати.

Спектакль — вистава, -ви.

*Спектральный — спектральний.

*Спектрофотометр — спектрофотометер, -тра.

*Спектрофотометрический — спектрофотометричний.

*Специалист — фаховець, -івця.

*Специальный — спеціяльний; С. одежда — спеціяльний одяг; С. рода войск — спеціяльні роди зброї, спеціяльне військо; С. часть — спеціяльна частина.

*Спешенный — спішений; С. эскадрон — спішена кінна сотня.

*Спешивание — спішування.

*Спешиваться, спешиться — спішуватися, спішити, -ся.

*Спешить, поспешить — поспішати, поспішити.

*Спешно — спішно.

*Спешность — спішність, -ности, пагальність, -ности; С. работы — спішність роботи.

*Спиливать, спилить — спилювати, спиляти.

*Спина, спинка — спина, -ни, спинка, -ки; С-ка рукоятки — спинка держака; „За спину" „за спину".

*Спираль — спіраля, -лі; С. Бруно — спіраля Брунова.

*Спиральный — спіральний; С. пружина — спіральна пружина.

*Спирт — спирт, -ту.

*Список — список, -ску; реєстер, -тру; С. арматурный — реєстер риштунковий; С. именной — іменний список, реєстер; С. послужной — службовий список.

*Спица (*колесная*) — спиця, -ці.

*Сплав (*металлов*) — стоп, -пу.

*Сплачивать, сплотить — збивати, збити; (*ряды*) — з'єднувати, з'єднати.

*Сплетать, сплести — сплітати, сплести.

*Сплоченность — з'єднаність, -ности.

*Сплошной — суцільний.

*Сплюснутый — сплющений, сплюснений.

*Сплющивать, сплющить сплющувати, сплющити.

Спокойный — спокійний.

*Сползание — зсовування, сповзання.

*Сползать, сползти — зсовуватися, зсунутися, сповзати, сповзти.

Спорный — суперечний.
***Спорт** — спорт, -ту.
***Спортивный** — спортовий; **С.** игра — спортова гра; **С.** имущество — спортове майно.
***Способ** — спосіб, -собу; засіб, засобу; чин, чину; **С.** воздействия — спосіб впливу; **С.** рыбачий — рибальський спосіб; **С.** химического нападения — спосіб хемічного нападу; каким способом — яким чином.
***Способность** — (*о человеке*) здібність, -ности; (*о машине, войске*) — здатність, -ности; (*возможность*) — спроможність, -ности; **С.** красящая — здатність фарбувати; **С.** кроющая — здатність закривати; **С.** маневренная — маневрова здатність; **С.** маршевая — маршова здатність; **С.** пропускная — перепускна спроможність.
Способствовать — сприяти, допомагати.
***Спотыкач** — спотикач, -ча.
***Справа** — з правого боку, справа; **С.** налево — з правого боку наліво; „Справа по звеньям" — „Справа ланками"; „Справа по одному" — „Справа одинцем".
Справка — довідка, -ки.
Спрашивать, спросить — питати, спитати, запитувати, запитати.
***Спресовачный** — згнічений.
***Спресовывать, спресовать** — згнічувати, згнітити
***Спрямление** — випростування, випростання; **С.** дорог — випростування шляхів; **С.** ходовых линий — випростання ходових ліній.
***Спуск** — спускання, спуск, -ку; узвіз, -возу; **С.** к мосту — узвіз до мосту; **С.** штопором — спускання спіралею; плавный спуск курка — плавне спускання курка.
***Спускать, спустить** — спускати, спустити.
***Спусковой** — спускний; **С.** крючек — спускний гачок; **С.** механизм — спускний механізм; **С.** планка — спускна планка; **С.** пружина — спускна пружина; **С.** рычаг — спускний важіль; **С.** скоба — спускна клямра; **С.** тяга — спускний тяг; **С.** шнур — спускний шнур.
***Спутывать, спутать** — плутати, поплутати, (*лошадей*) путати, спутати.
***Спущенный** — спущений.
***Сравнивать, сравнить** — порівнювати, порівняти.
***Сражаться** — битися.
***Сражение** — бій (бою); баталія, -лії.
***Сращивание** — сточування, сточення.
***Средний** — середній; **С.** горизонталь — середня поземниця; **С.** дистанция — середня дистанція; **С.** линейка — середня лінійка; **С.** командный состав — середній командний склад; **С.** начальствующий состав — середній начальницький склад; **С.** положение середнє положення; **С.** степень середній степінь; **С.** точка попадания — середня точка влучання; **С.** траектория — середня траєкторія; **С.** унос — середня пара.
***Средство** — засіб, -собу; спосіб, -собу; **С.** для перевозки — засоби для перевозу; **С.** огневые — вогневі засоби; **С.** перевозочные — перевозові засоби; **С.** подрывные — висадні засоби; **С.** поражения — засоби поразки; **С.** противогазовые — протигазові засоби; **С.** химические — хемічні засоби.
***Срез** — зрізок, -зка; зрізування; **С.** дульный — дуловий зрізок; **С.** казенный — гузовий зрізок.
***Срок** — термін, -ну; речінець, -нця; строк, -ку; **С.** службы — термін служби.
***Сросток** (*тел. кабеля*) — сточина, -ни; **С.** фальшивый — фальшива сточина.
***Срочность** — терміновість, -вости; негайність, -ности.
***Срочный** — терміновий, негайний; **С.** донесение — термінове донесення.
***Срочнослужащий** — строковий службовець, строковець, -івця.
***Сруб** — зруб, -бу.
***Срыв** — зривання, зірвання.
Ссадина — садно, -на, уразка, -ки.
***Стабилизатор** — стабілізатор, -ра.
***Ставить, поставить** — ставити, поставити, становити, постановити; **С.** вехи — тичкувати; **С.** на вид — давати, дати на увагу.
***Ставня** — заставка, -ки; віконниця, -ці.
Стаж — стаж, -жу.
Стажировать — стажувати.
***Стайка** — зграя, -раї.
***Стакан** (*снаряда*) — корпус, -су, (*в пулеметах*) — циліндер, -дра; склянка, -ки; **С.** донный — денний циліндер; **С.** опорный — опорний циліндер.
***Стаканчик** — циліндрик, -ка.
***Сталкиват ся, столкнуться** — стикатися, зіткнутися.
***Сталь** — сталь, -ли.
***Сталька** (*пласт потника*) — сталька, -ки.
***Стальной** — сталевий; **С.** дно — сталеве дно; **С.** корпус — сталевий корпус; **С.** нагель — сталевий тибель; **С.** снаряд — сталевий гарматень; **С.** труба — сталева труба.
***Станина, станинка** — стовба, -би; **С**-на лафета — стовба лафету; **С**-на салазок — стовба саночок.
***Станковый** — станковий; **С.** пулемет — станковий кулемет.
***Становиться, стать** — ставати, стати; робитися, зробитися; **С.** лучше — кращати, ліпшати; **С.** хуже гіршати; „Становись" — „Ставай"; Стать в ружье — стати до зброї; Стать на якорь кинути (спустити) кітву.
***Станок** — станок, -нка (*конск.*) — станок, -нка; (*сто-*

лярн.) — ве(а)рстáт, -ту; **С.** боевой — бóйний станóк; **С.** поверочный — перевíрчий станóк; **С.** прицельный — станóк націльний; **С.** пушечный — гармáтний станóк; **С.** сверлильный — свердлярка; **С.** токарный — токáрка; **С.** тренога — станóк триніжок.

***Станционер** — стаціонéр, -ра.

***Станционный** — стаційний; **С.** мина — стаційна мíна.

***Станция** — стáція, -ції; **С.** воздухоплавательная — повітроплáвна стáція; **С.** минная — мíнна стáція; **С** наблюдательная — стежовá стáція; **С.** приемная — приймáльна стáція.

Старание — дбáння.

Старательность — дбайливість, -вости, дбáлість, -лости, старáнність, -ности.

Старательный — дбайливий, старáнний, дбáлий.

Стараться, постараться — дбáти, подбáти.

***Старт** — старт, -ту.

***Стартер** — стáртник, -ка.

Старший — стáрший; **С.** врач — стáрший лíкар; **С.** гренадер — стáрший гренадéр; **С.** командный состав — стáрший комáндний склад; **С.** по конюшне — стáрший стáйні; **С.** разведчик — стáрший розвідач; **С.** степень — стáрший стéпінь.

***Старшина** — бунчýжний, -ного.

***Старшинство** — старшинство, -ва.

***Статистический** — статистичний; военно-**С.** — воéнно-статистичний.

Статут — статýт, -ту.

Статья — артикýл, стаття (*закона*).

***Стационарный** — стаціонáрний; **С.** лагерь — стаціонáрний тáбор; **С.** расположение — стаціонáрне розташувáння.

***Ствол** — цíвка, -ки; (*древесный*) — стовбýр, -ра; канал ствола — канáл цíвки

***Ствольный** — цівковий; **С.** задержка — цівковá зáтримка; **С.** замок — цівковий замóк; **С.** коробка — цівковá корóбка; **С.** накладка — цівковá наклáдка; **С.** пружина — цівковá пружина.

***Створ** — стýлок, -лку.

***Стебель** — стебло, -блá; **С.** затвора — стебло замкóве; **С.** прицела — стебло мірникóве; **С.** с рукояткой — стебло із рýчкою.

***Стекать, стечь** — стікáти, стектú, збігáти, збігти.

***Стекло** — скло, скла; **С.** ламповое — лáмпове скло; **С.** оконное — шибка, -ки.

Стекляный — скляний; **С.** завод — гýта, -ти; **С.** уровень — склянá поземниця; **С.** шкурка — склянá шкýрка.

***Стелажи** — риштóвання.

Стемнеть — потемніти, смеркнути.

***Стена** — стінá, -ни; (*каменная*) — мур.

Стенгазета — стінгазéта, -ти.

***Стенка** — стíнка, -ки; **С.** вертикальная — прямовисна стíнка; **С.** передняя — передня стíнка; **С.** шведская — швéдська стíнка.

***Стенной** — стінний; **С.** газета — стіннá газéта; **С.** часы — стінний годинник.

***Стенобитный** — муролóмний.

***Степень** — стéпінь; -пеня; ступінь, -пеня; мíра, -ри; **С.** высшая — вищий стéпінь; **С.** средняя — середній стéпінь; **С.** старшая — стáрший стéпінь; стáрший ранг; **С.** уменьшения — мíра зменшення; **С.** точности — мíра тóчности.

***Стерео-труба** — стерео-трубá, -би.

***Стеречь, -ся** — стерегти, -ся.

***Стержень** — стрижень, -жня, стебло,-лá; прут, -та; **С.** головной — головкóве стебло; **С.** затвора — стрижень замкá; **С.** контактный — контáктний стрижень; **С.** направляющий — напрямний прут; **С.** для ленты — стрижень для стрічки; **С.** стальной — сталéвий стрижень; **С.** ударника — стрижень удáрника.

***Стеснение** — стíснення, ýтиск, -ку.

***Стесненный** — стíснений, обмéжений; **С.** обстрел — обмéжений обстріл.

***Стеснять, стеснить** — стісняти, стіснити.

***Стечение** — збіг, -гу; **С.** народа — пáтоки, -ку; тиск, -ку.

***Стирать, стереть** — стирáти, стéрти; **С.** (*белье*) — прáти.

***Стирка** (*белья*) — прáння.

***Стискивание** — стискування, стискáння.

***Стискивать, стиснуть** — стискáти, стиснути.

Стихийный — стихíйний; **С.** явление — стихíйне явище.

Стоимость — вáртість, -тости; ціна, ціни.

***Стоверстка** — стоверстíвка, -ки.

Стог — стіг, стóгу, (*уменьш.*) стіжóк, -жкá.

***Стойка** — стоя́к, -кá, постáва, -ви; **С.** без ружья — постáва без рушнúці; **С.** основная — основний стоя́к; **С.** поршня — стоя́к толоковий; **С.** с ружьем — постáва із рушницею; **С.** с трубкой — стоя́к із трýбкою; гребень стойки — грéбінь стоякóвий.

***Стойкий** — тривкий, непохитний; **С.** газ — тривкий газ; **С.** часть — непохитна частина.

***Стойкость** — тривкість, -кости, непохитність, -ности; **С.** взрывчатых веществ — тривкість вибухóвих речовин.

***Стойло** — стійло, -ла.

***Стоймя** — сторч.

***Стойчатый** — сторчовий; **С.** опора — сторчовá опóра; **С.** остов — сторчовá снасть.

***Сток** — стік, стóку; стікáння.

***Стол** — стіл, столá; **С.** верстак (*для чистки винтовок*) — стіл варстáт; **С.** пово-

ротный—поворітний стіл; **С.** угломера — стіл кутоміра.

*__Столб__ — стовп, -па́; **С.** верстовой, километровый — верства́, верстови́й, кілометро́вий стовп; **С.** контрольный — контро́льний стовп; **С.** склоноуказательный — схиловказівний стовп.

*__Столбовой__—стовповий; **С.** дорога — стовповий шлях.

*__Столкновение__ —зіткнення, су́тичка, -ки; **С.** боевое—бойова́ су́тичка; **С.** бойцов—су́тичка бійців.

*__Столовый__—столо́вий; настільний.

Столовая — їда́льня, -ні; **С.** лампа — настільна ля́мпа.

*__Столяр__ — сто́ляр, -ра.

*__Столярный__ — столя́рський; **С.** клей — кару́к, -ку́.

*__Стопин__ — стопі́н, -ну.

*__Стопор__ — сто́пор, -ра; **С.** клапана — сто́пор хлипако́вий; **С.** походного положения курка — сто́пор курка́ в похідному ста́ні.

*__Стопорный__ — затримний; **С.** винт — затримний ґвинт; **С.** клин — затримний клин; **С.** рукоятка — ру́чка затримна́.

*__Сторож__ — сто́рож, -жа.

*__Сторожевой__ — сторожовий; **С.** звено—сторожова́ ла́нка; **С.** охранение — сторожова́ охоро́на; **С.** отряд — сторожовий загін; **С.** пост — охоро́нна стійка; **С.** резерв — сторожовий резе́рв.

*__Сторона__ — бік, бо́ку; сторона́; край, кра́ю.

Сторониться — усува́тися з доро́ги, схо́дити з доро́ги, ухиля́тися.

Сторонник — прихи́льник, -ка, прибі́чник, -ка.

*__Стояние__ — стоя́ння.

*__Стоянка__ — стоя́ння, сто́янка, -ки; зимняя **С.** — зимі́вля, -лі.

*__Стоять, стать__ — стоя́ти, ста́ти; „Стоять вольно" — „ста́ти ві́льно"; „Стой" — „Стій"; „Стой. Выпь патрон" — „Стій. Ви́бори набі́й"; „Стой. По кольцу назад" — „Стій. За кільце́м наза́д"; „Стой. Прежняя установка" — „Стій. Попере́дня уста́ва"; „Стой. С передков налево (направо, прямо) марш" — „Стій. Із передків лі́воруч (право́руч, про́сто) руш"; „Стой. Цель 00. Вилка 00-00" — „Стій. Ціль 00. Міжпи́к 00-00".

*__Стоячий__ — стоя́чий.

*__Стража__ — охоро́на; **С.** пограничная — прикордо́нна охоро́на.

*__Страна__ — країна, -ни, край, кра́ю; сторона́, -ни́.

*__Стратегический__ — стратегі́чний; **С.** игра — страте́гічна гра; **С.** ключ — стратегі́чний ключ; **С.** позиция — стратегі́чна пози́ція; **С.** решение — стратегі́чне ви́рішення; **С.** рубеж — стратегі́чний рубі́ж.

*__Стратегия__ — страте́гія, -гії.

Страх — страх, -ху; жах, -ху; ляк, -ку.

Страшить,-ся, устрашить,-ся — ляка́ти, -ся; зляка́ти, -ся; жаха́ти, -ся, жахну́ти, -ся.

Страшный — страшний, страшенний.

*__Стрела__ — стріла́, -ли́; **С.** провеса — стріла́ звиса́ння.

*__Стрелка__ — стрі́лка, -ки; **С.** жел. дор. — ви́лиця, -ці; **С.** магнитная — магне́тна стрі́лка.

*__Стрелковый__ — стріле́цький; **С.** взвод — стріле́цька чота́; **С.** дивизия—стріле́цька диві́зія; **С.** корпус — стріле́цький ко́рпус; **С.** линейка—стрі́лецька лінійка; **С.** линия —стрі́лецька лі́нія; **С.** окоп — стріле́цький ша́пець; **С.** отделение — стріле́цький рій; **С.** позиция — стріле́цька пози́ція; **С.** полк — стріле́цький полк; **С.** ступень — стріле́цький при́ступок; **С.** устав Р.К.К.А. — стріле́цький стату́т Р.С.Ч.А.; **С.** цепь — ро́зстрільня; **С.** часть — стріле́цька части́на.

*__Стрелок__—стріле́ць (-льця́); **С.** отличный—видатний стріле́ць.

*__Стрелочный__ — (*ж. д.*) ви́личний.

*__Стрельба__ — стріля́ння, стрілянина, -ни; **С.** боевая — бойове́ стріля́ння; **С.** в интервалы — стріля́ння в інтерва́ли; **С.** групповая ружейная — групове́ стріля́ння з ґвинтівок; **С.** дробинками — стріляння дробинками; **С.** лежа — стріля́ння навле́жачки; **С.** навесная — зви́сле стріля́ння; **С.** -ба начальная — початко́ве стріля́ння; **С.** -бы непрерывность — безуни́нність стріля́ння; **С.** на поражение — стріляння на поразку; **С.** непрямой наводкой — стріляння непрямим націлюванням; **С.** ночью —стріля́ння вночі; **С.** по движущейся цели—стріля́ння по рухо́мій цілі; **С.** практическая — практи́чне стріля́ння; **С.** по закрытым целям—стріля́ння по закри́тих цілях; **С.** по площади — стріля́ння площами, по площі; **С.** по рубежам — стріляння по рубіжа́х; **С.** прицельная — націльне стріля́ння; **С.** с закрытых позиций — стріля́ння з закри́тих пози́цій; кучность стрельбы — ку́чність стріля́ння; скорость **С.** — шви́дкість стріля́ння; **С.** через головы — стріляння че́рез го́лови.

*__Стрельбище__ стрі́льбище, -ща.

*__Стреляный__ — стрі́ляний; **С.** гильза — стрі́ляна гі́льза.

*__Стрелять, выстрелить__ — стріля́ти, ви́стрілити; „Стрелявшему орудию (взводу)" — „Гарма́ті (чоті), що стріля́ла"; Стреляющее приспособление — стрільний при́стрій.

*__Стремительный__ — нава́льний; **С.** атака — нава́льна ата́ка; **С.** перебежка — нава́льний пере́біг.

*__Стремиться__ — порива́тися, нама́гатися, прямува́ти.

*__Стремление__ — порива́ння, намага́ння, прямува́ння.

*__Стремя__—стремено́, -на́, (*мн.*) стреме́на.

*__Стремянка__ — сту́панка, -ки.

Стрижка — стри́ження, стри́жка, -ки.

Стричь, -ся, остричь, -ся — стригти, -ся, постригти, -ся.

Строгий, -го — суворий, -ро, строгий, -го; **С.** выговор — сувора догана; **С.** лошадь — строгий кінь.

Строгость — суворість, -рости, гострість, -рости.

***Строевой** — муштровий; **С.** должность — муштрова посада; **С.** кузнец — муштровий коваль; **С.** канцелярия — муштрова канцелярія; **С.** лошадь — муштровий кінь; **С.** отряд — муштровий загін; **С.** расчет — муштровий розрахунок; **С.** устав — муштровий статут; **С.** часть — муштрова частина.

***Строение** — будівля, -лі; будова, -ви; **С.** балочное (*моста*) — тримова мостова будова; **С.** каменное — кам'яниця; **С.** нежилое — нежила будівля; **С.** ячейки — будова гніздинки; структура осередку.

Строжайший — найсуворіший; **С.** выговор — найсуворіша догана.

***Строительный** — будівельний; **С.** материал — будівельний матеріял.

***Строительство** — будівництво, -ва.

***Строить, -ся** — ладнати, -ся, будувати, -ся: „Строй фронт" — „Ладнай фронт"; „Стройся" — „Ладнайсь"; „Стройся по звеньям" — „Ланки ладнай"; „Стройся по шести" — „Шістки ладнай"

Строй — лад, -ду; стрій, строю; **С.** журавлиный — лад журавлиним ключем.

***Стройность** — стрункість, -кости.

***Стропила** — крокви, -ков.

Стропильный — крокковий.

***Строптивый** — непокірливий; поровистий; **С.** конь — поровистий кінь.

***Строчка** — рядок, -дка.

***Строющаяся дорога** — шлях, що будується.

***Стружка** — стружка, -ки; стругання.

***Струиться** (*просачиваться*) — точитися.

***Структура** — структура, -ри, будова, -ви.

Струнный — струнний.

***Струя** — струмина.

***Студень гремучий** — гримучі драглі.

***Студенистый** — драглистий. **С.** динамит — драглистий динаміт.

***Стул** — стілець, -льця.

Ступать, ступить — ступати, ступити.

***Ступень** — приступок, -пка, східець, -дця; **С.** стрелковая — стрілецький приступок; глубина стрелковой **С.** — глибина стрілецького приступка.

***Ступенька** — східець, -дця, щабель, -бля; **С**-ки — східці, -ців.

***Ступеньчатый** — східчастий.

***Ступица** — маточина, -ни.

***Ступня** — стопа, -пи.

***Стык** — стик, -ку; **С.** карт — стик мап.

***Стягивать, стянуть** — стягати, стягти.

***Стяжка** — стягання, стягіль, -геля.

***Стяжной** — стяжний; **С.** болт — стяжний прогонич; **С.** вязка — стяжне в'язання; **С.** кольцо — стяжне кільце.

***Суглинок** — суглинок, -нку.

***Суголовный** — суголівний; **С.** ремень — суголівний ремінь.

***Суголовье** — суголовок, -вка.

Суд — суд, -ду.

Судебный — судовий.

***Судно** — судно, -на; **С.** разведывательное — розвідче судно.

Суета — суета, -ти; метушня, -ні; без суеты — без метушні.

***Суживать, -ся, сузить, -ся** — звужувати, -ся, звузити, -ся; Суживать понятие — звужувати поняття.

***Сукно** — сукно, -на; **С.** приборное — сукно приладове.

***Суконка** — суконка, -ки.

***Суконный** — суконний; **С.** кружок — суконний кружок.

***Сумка** — торба, -би, торбина, -ни, ташка, -ки; **С.** патронная — набійниця, -ці; **С.** переметная — саква, -ков; **С.** санитарная — санітарна торба.

***Сундук** — скриня, -ні.

***Суперфосфат** — суперфосфат, -ту.

***Супонный** — супонний.

***Супонь** — супоня, -ні.

***Сурик** — манія, -нії.

***Сурьма** — антимон, -ну.

***Сустав** — суглоб, -ба.

***Сутки** — доба, -би.

***Суточный** — добовий; **С.** ведомость — добова відомість; **С.** дача — добове давання; **С.** довольствие — добова пайка харчів, харч на добу; **С.** наряд — добовий наряд.

Сухой — сухий; **С.** перегонка — суха дестиляція; **С.** пироксилин — суха піроксиліна.

***Сухоналивной** — сухоналивний.

***Сухопутный** — суходільний; **С.** ведомство — суходільне урядництво; **С.** крепость — суходільна фортеця; сухопутно-морской — суходільно-морський.

***Сушильня** — сушарня, -ні.

Сушка белья — сушіння білизни.

Существенный — істотний.

Сущность — суть, -ти.

***Сфера** — сфера, -ри; **С.** дальнего огня — сфера далекого вогню; **С.** действительного огня — сфера дійсного вогню; **С.** ружейного огня — сфера рушничного вогню.

***Сфероид** — сфероїд, -ду.

***Сфероконический** — сфероконічний.

***Схватка** — сутичка, -ки; бійка, -ки; (*технич.*) — лисиця.

***Схема** — схема, -ми; **С.** оперативная — оперативна схема; **С.** разведывательная — розвідча схема; **С.** связи — схема звязку; **С.** тыловых учреждений — схема тилових установ; Схему исполнять — виконувати схему.

*Схематический, -ски — схематичний, -но.
*Сходящийся — збіжний; С. веер — збіжне віяло.
*С'ездка (*лошадей*) — підпаровування.
*Сцепление — зчіплення.
*Сцепной — зчіпний; С. муфта — сполучна муфта; С. щека — зчіпна щока.
*Счет - лічіння, лічба, -би, рахунок, -нка; С. от станции до станции — лічіння від стації до стації.
*Счетчик — лічильник, -ка.
С'езд — з'їзд, -ду.
*С'емка — здіймання; С. буссольная — бусольне здіймання; С. верхом — здіймання верхи; С. военно-глазомерная — військове здіймання на око; С. инструментальная — струментальне здіймання; С. линий — здіймання ліній; С. маршрутная — маршрутне здіймання; С. мензульная — мензульне здіймання; С. местности — здіймання місцевости; С. по заметкам в записной книжке — здіймання на підставі заміток у записній книжці; С. по обе стороны движения — здіймання на обидва боки руху; С. полуинструментальная — напівструментальне здіймання; С. эккерная — кутівничне здіймання.
*С'емный — здійманий; С. жердь (в конюшне) — здіймана жердка (в стайні); С. ось — здіймана вісь; С. приспособление — здійманий пристрій.
*С'емочный — здіймальний; С. инструмент — здіймальний струмент; С. работа — робота здіймання.
*С'емщик — здіймальник, -ка.
С'естной — їстівний; С-ное — їжа, їстівне; С. припасы — їстівні припаси.
*Сыпучесть — сипкість, -кости.
*Сыпучий — сипкий.
Сыпь — висипка, -ки.
*Сырец — сирець, -рця.
*Сыромятная кожа – сириця, -ці.
*Сырость — вогкість, -кости.
*Сырцовый (*необожж. кирпич*) — з сирця.
*Сюрьма — антимон, -ну.

Т

Табак — тютюн, -ну.
*Табель — табель, -беля; Т. внесрочных донесений — табель позатермінових донесень; Т. казарменных принадлежностей — табель майна касарні; Т. постам — табель стійок.
*Таблица — таблиця, -ці; Т. стрельбы — таблиця стріляння; Т. условных знаков — таблиця умовних знаків.
*Табличка — табличка, -ки.
*Табурет — стільчик, -ка.
*Тавр продольный — тет (-та) подовжний (-ого).
*Тавро — тавро, -ра.
*Таз — миска, -ки.
Тайна — таємниця, -ці.
*Тактика — тактика, -ки.
*Тактический — тактичний; Т. игра — тактична гра; Т. подготовка — тактична підготова; Т. учение — тактичне навчання; Т. форма — тактична форма.
*Талон — талон, -на.
*Тальвег — низькоділ, -долу.
*Тамбур — тамбур, -ра, присінок, -нка.
*Таможня — митниця, -ці.
*Танк — танк, -ка.
*Танковый — танковий.
*Тара — тара, -ри.
*Тарелка — тарілка, -ки; Т. буферная — відпружникова тарілка; Т. сидения — тарілка сідцева.
*Тарелочная пружина — тарілкувата пружина.
*Тарель — таріль, -ли.
*Таскать, тащить — тягати, тягти.
*Тачанка — тачанка, -ки.
*Тачка — тачка, -ки.
*Твердость — твердість, -дости; Т. воли — твердість волі; завзятість.
*Твердый — твердий; Т. прослойка — твердий прошарок.
*Театр военных действий — войовище, -ща.
*Текучесть — текучість, -чости.
*Текущий — поточний; Т. дела — поточні справи; Т. донесение — поточне донесення; Т. работа — поточна робота; Т. счет — поточний рахунок.
*Телега — віз, воза.
*Телеграф — телеграф, -фу; Т. беспроволочный — бездротовий телеграф; Т. проволочный — дротовий телеграф.
*Телеграфист — телеграфіст, -ста.
*Телеграфный передатчик - телеграфний передавач, -ча.
*Телефон — телефон, -ну; Т. индукторный — індукторний телефон; Т. полевой — польовий телефон; говорить по Т-ну — говорити телефоном.
*Телефонировать — телефонувати.
*Телефонист — телефоніст, -ста.
*Телефонный — телефонний; Т. конечный аппарат — телефонний кінцевий апарат; Т. двуколка — телефонна бідка; Т. линия — телефонна лінія; Т. провод — телефонний провід; Т. сеть — телефонна мережа; Т. станция — телефонна стація.
*Телефонограмма — телефонограма, -ми.
*Тело — тіло, -ла; Т. жидкое — течне тіло; Т. миномета — тіло мінометa; Т. орудия — тіло гармати; Т. пулемета — тіло кулемета.
*Телогрейка — тілогрійка, -ки.
*Телодвижение — рух тіла.
*Телосложение — уклад тіла.
*Темляк — китиця, -ці.
*Темнота — темрява, -ви.
*Темп — темп, -пу; Т. стрельбы — темп стріляння.

***Температура** — температу́ра, -ри; **Т.** воздуха — температу́ра пові́тря.
***Тендер** — те́ндер, -ра.
***Теневой** — тіньови́й.
***Тень** — тінь, -ни; место в тени — за́тінок.
Теплушка — тепля́к, -ка́.
Теплый — те́плий; **Т.** вещи — те́плі ре́чі.
***Тереть** — те́рти, (*об обуви*) — му́ляти.
***Терка** — те́рка, -ки.
***Термит** — термі́т, -ту.
***Термитовый состав** — термі́товий склад.
***Термометр** — термоме́тер, -тра.
***Терочный** — теркови́й; **Т.** приспособление — теркови́й при́стрій; **Т.** состав — теркови́й склад.
Терпеливость — терпля́чість, -чости.
Терпеливо — терпля́че, терпели́во.
***Терпуг** — терпу́г, -га.
***Терраса** — тера́са, -си.
***Территориальный** — територія́льний; **Т.** часть — територія́льна части́на.
***Территория** — терито́рія, -рії.
Терять, потерять — губи́ти, згуби́ти, тра́тити, втра́тити, га́яти, зга́яти (час).
***Тёс** — тес, -су.
***Тесак** — теса́к, -ка́.
***Тесемочное кольцо** — стрі́чкове́ кільце́.
***Теснина** — тісни́на, -ни.
***Теснить** — тісни́ти.
***Тесьма** — тасьма́, -ми́; **Т.** мерная — мі́рна тасьма́.
***Тетрил** — тетри́л, -лу.
***Техника** — те́хніка, -ки; **Т.** бега — те́хніка бі́гу; **Т.** боевого применения оружия — те́хніка бойово́го застосува́ння збро́ї; **Т.** черчения — те́хніка рисува́ння.
***Технический** — техні́чний; **Т.** войска — техні́чне ві́йсько; **Т.** маскировка — техні́чно маскува́ння; **Т.** подчиненность — техні́чна підле́глість; **Т.** связь — техні́чний зв'язо́к; **Т.** средства — техні́чні за́соби; **Т.** часть — техні́чна части́на.
***Течение** (*реки*) — течі́я, -чі́ї; (*время*) — про́тяг, -гу; по течению — за водо́ю; против течения — про́ти води́.
***Течь** — те́ча, -чі; текти́, бі́гти.
***Тип** — тип, -пу.
***Типичный** — типо́вий.
***Тир** — стрі́льни́ця.
***Тиски** — ле́щата, ле́щат; **Т.** приверточные — ле́щата, що прикру́чуються; **Т.** ручные — ручні́ ле́щата.
***Тиснение** — ви́тиснення.
***Тихоходный** (*о лошади*) — тихобі́жний; (*о пароходе*) — тихопла́вний; (*об автомобиле*) — тихохі́дний; (*о моторе*) — тихору́шний; (*об аэроплане*) — тихолі́тний.
***Тишина** — ти́ша, -ші.
***Тканевый** — ткани́нний.
***Ткань** — ткани́на, -ни.
***Ткацкий узел** — тка́цький ву́зол.

Товарищ — това́риш, -ша; „Товарищи командиры отрядов, ко мне“ — „Товариші́ команди́ри заго́нів, до ме́не“.
Товарищеский — товари́ський.
***Товарный** — товаро́вий, вантажни́й; **Т.** отдел — товаро́вий ві́дділ; **Т.** поезд — вanта́жний по́їзд.
***Ток** — струм, -му; **Т.** большого напряжения — струм вели́кої напру́ги; **Т.** малого напряжения — струм мало́ї напру́ги; **Т.** переменный — змі́нний струм; **Т.** постоянный — про́стий струм.
***Токарный станок** — тока́рка.
***Тол** — тол, -лу.
***Толкание** — штовха́ння; **Т.** ядра — штовха́ння га́ла.
Толкать, толкнуть — штовха́ти, штовхну́ти.
Толковый — тямови́тий, тяму́щий, тямки́й.
***Толстый** — товсти́й, гру́бий.
***Толуол** — толуо́л, -лу.
***Толчек** — по́штовх, -ху; **Т.** круговой — колови́й по́штовх; „Т. налево“ — „По́штовх улі́во“; „Т. направо“ — „По́штовх упра́во“.
***Толща** — то́вща, -щі.
***Толщина** — товщина́, -ни́; грубина́, -ни́; толщиною — завтовшки́, завгрубшки́.
***Толь** — толь, -лю.
***Тонкий** — тонки́й; **Т.** наводка — докла́дне наці́лювання.
***Топить** — пали́ти.
Топка печей — па́лення гру́бок.
Топкий — грузьки́й.
***Топливник** (*топка*) — паливни́к, -ка́.
***Топливо** — па́ливо, -ва.
***Топографический** — топографі́чний; **Т.** гребень — топографі́чний гре́бінь; **Т.** карта — топографі́чна ма́па.
***Топография** — топогра́фія, -фії.
***Топор** — соки́ра, -ри; **Т.** колун — колу́н, -на́; **Т.** легкий — легка́ соки́ра; **Т.** малый — мала́ соки́ра.
***Топорище** — сокири́ще, -ща.
***Топтать, -ся** — топта́ти, -ся, (*посевы*) толочи́ти.
***Торба** (*конская*) — ша́нька, -ки.
***Торец** (*для мощения*) — торча́к, -ка́.
***Торжественное обещание** — урочи́ста обіця́нка.
Торжество — свя́то, -та; перемо́га, -ги.
***Тормоз** — гальмо́, -ма́.
***Тормозить, затормозить** — гальмува́ти, загальмува́ти.
***Тормозной** — гальмови́й; **Т.** пластинка — гальмова́ платі́вка.
Торная дорога — би́тий шлях.
***Торпеда** — торпе́да, -ди.
***Торфяной грунт** — торфо́вий ґрунт.
***Торцовый** (*о мосте*) — торчако́вий.
***Точеный** — то́чений.
***Точило** — точи́ло, -ла, гостри́ло, -ла; **Т.** каменное — точи́ло ка́м'яне; **Т.** наждачное — точи́ло шмірґеле́ве.

*Точильный — точи́льний, гостри́льний; Т. камень — точи́льний, гостри́льний ка́мінь, брус, -са́; брусо́к, -ска́; Т. прибор — точи́льний при́лад.

*Точить — точи́ти, гостри́ти.

*Точка — то́чка, -ки; Т. вспомогательная — допомі́чна то́чка; Т. встречи — то́чка зу́стрічи; Т. геометрическая — геометри́чна то́чка; Т. контрольная — контро́льна то́чка; Т. вылета — то́чка ві́льоту; Т. наводки — то́чка наці́лювання; Т. натуральная — приро́дня то́чка; Т. начальная — початко́ва то́чка; Т. огневая — вогне́ва то́чка; Т. опоры — то́чка о́пори; Т. основная — основна́ то́чка; Т. падения — то́чка па́дання; Т. попадания — то́чка влуча́ння; Т. прицеливания — то́чка наці́лювання; Т. стояния — то́чка стоя́ння; Т. тригонометрическая — тригонометри́чна то́чка.

Точно — то́чно.

*Точность — то́чність, -ности; Т. боя — то́чність бо́ю; Т. масштаба — то́чність міри́ла; Т. стрельбы — то́чність стріля́ння.

*Траверс — тра́верза, -зи; Т. висячий — висна́ тра́верза; промежуточный Т. — промі́жна тра́верза.

*Траверсные позиции — тра́верзні пози́ції.

*Травяное довольствие — на́ша, -ші.

*Траектория — траекто́рія, -рії; вершина Т. — верши́на траекто́рії; восходящая ветвь Т. — дого́рна га́лузь траекто́рії; Т. навесная — зви́сла траекто́рія; нисходящая ветвь Т. — долі́льна га́лузь траекто́рії; Т. отлогая — поло́жиста траекто́рія.

*Трактор — тра́ктор, -ра; Т.-грузовик — тра́ктор-ваговіз (-во́за).

*Тракторный — тра́кторний; Т. артиллерия — тра́кторна артиле́рія.

*Тракционный — тракці́йний.

*Тральщик — тра́лер, -ра.

*Трамбование — бутинува́ння, бу́тин, -на.

*Трамбовать, утрамбовывать — бутинува́ти, ви́бутинувати.

*Трамплин — трамплі́н, -на.

*Трансляция — трансля́ція, -ції.

*Транспорт — тра́нспорт, -ту; Т. автомобильный — автомобі́льний тра́нспорт; Т. водный — во́дний тра́нспорт; Т. воздушный — повітря́ний тра́нспорт; Т. вьючный — в'ю́чний тра́нспорт; Т. животный — твари́нний тра́нспорт; Т. колесный — тра́нспорт колі́сний; Т. продовольственный — харчови́й тра́нспорт; Т. тракторный — тра́кторний тра́нспорт.

*Транспортер (*мех.*) — подава́льник; (*ж. д.*) — платфо́рма.

*Транспортир — транспорти́р, -ра.

*Транспортный — транспорто́вий.

*Трансформатор — трансформа́тор, -ра.

*Траншейный — транше́йний.

Т. артиллерия — транше́йна артиле́рія; Т. орудие — транше́йна гарма́та; Т. пушка — транше́йна пу́шка.

*Траншея — транше́я, -ше́ї.

*Трап — брудозли́в, -ву; (*у борта судна*) — східни́к, -ка́.

Трапеция — тра́пез, -зу.

*Трассировка — трасува́ння.

*Трассировочный шнур — трасува́льний шнур.

Требование — вимо́га, -ги; вимага́ння; Т. письменное — пи́сана вимо́га.

Требовать — вимага́ти; потре́бувати.

*Тревога — триво́га, -ги; Т. газовая — га́зова триво́га.

*Тревожить, потревожить — триво́жити, потриво́жити; турбува́ти, потурбува́ти.

*Трензель — тре́нзель, -ля.

*Трензельный — тре́нзельний; Т. повод — тре́нзельний по́від; Т. удило — тре́нзельне вуди́ло.

*Трение — тертя́, -тя́.

*Тренированность (*втянутость*) — треннова́ність, призвича́єність.

*Тренировать — тренува́ти.

*Тренировка — тренува́ння.

*Тренога — трині́жок, -жка; станок-тренога — стано́к-трині́жок.

Трепать (*лошадь рукой*) — пле́скати.

*Трескаться, истрескаться — трі́скатися, потрі́скатися; ре́патися, ре́пнути.

*Трескотня — тріскотня́, -ні́.

*Треугольник — трику́тник, -ка; Т. поворотный — поворі́тний трику́тник.

*Трехверстка — триверсті́вка, -ки.

*Трехгранный — тристі́нний.

*Трещина — розко́лина, -ни.

*Триангуляция — тріангуля́ція, -ції.

*Тринитротолуол — трипітротолуо́л, -лу.

*Трогать, тронуть — руша́ти, ру́шити; чіпа́ти, зачіпа́ти, зачепи́ти, зворушува́ти, зворуши́ти.

*Тройник — трояк, -ка́.

*Трок — трок, -ку; Т. попонный — трок попо́нний.

*Тропа, тропинка — сте́жка, -ки.

*Трос — ли́нва, -ви; Т. стальной — стальна́ ли́нва.

*Тростник — очере́т, -ту.

*Тротил — троти́л, -лу; Т. плавленный — то́плений троти́л; Т. порошкообразный — порошкува́тий троти́л.

*Тротуар — пішохі́д, -хо́ду.

Трофей — трофе́й, -е́ю.

*Труба — труба́, -би́; Т. всасывающая — всисна́ труба́; Т. вытяжная — витяжна́ труба́; Т. выпускная — випускна́ труба́; Т. газовая — га́зова труба́; Т. дренажная — дрена́жна труба́; Т. дымовая — дима́р, -ря́; Т. дымогарная — вогнева́ труба́; Т. инструмента — труба́ струме́нта; Т. концевая — кінцева́ труба́.

*Трубач — сурма́ч, -ча́; „Тру-

бачи по местам" — „Сурмачі па місця".

*Трубить — сурмити, трубити.

*Трубка — трубка, -ки; Т. вертлюга — трубка оворбти; Т. выводная — вивідна трубка; Т. вытяжная — витяжна трубка; Т. детонаторная — трубка детонаторна; Т. дистанционная — дистанційний запальник; Т. железная — залізна трубка; Т. зажигательная — запальна трубка; Т. запальная — трубка запальна; Т. микротелефонная — мікротелефонна трубка; Т. окулярная — окулярна трубка; Т. с детонатором — запальник з детонатором; Т. ударная—запальник ударний; Т. ударника — трубка ударника; Т. центральная — центральна трубка.

*Трубочный — трубковий; Т. состав — запальниковий склад.

*Трубчатый — трубовий, трубчастий; Т. ось — трубчаста вісь; Т. колодец — трубовий колодязь.

*Трудновоспламеняющийся — важкозавогнювальний.

Трудность— трудність, -ности.

Труп — труп, -пу.

Трусики — штанці, -ців.

*Трущиеся части — тертьові частини.

*Трюм — трюм, -му.

*Тряпка — ганчірка, -ки.

*Тряска — трусіння, трусня.

*Тугой — тугий; Т. ход затвора — тугий хід замка.

Туловище — тулуб, -ба.

Тулуп — кожух, -ха.

*Туман — туман, -ну.

*Туманный — туманний.

*Тумба — тумба, -би; (*у дороги*) стовпець, -пця; Т. отбойная — стовпець-відбій.

*Тумбовая установка — тумбова устава

*Туннель - тунель, -ля.

*Тупик — (*ж. д.*) зазубень, -бня.

*Тупиковый — зазубневий.

*Тупоконечный — тупий; Т. пуля — тупа куля.

*Тур — тур, -ру.

*Турбина — турбіна, -ни; Т. газовая — газова турбіна.

*Турник — турник, -ка.

Туфли — капці, -ців; пантофлі, -лів

*Туча — хмара, -ри.

*Тушить, потушить — гасити, погасити, загасити.

Тщательный, -но — старанний, -но.

*Тыл — тил, -лу; зад, -ду; Т. глубокий — далекий тил; Т. лагерного расположения — тил розташування табору; Т. позиции — тил позиції; с тылу — з тилу, ззаду.

*Тыловой — тиловий; Т. дорога — тиловий шлях; Т. охранение — тилова охорона; Т. позиция — тилова позиція; Т. район— тиловий район; Т. учреждение — тилова установа.

*Тыльный — тильний, задній; Т. кругость — задня кругість.

*Тын — тин, -ну.

*Тычина, тычка—тичина, тичка.

*Тычком дернина — дернина впоперек.

*Тюк — пака, -ки.

Тюремный — в'язничий.

Тюрьма — в'язниця, -ці.

*Тюфяк — матрац, -ца; (*набиты сеном, соломой*) — сінник, -ка.

*Тюфячная наволочка — сінянка.

*Тяга — тягло, -ла; тяг, -гу; Т. гужевая — тяглове тягло; Т. конная — тягло кінне; Т. механическая — механічне тягло; Т. соединительная — злучний тяг; Т. спусковая — спусковий тяг.

Тягость — тягота, -ти.

*Тяжелый — важкий; Т. пулемет —важкий кулемет; Т. убежище—схованка від важких гармат.

*Тяжелопулеметное отделение — рій важких кулеметів.

*Тяжесть — тягар, -ра.

*Тянуть — тягти.

У

*„Убавь, прямо" — „Зменш, просто".

*Убеждаться, убедиться — переконуватися, переконатися.

*Убежище — схованка, -ки; У. тяжелое — схованка від важких гармат.

*Убивать, убить — убивати, убити; уторовувати, уторувати.

*Убитый — (у)вбитий, забитий; уторований.

*Убойный — убійний; У. сила — убійна сила.

*Убор — убрання; убір, убору; У. головной — головний убір (*кашкет, шолом*).

*Уборка — прибирання; У. лошади — чищення коня; У. навоза — прибирання гною.

*Уборная — відхідок, -дка; вбиральня, -ні.

*Уборщик — прибиральник, -ка; У. лошадей — стайняр, -ра.

*Убывать, убыть — убувати, убути; зменшуватися, зменшитися; (*о воде*) — спадати, спасти; У. в командировку — відбути, від'їхати в відрядження; У. в отпуск — відбути в відпустку.

*Убыль (людей, лошадей) — убуток, -тку (людей, коней).

Уважительный — поважний, уважливий; У. причина — поважна причина.

Уведомление — повідомлення.

Уведомлять, уведомить — повідомляти, повідомити.

*Увеличение — збільшення; У. карты — збільшення мапи.

Уверенный, -но — певний, -но.

Увещание — (в)умовляння.

Увидать, увидеть - побачити.

Увлекать, -ся, увлечь, -ся — захоплювати, -ся, захопити, -ся.
***Увод** — займання (*в плен*); відведення (*в тыл*).
***Увольнение** — звільнення; **У.** в отпуск — звільнення у відпустку; **У.** военно-служащих—звільнення військово-службовців; **У.** со двора — звільнення з двору.
***Увольнительный** — відпускний; звільний; **У.** документ — відпускний документ, документ про звільнення.
***Увязка** (*груза*)—ув'язування.
***Угарный** — чадний; **У.** газ — чадний газ.
***Углеводород** — вуглеводень, -дню.
***Углекислый** — вуглекислий; **У.** газ — вуглекислий газ.
***Угловой** — кутовий, наріжний; **У.** градус — кутовий градус; **У.** железо — кутівкове залізо.
***Угломер** — кутомір, -ра.
***Угломерный** — кутомірний; **У.** барабанчик — барабанчик кутомірний; **У.** кольцо — кільце кутоміpне; **У.** круг — коло кутомірне; **У.** прибор — кутомірний прилад.
***Углубление** — підглиблення (*чего*); углиблення (*во что*); заглибина.
***Углубленный** — підглиблений, углиблений; **У.** профиль — углиблений профіль.
***Углублять, -ся, углубить, -ся** — підглиблювати, підглибити, вглиблювати, -ся, вглибити, -ся.

***Угол** — кут, -та, ріг, рогу; **У.** бросания — кут кидання; **У.** возвышения — кут піднесення; **У.** встречи — кут зустрічи; **У.** вылета — кут вильоту; **У.** двугранный — двостінний кут; **У.** заданный — заданий кут; **У.** зрения— кут зору; **У.** искомый — шуканий кут; **У.** лопаты — ріг лопати; **У.** местности — кут місцевости; **У.** наклонения магнитной стрелки— кут нахилу магнетної стрілки; **У.** падения — кут падання; **У.** прицеливания — кут націлювання; **У.** прямой — прямий кут; **У.** положения — кут положення; **У.** понижения — кут зниження; **У.** склонения — кут зниження; **У.** склонения магнитной стрелки — кут відхилу магнетної стрілки.
***Уголок** — ріжок, -жка; куток, -тка; **У.** Ленинский (красный) — Ленінський (червоний) куток.
***Уголь** — вугіль, -гля, вугілля; **У.** активированный — активований вугіль; **У.** каменный — кам'яне вугілля.
***Угольник** — косинець, -нця; кутник, -ка; **У.** магазинной коробки — кутник магазинної коробки; **У.** стальной — сталевий кутник; **У-ки** метки — карбові кутники; **У.** обвязочный — ощепóвий кутник.
***Угольный** — вугільний; **У.** порошок — вугільний порошок; **У.** фильтр — вугільне цідило; **У.** брусок вугільний брусок.
Угóльный кутовий, наріжний.

Угроза — загроза, -зи, погроза, -зи.
***Удавка-узел** — вузол петлею.
***Удаление** — віддалення, усунення.
***Удалять, удалить** — віддаляти, віддалити; усувати, усунути.
***Удар** — удар, -ру; **У.** в штыки — удар на багнети; **У.** встречный — зустрічний удар; **У.** главный — головний удар; **У.** на вызов — удар на виклик; **У.** на соединение — сполучний удар; **У.** обоюдный — обопільний удар; **У.** останавливающий — зупинний удар; **У.** повторный (ремиз) — повторний удар (реміз); **У.** предупреждающий—упередлний удар; **У.** прямой — простий удар; **У.** размахом — удар розмахом; **У.** решительный — рішучий удар; **У-ром** отвод — відведення ударом; **У-ры** наносить—завдавати ударів.
***Ударник** — ударник, -ка; **У.** -ка взвод — зведення ударника; **У.** с жалом — ударник із жалом.
***Ударный** — ударний, пагальний; **У.** группа — ударна група; **У.** капсюль — ударна капсуля; **У.** механизм — ударний механізм; **У.** состав — ударний склад; **У.** трубка — ударний запальник.
***Ударять, -ся, ударить, -ся** — бити, -ся, ударити, -ся.
***Удвоенный** — подвоєний; **У.** скорость — подвоєна швидкість.
***Удельный** — питомий; **У.** вес — питома вага.
***Удерживать, удержать** - вдержувати, вдержати, втримувати, втримати.
***Удержник гильзы** — затримник гільзи.
***Удила** — вудила, -дил.
***Удлинение** — видовження.
***Удлиненный** — видовжений; **У.** заряд — видовжений заряд.
***Удобоприменяемость** — зручність пристосування.
***Удобоуправляемость** — зручність керування.
***Удобство** — зручність, -пости, вигода, -ди; **У.** управления — зручність керування.
***Удостаивать, удостоить**—шанувати, ушанувати.
Удостоверение — посвідчення, посвідка.
Удостоверять, -ся, удостоверить, -ся — свідчити, посвідчити, засвідчити; (у)впевняти, -ся, (у)впевнити, -ся, пересвідчувати, -ся, пересвідчитися; **У.** подпись — засвідчити підписа.
***Удушающий** — задушливий; **У.** вещество — задушлива речовина; **У.** газ — задушливий газ.
***Уезд** — повіт, -ту.
Уездный — повітовий; **У.** город — повітове місто.
Ужин — вечеря, -рі.
***Ужинная закладка** — закладання (*продуктів*) на вечерю
***Узда** — гнузда, -ди.
***Узда-недоуздок** — гнузда-недоуздок, -дка.
***Уздечка** — гнуздечка, -ки.
***Узел** — вузол, -зла; **У.** бегу-

чий — бігу́чий ву́зол; **У.** корабельный — морськи́й ву́зол; **У.** мертвый — ме́ртвий ву́зол; **У.** немецкий — німе́цький ву́зол; **У.** петлевой — за́шморг; **У.** причальный — прича́льний ву́зол; **У.** простой — звича́йний ву́зол; **У.** прямой — про́стий ву́зол; **У.** рыбацкий — риба́льський ву́зол; **У.** сопротивления — ву́зол о́пору; **У.** ткацкий — тка́цький ву́зол; **У.**-удавка — ву́зол петле́ю.

***Узкий** — вузьки́й.

***Узноколейная дорога** — вузькоколі́йна залізни́ця.

***Узловые пазы** — вузлові́ ґарп.

***Узнавать, узнать** — пізнава́ти, пізна́ти, дові́дуватися, дові́датися, дізнава́тися, дізна́тися.

***Указание** — зазна́чення, вказі́вка, -ки; **У.** целей — зазна́чення ці́лів.

***Указатель** — пока́зник, -ка; **У.** визира — пока́зник зірника́; **У.** для отсчета делений — пока́зник за-для відлі́чення по́ділок; **У.** дорог — пока́зник шляхі́в; **У.** откоса — пока́зник спохо́вини.

Указательный палец — (у)вказі́вний па́лець.

***Указка** — вказі́вка, -ки.

***Указывать, указать** — (у)вка́зувати, (у)вказа́ти, пока́зувати, показа́ти.

***Укатывание** — нако́чування, укочування.

***Укатывать, укатать** — нако́чувати, накоти́ти, укочувати, укоти́ти.

***Укатанный** — уко́чений, нако́чений; **У.** дорога — нако́чений, уко́чений шлях.

***Укладка** — укла́дання, накла́д, -ду.

***Уклон** — у́хил, -лу; схил, -лу; **У.** дороги — схил шляху́.

***Уклоняться, уклониться** — ухиля́тися, ухили́тися; уника́ти, уни́кнути.

***Уключины** — кочеті́, -тів.

***Укол** — уко́л, -лу; **У.** наведенный — наве́дений уко́л; **У.** останавливающий — зупи́нний уко́л; **У.** предупреждающий — упере́дний уко́л; **У.** прямой — про́стий уко́л; **У.** с отводом оружия противника — уко́л із відве́денням збро́ї во́рога; **У.** с переводом — укол із переве́денням.

***Укомплектовывать, укомплектовать** — комплектува́ти, укомплектува́ти, упо́внювати, упо́внити.

***Укорачивать, укоротить** — (у)коро́чувати, (у)вкороти́ти; **У.** трубку — вкоро́чувати запа́льника; **У.** уровень — вкоро́чувати позе́мницю.

***Укоренение** — укорі́нення, укорі́нювання.

***Укрепа** — укрі́па, -пи.

***Укрепление** — укрі́плення; форте́ця; **У.** позиций — укрі́плення пози́цій.

***Укрепленный** — укрі́плений; **У.** полоса — укрі́плена сму́га; **У.** рубеж — укрі́плений рубі́ж; **У.** участок — укрі́плена ді́льни́ця.

***Укреплять, -ся, укрепить, -ся** — укріпля́ти, -ся, укріпи́ти, -ся; **У-ть** фашинами — тарасува́ти.

***Укрытие** — закриття́.

***Укрытый** — закри́тий, скри́тий; **У.** место — скри́те мі́сце.

***Укупорочный материал** — матерія́л пакува́льний.

Улавливание (*радио*) — перехо́плювання.

***Улавливать, уловить** — перехо́плювати, перехопи́ти; вло́влювати, влови́ти.

Улица — ву́лиця, -ці.

***Уличный** — ву́личний; **У.** бой — ву́личний бій.

***Улучшение** — полі́пшення, (у)вдоскона́лення.

***Ультрамарин** — ультрамари́н, -ну.

***Умбра** — у́мбра, -ри; **У.** жженная — па́лена у́мбра; **У.** натуральная — приро́дня у́мбра.

***Уменьшение** — зме́ншення; **У.** карты — зме́ншення ма́пи.

***Умеренный** — помі́рний, помірко́ваний; **У.** ветер — помі́рний ві́тер; **У.** ход — помі́рна хода́.

Умерший — мрець, мерця́.

Умственный — розумо́вий.

***Умывальная** — (в)умива́льня, -ні.

***Умывальник** — (в)умива́льник, -ка.

Умывание — (в)умива́ння.

***Универсальный** — універса́льний; **У.** снаряд — універса́льний гарма́тень.

***Унитарный** — уніта́рний; **У.** патрон — уніта́рний на́бій.

***Уничтожать, уничтожить** — ни́щити, зни́щити.

***Уничтожение** — ни́щення, зни́щення.

***Унос** — посторо́нкова па́ра (*коней*); **У.** коренной — дишлова́ па́ра (*коней*); **У.** передний — пере́дня па́ра; **У.** средний — сере́дня па́ра.

***Уносной** — посторо́нковий; **У.** часть дышла — пере́дня части́на ди́шля; **У.** крюк — гак штельва́ги.

***Упирать, -ся, упереть, -ся** — упира́ти, -ся, уперти, -ся.

Уполномоченный — уповнова́жений.

***Упор** — упо́ра, -ри; **У.** (ж. д.) — спин (залізни́чний); **У.** кольцевой — кільце́ва упо́ра; **У.** на кистях — упо́ра на ки́тицях; **У.** на муфте для рычага — упо́ра на му́фті ва́желя; **У.** на руках — упо́ра на рука́х; **У.** шомпольный — шо́мпольна упо́ра.

***Упорный** — упе́ртий; завзя́тий, запе́клий; упі́рний; **У.** винт — упі́рний ґвинт; **У.** кольцо — упі́рне кільце́; **У.** кулак — упі́рний кула́к; **У.** муфта — упі́рна му́фта; **У.** оборона — завзя́та, упе́рта оборо́на; **У.** сопротивление — завзя́тий о́пір; **У.** цилиндр замка — упі́рний цилі́ндер замка́.

Упорство — упе́ртість, -тости, завзя́ття, запе́клість, -лости.

Употребление — вжива́ння.

***Управление** — упра́ва, управлі́ння, керува́ння; **У.** боем — керува́ння бо́єм; **У.** войсками — керува́ння ві́йськом; **У.** Государственное Политическое — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння; **У.** дивизии — управлі́ння диві́зії; **У.** комендантское — коменда́нтське управлі́ння; **У.** огнем — керува́ння вогне́м; **У.** техническое — техні́чне керува́ння; **У.** частью — керува́ння части́ною.

***Управлять** — керува́ти; **У.** боем — керува́ти бо́єм.

***Упражнение** — впра́ва, -ви; **У.** военно-прикладное — військо́во-прикладна́ впра́ва; **У.** дополнительное — додатко́ва впра́ва; **У-ния** успокаивающие — заспоко́ювальні впра́ви.

Упразднять, упразднить — касува́ти, скасува́ти, зно́сити, зне́сти.

Упредительный — упере́дний; **У.** линейка — упере́дна ліні́йка.

***Упростить** — спрости́ти.

***Упругий** — пружни́й.

***Упругость** — пру́жність, -ности.

***Упряжка** — запря́г, -га, запряга́ння.

***Упряжной** — запряго́вий; **У.** лошадь — запряго́вий кінь.

***Упряжь** — у́пряж, -жи; **У.** легковая — ле́гка у́пряж.

Упущение — занедба́ння; про́пуск, -ску.

„**Ура**“ — „Слава“.

***Уравнивание, уравнение** — вирі́внювання, ви́рівнення; (*мат.*) рівна́ння.

***Уравнительный** — вирівнюва́льний; **У.** распределение — вирівнюва́льний розпо́діл.

***Ураганный** — урага́нний; **У.** огонь — урага́нний вого́нь.

***Уровенный** — рівне́вий; **У.** поверхность земли — по́зем, -му.

***Уровень** — (*прибор*) позе́мниця, -ці; (*воды*) — рі́вень, -вня; **У.** боковой — бокова́ позе́мниця; „**У.** больше (меньше) 0-00“ — „позе́мниця бі́льше (ме́нше) 0-00“; **У.** поперечный — попере́чна позе́мниця; **У.** продольный — подо́вжна позе́мниця; **У.** стеклянный — скляна́ позе́мниця.

***Урочище** — уро́чище, -ща.

***Урочный** — ви́значений, завда́ний; **У.** работа — ви́значена робо́та.

Усвоение — засво́єння.

Усердный — усе́рдний.

***Усик** — ве́рблик, -ка.

***Усиление** — змі́цнення, підси́лення.

***Усиливать, усилить** — зміцня́ти, зміцни́ти, підси́лювати, підси́лити.

***Усилитель** — підси́лювач, -ча.

***Ускользать, ускользнуть** — вислиза́ти, ви́слизнути.

Ускоренный — пришви́дшений; **У.** шаг — пришви́дшена хода́.

***Ускоритель** — пришви́дшувач, -ча.

***Условие** — умо́ва, -ви; **У-вия** местные — місце́ві умо́ви; **У-ия** освещения — умо́ви осві́тлення.

***Условный** — умо́вний; **У.** знак — умо́вний знак.

Усложнять, усложнить — ускладня́ти, ускладни́ти.

***Усмотрение** — ро́згляд, -ду, ро́зсуд, ду; по В. усмотрению — на Ва́шу ду́мку, на Ваш ро́зсуд.

Успех — у́спіх, -ху; **У.** работы — у́спіх робо́ти.

***Успешность** — успі́шність, -ности.

***Успокаивающий** — заспоко́ювальний; **У.** упражнение — заспоко́ювальна впра́ва.

***Успокоение** — заспоко́єння; втихоми́рення; вгамува́ння.

***Устав** — ста́тут, -ту; **У.** боевой — бойови́й ста́тут; **У.** дисциплинарный — дисциплі́на́рний ста́тут; **У.** пехотный — пі́шпій ста́тут; **У.** полевой — польови́й ста́тут; **У.** стрелковый Р. Н. К.-а — стріле́цький ста́тут Р.С. Ч.-а.

***Уставный** — стату́тний.

Усталость — сто́мленість, -ности.

***Установка** — (в)уста́влення, уста́ва; (в)устано́влювання; **У.** зенитная — зені́тне уста́влення, уста́ва; **У.** орудийная — уста́ва гарма́тна: **У.** постоянная — пості́йна уста́ва; **У.** прицела — уста́влення мірника́; **У.** противоаэропланная — протиаеропла́нна уста́ва; **У.** тумбовая — уста́ва ту́мбова; **У.** шаровая — куля́ста уста́ва.

Установленный — (у)встано́влений, призна́чений, заве́дений.

***Установочный** — устано́вний; **У.** винт — устано́вний гвинт; **У.** кольцо — устано́вне кільце́.

***Установщик трубок** — уста́вник запа́льників.

Устный — у́сний; **У.** описание — у́сний о́пис.

***Устой** — стоя́н, -на́.

***Устойчивость** — сті́йкість, -кости.

***Устойчивый** — сті́йкий.

***Устранять, устранить** — усовува́ти, усу́нути.

***Устройство** — зла́года, влаштува́ння; **У.** окопов наносом — будува́ння ша́нців насипа́нням.

***Уступ** — присту́пок, -пка; **У.** для зуба стопора — присту́пок для зу́ба сто́пора; **У.** локтевой — ліктьови́й присту́пок.

***Уступать, уступить** — поступа́тися, поступи́тися; відступа́ти, відступи́ти.

***Уступающий** — поступа́льний: **У.** отбив — поступа́льне відбива́ння; **У.** работа мышц — поступа́льна робо́та м'язів.

Уступный — приступко́вий; **У.** расположение — розташува́ння приступко́ве.

***Устье** — (*реки*) ги́рло, -рла; (*тех.*) усте́нок, -нка.

Утверждать, утвердить — затве́рджувати, затве́рдити; утверждается — затве́рджується.

***Утепление** — утепля́ння, уте́плення.

***Утечка** — ви́тік, -току; втра́та, -ти.

***Утолщение** — погрýбшення, згрýбшування; **У.** линии — погрýбшення лінії; **У.** горизонталей — погрýбшення позéмин; **У.** центрующее—центрувáльне погрýбшення.

***Утолщенный** — грýбший; **У.** горизонталь — грýбша позéмина; **У.** часть — грýбша частúна.

***Утонченный** — стóнчений.

***Утопание** — занýрювання; **У.** бойка при открытом затворе — занýрювання розбúвача при відкрúтому замкóві.

***Утопить** — занурúти.

***Уточнение** — утóчнення.

***Уточненный** — утóчнений; **У.** стрельба — утóчнене стріля́ння.

***Утрамбовка** — бутинувáння.

***Утрамбовывать** — бутинувáти, вúбутинувати.

***Утрата** — втрáта, -ти.

Утренний — рáнішній.

***Утыкание патронов** — втикáння набóїв.

Уходить, уйти — вихóдити, вúйти.

Участие — ýчасть, -ти.

Участник—учáсник, -ка, спільник, -ка.

***Участок** — дільнúця, -ці; **У.** боевой — бойовá дільнúця; **У.** роты — дільнúця сóтні; **У.** лагерный — таборóва дільнúця; **У.** сторожевой—сторожовá дільнúця.

***Учащение** — вчащáння; **У.** шага — вчащáння крóку.

Учебник — підрýчник, -ка.

***Учебный** — учбóвий; **У.** заведение — учбóвий зáклад; **У.** патрон — учбóвий набíй; **У.** плац—учбóвий плац; **У.** пособие — учбóвий підрýчник, прилáддя; **У.** сбор — учбóвий збір.

Учение — наýка, навчáння, впрáви; **У.** одиночное — впрáви одинцéм; **У.** орудийное— гармáтне навчáння; **У.** тактическое — тактúчне навчáння.

Ученик — ýчень, ýчня.

***Учет** — óблік, -ку; **У.** патронов — óблік набóїв; **У.** расхода патронов — óблік вúтрати набóїв; **У.** целей — óблік цілів.

***Учетный** — облікóвий.

***Учитывать, учесть** — обчисля́ти, обчúслити, брáти, взя́ти на óблік, дисконтувáти.

***Учреждение** — установа, -ви; **У.** тыловое — тиловá установа; **У.** хозяйственное—господáрча установа.

***Ушат** — цебéр, -брá.

Ушестеренный — збільшений в 6 разів.

Ушибленный—що вбúвся сúльно, що забúвся.

***Ушивочный** — ушивáльний.

***Уширение** — рóзшир, ушúрення; **У.** шага — збільшення крóку.

***Ушко** — вýшко, -ка.

***Ущелье** — вертéпа.

***Уязвимость** — урáзливість, -вости; **У.** цели — урáзливість цíли.

***Уязвимый** урáзний.

Ф

***Фабрика** — фáбрика, -ки.

***Фабричный** — фабрúчний.

Фактический — фактúчний.

Фактор — фáктор, -ру.

***Фаланга** — фалáнга, -ги.

***Фальшивый** — фальшúвий; **Ф.** сросток — фальшúва стóчина.

Фамилия — прізвище, -ща.

***Фанера** — форнíр, -ру.

***Фанерный** — форнірний.

***Фарватер** — фарвáтер, -ру.

***Фарфоровый** — порцеля́новий.

Фасад — чолó, чолá.

***Фашина** — тарáска, -ки; укреплять **Ф.** — тарасувáти.

***Фашинный** — тарасóвий; **Ф.** дорога — тарасóвий шлях.

***Фельдта пакет**—пакéт Фéльдтів.

Фельдшер — фéльдшер, -ра; **Ф.** ветеринарный — ветеринáрний фéльдшер.

***Фенол** — фенóл, -лу.

***Ферма** — зв'я́зень, -зня.

***Фехтовальный** — фехтувáльний.

***Фехтование** — фехтувáння; **Ф.** двухстороннее — двобíчне фехтувáння; **Ф.** индивидуальное — індивідуáльне фехтувáння; **Ф.** командное — фехтувáння комáндами; **Ф.** прикладное — приклaднé фехтувáння.

***Фигура** —фігýра, -ри; пóстать, -ти; **Ф.** в рост — фігýра у зріст; **Ф.** головная головнá фігýра; **Ф.** грудная — груднá фігýра; **Ф.** поясная — пояснá фігýра.

***Фигурный полет** — фігýрний літ, льóту.

***Фигурчатый** — фігýристий.

***Физический** — фізúчний.

***Фиксация** — фіксáція, -ції.

***Фиксировать** — фіксувáти.

***Фильтр** — цідúло, -ла.

***Финансовый** — фінáнсовий.

Финиш — фíніш, -ша.

***Финишер** — фінішéр, -ра.

***Фиолетовый** — фіялкóвий.

***Фитиль** — ґніт, ґнóту.

***Флаг** — мáйва, -ви.

***Флажок** — майвéць, -йовця́.

***Фланг** — фланк, -ку, крилó, -лá; **Ф.** левый — лíвий фланк; **Ф.** наружный — зóвнішній фланк; **Ф** правый — прáвий фланк.

***Фланговый** — фланкóвий; **Ф.** движение — фланкóвий рух; **Ф.** марш — фланкóвий рух; **Ф.** огонь — фланкóвий вогóнь; **Ф.** охранение — фланковá охорóна.

***Фланелевый** — фланелéвий.

***Фланец** — крúси, -сів.

***Фланкирование** — фланкувáння.

Фланкировать — фланкувáти.

Фланкирующий — фланкувáльний; **Ф.** постройка — фланкувáльна будíвля.

***Флегматизатор** гамівнúк, -кá.

***Флот** флóта, -ти; **Ф.** воен-

по-воздушный — флота військово-повітряна.
*Флотилия — флотилія, -лії.
*Фляга, фляжка—фляшка,- ки.
*Фокус — фокус, -су.
*Фон — тло, тла.
*Фонар — лихтар, -ря.
*Фонический — гудковий; Ф. аппарат — гудковий апарат.
*Форма — форма, -ми; Ф. круглая — кругла форма; Ф. одежды — форма одягу; Ф. походная — похідна форма; Ф. продолговатая — довгаста форма; Ф. ребристая — ребрувата форма; Ф. рельефа — форма рельєфу; Ф. служебная — службова форма; Ф. тактическая — тактична форма.
*Форменный — форменний.
*Формирование — формування.
*Формировать, сформировать — формувати, зформувати.
*Формуляр — формуляр, -ра.
*Форпостный — форпосний; Ф. телефон — форпосний телефон.
*Форсирование — форсування.
*Форсированный — форсований; Ф. марш — форсований рух (марш); Ф. шаг — форсований крок.
*Форсировать — форсувати.
*Форт — форт, -ту.
*Фортификационный — фортифікаційний.
*Фортификация — фортифікація, -ції.
*Форточка оконная — кватирка, -ки.
*Фосген — фосген, -ну.
*Фосфор — фосфор, -ру.
*Фотографирование — фотографування.
*Фотография — фотографія, -фії.
Фракция — фракція, -ції.
*Фрезерный станок — фрезарка.
*Фронт — фронт, -ту, чоло, -ла.
*Фронтальный — фронтальний; Ф. атака — фронтальна атака; Ф. движение — фронтальний рух; Ф. линия — фронтальна лінія; Ф. огонь — фронтальний вогонь; Ф. охранение — фронтальна охорона.
*Фронтовой — фронтовий; Ф. база — фронтова база.
*Фуганок — фуганок, -нка.
*Фугас — фугаса, -си; Ф. донный — донна фугаса; Ф. камнеметный — каменометна фугаса; Ф. огнеметный — вогнеметна фугаса; Ф. плавучий — плавна фугаса; Ф. подводный — підводна фугаса; Ф. шрапнельный — шрапнельна фугаса.
*Фугасный — фугасний; Ф. граната — фугасна граната; Ф. действие — фугасна дія.
*Фундамент — фундамент, -ту.
*Фураж — фураж, -жу; Ф. зерновой — зерновий фураж; Ф. объемистый — засадний фураж.
*Фуражировка — фуражування.
*Фуражный — фуражний; Ф. аркан — ужисько; Ф. довольствие — постачання фуража.
*Фуражка — кашкет, -та.
Футбол — футбол, -лу.
*Футляр — футляр, -ру.

Х

*Халат — халат, -та.
Халатность — недбалість, -лости.
*Харақтер — характер, -ру; (*у живых существ*) вдача, -чі; Х. местности — характер місцевости.
*Характеристика — характеристика, -ки.
*Хватать, хватить — хапати, схопити; вистачати, вистачити.
*Хватом — хапком.
*Хвойный — глицевий; Х. дерево — глицеве дерево.
*Хворост — хворост, -сту.
*Хворостяный — хворостяний.
*Хвост — хвіст, хвоста; Х. затвора — хвіст замка; Х. колонны — хвіст колони; Х. мины — хвіст міни; Х. подавателя — хвіст подавача; Х. регулятора — хвіст регулятора.
*Хвостовой — хвостовий; Х. винт — хвостовий ґвинт; Х. оперение — хвостове опірення; Х. платформа — хвостова платформа.
*Хердель — хердель, -деля.
*Химический — хемічний; Х. война — хемічна війна; Х. войска — хемічне військо; Х. команда — хемічна команда; Х. наблюдение — хемічне стеження; Х. налет — хемічний повітряний напад; Х. нападение — хемічний напад; Х. охранение — хемічна охорона; Х. снаряд — хемічний гарматень; Х. соединение — хемічна сполука; Х. средства борьбы — хемічні засоби боротьби.
Хитрость — хитрість, -рости (*мн.* хитрощі).
Хищный — хижий.
Хладнокровие — спокій, -кою, байдужість, -жости.
Хлеб — хліб, -ба, збіжжя.
Хлебный — хлібний; Х. шкафчик — шафка на хліб.
*Хлебопекарная печь — піч пекарська.
*Хлебопекарня — пекарня, -ні; Х. полевая — польова пекарня.
*Хлебопечение — хлібовипікання.
*Хлопок — бавовна, -ни.
*Хлопчатобумажный — бавовняний; Х. концы — бавовняні кінці.
*Хлор — хлор, -ру.
*Хлорацетофенон — хлорацетофенон, -ну.
*Хлорный — хлорний; Х. известь — хлорне вапно; Х. олово — чотирихлорак цини.
*Хлороводород — хлороводень, -дню.
*Хлорпикрин — хлорпікрин, -ну.
*Хлорсульфоновая кислота хлорсульфонова кислота.
*Хобот — хобот, -та.
*Хоботовый — хоботовий; Х. лист — хоботовий аркуш; Х.

связь — хобото́ва в'язь; **Х.** часть — хоботова частина.

***Ход (колесный)** — колісний хід.

***Ход** — хід, хо́ду; „Больший ход" — „Збільшити хо́ду"; „Задний ход" — „за́дній хід"; „Меньший ход" — „зме́ншити хо́ду"; **Х.** мертвый — ме́ртвий хід; **Х.** сообщения — хід сполучни́й; **Х.** передний — пере́дній хід; „Умеренный ход" — „помі́рний хід"

Ходатайство — клопота́ння.

Ходатайствовать — клопота́тися, проха́ти, проси́ти.

Ходить — ходи́ти; догляда́ти.

***Ходовой** — ходови́й; **Х.** винт — ходови́й ґвинт; **Х.** линия — ходова́ лі́нія.

***Ходьба** — ходня́, -дні́; ході́ння; **Х.** на лыжах — ході́ння на ли́жвах.

Хозкомиссия содействия — госкомі́сія допомо́ги.

***Хозяйственный** — господа́рчий; **Х.** двуколка — господа́рча бі́дка; **Х.** команда — господа́рча кома́нда; **Х.** учреждение — господа́рча устано́ва; **Х.** часть — господа́рча части́на.

***Хозяйство** — господа́рство; **Х.** военное — військове́ господа́рство.

***Холка** — чубо́к, -бка́.

***Холм** — горб, -ба́.

***Холмик** — горбо́к, -бка́.

***Холмистый** — горбува́тий, горба́стий; **Х.** местность — горбува́та місце́вість.

***Холодный** — холо́дний; **Х.** оружие — січна́ збро́я.

***Холостая камера** — сліпа́ ка́мера.

***Холостой патрон** — сліпи́й набі́й.

***Холостой выстрел** — сліпи́й по́стріл.

***Холст** — полотно́, -на́.

***Холщевый** — полотня́ний.

***Хомут** — хаму́т, -та́; (*техн.*) вірва́нт, -та.

***Хомутик** — хаму́тик, -ка; **Х.** прицельный — хаму́тик мірнико́вий.

***Хомутина** — кі́чка, -ки (*для хомута*).

***Хорда** — хо́рда, -ди.

Хор музыки — хор, -ру му́зики.

***Хранение** — оберіга́ння, хоро́нення; **Х.** дел — оберіга́ння справ; **Х.** знамени — зберіга́ння пра́пора.

***Хранилище** — схо́вище, -ща.

***Хранить** — зберіга́ти, хова́ти.

***Храповик** — заскочне́ ко́лесо.

***Храповое колесо** — заскочне́ ко́лесо.

***Хребет** — кряж, -жу, хребе́т, -бта́; па́смо, -ма; **Х.** горный — гі́рський кряж.

***Хрипение затвора** — хрипі́ння замка́.

***Хромовый** — хро́мовий.

Хутор — ху́тір, -тора.

Ц

***Цапфа** — ца́пфа, -фи; **Ц.** зажимной матки — ца́пфа тискові́ї ма́тки; **Ц.** ствола — ца́пфа ці́вки.

***Цапфенный** — цапфови́й; **Ц.** гнезда — цапфові́ гнізда; **Ц.** кольцо — цапфове́ кільце́; **Ц.** коробка — цапфова́ коро́бка.

***Царапать, царапнуть** — дря́пати, дря́пнути.

***Царапина** — дряпо́к, -пка́.

***Цвет** — ко́лір, -льору; ба́рва, -ви.

***Цветной** — кольоро́вий.

***Цевье** — підці́вник, -ка.

***Цейхгауз** — комо́ра, -ри, цейха́вз, -зу.

***Целевой** — цілеви́й.

Целесообразный — доці́льний.

***Целеуказание** — цілевказа́ння.

***Целик** — наці́льник, -ника.

***Целина** — цілина́, -ни́.

***Целлулоид** — целуло́їд, -ду.

***Целлулоидный круг** — целуло́їдве ко́ло.

***Цель** — ці́ль, ці́ли; мета́, -ти́; **Ц.** вертикальная — прямови́сна ціль; **Ц.** воздушная — повітряна́ ціль; **Ц.** войны — мета́ війни́; **Ц.** глубокая — глибо́ка ціль; **Ц.** движущаяся — рухо́ма ціль; **Ц.** живая — жива́ ціль; **Ц.** закрытая — закри́та ціль; **Ц.** занятий — мета́ навча́ння; **Ц.** земная — назе́мна ціль; **Ц.** за закрытием — ціль за закриття́м; **Ц.** невидимая — неви́дна, закри́та ціль; **Ц.** неподвижная — нерухли́ва ціль; **Ц.** открытая — відкри́та ціль; выбор целей — ви́бір ці́лів; перемена **Ц.** — змі́на ці́ли; указание целей — зазна́чення ці́лів.

***Цельнотянутая гильза** — суцільнотя́гнена гі́льза.

***Цемент** — цеме́нт, -ту.

***Цементировать** — цементува́ти.

***Цементирующий** — цементува́льний; **Ц.** вещество — цементува́льна речовина́.

Цена — ціна́, -ни́; **Ц.** деления — ціна́ по́ділу.

***Центр** — це́нтер, -тру, осере́док, -дку; **Ц.** рассеивания — це́нтер ро́зсіву; **Ц.** сопротивления — це́нтер о́пору; **Ц.** тяжести — це́нтер ваги́.

***Централизация** — централіза́ція, -ції.

***Центральный** — центра́льний; **Ц.** винт — центра́льний ґвинт; **Ц.** канал — центра́льний, осередко́вий кана́л; **Ц.** коммутатор — центра́льний комута́тор; **Ц.** станция — центра́льна ста́ція; **Ц.** трубка — центра́льна тру́бка.

***Центробежный** — відосередко́вий.

***Центростремительный** — доосередко́вий.

***Центрофуга** — центрофу́га, -ги.

*Центрующее утолщение — центрувальне згрубшення.
*Цепочка — ланцюжо́к, -жка́; Ц. барабана — ланцюжо́к бара́бана; Ц. отвеса — ланцюжо́к від виска́.
*Цеппелин — цепелі́н, -на.
*Цепь — (*боевой порядок*) ро́зстрільня, -ні; (*железная*)— ланцю́г, -га́; Ц. горная — гі́рське па́смо; Ц. мерная — мі́рчий ланцю́г; Ц. микрофонная — ко́ло мікрофо́нне; Ц. электрическая — електри́чне ко́ло.
Церемония — церемо́нія, -нії.
Церковь — це́рква, -кви.
*Цилиндр — ци́ліндер, -дра; Ц. газовый — га́зовий цилі́ндер; Ц. компрессора — цилі́ндер компре́сора; Ц. накатника — цилі́ндер нако́чувача; Ц. оседающий—осідни́й цилі́ндер.
*Цилиндрический — циліндри́чний; Ц. чугунная граната — циліндри́чна чаву́нна грана́та; Ц. выступ — циліндри́чний ви́ступ.
*Цилиндровый — цилі́ндровий.
*Цинк — цинк, -ку.
*Цинковая втулка — ци́нковий вту́лок.
*Циркуль — ци́ркель, -кля.
*Циркуляр — обі́жник, -ка.
*Циркуляция — циркуля́ція, -ції.
*Цистерна — цисте́рна, -ни.
*Цитадель — цитаде́ля, -лі.
*Циферблат — цифербла́т, -ту.
*Цугом — впро́стяж.

Ч

*Чайное довольствие — постача́ння чайове́.
Час — годи́на, -ни.
Часовня — капли́ця, -ці.
*Часовой — стійко́вий, -во́го; годи́нний, годи́нниковий; Ч. внутренний — вну́трішній стійко́вий; Ч. караульного поста — стійко́вий сторо́жової сті́йки; Ч. механизм — годи́нниковий механі́зм; Ч. наружный — надві́рний стійко́вий; Ч. парные — па́рні стійко́ві; Ч. сторожевого поста — стійко́вий охоро́нної сті́йки.
*Частица — ча́стка, -ки, части́нка, -ки.
*Частный — частко́вий, осі́бний, прива́тний; Ч. атаки — частко́ві ата́ки; Ч. задача — осі́бне завда́ння; Ч. квартира—прива́тна кварти́ра; Ч. почин—осі́бний почи́н.
*Частокол—частокі́л, -ко́лу.
*Частый, -то — ча́стий, -то; густи́й, -то; Частый огонь — густи́й вого́нь.
*Часть — части́на, -ни; Ч. артиллерийская—гарма́тна части́на; Ч. боевая — бойова́ части́на; Ч. броневая—па́нцерна части́на; Ч. воздушного флота — части́на повітряно́ї фло́ти; Ч. вспомогательная – допомі́чна части́на; Ч. выходная—вихідна́ части́на; Ч. головная—головна́ части́на; Ч. дежурная — вартова́ части́на; Ч. детородные — приро́дження; Ч. дистанционная—дистанці́йна части́на; Ч. дульная — дулова́ части́на; Ч. железнодорожная — залізни́чна части́на; Ч. запасная — запа́сна части́на; Ч. затворная—замкова́ части́на; Ч. кадровая — ка́дрова части́на; Ч. казенная — гузова́ части́на; Ч. караульная — сторо́жова части́на; Ч. корневая — коре́нева части́на; Ч. лобовая — лобова́ части́на; Ч. материальная — матерія́льна части́на; Ч. направляющая—напрямна́ части́на; Ч. нарезная—нарізна́ части́на; Ч. наружная—зо́внішня части́на; Ч. носовая—носова́ части́на; Ч. отдельная—окре́ма части́на; Ч. особого назначения—части́на окре́мого призна́чення; Ч. оседающая —осідна́ части́на; Ч. охраняющая —части́на охоро́ни; Ч. отдыхающая — части́на на відпочи́нку; Ч. прикрывающая—захисна́ части́на; Ч. прожекторная—проже́кторна части́на; Ч. разведывательная —розві́дча части́на; Ч-ти лагерного сбора—части́ни таборо́вого збо́ру; Ч. связи—части́на звязку́; Ч. соединения — части́ни злу́ки; Ч. соседняя — сусі́дня части́на; Ч. составная—складова́ части́на; Ч. строевая—муштрова́ части́на; Ч-ти трущиеся—тертьові́ части́ни; Ч. территориальная — територія́льна части́на; Ч. техническая техні́чна части́на; Ч. хоботовая—хоботова части́на; Ч. хозяйственная—господа́рча части́на.
*Часы — годи́нник, -ка.
*Чашечка — ми́сочка, -ки.
*Чашка— ми́ска, -ки; Ч. к станинке—ми́ска до сто́вби; Ч. соединительная – злучна́ ми́ска.
*Чека—за́гвіздок, -дка; Ч. разрезная — розрізни́й за́гвіздок.
*Челка — чу́бо́к, -бка́.
*Челнок — чо́вник, -ка.
*Червяк — шнек, -ка.
*Червячный—шне́ковий; Ч. винт — шне́ковий ґвинт; Ч. диск — шне́кове кружа́ло; Ч. шестерня — шне́кова шестерня́.
*Чердак — гори́ще, -ща.
*Чередоваться — чергува́тися.
*Черенок—держа́к, -ка́; коло́дка, -ки.
*Чересседельник — черезсі́делок, -лка.
*Черновик — черне́тка, -ки.
*Чернозем — чорно́земля, -лі.
*Чернорабочий—чорноро́б, -ба.
*Черный—чо́рний.
*Черпак — черпа́к, -ка́.
*Черта, черточка — ри́са, -си, ри́ска, -ки; Ч. контрольная — контро́льна ри́ска.
*Чертеж — рису́нок, -нка.
*Чертежник — рисівни́к, -ка́.
*Чертить, начертить — рисува́ти, нарисува́ти.
*Черчение — рисува́ння.
*Чесотка — коро́ста, -ти.
*Четвереньки, на четвереньках — ра́чки.

*Четкость — чіткість, -кости.
*Четный—парйстий; Ч. номера — парйсті номері.
*Четырехгранный—чотиристінний; Ч. лезвие—чотиристінне лезо.
*Четырехколесный —чотириколісний.
*Чехол —покривець, -вця; Ч. для пулемета —покривець для кулемету.
*Чинить, починить — лагодити, полагодити; латати, полатати.
*Численность – кількість,-кости, число, -ла.
*Численный —чисельний, числовий; Ч. масштаб — числове мірило.
*Числиться – лічитися, рахуватися.
*Число—число, -ла; кількість, -кости; дата, -ти.
*Чистка — чищення; Ч. лошади—чищення коня; Ч. оружия—чищення зброї.
*Чистота—чистота, -ти; охайність, охайности.
Читальня —читальня, -ні.

Читать, прочитать — читати, прочитати.
*Чихательный—чхальний; Ч. вещество — чхальна речовина; Ч. газ—чхальний газ.
Чрезвычайный—надзвичайний.
*Чтение — читання; Ч. карт — читання мап.
*Чувствительность — чутливість, -вости; Ч. взрывчатых веществ — чутливість вибухових речовин.
*Чувствительный — чутливий; Ч. к удару—чутливий до вдару.
Чувствовать, почувствовать — почувати, почути.
*Чугун — чавун, -на.
*Чугунный—чавунний; Ч. втулка—чавунний втулок; Ч. граната—чавунна граната; Ч. дно — чавунне дно; Ч. корпус с хвостом — чавунний корпус із хвостом; Ч. посок—чавунний носок; Ч. стакан—чавунний корпус (гарматня).
*Чумбур — чумбур, -ра.
Чуткий — чуйний, сторожкий.
*Чучело — опудало, -ла.

Ш

*Шаблон—мудло, -ла; Ш. для проверки выхода бойка ударника — мудло, щоб перевіряти вихід розбивача ударника.
*Шаг—крок, -ку, ступінь, -пеня; хода, -ди; Ш. винта — відстань, -ни; „Шаг вперед“ „Крок вперед“; „Ш. мерный“ мірний крок; „Шаг назад“—„Крок назад“; Ш. обыкновенный — звичайний крок; Ш. походный — похідний крок; Ш. ровный — рівний крок; Ш. свободный — вільний крок; Ш. угломера — відстань кутоміра. Ш. ускоренный — пришвидшений крок. Ш. форсированный — форсований крок; „Шагом марш“ — „Кроком руш“.

*Шагомер—кроколічильник,-ка.
*Шайба — шайба, -би; Ш. буферная — відпружникова шайба; Ш. корневая — коренева шайба; Ш. промежуточная — проміжна шайба.
*Шайка — банда, -ди; ватага, -ги; (*банная*)—ряжка, -ки.
*Шалаш — курінь, -реня.
*Шальная пуля — випадкова куля.
*Шанцевый инструмент—шанцевий струмент, -та.
Шар—куля, -лі.
*Шарик — кулька, -ки.
*Шариковый подшипник—кулькова вальниця.
*Шарнир—суглав, -ва; Ш. лобовой части — суглав лобової частини.
*Шарнирный — суставний; Ш. болт— суставний прогонич; Ш. коленчатая линейка — суставноколінкувата лінійка; Ш. скобка — суставна клямра; Ш. соединение — суставна злука.
Шаровары—штани, -нів.
*Шаровой—кулястий; Ш. пята, пятка — куляста п'ята; Ш. уровень — куляста позёмниця; Ш. установка—куляста устава.
*Шаровидный — кулястий.
*Шасси — шасі.
*Шатать, шатнуть — хитати, хитнути.
*Шатающийся — хиткий.
Шатун — гонок, -нка.

*Шахматный—шаховий; Ш. порядок—шаховий порядок.
Шахматы—шахи, -хів.
*Шашка — шашка, -ки; Ш. (лекало № 7) — шашка; „Ш. в ножны“ — „Шашки в піхви“; „Шашки к бою“ — „Шашки до бою“; Ш. кавалерийские- кінні шашки; Ш. подрывная висадна шашка; Ш. пироксилиновая — піроксилінова шашка; Ш. саперная — саперна шашка; Ш. тротиловая — тротилова шашка.
*Шведская стенка—шведська стінка.
*Швеллер—коритуватий трям, -му, швелер, -ра.
*Швеллерный брус — коритуватий брус.
*Шворень — шворінь, -реня.
*Шворневой — шворенёвий; Ш. крюк—гак шворенёвий; Ш. лапа— лапа шворенёва; Ш. соединение— шворенёва злука.
Шевеление — ворушіння.
Шевелить, -ся, шевельнуть, -ся ворушити,-ся, ворухнути,-ся.
*Шедит—шедит, -ту.
*Шейка—шийка, -ки; Ш. стержня—шийка стрижня.
*Шелковая ткань — шовкова тканина.
*Шенкель —шенкель, -ля.
*Шептало—шептало, -ла.
*Шеренга — шерег, -га.
*Шереножное учение — вправи шерегом.
*Шероховатый — шерсткий,шерхавий.

Шест—тичи́на.
***Шестерня**—шестерня́, -ні́; **Ш.** коническая— конічна шестерня́; **Ш.** промежуточная — промі́жна шестерня́.
***Шестигранный**—шестистінний.
***Шестик**—тичи́нка, -ки.
***Шестовой** — тичкови́й; **Ш.** взвод — тичкова́ чота́.
Шеф — шеф, -фа.
***Шина** — ши́на, -ни; **Ш.** гусматическая—ши́на гусма́тична; **Ш.** пневматическая — ши́на пневма-ти́чна.
Шинель—шине́ля, -лі.
***Шинный**—ши́новий; **Ш.** болт—ши́новий проги́нич.
***Шип**—чіп, чопа́; шпе́ник, -ка; (*проволоки*) — колю́чка, -ки.
*„**Шире шаг**"—„Ши́рше крок".
***Ширина**—ширина́, -ни́; **Ш.** строя—ширина́ ла́ду; Шириною—завши́ршки.
***Широкий**—широ́кий; **Ш.** обстрел—широ́кий о́бстріл.
***Ширококолейная дорога**—ширококолі́йний шлях.
***Широта** ширина́, -ни́; (*геогр.*)—широта́, -ти́; **Ш.** размаха—ширина́ ро́змаху.
***Шифр**—шифр, -ру.
***Шкала**—шка́ла, -ли; **Ш.** деления — шка́ла по́ділок; **Ш.** заложений—шка́ла за́кладів; **Ш.** крутостей — шка́ла кру́тостей; **Ш.** штрихов—шка́ла ри́сок.
***Шкальный способ**—шка́льний спо́сіб.
Шкаф — ша́хва, -ви; **Ш.** мобилизационный — мобілізаці́йна ша́хва.
***Шкафчик**—ша́ховка, -ки.
***Шквал** — шквал, -лу.
***Шквальный огонь** — вого́нь шква́льний.
Школа —шко́ла, -ли; **Ш.** полковая—полкова́ шко́ла.
Школьные занятия — шкільне́ навча́ння.
***Шкурка стеклянная**— скляна́ шку́рка.
***Шлагбаум** — розло́ги, -гів.
***Шлак**—жу́желиця, -ці.
***Шланга**—кишка́, -ки.
***Шлевка** — га́йка, -ки.
***Шлейка**—шле́йка, -ки; **Ш.** нагрудная—нагру́дна шле́йка.
***Шлейный** - шлейови́й; **Ш.** ремень — шлейови́й ре́мінь.
***Шлем**—шоло́м, -му.
***Шлея**—шлея́, шлеї́.
***Шлифная пила**—шліфна́ пи́лка.
***Шлюз** — шлюза́, -зи́; (*водоспускной*)—о́пуст, -ту.
***Шляпка**—голі́вка, -ки; де́нце́, -нця; **Ш.** гвоздя—голі́вка цвяха́; **Ш.** гильзы — де́нце́ гі́льзи; **Ш.** стрелки — голі́вка стрі́лки.
***Шнейдерит**—шнейдери́т, -ту.
***Шнур** — шнур, -ра́; **Ш.** асбестовый — азбе́стовий шнур; **Ш.** револьверный — револьве́рний шнур; **Ш** спусковой—спускови́й шнур; **Ш.** трассировочный—шнур трасува́льний.
***Шнуровой** — шнуро́ваний; **Ш.** книга—шнуро́вана кни́га.
Шов — шво, шва.

***Шомпол**—шо́мпол, -ла.
***Шомпольный** — шо́мпольний; **Ш.** дорожка—шо́мпольна torі́жка; **Ш.** муфта — шо́мпольна муфта; **Ш.** пружина—пружи́на шо́мпола; **Ш.** упор—шо́мпольна упо́ра; **Ш.** шпилька—шо́мпольна шпи́лька.
***Шорник** — ли́мар, -ря.
Шорох — шурхоті́ння, ше́лест, -ту.
***Шоссе** — шоса́.
***Шоссейный** — шосови́й.
***Шофер** – шо́фер, -ра.
***Шпала** — ле́жень, -жня.
***Шпенек** — шпе́ник, -ка.
***Шпилька** —шпи́лька, -ки; **Ш.** прицельная—мірнико́ва шпи́лька; **Ш.** шпонки — шпи́лька плі́шки; **Ш.** замыкающая — замика́льна шпи́лька.
***Шпион** — шпигу́н, -на́.
***Шпионаж**—шпигу́нство, -ства.
***Шплинт** — за́волічка, -ки.
***Шпонка** — плі́шка, -ки; **Ш.** направляющая—напрямна́ плі́шка; **Ш.** с зубом—плі́шка із зу́бом.
***Шпора** — остро́га, -ги.
***Шпунтовый** — ґаро́ваний; **Ш.** свая — ґаро́вана па́ля.
***Шрапнель стальная, диафрагменная с очком для дистанционной трубки**—шрапне́ля стале́ва з діяфра́гмою й ві́чком для дистанці́йного запа́льника.
***Шрапнельный фугас** — шрапне́льна фуга́са.
***Шрифт**—шрифт, -ту; **Ш.** надписей шрифт на́писів.
***Штаб** - штаб, -бу.
***Штабель** — стос, сто́су.
***Штабной** — шта́бовий; **Ш.** команда—шта́бова кома́нда; **Ш.** рота — шта́бова со́тня.
***Штанга** — шта́нга, -ги.
***Штангенциркуль** — шта́нгенциркель, -кля.
***Штандарт** — стяг, -гу.
***Штат** — штат, -ту; по штату не положено—за шта́том не нале́жить.
***Штатив** — штати́в, -ву.
***Штатный**—шта́тний; **Ш.** расчет—шта́тний розраху́нок.
***Штемпель** — ште́мпель, -ля.
***Штепсельный коммутатор** — притичко́вий комута́тор.
***Штиль** — штиль, -лю.
***Штифтик** — шпе́ник, -ка.
***Шток**—стебло́, -ла́; **Ш.** с поршнем — стебло́ з то́локом; **Ш.** ударника — стебло́ уда́рника.
***Штопор**—што́пор, -ру; спіра́ля, -лі.
***Штора** — роле́та, -ти.
***Шторм** — шторм, -му.
***Шторный** — роле́товий.
***Штрих** — ри́ска, -ки.
***Штриховать, заштриховать** — рискува́ти, зарискува́ти.
***Штурм** — шту́рма, -ми.
***Штурмовать** — штурмува́ти.
***Штурмовой** — штурмови́й; **Ш.** самолет — штурмови́й літа́к; **Ш.** часть—штурмова́ части́на.
***Штык** — багне́т, -та; „**Штыки** в ножны" — „Багне́ти в пі́хви"; **Ш.** примкнутый настро́млений багне́т.

***Штыковой** — багнетовий; **Ш.** бой—багнетовий бій; **Ш.** хомутик —хамутик багнетовий.
***Штырь** —штир, -ру.

***Шум** — шум, гомін, -мону; галас, -су.
***Шуметь**—шуміти, гомоніти.
***Шуруп** — шруб, -ба.

Щ

***Щебенка**—жорствинка, -ки.
***Щебень** —груз, -зу; жорства, -ви; рінь, -ни.
***Щека** — щока, -ки; **Щ.** бойницы—щоки бійниці.
***Щеколда**—клямка, -ки.
***Щелкание** — клацання.
***Щелок** — луг, -гу. [сіль.
Щелочь—щолок, -ку; лугова
***Щелчок**—щуток,-тка; цок, -ку.
***Щель** — щілина, -ни; **Щ.** амбразуры—щілина амбразури; **Щ.** боевая—бойна щілина; **Щ.** боковая—бокова щілина; **Щ.** нижняя —нижня щілина.
***Щербина**—щербина, -ни.
***Щетинный банник** — волосяна щітка.
***Щетка**—щітка, -ки; **Щ.** конская—кінська щітка; **Щ.** проволочная—дротяна щітка.

***Щечный** — щоковий.
***Щипцы** — (*для гвоздей*) обценьки, -ньок; кліщі, -щів; **Щ.** для заклепок—кліщі на нюти.
***Щит**—щит, -та; **Щ.** броневой —панцерний щит; **Щ.** откидной —відкидний щит; **Щ.** неподвижный—нерухомий щит; **Щ.** снеговой—щит сніговий.
***Щитик**—щитик, -ка; **Щ.** задвижной — засувний щитик; **Щ.** предохранительный —запобіжний щитик; **Щ.** со спусковым механизмом — щитик із спусковим механізмом; **Щ.** прикрытия—щитик прикриття; **Щ.** сапы—щитик сапи. [прикриття.
***Щитовое прикрытие**—щитове
***Щупальцы**—вусики, -ків; мацки, -ків.
***Щурить, -ся**—жмурити, -ся.

Э

***Эбонит** — ебоніт, -ту.
***Эбонитовый** — ебонітовий; **Э.** крышка—ебонітова покришка.
***Эвакоприемник**—евакоприймач.
***Эвакуационный** евакуаційний; **Э.** отряд — евакуаційний відділ; **Э.** пункт— евакуаційний пункт.

***Эвакуация** — евакуація, -ції.
***Эвакуировать** — евакувати.
***Экваториальный**—екваторіяльний, рівниковий; **Э.** ось вращения — екваторіяльна вісь обертання.
***Эклиметр**— екліметр, -тра.

***Экипаж**—повіз, повозу; команда, -ди.
***Экономический**—економічний; **Э.** суммы — економічні суми.
***Экразит** — екразит, -ту.
***Экскаватор**—екскаватор, -ра.
***Экскорт**—екскорт, -ту; почот, -ту.
***Экстрактор**—екстрактор, -ра.
***Экстракторный рычаг** — екстракторний важіль.
***Экстренный** — негайний, надзвичайний; **Э.** заседание—надзвичайні збори.
***Эксцентрический** — ексцентричний; **Э.** втулка—ексцентричний утулок; **Э.** желоб—ексцентричний жолоб; **Э.** прилив—ексцентричний прилівок. [-тости.
***Эластичность** — пружистість,
***Элеватор** — елеватор, -ра.
***Электризация**—електризування; **Э.** сетей — електризування мереж. [зований.
***Электризованный** — електри-
***Электрический**—електричний; **Э.** сеть—електрична мережа.
***Электричество** — електрика, -ки. [двигун, -на.
***Электродвигатель** — електро-
***Электродвижущая сила** — електрозворушення.
***Электроизмерительный**—електровимірчий; **Э.** прибор — електровимірчий прилад. [нет, -ту.
***Электромагнит** — електромаг-
***Электромагнитный** — електромагнетний; **Э.** волны — електромагнетні хвилі.

***Электротехник** — електротехник, -ка.
***Электротехнический** — електротехнічний.
***Элемент** — елемент, -та; **Э.** мокрый — мокрий елемент; **Э.** наливной—наливний елемент; **Э.** фехтования—елементи фехтування.
***Эллипс** — еліпс, -су.
***Эллиптический** — еліптичний.
Энергичный, -но — енергійний, -но, жвавий, -во, завзятий, -то.
***Энергия** — енергія, -гії.
***Эпидемический**—епідемічний, пошесний; **Э.** отряд — епідемічний, пошесний відділ.
Эпизодический —епізодичний.
Эпизоотия — епізоотія, -тії.
***Эскадра** — ескадра, -ри.
***Эскадрилья**—ескадрилля, -лі; **Э.** истребительная—пищуча ескадрилля; **Э.** разведывательная — розвідча ескадрилля.
***Эскадрон** — кінна сотня, -ні; **Э.** связи — кінна сотня звязку; „Э., строй взвод“—„сотня, ладнай чоти“.
***Эскадронный** — сотенний.
***Эскарп** — ескарп, -пу.
***Эспадрон** — еспадрон, -ну.
***Эстокада** — естокада, -ди.
***Этаж** — поверх, -ху; **Э.** верхний — горішній поверх.
***Этап** — етап, -пу.
***Этапный** — етапний; **Э.** пункт — етапний пункт; **Э.** лазарет - етапний шпиталь.

*Эфес — держа́к, -ка́.

*Эфир — ете́р, -ру.

*Эшелон — ешело́н, -на.

*Эшелонировать—ешелонува́ти.

Ю

Юг — пі́вдень, -дня.

*Юго-восток—півде́нний схі́д, схо́ду.

*Юго-запад — півде́нний за́хід, -хо́ду.

*Южный — півде́нний; юго-восточный—півде́нно-схі́дній; юго-западный — півде́нно-за́хідній.

*Юрта — шатро́, -тра́.

*Юфть — ю́хта, -ти.

Я

*Явка — я́вка, -ки.

*Явление —я́вище, -ща; Я. атмосферное — атмосфе́рне я́вище; Я. метеорологическое—метеорологі́чне я́вище; Я. стихийное—стихі́йне я́вище

*Являться, явиться—явля́тися, [яви́тися.

*Явный —я́вний.

*Явно — я́вно. [-ности.

*Ядовитость— отру́йність,

*Ядовитый—отру́йний; Я. вещество — отру́йна речови́на; Я. газ—отру́йний газ; Я. свеча — отру́йна сві́чка. [ядро́, -ра́.

*Ядро —(*спорт.*) га́ло, -ла;

*Язык — язи́к, -ка.

*Яйцевидный — яйцюва́тий.

*Якорный — кі́твовий.

*Якорь — кі́тва, -ви; Я. минный—мі́нна кі́тва.

*Яма—я́ма, я́ми; Я. большая — вели́ка я́ма; Я. волчья — во́вча я́ма; Я. выгребная —вигрі́бна́ я́ма; Я. малая —мала́ я́ма; Я. помойная—поми́йна я́ма.

*Яр — яр, я́ру.

*Яровой — я́рий; Я. солома — я́ра соло́ма.

*Ярусное расположение окопов — розташува́ння ша́нців по́верхами.

*Ясли — я́сла, я́сел.

*Ясность — я́сність, -ности.

*Ясный, -но — я́сний, -но.

*Ячеечный окоп — гніздови́й ша́нець, -нця.

*Ячейка (*арт.*) — осере́док, -дка; гнізди́нка, -ки.

*Ячмень — ячмі́нь, -ме́ню.

*Ящик — я́щик, -ка, скри́нька, -ки; Я. вкладной — вкладна́ скри́нька; Я. денежный—грошова́ скри́нька; Я. зарядный — заря́дний я́щик; Я. мусорный — смі́тниця; Я. несгораемый— неспале́нна скри́нька; „Ящик (орудие) влево (вправо, вперед) — марш" — „Ящик (гарма́та) влі́во (впра́во, впере́д) — руш" [кови́й.

Ящичный — я́щичний; скринь-

Олекса Горбач

"Словник військової термінології"(1928) С.і О. Якубських

Тому 65 років появився в Києві в серії термінологічних словників, ладжених Інститутом Української Наукової Мови Української Академії Наук, а складений у колах харківської Школи Червоних Старшин перший "*Російсько-український словник військової термінології*", упорядкований старшинами цеї ж Школи С. і В.Якубськими.

Враз із зліквідуванням Школи Червоних Старшин[1] та окремих частин Червоної Армії, в яких уживалася теж українська мова командування на початку 1930-х років[2], були репресовані, мабуть, і самі автори 1937 р.(ні їх імен нині ніхто вже назвати не міг!), а їх Словник був знищений,як і вся пам'ять про нього забулася. Окремі примірники могли зберегтися хіба в недоступних "спецфондах" центральних наукових бібліотек чи то де-не-де в приватному книгозборі. Такий примірник попав нам у руки на еміґрації.

Сьогодні, як стало творитися власне військо України очевидно, силою обставин на базі російсько-мовної Червоної (Совєтської) Армії,- окремі гурти філологів-військовиків заходилися складати нові словники військової термінології. Як першу практичну допомогу в працях таких гуртів Братство колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії в Торонті (Канада) зфінансувало низькотиражний (200 примірників) фотопередрук Словника Якубських.

Школу Червоних Старшин (ШЧС) створено рішенням сесії ВУЦВК (Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет формально уряд совєтської України)[1] в Харкові 1920-го року в приміщенні кол.Духовної семінарії на Холодній Горі зі завданням вишколювати україномовних старшин для таких же україномовних відділів ЧАрмії.

Були це спершу утворені,- в противагу національному Вільному Козацтву,- в Харкові в грудні 1917 а чи січні 1918 рр. частини 1-го полку, переважно кіннотників, теж із відділами з-поміж кубанських козаків,- а що їх уживано впродовж 1918-20 рр. у боротьбі й рейдах проти військ УНР чи УД (доби Центральної Ради, Гетьманату, Директорії), проти Денікіна-Врангеля й польсько-українських військ (1920-21 рр.) на Лівобережжі,в Донбасі, Степовій Україні (Таврії), а врешті на Правобережжі й Східній Галичині (аж до їх розгрому над Збручем 1921 р.).[2] А ще найбільше большевики використовували їх у боротьбі проти селянських повстанців.

Їх видатним командармом був зять Мих.Коцюбинського чернігівщанин Віталій Примаков (1897-1937)[3], що після закінчення Громадянської війни зробив у ЧА головокружну карієру: від навчання (враз із іншими старшинами ЧА: Тухачевським, Гамарніком, Блюхером тощо) в берлінській Академії Генерального Штабу (часу співпраці післяверсальської Німеччини з совєтською державою) по дії в Афганістані, Китаю й

Японії, поки його, враз із іншими військовиками, не арештовано й не розстріляно 1937 р. "Зреґабілітовано" його в 2-ій половині 1950-их рр.

Попри кадрові частини ЧА з російською мовою командування ("кадровики" з УССР служили як правило поза Україною на Уралі, в Сибірі й на Далекому Сході), заведено в добу НЕП-у (дещо лібералізованої Леніном "Нової Економічної Політики") теж на Україні систему "територіяльної оборони", себто військової служби "без відриву від виробничих процесів": військово-зобов'язані йшли впродовж 3 років на 3-місячні військові вправи на полігони в своїй окрузі по розташованих там кадрових частинах ЧА; студенти ж відбували паралельно зі студіями військовий вишкіл та йшли щороку на 1-2-місячні вправи у відповідних учбових частинах, а після закінчення курсу відбували 4-місячні вправи з маневрами й після іспиту ставали старшинами запасу.

В "територіяльних частинах" допускалася поруч з російською теж українська мова командування. У кадровій проскурівській Червонокозачій дивізії українська мова допускалася аж до 1937-го року.[4]

Для всіх таких "українських" частин Політуправління Української Військової Округи видавало в 1925-28 рр. тижневик "*Червоноармієць*"та спеціяльну популярну "*Бібліотеку червоноармійця*" з різнофахових ділянок військознавства. Авторами були фахівці саме зі ШЧС.

До викладачів ШЧС належав і Гриць Коссак (1882-1931)[5], за фахом сільський учитель, діяч галицького Товариства Січових Стрільців, від серпня 1914-го р. в леґіоні Українських Січових Стрільців командант куреня, полку,а згодом 3-го корпусу УГА, що з еміґрації в Чехословаччині й Відні виїхав до Харкова й тут був 1931-го року заарештований і розстріляний.

Начальником ШЧС був від 1922-го р.полтавчанин Петро Ткалук[1], що з переходом Фрунзе з України в Москву пішов туди теж (у Москві керував секретною школою польських шпигунів), а після нього керівником ШЧС став комдив Борисенко.Їхня дальша доля невідома.

Для потреб україномовних частин ЧА виготовлено старшинами із ШЧС й перевидаваний оце Словник,як про це говорить і Передмова до нього. Його військова термінологія була продискутовувана 1926 р. з начальницьким складом ШЧС та передана для провірки й узгіднення його технічної термінології з іншими словниками в Інститут Української Наукової Мови ВУАН.[6]

Тут утворено окрему комісію з Д.В.Панкевичем як членом Технічного відділу ІУНМ, Ю.Г.Кондрачуком як філологом та С.В.Якубським як автором, і вона впродовж понад трьох місяців (1.2.-15.5.1927 р.) на 44-х засіданнях обговорила весь матеріял і подала його і в цьому випадку як "проєкт" для загального продискутування.

Складачі зібрали свій термінологічний матеріял із низки дотогочасних військових видань україномовних Державного Видавництва України:

Дисциплінарного статуту РСЧА, 1926,
Бойового статуту (піхоти), ч.I, 1926,

з видань ШЧС у Харкові:
Залоговий статут, Харків 1924,
Рушниця зразку 1891 р., Харків 1924,
Практичний російсько-український словник для військових, 1924,

з проєктів перекладу статутів ЧА:
Револьвер системи "Наган",
Станковий кулемет системи "Максима",
Ручний кулемет системи "Люїса",
Рушничні й ручні гранати,

з видання "Січового Союзу" (Львів 1914):
Правильник піхотинців, розділ I.

та з інших українсько-російських і російсько-українських словників загальних і термінологічних. Крім того використано фахові російськомовні військові статути й описи військово-бойової техніки.

Як "проєкт" запропонували упорядники Словник, обдискутувавши його терміни, користувачам військовикам.

Військова термінологія Словника сперта на найвідомішу тоді (як і тепер) російську (дореволюційну) та бере до уваги теж терміни, уживані в армії УНР, УД й УГА (напр. *бунчужний* 'старшина', *значковий* 'ад'ютант', *сотня* 'рота', *чота* 'взвод'). В подробицях дотичні проблеми вимагають окремої аналізи й продискутування. Якісь тогочасні рецензії-обговорення цього Словника нам не відомі.

Терміни, взяті з інших словників-"проєктів" ІУНМ, позначено в Словнику кожночасно зірочкою. Застережень і уваг було й буде саме до них найбільше.

Сьогодні ведеться в Україні інтензивна дискусія над новою українською військовою термінологією для потреб національної армії й напевно удоступнення праць попередніх поколінь стане при тому в великій пригоді.

Автори нашого Словника були зліквідовані, як і сама ШЧС, її начальники, випускники та їхні праці в 1930-их рр. грунтовно: невідомою залишилася не лиш їх доля, але й їх імена; не знайшлося для них місця ні в еміграційній *Енциклопедії українознавства*; може, удоступнення їх Словника допоможе оживити й пам'ять про них.

Після Визвольних змагань старшини українських армій обговорювали військову термінологію в Юзефові, Празі й деінде. Такий досвід як і досвід Словника Якубських зібрав кол.пор. УГА Іван Ільницький-Заневич (1894-1945?) та опублікував у Берліні "*Німецько-український і Українсько-німецький військовий словник*" (1938) та "*Українсько-німецький словник летунської термінології*" (1939)[7].

Наша подяка належиться Братству кол. Вояків 1УД УНА в Торонті, а в тому й Побратимові Романові Колісникові, що погодилися для потреб наших укладачів військової термінології в Україні зфінансувати Словник Якубських.

П р и м і т к и

1 М.[айстренко], І.[ван]:Українські червоні старшини. *Вісті Братства кол.Вояків 1УД УНА*, Мюнхен, р.III, XII/1952,с. 11-12.

2 Червоне козацтво України. *Енциклопедія Українознавства*,ч. II, с.3702-3, Мюнхен-Н.Йорк (в дальшому: *ЕУ*).

3 Примаков Віталій. *ЕУ* II, с.2336.

4 Козак Вол.: (Українці в ЧА), *ЕУ* I/1949-55,(розд.XX: Військо),с.1184-5.- Теж *Ukraine. A concise encyclopaedia*, University of Toronto Press, v.II, 1971, p.1041-92 (The armored forces).

5 Коссак Григорій. *ЕУ* II, с.1146.

6 Туркало К.: Інститут Української Наукової Мови. *ЕУ* II, с. 875-6.

7 Ільницький-Заневич Іван. *ЕУ* II, с. 865.

З україністичних передруків і праць видавця

УВУ: Укр.граматики: 1.А.П.Павловский:Грамматика малоросс.наречия, СПб.1818,Прибавление,1822,М.1978 2.M.Lucskay:Grammatica Slavo-Ruthena,Budae 1830,M.1979; 3.J.Želechovśkyj,S.Nedilśkyj:Ukr.-dt. Wörterbuch,Lemberg 1882-86,M.1982; 4.П.Бузук:Нарис історії укр. мови, К.1927,М.1965; 5.В.Сімович: Граматика укр.мови,К.-Лпц.1921 М.1986,50.-нм; 6.М.Сулима:Укр.фраза,Х.1928,М.1988; 7.О.Шахматов, А.Кримський: Нариси з історії укр.мови. Хрестоматія, К.1924, М.1990;9.М.Гладкий:Наша газетна мова,1928;Мова сучас.укр.письм-ва, 1930,М.1993,26.-нм;10.С.,О.Якубські:Рос.-укр.словник військової термінології,К.1928,М.1993,20.-нм;

Мат-ли до укр.діял-гії:1.О.Горбач:Пд.-волин.говірка й діял.словник с.Ступно кол.пов.Здовбунів,М.1973; 2.О.Горбач: Пд.-лемків. говірка й діял.словник с.Красний Брід бл.Меджилаборець,М.1973; 3.Пам-ки мови,І.Два почаїв.стародруки "Книжиця"(1788) та"Політика свѣцкая"(1770/-90),М.1985,27.-нм;

Укр.літературознавство: 1.С.Єфремов:Історія укр.письменства,К.-Лпц.1924,т.1,М.1989,50.-нм; 2.С.Єфремов:Історія...,т.2,М.1989, 60.-нм; 3.А.Шамрай:Укр.література,Х.1928,М.1989,45.-нм; 4.В.Домбровський:Укр.стилістика і ритміка,Перемишль 1923,Укр.поетика,Пер. 1924,М.1993 (в др.); 5.Б.Лепкий:Начерк історії укр.літератури, 1909-33,М.1991,55.-нм; 6. О.Дорошкевич:Підручник історії укр. літератури,К.1929 (4.вид.),М.1991,60.-нм; 7. О.Огоновський: Історія літератури руської [української], ч.I.й IУ.,Л.1887-94,М.1992, 90.-нм;ч.II,1-2,Л.1889,М.1991,М.1991,70.-нм; ч.III,1-2,Л.1891, М.1992,90.-нм

УКУ: Требник митр.П.Могили,К.1646 (Рим 1988,250.-нм);Три цслов. літургічні рукоп. тексти Ватикан.бібл-ки,Р.1966; 1-ший рукоп.укр.-лат.словник А.Корецького та Є.Славинецького,Р.1968; Рукоп.цслов. "Риторика" з 2-ої пол.18.в.манаст.б-ки в Нямц (Рум.),Р.1971;Номоканон,вид.З.П.Могили,К.1629,Р.1989,30.-нм;Три укр.катихизми з 17. ст.,Р.1990,45.-нм;J.Maximowicz:Dictionarium Latino-Slavonum, 1718-24,Facsimile,pars I.(Prooemium,*a-philosophia,pp.62-950)*,95.-нм; pars II.(*philosophia-zythum,pp.951-1426,Vocabula adnotata. Notula editoris*),Р.1991,70.-нм;

Specimina Philologiae Slavicae:(Ffm.,Mün.) Граматики цслов.:Адельфотес,Львів 1591/1988,60.-нм; М.Смотрицького 1619/1974,30.-нм; Крем'янецька 1638/1977,14.-нм; Л.Червінська,А.Дикий: Покажчик з укр.мови,Х.1930/1985,45.-нм; Є.Тимченко: Історичний словник укр.язика,I,1-2,К-Х 1930-32/1985; Я.Гординський:Літературна критика підсовєт.України,Львів 1939/1985,20.-нм; А.Лейтес,М.Яшек:10 років укр.літератури,1917-27, 2 тт.,Х.1928/1986;Epitome praeceptorum rhetoricorum,Počajiv 1764.Die lat.Schulrhetorik,München 1992,35.-DM.;Н.И.Горбачевский:Словарь древнего актового языка,Вильна 1874, München 1992,65.-DM.